

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

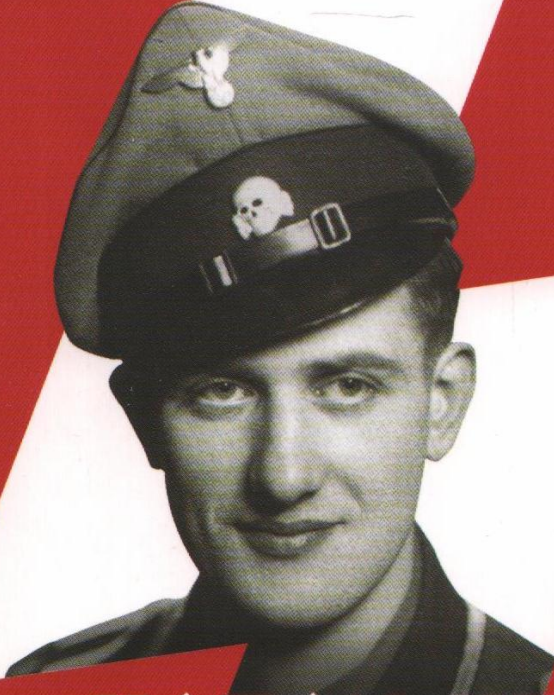
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ERWIN BARTMANN

ÇEVİRİ:
SELÇUK UYGUR

VATAN VE FÜHRER İÇİN

**1. SS Panzer Tümeni'nden
Bir Askerin Anıları**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Kronik

4.
BASKI

VATAN VE FÜHRER İÇİN
1. SS Panzer Tümeni'nden Bir Askerin Anıları

—
ERWIN BARTMANN

KRONİK KİTAP: 53

İkinci Dünya Savaşı Tarihi Dizisi: 2

YAYIN YÖNETMENİ

Adem Koçal

ÇEVİRİ

Selçuk Uygur

EDİTÖR

Erhan Çifci

DÜZELTİ

Hatice Dereci

Ali Kaan Cerit

KAPAK TASARIMI

Kutan Ural

MİZANPAJ

Nurel Nayci

1. Baskı, Mart 2018, İstanbul

4. Baskı, Aralık 2019, İstanbul

ISBN

978-975-2430-42-6

KRONİK KİTAP

Şakayıklı Sk. №8, Levent

İstanbul - 34330 - Türkiye

Telefon: (0212) 243 13 23

Faks: (0212) 243 13 28

kronik@kronikkıtap.com

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 34569

www.kronikkıtap.com

   kronikkıtap

BASKI VE CİLT

Optimum Basım

Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1

34295 K. Çekmece / İstanbul

Telefon: (0212) 463 71 25

Matbaa Sertifika No: 41707

YAYIN HAKLARI

Erwin Bartmann, 2013, England, "FÜR VOLK
AND FÜHRER, The Memoir of a Veteran of the 1st
SS Panzer Division Leibstandarte SS Adolf Hitler"
özgün adıyla Helion & Company Limited tarafından
yayınlanan, telif hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla alınan bu kitabın Türkiye'deki tüm yayın
hakları Kronik Kitap'a aittir. Tanıtım amacıyla yapılacak
alıntılar dışında, hiçbir şekilde kopya edilemez,
yayınlanamaz, çoğaltılamaz.

ERWIN BARTMANN

ÇEVİRİ:
SELÇUK UYGUR

VATAN VE FÜHRER İÇİN

**1. SS Panzer Tümeni'nden
Bir Askerin Anıları**

Kronik

ERWIN BARTMANN

Erwin Walter Bartmann 12 Aralık 1923'te, o zamanlar Polonya sınırına yakın bir kasaba olan Schlochau'da doğdu. Söz konusu kasaba günümüzde Czluchów adıyla Polonya sınırları içerisinde kalmaktadır. Erwin dört kardeşin en küçüğüydü. Bunlardan ikisi, aileye büyük ekonomik güçlükler yaşatan hiperenflasyon döneminde bebeklik çağlarında ölmüştü. Aile 1927 yılında daha müreffeh bir yaşama sahip olmak umuduyla Berlin'in Friedrichshain semtine taşındı.

Erwin 1941 yılında gönüllü olarak *1. Waffen-SS Tümeni Leibstandarte Adolf Hitler*'e yazıldı ve Prohorovka'ya gerçekleştirilen başarısız Alman taarruzunda ağır yaralanana kadar Doğu Cephesi'nde çarpıştı. Bir nekahet döneminin ardından Berlin'in doğusundaki bir köy olan Alt Hartmannsdorf'ta makinelili tüfek eğitmeni olarak görev yaptı ve Ruslar Nisan 1945'te Oder Nehri'ni geçtiklerinde bir kez daha muharebe gördü. Mayıs 1945'te, silahlı çatışmalar sona erdikten birkaç gün sonra esir düştü ve *Waffen-SS*'ten terhis edilene kadar savaş esiri olarak önce İngiltere'de, ardından da İskoçya'da kaldı. Berlin'in Sovyet kontrolü altındaki bölümünde bulunan evine dönemeyen Erwin, Edinburgh'ta yaşamaya karar verdi ve okulu bırakmasının ardından öğrendiği fırıncılık mesleğini icra etmeye koyuldu. 5 Kasım 1955'te İngiliz vatandaşı oldu ve daha sonra birlikte bir erkek çocuk büyüttükleri İskoç sevdiğiyle evlendi.

Erwin 14 Eylül 2012'de, 89. doğum gününe üç ay kala hayata veda etti.

SELÇUK UYGUR

1989 yılında İstanbul'da doğdu. 2010 yılında Yeditepe Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Yıldız Teknik Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Università degli Studi di Firenze - Scuola di Scienze Politiche'de yüksek lisans eğitimi gördü. Sabitfikir ve Kitap-lık gibi dergilerde edebiyat eleştirileri ve makaleler yazdı. Bir süre boyunca çeşitli yayınevlerinde editörlük yapmasının ardından 20. yüzyıl siyasi ve askeri tarihi alanında çeviri ve çalışmalara yoğunlaştı. Türkçeye kazandırdığı diğer eserler: *Savaş Günlükleri*, Galeazzo Ciano (Kronik, 2017); *Kuşçubaşı Eşref*, Benjamin C. Fortna (Timaş, 2017); *Kardeşler Takımı*, Stephen E. Ambrose, (Kronik, 2018); *Hitler'in Generalleri Konuşuyor*, B. H. Liddell Hart, (Kronik, 2019).

İÇİNDEKİLER

<i>Fotoğraflar</i>	7
<i>Haritalar</i>	9
<i>Kitapta Geçen Rütbeler</i>	11
<i>Teşekkür</i>	13
<i>Giriş</i>	15
1. Bir Endokrinasyon Güncesi	19
2. Çırak	33
3. Aday	43
4. Hoşça kal Lichterfelde	58
5. Pratik Muhabere Üzerine Bir Ders	69
6. Taganrog'a Doğru	73
7. Kıl Payıyla	82
8. Uzaktaki bir Step	88
9. Mius-Sambek Hattı'na Ricat	96
10. Mutlu Yıllar, Mutlu Noeller	104
11. Sambek'te Bahar Tebessümleri	113
12. Paris'in Güzellikleri	121
13. Normandiya'ya Nakil	128
14. <i>Leibstandarte</i> 'nin Genç Adamları İçin Küçük Oyalanmacalar	138

15. Rusya'ya Dönüş	146
16. Dost Ateşi	159
17. Bir Yaz Gününde	164
18. Dikiş Makineleri ve T-34'ler	167
19. Prohorovka	172
20. Prohorovka Korkuluğu	184
21. Berlin'de Yeni bir Yaşam	189
22. Yeni Yıl Kutlamaları, 1944	199
23. Züppelik ve Başkaldırı	204
24. İlk Aşk ve Son Toplanmalar	214
25. Samimi Vedalar	219
26. Son Tabya	230
27. Üç Generalin Hikâyesi	242
28. Junghans-Hengstmann Gizemi	250
29. Sardalyalar, Cinayet ve Tecavüz	255
30. Jerichow'daki Sığınak	264
31. Styx'in Yanlış Tarafında	273
32. Esaret	284
<i>Son Söz</i>	301
<i>Notlar</i>	307

FOTOĞRAFLAR

Berlin'deki baba ocağımız. Strausberger Strasse 38 yuvarlak kemerli geçidin altındaki açıklıktaydı.

Yeni üniformamla gösteriş yaparken – Temmuz 1941.

Sigara zamanı – Ekim 1941. Sigaraya Doğu Cephesi'ne vardıktan sonra başladım.

Kış sertleşiyor – Ekim 1941.

Madalyanın kendisini çok daha önce, henüz *Sturmmann*'ken almış olsam da, 1941/42 Doğu Cephesi Madalyası (*Ostmedaille*) için verilen bu berat elime 1943 senesinde, *Unterscharführer*'liğe terfiimden kısa bir süre sonra geçti.

Leibstandarte Komutanı Sepp Dietrich tarafından imzalandı.

Sambek'ten geri çekilmemizin ardından 1942 senesinde Karadeniz kıyısında.

Fransa'da geçici ikâmet. Bölük karargâhı bir ağacın gölgesinde yemeğin tadını çıkarıyor – Doğu Cephesi'nin güçlüklerinden sonra hoş bir mola.

Bu fotoğraf *Sturmmann*'lığa terfiimden kısa bir süre sonra çekildi. Benim için gururlu bir an.

Bir Rus harp esiri tarafından bana verilen, kokartına ait yıldız.

Olshani'de güneş ışığı. Rus ev sahibemiz bize bir anne gibi baktı.

Güneş ışığında şakalaşırken – Olshani, 1943.

Bir yandan düşmanı gözetleyerek bağlantılarımızı test ediyoruz.

Harkov yolunda.

Luftwaffe üniformasındaki Horst ve ben.

Prohorovka'da aldığım yara hakkındaki, o gün kaleme alınan sıhhiye raporu.

Prohorovka'da akciğere saplanan şarapnel. Küçük, fakat neredeyse ölümcül.

Demir Yaralı Rozeti'ne ilişkin belgeler.

Soldbuch'umun, ödeneğime ilişkin detayları ve Viyana yakınlarındaki Judenau hastanesinin damgasını içeren sayfaları.

Eski bir asker arkadaşım, Ruslar Potsdamer Platz'a girerken, bu fotoğrafın pencere büyüklüğünde bir kopyasının fotoğraf stüdyosunda yukarı asılı olduğunu söyledi.

"Üç Silahşorlar" - *Reichsbahn*'da çalışan Gunter Schmidt ve *Kriegsmarine*'e yazılan Horst Musch'la birlikte.

1943'te, yıllık çiçek sergilerinden sonuncusunda, Berlin'deki Radyo İstasyonu'nun önünde poz veren bir kız arkadaşım. Onu bu fotoğraf çekildikten bir yıl sonrasına kadar tekrar görmedim.

O zaman moda olduğu üzere sakındırağı çıkarılmış şekliyle yeni şapkam. 1943 sonbaharında çekildi.

Alt Hartmannsdorf'ta bir diğer makineli tüfek eğitmeni dostumla birlikte gülümserken – Mart 1945.

İlk çocuğunun doğumundan kısa zaman sonra Horst ve ben.

Aldershot yakınlarındaki esir kampı. Üst sırada soldan dördüncüyüm. Görünüşe göre fırıncılık benim alın yazımdı.

İskoçya'daki esaretimin sona erdiği tarih olan 27 Kasım 1948'de verilen belge. Bu belge yedi yıldan uzun süren hizmetim için bana gazilik maaşı talebinde bulunma hakkı verdi.

5 Kasım 1955'te Kraliçe'ye Bağlılık Yemini ederek Britanya vatandaşısı oldum.

HARİTALAR

Erwin'in Berlin'deki evi ve gençliğiyle alakalı yerler. (Westermann Verlag'ın izniyle çoğaltılmıştır.)	26
Erwin'in Doğu Cephesi'ndeki faaliyetleriyle bağlantılı yerler. Nisan-Mayıs 1945. (Helion & Company Ltd)	234

KİTAPTA GEÇEN RÜTBELER

www.rantey.org

İki farklı askerî teşkilat olan Waffen SS ve Wehrmacht üyelerinin birbiriyle karıştırılmaması için, Hitler Almanyası'nda bu iki teşkilatın rütbeleri farklı ifadelerle tanımlanmıştır. Dolayısıyla, Türkçeye çeviri sırasında bu rütbelerin yine birbiriyle karışmaması; örneğin “Yüzbaşı” dendiğinde söz konusu kişinin Wehrmacht personeli mi (*Hauptmann*), yoksa Waffen SS personeli mi (*Hauptsturmführer*) olduğunun okuyucu tarafından anlaşılabilmesi adına bu rütbeleri orijinal hâliyle bırakmaya karar verdik. Okuyucu böylelikle her ne kadar alışana dek dönüp birkaç kez bu listeye bakmak durumunda kalacaksa da, herhangi bir karışıklığın önüne geçmek ve terminolojik açıdan orijinalliği muhafaza etmek amacıyla alınan bu kararın hoş görüleceğini umarız.

Wehrmacht

Obergefreiter: Kıdemli onbaşı

Feldwebel: Çavuş

Oberfeldwebel: Başçavuş

Hauptmann: Yüzbaşı

Oberstabartz: Tabip Binbaşı

Waffen SS

Schütze: Er

Oberschütze: Kıdemli er

Sturmmann: Kıdemli onbaşılığa tekabül eden SS Rottenführer rütbesinin astı, kıdemli erliğe tekabül eden SS Oberschütze rütbesinin üstü olan Waffen SS rütbesi.

ERWIN BARTMANN

Rottenführer: Kıdemli onbaşı
Unteroffizier vom Dienst (UvD/nöbetçi astsubay)
Unterscharführer: Astsubay çavuş
Oberscharführer: Astsubay kıdemli üstçavuş
Hauptscharführer: Başçavuş
Untersturmführer: Teğmen
Obersturmführer: Üsteğmen
Hauptsturmführer: Yüzbaşı
Sturmbannführer: Binbaşı
Obersturmbannführer: Yarbay
Gruppenführer: Tümgeneral
Obergruppenführer: Korgeneral

TEŞEKKÜR

ÖNCELİKLE BROUGHTY FERRY'DEN Mr. Derik Hammond'a teşekkür etmeliyim. Kendisi olmaksızın bu hatırat asla kaleme alınmazdı. Onunla ilk olarak *Forum der Wehrmacht*'ta, yani İkinci Dünya Savaşı tarihi meraklıları için bir toplanma yeri olan bir internet sayfasında karşılaştım. Kendisinin bana araçla sadece bir saatlik mesafede oturduğunu öğrendiğimde onu Edinburgh yakınlarındaki Mid Calder'da bulunan evime davet ettim. Şahsıma, sanki Hitler döneminde Berlin'de büyüyor ve bir *Leibstandarte* askeri olarak deneyimlerimi yaşıyormuşum gibi hissettiren teferuatlı bir sohbetten sonra, bana hâlihazırda Almanca olarak kaleme almış olduğum birçok bölümü, yayımlanabilir İngilizce bir hatırat olarak bir araya getirmenin zahmete değer olabileceğini söyledi. İki yıla yayılan ve her biri altı saat süren aylık ziyaretler sırasında, zamanın dehlizlerince saklanan detayları ortaya çıkarmak için hafızamın her köşesini didik didik ettim. Ayrıca, kısa zaman önce geçirdiğim küçük bir felç klavye kullanmamı olanaksız kılmış, dolayısıyla müsveddeyi hazırlamak görevi de tamamen ona kalmıştı. Nihayetinde ortaya çıkan sonuç, Horst Wessel'in cenazesine tanık olduğum günden, 1948 senesinde İskoçya'daki bir esir kampından salıverilmeme kadar olan süreçte hayatımın başlıca hadiselerini kapsamaktadır.

GİRİŞ

ADIM ERWIN WALTER BARTMANN. Takvimler 14 Şubat 1914'ü gösterirken annem ve babam dünya evine girdi. Bu aşk, dört erkek çocuğun dünyaya gelmesiyle neticelenecekti. İlk çocukları olan Hubert'in akciğer enfeksiyonundan hayatını kaybetmesi, genç anne ve babam için trajik bir hadise oldu. Ağabeyim Horst 1920 yazında doğdu. Onun ardından da küçük Heinz geldi, fakat sadece on sekiz ayın ardından o da hayatını kaybetti ve Schlochau'daki *Waldfriedhof*'a, Hubert'in yanına gömüldü. Dört kardeşin en küçüğü olarak, Heinz ve Hubert'i sadece fotoğraflardan ve annemin hüznünlü hatıralarından biliyorum.

Schlochau'dan 1927'de ayrıldık ve ailemin bir Yahudi aileden oda kiraladığı Berlin'e taşındık. Ardından, sağlık sebeplerinden dolayı Postane'den emekli olan babam, ortaya bir meyve-sebze işine girme fikri attı. Böylelikle dükkânını açtığı Liebig Strasse'deki küçük daireye taşındık. Gıcırdayan el arabasıyla her sabah Alexanderplatz'daki meyve-sebze halinden ürün getirir, annem de bunları yol kenarındaki minik tezgâhta satardı. Neticede iş, babamı serbest meslek hayalini terk etmeye zorlayarak başarısız oldu. Geçinebilmek için Lichtenberger Strasse'deki bir manav dükkânında çalışmaya başladı ve tıpkı kendi işini yaparken olduğu gibi, meyve ve sebzeleri bir el arabasına yüklemek üzere her sabah Alexanderplatz'daki aynı hale gitti. Nihayetinde, Friedrichshain semtinde bulunan ve şehir merkezine biraz daha yakın

olan Strausberger Strasse 38 numarada iki odalı bir daire tutmamıza imkân verecek kadar para biriktirmeyi başardı. Kahverengi tırabzanları aşınmış demir korkuluklu bir merdiven, aynı kattaki kapı komşumuz olan Yahudi bir aile de dâhil, merdiven boşluğunda üç diğer aileyle müşterek olarak kullandığımız bir tuvaleti bulunan yeni dairemize uzanıyordu. Bu ailenin iki kızı vardı. Biri benim yaşımda, diğeryse benden biraz daha büyüktü. 1929 senesinin sonunda babam işini kaybetti. Mesleği terzi olan annem, noksan gelirimizi tamamlayabilmek adına varlıklı hanımlara bluzlar dikti ve kiramızda indirim yapılması için apartmanın merdivenlerini fırçaladı.

İlkokula, evimizin neredeyse tam karşısında bulunan okulda başladım. Okulumuzun müdürü Herr¹ Werth başlangıçtan itibaren sınıf öğretmenimdi. Müziğe karşı büyük sevgisi olan ufak tefek bir adamdı. Çocukluk hayalinin müzisyen olmak olduğunu söylerken bizleri hatasını tekrarlamamaya teşvik etti ve “Her zaman hayallerinizin peşinden gidin,” diye nasihat etti. Öğrencilerine karşı hep neşeli ve yardımseverdi. Kendisinin bu özellikleri onu takdir etmemeyi benim için imkânsız kılmaktadır. Resmî görevlerini yerine getirmek amacıyla sık sık ofisine gitmek üzere sınıftan ayrıldığı vakitlerde sınıftaki disiplini gönüllülerin varlığı – diğer öğrencilerin teyzeleri veya anneleri ile kabul edilebilir davranışların ötesine geçen her çocuk için dayak vaadi – muhafaza ederdi.

Hitler dokuzuncu yaş gününden kısa bir süre sonra iktidara geldi. Delikanlılık yıllarıma girerken Hitler’in şahsi muhafızlarını, yani *Leibstandarte*’nin Berlin sokaklarındaki geçit törenlerini hayranlıkla seyrettim. Siyah üniformaları ve parlak miğferleriyle kusursuz olan safları uygun adımlarla hatasız bir şekilde yürürdü. Bu benim çocukça yüreğimi gururla dolduran bir görüntüydü.

Sokaklarda ve basında Alman halkının sesi iyimserlikle çınılıyordu. Etrafımdaki herkes mutluydu. Artan bir güven duygusu

1 Almanca Bay. (ç.n.)

dünyamı sardı, kendimi güvende ve değerli hissettim. Genç bir Berlinli olarak – siyasete ilgi duyamayacak kadar genç – seçkinlere, *Leibstandarte SS Adolf Hitler*’e katılmayı istemekten daha şerefli ne olabilirdi? Durumun görüldüğü kadar ideal olmadığını ise daha sonra öğrenecektim.

Bu ne savaşın mekanizasyonunun ne de büyük stratejik manevraların hikâyesi. Bu benim hikâyem – gençliğimin ve bir *Leibstandarte* askeri olarak vazife yaptığım dönemin hatıraları. Anlattığım hikâyeler sıradan bir asker olarak benim perspektifimden tecrübe edilenlerdir. Gururla, belki de safça bir gururla “*gehorsam bis in den Tod*” yani “ölümüne itaat” diyerek Hitler’e bağlılık yemini ettim.

Hakkında yazdıklarımın çoğu artık nicedir ölümler; onlar, bir zamanlar hayatımın bağlı olduğu yoldaşlarım ve Bolşevizme karşı savaşımız sırasında işgal ettiğimiz topraklardaki çiftçilerin, yerel halkın ve askerlerinin saygısını kazanan subaylar. Pek seyrek olmakla beraber, bir şahsın kimliğini korumak üzere adını değiştirmekten imtina etmedim. Okuyucu, hayatımın *Ostfront*’taki (Doğu Cephesi) belirli safhaları için verdiğim tarihlerin, doğum günü veya yıl dönümü gibi şahsen önemli bir hadiseyle veya takvimdeki önemli bir olayla ilişkileri bulunmadığı sürece ya takribi olduklarını ya da Rudolf Lehmann’ın *The Leibstandarte* serisi gibi güvenilir yayımlanmış kaynaklardan alındıklarını göz önünde tutmalıdır. Düşmanın eline geçmesi durumunda faydalı istihbarat temini için kullanılabileceği gerekçesiyle *Leibstandarte*’deki sıradan bir askerin günlük tutmasına izin verilmezdi. Dahası, kayıt tutmak casusluk suçlamalarını da beraberinde getirebilirdi.

Şimdi 88 yaşındayım, yani *Pionierkorps*’umuzun şarkısındaki sözlerle “cennetin kapısında” (*zur Himmelstür*). Gerçeği saptırmakla elde edeceğim hiçbir şey yok. Amacım açık: Büyüyünce Hitler’in seçkin tümeni *Leibstandarte SS Adolf Hitler*’in askeri olmak isteyen bir çocuğun yaşamına ilişkin okuyucuya bir fikir sunmak.

BİR ENDOKTRİNASYON GÜNCEŚİ¹

1 Mart 1930, Cumartesi

SOĞUK BİR SİS BERLİN'DEKİ havayı ağırlaştırmıştı, fakat en kötü hava bile babamın yürüme tutkusunu kıramazdı. Ona ayak uydurabilmek için yaptığım küçük koşular eşliğinde, "Parka mı gidiyoruz baba?" diye sordum.

"Bugün değil Erwin – sana göstermek istediğim bir şey var."

İki kez sola saparak Lichtenberger Strasse'ye girdik ve bir biraханenin açık kapısının yakınında durduk. Babam, "Burası," dedi ve yanıma diz çöküp dudaklarını kulağıma yaklaştırarak, "Horst Wessel'in² siyasi toplantılarını yaptığı yerdі, onun *Sturm-lokal* iydi," diye devam etti.

- 1 Bir kişiye ya da topluluğa, eleştirel düşünceye mahal bırakmayacak şekilde bir fikrin aşılması veya telkin edilmesi. (ç.n.)
- 2 Horst Ludwig Georg Erich Wessel (9 Ekim 1907 – 23 Şubat 1930). NSDAP'nin paramiliter kuvveti olan SA'un (*Sturmabteilung*) Berlin'deki mahalli liderlerinden biriydi. Wessel gençliğinde birkaç gençlik birliği ve aşırı sağcı paramiliter gruba üye olduysa da nihayetinde bunlardan ayrılarak SA'a katıldı ve 1929 Mayıs'ında bu hatıratın yazarının da yaşamakta olduğu Berlin'in Friedrichshain semtindeki SA'a liderlik etmekle görevlendirildi. 1929 Dünya Ekonomik Buhranı sırasında Berlin'deki sol ve sağ gruplar arasındaki çatışmalar, Alman polis teşkilatının karşısında yetersiz kaldığı düşük yoğunluklu bir iç savaş hâlini almıştı ve bunun yanı sıra, NSDAP'nin o vakit Berlin bölge başkanı (Gauletier) olan Joseph Goebbels, partinin Münih'teki ana karargâhı tarafından, sol grupların hâkimiyeti altındaki Berlin'de partinin varlığını tesis etmekle görevlendirilmişti. Goebbels aldığı bu görev karşısında, Berlin'deki sol grupların şiddet içeren tutumlarına daha da şiddetli bir şekilde karşılık

“Horst Wessel kimdi?”

“Alman halkının bir kahramanı Erwin, bir Nasyonal Sosyalist, aynı İsa gibi her şeyini inançları için vermiş bir adam. Tâ ki komünist bir domuz kapısını çalıp tabancayla çenesini uçurana kadar.”

Bülowlplatz’a doğru istikrarlı adımlarla ilerleyen insan akıntısına ve komünist “Entarnasyonel” marşını söyleyen seslere karşı olarak Berlin merkezine doğru yolumuza devam ettik.

“Bu güzel bir ezgi baba.”

“Komünizmle ilgili hiçbir güzel şey yoktur evlat.”

Komünist Parti binasının duvarlarına asılı devasa harflerle yazılmış olan sloganların hâkim olduğu Bülowlplatz’a çıkmamız ile şarkılar yerlerini hasım gruplar arasındaki fesat bağırışlar ve yuhalamalara bıraktı.

“Neler oluyor baba?”

Babam gümbürtünün arasında kendini duyurabilmek için sesini yükseltti. “Bugün Wessel’in cenazesi var. İşlerin bu kadar patırtılı olacağını beklemiyordum – nümayişin ve bayrakların yasaklanması gerekiyordu. Bu komünist haydutlar sorun çıkarmaya gelmişler.”

Sokağın karşısında, siyah deriden parlak başlıklar giyen polisler, cenaze marşı çalan bir bando kıt’asının başını çektiği cenaze yaklaşırken hasım grupları uzak tutmaya uğraşıyordu.

verme tutumunu izlemiş, Wessel de bu tutumu benimseyerek komutası altındaki *SA-Sturm* 5 birliğiyle birçok şiddet olayına müdahil olmuştu. Wessel bu konjonktürde, 14 Ocak 1930’da Alman Komünist Partisi’nin (KPD) silahlı teşkilatı olan Roter Frontkämpferbund’un iki üyesi tarafından sevgilisinin evinin kapısı önünde tabancayla başından vuruldu. Fail olarak tutuklanan Albrecht “Ali” Höhler altı yıl hapse mahkûm edildiyse de Hitler’in iktidara gelmesinin ardından Naziler tarafından hapisten çıkarılarak öldürüldü. Wessel’in cenazesine NSDAP’in ileri gelenleri iştirak etmiş ve kendisi müteakip yıllarda Goebbels tarafından Nazi rejiminin en büyük propaganda sembollerinden biri hâline getirilmiştir. 18. Waffen SS Tümeni’ne onun adı verilmiştir. Konu hakkında bakınız: Siemens, Daniel. *The Making of a Nazi Hero: The Murder and Myth of Horst Wessel*. Londra, I. B. Tauris, 2013. (ç.n.)

“Baba, kahverengi gömlekli adamlar kim?”

“Şeref kıt’ası Erwin, Hitler’in *Sturmabteilung* adamları, SA – umarım bu komünist ahmaklar susar da müziği duyabiliriz.”

Siyah örtülere sarılmış ve başlarına siyah tüyler iştirilmiş atlar tarafından çekilen cenaze arabasının ardından SA safları geliyordu. Aniden, kaldırımdan sökülen taşlar cenaze alayının üstüne yağmaya başladı. Göstericilerin tabutu ele geçirmek adına polis kordonuna dalıp SA’larla boğuşmaya başlamasıyla kadınlar dehşet içerisinde çığlık attı. Sopalarını sallayan atlı polisler kalabalığın arasına girdi. Zırhlı otomobillerin sokakta bir aşağı bir yukarı hız yapmasıyla tekerleklerin feryadı duyuldu. Polis tekrar düzeni sağlayana kadar bir kapı aralığında babamın arkasına sindim.

“Evet evlat, şimdi bu komünistlerin ne tür insanlar olduğunu görüyorsun – sokaklarımıza bitmeyen bir huzursuzluk yayan hain ve serseriler. Herkesin hayatını mahvedene kadar rahatlatmayacaklar.”

Horst Wessel’in cenazesi sırasında sadece altı yaşında olsam da, o gün gerçekleşen hadiseleri tam bir berraklıkla hatırlıyorum – korku, Berlin sokaklarındaki kaosu hafızamın derinliklerine kazıdı.

1930 Yazı

Friedrichshain’dan, apartmanımıza yakın bir parktan evimize dönerken, Palisaden Strasse’nin kaldırımlarına dizilmiş kalabalıklara katılmak için dolambaçlı bir yoldan gittik. İzleyiciler, *Die Fahne Hoch’u*³ (Sancak Yukarı) söyleyerek yaklaşan bir SA müfrezesini daha iyi görebilmek için boyunlarını uzatmış veya parmak

- 3 Horst Wessel’in bizzat kaleme almış olduğu ve ölümünden sonra *Horst Wessel Lied* (Horst Wessel Şarkısı) adı verilen marş. İlk kez 1929 yılında, Joseph Goebbels’in sahibi ve editörü olduğu *Der Angriff* (Hücum) isimli gazetede yayınlanmıştır. Marş, Wessel’in ölümünün ardından NSDAP’nin resmi marşı ilan edilmiş ve Hitler’in iktidara gelmesinin ardından 1933-45 yılları arasında Hitler Almanyası’nın gayriresmî millî marşı olmuştur. (ç.n.)

uçları üzerinde yükselmışti. Horst Wessel'in sözlerini yazmış olduğu ve geleneksel halk ezgisiyle bestelenen bu parça artık bir Nazi marşıydı.

"Biraz bekleyeceğiz," dedi babam, "ama topunu düşürme – onun töreni berbat etmesini istemeyiz."

Üst katımızdaki dairede yaşayan kadın yolun karşısında, kaldırımın ucunda duruyordu. SA tören alayı yaklaşırken dikkatini çekebilmek için ona el salladım. Selamıma karşılık verdi ve ardından, beni hayrete düşürerek arkasını dönüp eteğini kaldırdı. Paçalı donunu indirip kıcını ve bir kadının mahrem tutması gereken her şeyi göstermek için eğildiğinde kalabalıktan kahkahalar yükseldi. Bu kötü bir hataydı. İri kıyım iki SA onu kollarından tutup, arkadaşları hızla kızaran çıplak etine sert silleler atarken, kadın umutsuzca cebelleşti.

"Bunu kendisi istedi," dedi babam.

Açıka komünist olan bu kadın, SA'ların vurduğu sillelerin bıraktığı mor izleri anneme göstermek için hadiseden birkaç gün sonra evimize geldi.

30 Ocak 1933, Pazartesi

Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg tarafından şansölyeliğe atanan Hitler Almanya'da iktidarı ele geçirmişti. O gece Unter den Linden'de, Wilhelm Strasse'nin köşesinde annem, babam ve ağabeyim Horst ile birlikteydik. Tiergarten'dan, artık Hitler'in resmî ikametgâhı olan *Reichskanzlei*'a⁴ gitmek üzere Brandenburg Kapısı'na doğru ilerlemekte olan fener alaylarına tanıklık ettik. Her şey akşam gibi başlayıp, sabahın ilk saatlerine kadar devam etti. Hâlâ kışın ortasında olmamıza rağmen, SA'lar ve savaş gazileri – sağ görüşlü *Stahlhelm* teşkilatı mensupları – renkli sancaklarıyla geçit töreni yaparlarken üşüdüğümü hatırlamıyorum. Onların arkasından ise yanaşık düzende ilerleyen meşale

4 1871 ve 1945 yılları arasında Alman şansölyeliğinin resmî adı. (ç.n.)

taşıyıcılarından ve askerî marşlar çalan bandolardan müteşekkil bir yürüyüş kolu geldi. İzleyen herkesin yüzünde geniş bir tebessüm vardı. Kaldırımlarda dizili polisler, dalgalanmakta olan coşkulu kalabalığı sırtlarıyla itmek için el ele verirken gülüyorlardı. Ses dalgaları, başka hiçbir şey işitemeyeceğim şekilde kulaklarımı şişirene kadar yükseldi.

“Heil... Heil... Heil...”

Griye çalan mavi gözleri meşalelerden yansıyan ışıkla parlayan annem, bakışlarını törenden alarak bana çevirdi. Gülümseyerek elimi sıktı. Ben de o anın gücünü hissettiğimi göstermek için kavrayışına ve tebessümüne karşılık verdim. Birlikte sağ kolumuzu havaya kaldırdık ve seslerimizi koronunkine ilave ettik. “Heil... Heil...”

Törenin ardından, kalabalıkla birlikte haykırmak için *Reichskanzlei*’in tam önünde, Wilhelmplatz’da toplanmış olan coşkulu seyircilere katıldık: *Wir wollen unseren Führer sehen* (Liderimizi görmek istiyoruz).

Hitler, *Volk*’unun hayranlığına teşekkür belirtmek için birinci kattaki ışıktandırılmış pencerenin önünde belirdi – o vakit *Reichskanzlei*’de balkon yoktu – ve kendisiyle özdeşleşecek olan selamla sağ elini savurdu.

Şehrin halet-i ruhiyesi iyi yönde değişmiş gibi görünüyordu. İlk kez olsun, şiddetin bütün mahalleyi kargaşaya boğmak tehlikesi olmaksızın sokaklarda güven içinde oynayabilirdik. Günlük yaşam nizami ve faal bir rutine girmişti. Elbette Himmeler’in “yurtsever nüfusun huzuru” (*Beruhigung der nationalen Bevölkerung*) için Reich’in dört bir yanına toplama kampları açmak gerektiğini duyurduğuna ilişkin haberlerden bihaberdim. Mahkûmların Marksistler, adi suçlular veya eşcinseller olması benim için ne fark ederdi ki? Bırakın dokuz yaşındaki bir çocuğu, bunun imha kamplarının ilk sıçrama tahtası olacağını kim öngörebilirdi?

1934 Baharı

Hitler'in talihi yaver gittikçe, şortları ve gömlekleriyle şık giyimli erkek çocukları sokaklarda boy gösterdi. Bazıları, gidona bağlı mukavvaya el yazısıyla yazılmış ve diğer çocukları kendilerine katılmaya çağıran ilanlar taşıyan bisikletler sürüyordu: *Hinein ins Jungvolk.*⁵ *Deutsches Jungvolk (DJ)* üyesi olan bu çocukların sinemalara ve hafta sonu kamplarına götürüldükleri kısa zaman içerisinde ağızdan ağıza yayıldı. On yaşın üzerindeki birçok sınıf arkadaşım da çok geçmeden onlara katıldı. Bunlardan bazıları, *DJ*'un sol cenahtaki muadili olan *Socialistische Arbeiterjugend*'in (*SAJ*) eski üyeleri idi. Bu iki örgütün hedefleri birçok açıdan benzerdi fakat *DJ* daha iyi teşkilatlanmıştı ve ekseriyetle bir işçi sınıfı teşkilatlanması olan *SAJ*'in aksine bünyesinde toplumun bütün katmanlarından, hem *Volksschule*'den hem de *Gymnasium*'dan çocuklar barındırıyordu. Sosyal sınıf artık *Kameradschaft* (yoldaşlık) için bir engel değildi, sloganın bir tezahürüne artık aşına hale gelmiştim: *Ein Volk, ein Reich, ein Führer* (tek millet, tek devlet, tek lider).

Ailem *DJ*'e yazılmamı canı gönülden onayladı. Söylediklerine göre, "Gençliğin iyice teşkilatlanması sokak köşelerinde sürmesinden daha iyi"ydi.

DJ'e katıldığımda – o dönem katılım gönüllüydü – beni şaşırtan şeylerden ilki, bana kendimi büyümüş ve hareketlerimden sorumlu hissettiren bir serbestlik ve güven tanınması oldu. Eğitmen vazifesini görenler genellikle daha büyük çocuklardı. Gençliğin kendisine kıymet verilmişti ki bu güzel bir şeydi.

Berlin çevresindeki ormanlarda kamp yaparak geçirdiğimiz yaz mevsimindeki hafta sonları muhteşem serüvenlerdi. Kampın üstünde sürekli dalgalanan *DJ* bayrağı, siyah zeminin üstünde ürkütücü beyaz bir yıldırım gibi duran köşeli *Sigrun*'u, Runik alfabede zaferin sembolü olan 'S' i taşıyordu.

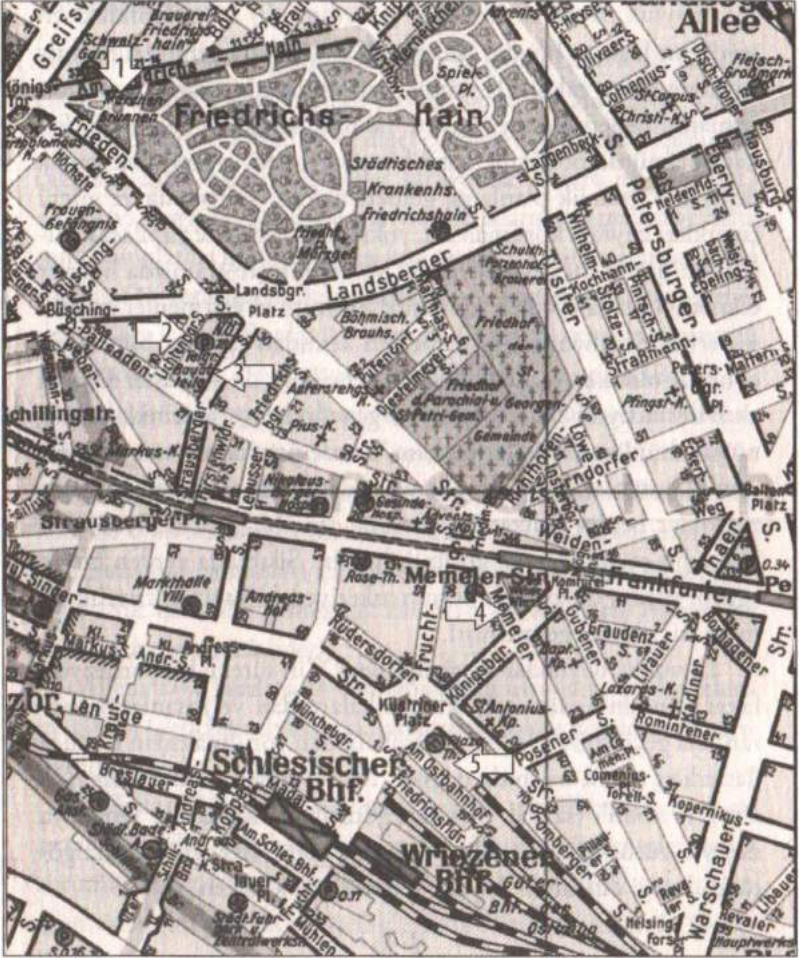
5 Almandaca "*Gençliğe katılın*" anlamında. (ç.n.)

“Bayrak Savaşı”nı hep iple çekerdim. *DJ* kamplarındaki en sevdiğim faaliyet buydu. Bu, genellikle Berlin’in muhtelif semtlerinden gelen rakip *DJ* grupları arasındaki bir yarışmaydı. Yarışmanın hedefi oldukça basitti: rakibin bayrağını kaçırmak. Fakat görünürde böylesine basit bir görevi yerine getirmek kayda değer bir stratejik planlama gerektiriyordu. En büyük ve güçlü çocukları bayrağı korumalı mı, yoksa rakiplerimize yapılacak hücumun başını mı çekmeliydiler? Ve bu süreçte aramızda liderler olarak ön plana çıkanlar kimlerdi? Eminim ki eğitmenler bu gibi şeyleri gözlemliyordu, fakat benim açımdan eğlence bütünüyle oyunun oldukça sertleşebilen ve genellikle de sertleşen fiziksel aktivitesindeydi. Pazar akşamları genellikle eve morluklarla dönüyor, bunları yoldaşlarım için “kendi payıma düşeni yaptığım” kanıtı olarak gururla aileme gösteriyordum. Bu gibi organizasyonlar benim delikanlı gözlerime dinç bir spor faaliyetinden başka bir şeymişler gibi görünmüyordu. Silahlarla verilen hiçbir eğitim yoktu, dolayısıyla bunun askeriyedeki yaşama hazırlık olduğu hiç aklıma gelmemişti.

Davullar, bayraklar ve yürüyüşler *DJ*’in sürekli bir parçasıydı, fakat güneşin aydınlattığı kır patikalarından ve insanların hayranlıkla geçişimizi izledikleri kasabalardan yorulmaksızın topluca ilerlerken aklım başımda değildi. Mutlu seslerle *Die Fahne flattert uns voran*’ı (sancak bizi ileri götürüyor) söyledik. Doyasıya neşeyle yürüdüğüm o yolun değer verdiğim her şeyi yıkıma götürebileceği düşüncesi hayal gücümden çok uzaktı.

Bugünlerde, Alman gençliğinin *DJ* yüzünden nasıl gaddarlaştığına ilişkin şeyler okuyabilirsiniz. *DJ*’deki faaliyetlerin güç, disiplin, sadakat ve itaat gibi şeylerin gelişimine yardımcı olduğu doğrudur; kadınlara saygı duymayı ve ülkemiz için ölmeye hazır olmayı öğrendik. Fakat bunlar, Baden Powell’in 1909 yılında basılan ve sıradan bir erkek çocuğunu Britanya İmparatorluğu’nun merkezine koyan kitabı *Scouting for Boys*’ta betimlenen nitelik ve

1. Märchenbrunnen Parkı
2. Horst Wessel Sturmlokal
3. Strausberger Strasse 38
4. Glaser Fırını
5. Plaza Tiyatrosu

Erwin'in Berlin'deki evi ve gençliğiyle alakalı yerler.
Westermann Verlag'ın müsaadesiyle çoğaltılmıştır.

davranışların aynısıydı ki, bu da içinde yaşadığımız dönemin bir tezahürüdür.

DJ üyeleri olarak yaptığımız her şey ailemiz ve *Reich* tarafından onaylanmaktaydı. Almanların hasretini çektiği, her “gerçek” Almanın kendine bir yer bulduğu *Reich*... Anne ve babalarımız ya *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*'a (NSDAP/Naziler) ya Nazi işçi sendikası *Deutsche Arbeitsfront*'a (DAF) ya da her ikisinin birden üyesiydiler. Yetkililer tarafından teşvik edilen annelerimiz toplumun yararı için güzel faaliyetlerde bulunuyorlardı. Annem bir yandan geleneksel halk ezgileri mırıldanırken bir yandan da mensubu olduğum *DJ* birliğindeki borazanları süsleyen bayrakları dikiyordu. Ayda bir kez, bir pazar günü, babam Strausberger Strasse 38 sakinlerinden *Eintopf*⁶ bağışlarını toplardı. Biz, yani *DJ* gençliği, makinenin sadece bir diğer dişlisiydik.

1936 Yazı

Zengin Amerikalıların yavan İngilizceleri ile İtalyan dilinin neşeli iniş çıkışları Berlin sokaklarında birbirine karışıyordu. Fransız kadınlarının hoş kokuları, kendileri çıktıktan çok sonra bile dükkânlardaydı. Berlin merkezinin güneşli sokaklarındaki her sokak lambasına ve balkona rengarenk çiçek sepetleri asılıydı. Beyaz zemin üzerinde siyah gamalı haç bulunan uzun kırmızı bayraklar kamu binalarını süslüyordu. Ağabeyim Horst ve ben, Birinci Dünya Savaşı'nda en büyük fedakârlığı yapmış olan Alman askerlerinin anısına adanan klasik türdeki bir binaya, yani *Neue Wache*'ye doğru ilerlerken Berlin heyecan verici görünüyordu.

“Hey çocuklar, ne yaptığınızı sanıyorsunuz?”

İtirazlarıma aldırmayan Horst, beni peşinden sürükleyerek, nöbetçi değişimini izlemek için toplanmış olan turist kalabalığını yardı. Ağabeyimin elleri omuzlarımda koruyucu bir şekilde dururken, yaklaşmakta olan üç *Leibstandarte* muhafızına bakakaldım.

6 Mutfaktaki yemek artıklarından çorba hazırlanmak suretiyle tasarruf edilen ve Nazi Partisi'ne bağışlanan para. (ç.n.)

Kusursuz siyah üniformaları, bembeyaz kemer ve eldivenleriyle büyüleyici bir manzara teşkil ediyorlardı. Yanımdaki turist cep saatine baktı ve onaylar bir şekilde başını sallayarak, “Tam zamanında,” dedi.

Bulunduğumuz noktadan sadece birkaç metre ötede duran *Leibstandarte* muhafızları şık bir şekilde dönerek, nöbeti kendilerinden devralmayı bekleyen diğer iki muhafıza doğru ilerledi. Personel değişimi, kusursuz bir uyumla ve hatasız – ayrıca benim genç gözlerim için büyüleyici bir şekilde karmaşık – bir şekilde gerçekleşti.

“Horst, sence bir gün *Leibstandarte*’ye katılabilir miyim?”

“Sadece boyun çok uzunsa seni alırlar. Ayrıca katı sağlık muayeneleri var.”

“Sence sağlık muayenesini geçer miyim?”

“Emin değilim Erwi, apandisit ameliyatının yaraları hâlâ tamamlanmamıştı. Hatta okulun yüzme derslerini bile kaçırdın.” Omuzuma hafifçe vurdu. “*Leibstandarte* sadece en uzun ve en güçlüleri alır.”

Olimpiyat Oyunları Açılış Töreni gününde, Berlin okullarından toplanan 3000 kişilik koronun bir parçası olarak diğer sınıf arkadaşlarımla birlikte Berlin’in bir ucundan diğerine seyahat ederken bu önemli tarihi hadisede kendi payıma düşeni yapmak için sabırsızlanıyordum.

Bu muhteşem yeni stadyumda, Hitler’in özel bir balkondan Olimpiyat Oyunları’nın açılışını ilan edeceği arenanın karşı tarafındaki yerlerimizi aldık. Kamera ekipleri stadyumun kilit noktalarında büyük bir spor olayının canlı televizyon görüntülerini aktarmaya hazırlanıyorlardı. Saatler öğleden sonra dörde yaklaşırken, Maraton kapısının iki tarafındaki büyük taş kaidelerde duran trompetçiler enstrümanlarını dudaklarına götürdü. Stadyumdaki 100.000 kişiden yükselen heyecanlı gürültü yerini mırıltılara bıraktı. Öğleden sonra saat 16:00’da Hitler coşkulu

alkışların eşliğinde stada girdi. Herkes *Führer*'i daha iyi görebilmek için ayağa kalkmıştı. Yabancı ziyaretçiler bile, sanki biz Almanları yöneten görünmez güç tarafından zorlanıyorlarmış gibi, Nazi selamı vermek için sağ kollarını havaya kaldırdılar.

Koşu parkurunda altı veya yedi yaşlarında, yazlık beyaz bir elbise giyen bir kız duruyordu. Güneşten bronzlaşmış olan kolu, yaklaşan Hitler'i selamlamak için yukarı kalktı. Sol elinde ise bir buket çiçek vardı. Hitler'in buketi almak için eğilmesiyle kız ürkek bir reverans yaptı.⁷ Ardından, *Deutschlandlied* ve *Die Fahne Hoch*'un heyecan verici melodileri – her ikisinden de bir kıta – eşliğinde Hitler ve misafirleri özel balkondaki yerlerine geçti. Anons sisteminden, "*Hisst Flagge*" diye haykırılana kadar stadyuma kısa bir sessizlik çöktü ve stadyumun üst kısmında, bir araya gelen milletlerin bayrakları, özel olarak imal edilmiş olimpiyat çanının heybetli sesi eşliğinde göndere çekildi. Sanki bir ibadet çağrısı gibi, daha büyük bir İrade'nin davasına teslimiyet istiyor gibiydi. Sadakatimizi yeniden beyan etmek için inançlı bir şekilde yanıt verdik: *Sieg Heil... Sieg Heil*⁸... Tâ ki stadyumun hudutları içerisinde yankılanan kelimeler, birleşerek *Führer*'imize hayranlık beyan eden bir koro hâline gelene kadar.

Millî takımlar, fevkalade renkli bir tören alayıyla, Prusya marşları eşliğinde koşu parkurunda birbiri ardına geçit yaptılar. Bir sancaktar olimpiyatlara katılan her ülkenin sporcu kadın ve erkeklerinin başını çekiyor ve Hitler'in durduğu balkona yaklaşırken selam vermek maksadıyla bayrağı indiriyordu – Amerikalılar dışında. Amerikalıların bayrakları yukarıda kaldı ve takım üyeleri selam vermek yerine hasır şapkalarını indirip onları kalplerinin üstünde tuttu. Bu açık meydan okuma eylemi, tezahüratı ansızın onaylamayan mırıltılara dönüşen kalabalığı rahatsız etti.

Olimpiyat Komitesi Başkanı tarafından yapılan bir konuşmanın ardından, Hitler usule uygun olarak oyunların başladığını

7 Hitler'e çiçeği sunan 1936 Berlin Yaz Olimpiyatları Organizasyon Komitesi Genel Sekreteri Carl Diem'in kızı Gudrun'dur. (ç.n.)

8 Almanca "*Yaşasın zafer.*" (ç.n.)

ilan etti. *Wehrmacht*'in bir topçu birliği tarafından icra edilen top atışıyla Maraton Kapısı üzerinde kümelenen binlerce güvercin serbest bırakılarak yaz mevsiminin mavi gökyüzünde gözden kayboldu. Yakında Avrupa'nın çoğunu parçalara ayırarak hayatını sonuna kadar değiştirecek olan kargaşayı maskeleyen bir barış sembolü... Okullardan toplanan koro Richard Strauss'un Olimpiyat Marşı'nı söyledi. Ben de söyledim, bütün yüreğimle, genç bir Alman olmaktan gurur duyarak.

Bütün gözlerin, bir Olimpiyat geleneği haline gelecek olan şeye tanıklık etmek için ana girişin basamaklarına dikilmesiyle kalabalığa bir beklenti hâkim oldu. Popüler bir Alman atleti ve aynı zamanda Aryan erkekliğinin bir modeli olan Fritz Schilgen⁹ yukarıda tuttuğu olimpiyat meşalesiyle ortaya çıktı. Beyaz giyimli yetkililer tarafından selamlanan Schilgen basamaklardan aşağı, koşu parkuruna indi. Zarif adımları onu *Führer*'in balkonunun ötesine, oval stadyumun batı ucunda kalan

-
- 9 Fritz Schilgen (8 Eylül 1906 – 12 Eylül 2005). Alman elektrik mühendisi, atlet ve 1936 Berlin olimpiyatlarının son meşale taşıyıcısı. Olimpiyat meşalesi töreninin kökeni Yunan mitolojisindeki Prometheus'un Zeus'tan ateşi çalma hikâyesine dayanmaktadır. Meşale töreni ilk defa 1928 senesinde Amsterdam Yaz Oyunları'nda yapıldıysa da, meşalenin Yunanistan'da yakılarak olimpiyatların düzenleneceği ülkeye taşınması fikri ilk kez 1936 Berlin Yaz Olimpiyatları Organizasyon Komitesi Genel Sekreteri Carl Diem tarafından ortaya atılmıştır. Bunun sonucunda olimpiyat meşalesi 30 Haziran 1936'da Yunanistan'daki Hera Tapınağı'nın kalıntıları arasında yakılmış ve Berlin'e kadar olan 3.422 kilometrelik mesafe boyunca Bulgaristan, Yugoslavya, Macaristan, Avusturya ve Çekoslovakya üzerinden 3.422 farklı atlet tarafından taşınmıştır. Meşalenin son ayağı, 1 Ağustos 1936'da stadyumdaki olimpiyat kazanını yakan Fritz Schilgen tarafından taşınmıştır. 1500 metrede üç defa ulusal koşu şampiyonu olan Schilgen, aslında olimpiyat müsabakalarına katılmıyor olsa da, estetik koşu biçimi nedeniyle meşaleyi taşıması için Almanya eski atletizm başkanı Karl Ritter von Halt tarafından önerilmiş ve bu öneri kabul edilmiştir. Hadise, Hitler'in en sevdiği yönetmen olan Leni Riefenstahl tarafından da kameraya alınmış ve 1938 tarihli ödüllü *Olympia* filminde gösterilmiştir. Schilgen savaşın ardından Olimpiyat Komitesi'ne danışman olmuş ve 1996 senesine tekabül eden modern olimpiyatların yüzüncü yıl dönümünde Berlin Olimpiyat Stadyumu'ndaki kazanı yakma şerefi kendisine bahşedilmiştir. (ç.n.)

Maraton Kapısı'nın yukarısındaki olimpiyat ateşi kazanına uzanan basamaklara taşdı.

Kazana ulaşan Schilgen, olimpiyat meşalesinin beyaz magnezyum alevini kalabalığa gösterdi. Törenin olağanüstü doğasına kapılmış bizler ağzımız açık sessizce izliyorduk. Schilgen'in olimpiyatlar boyunca yanacak olan ateşi tutuşturmak için meşalesini indirmesiyle, izleyicilerin beklenti içerisindeki sükûtu yerini coşku alkışlara bıraktı.

Alman halter şampiyonu Rudolf Ismayr'ın olimpiyat yeminini etmek için olimpiyat bayrağının köşesini kavramasıyla stadyuma bir kez daha sessizlik çöktü. Bu akla okulda öğrenmiş olduğum Töton Şövalyeleri Yemini'ni getiriyordu. Ardından, takımlar Handel'in *Halelujah*'sının şanlı nakaratının eşliğinde Maraton Tünel'inden geçerek ayrıldılar. Bu, Olimpiyat Oyunları Açılış Töreni için öylesine mükemmel bir son oldu ki, sonraki yıllarda gerçekleşecek olimpiyatlara model teşkil etti. O gün hayatımın sonuna kadar hafızamda kalacak. Stadyumdan ayrılırken, dünyanın en iyi ülkesinde yaşadığıma inanmak öylesine kolaydı ki. Farkında olmaksızın, *Führer* tarafından körüklenen *Zeitgeist*'a teslim olmuştum.

İki ila beş *Reichsmark* aralığında değişen Olimpiyat biletleri ailemizin orada bulunmasına mani olacak kadar pahalıydı. Fakat Berlin'in muhtelif bölgelerinde, ücretsiz biletle girilebilen televizyon salonları kurulmuştu – Almanya, dünyanın ilk devlet televizyonu yayınına sahipti. Biletlerin çıktığını öğrenir öğrenmez, babam evimize en yakın salonun bulunduğu Palisaden Strasse'deki postaneye gitti.

Döndüğünde yüzü endişeliydi. “Bir sorun var,” dedi. “Sadece üç bilet alabildim ve yalnızca on üç yaşından büyük izleyicilere müsaade ediyorlar.”

“Ben Erwi'ye bakarım,” diye teklif etti annem, “siz Horst'la birlikte gidebilirsiniz.”

“Hayır, bekle baba.” Aklıma bir fikir gelmişti. Anne ve babamın odasında gözden kayboldum. Çıktığımda ağabeyimin uzun pantolonlarından birini giyiyordum.

Annem güldü. “Erwi, bu kılıkla asla içeri giremezsin.”

“Denemeye değer,” dedi Horst. “Yaşı için uzun.”

Postanenin kapısına vardığımızda kır bıyık ve sakallı bir yetkili bileti elimden aldı ve gözlerime bakmak için öne eğildi. Ardından, iğneleyici bir gülümsemeyle onaylar mahiyette başını salladı ve taze tütün kokan kaba eliyle saçlarımı karıştırdı.

Kalabalık tarafından sürüklenerek, duvarın yüksek kısmındaki bir rafa bir televizyon alıcısının yerleştirilmiş olduğu karartılmış bir odaya girdik. Teknisyen bir taburenin üstüne çıkıp kontrol düğmelerini ayarlarken sessizce bekledik. Olimpiyat Stadyumu’ndan görüntülerin ortaya çıkmasıyla birlikte kalabalığın toplu bir şekilde nutku tutuldu. Ve babam şöyle söyledi, “Hitler Alman halkına ne mucizeler verdi!”

ÇIRAK

OKULDAKİ SON YILIMDA, haftada iki kez ilk dersimiz Evanjelik Diriliş Kilisesi'nin salonunda yapılırdı. Orada, 1938 senesinin Mart ayındaki kiliseye kabul törenimize hazırlanmak için İncil çalışırdık. Yaklaşık yirmi kadar öğrenciyle birlikte, babamın ihtiyar sıfatıyla hizmet ettiği cemaatin bir üyesi hâline geldim. Ay sonunda iş hayatındaki yerimi almak üzere okulu bıraktım.

Mutfak lavabosuna eğilirken, “Fırıncılık deden için yeterince iyiydi,” diye konuştu annem, “dolayısıyla senin için de öyle.”

“Ama okuldayken ahşapla çalışmayı seviyordum – bunda yetenekliydim,” diye şikâyet ettim. “Eğer *bu* onun için yeterince iyiye Horst da bir doğramacı.” Annem bulaşıklardan başını kaldırdı ve kalçasına dayadığı çatlamış ve ıslak elleriyle bir Rus halk müziği dansçısı gibi bana baktı. “Bu kadar cevap yeter Erwi. Bak dedene – kırk yıldan uzun bir zamandır fırıncılık yapıyor. Üstelik hâlâ fit ve sağlıklı.” Ardından sertçe parmağını salladı. “Bu saçmalığı daha fazla dinlemeyeceğim – fırıncılık iyi bir zanaat. Eğer fırındaki işe başlarsan bir daha kışın asla üşümeyeceksin. Ayrıca Memeler Strasse çok da uzak değil. Bisikletinle on dakikada orada olabilirsin. *S-Bahn*'a¹⁰ para vermeyerek yapacağın tasarrufu bir düşün. Ah, neredeyse unutuyorum. Üst kattaki Polonyalı

10 Bir tür hanliyö treni. (ç.n.)

kibar beyefendi senin için bisikletini tamir etmeyi teklif etti, boya da yeni gibi görünsün.”

1 Nisan 1938, Cuma

Tatlı sözlerle razı edilerek saat 06:00’da Glaser fırınının önünde hazır bulundum. Al yanaklı, kısa ve şişman bir kadın olan Frau¹¹ Glaser beni baştan aşağı süzdü ve omzundan geriye doğru seslendi. “Yeni çocuk geldi.”

İri ve geniş omuzlu, kaba suratlı olan bir adam olan Herr Glaser, köşedeki kapı aralığından ortaya çıktı.

“Ah Erwin – güzel, zamanında geldin – gel, Fritz’le tanışman için seni dükkânın arka kısmına götürüyüm. Onunla beraber çalışacaksın. Çıraklıktaki son senesi, iyi çocuktur.”

Dükkânın arkasına uzanan koridora doğru Herr Glaser’ı takip ettim. “Burası benim oturma odam, hemen fırının yanında – ve sana şimdi söyleyeceğimi unutma – fırının kapısı sağda, hela ise koridorun sonunda. Şimdi, hangi kapının neresi olduğunu unutma,” dedi Herr Glaser ciddiyetle. Ardından da “onları karıştırma,” diye ekledi.

Raftaki bir radyodan askerî marşlar duyulurken, Herr Glaser beni 50 kiloluk un çuvallarından oluşan bir yığına götürdü. Geniş elinin bir sillesiyile has beyaz tozdan bir bulutu havalandırdı. “Değirmenden henüz geldi,” dedi ve akabinde beni, “Devam et,” diyerek teşvik ederken çuvalı kaldırmamı istedi.

İki elimle kavradıysam da, çuval birkaç santimetreden öteye gitmeyi reddetti.

“Merak etme – yakında güçleneceksin Erwin,” dedi Herr Glaser kıkırdayarak. “Lanet şeyleri ben de taşıyamıyorum – yaşlı ayağımda bir sorun var.”

Fritz’le tanıştıktan sonra, o bir sonraki hamur yığınınu yoğururken, ben de kendimi ekmek kalıplarını temizlerken buldum. “Patronun ayağında gerçekten bir sorun mu var?”

11 Almanca “Bayan.” (ç.n.)

“Bunu söylemek güç, fakat hiçbir zaman ağır iş yapmaz,” diye yanıt verdi Fritz.

“Peki neden bana sürekli kapılardan bahsediyor?”

“Ah, çünkü bahardayız. Kuşlar ve arılar Erwin. Patron havalar ısındığında gündelik olarak sevişmeyi sever. Kızları da onlarla aynı yatak odasını paylaştığından bunu yapabileceği başka bir yer de yok. Sadece, keşke kullandığı prezervatifleri tuvalette bırakmasaydı.”

10 Kasım 1938, Perşembe

Fırınıcı çırağı olarak geçirdiğim sekiz ayın ardından, fırının bıktırıcılığında bir başka güne başlamak için neredeyse dolunay altında çevirdiğim her pedala lanet ettim. Bir saat kadar dakik olmasına rağmen Yahudi kasap Herr Grünfeld'i Palisaden Strasse'nin hiçbir yerinde görememiştim. Geç mi kalmıştım? Sokaklarda kesinlikle normalde olduğuna nazaran daha çok insan vardı. Fazla uyumuş olduğumdan korkarak pedallara yükledim.

Hızla Frankfurter Allee'den geçiyordum ki Leiser'in ayakka-bı dükkânı önünde bir kalabalık gördüm. Neler olduğunu daha iyi görebilmek için yavaşladım. Bir avuç insan kaldırımın kenar taşına oturmuş, yanlarına yığılı parlak yeni ayakkabıları deniyor, seyirciler de sessizce onları izliyordu.

Kaldırımın kenarındaki bir kadın, “Tekerleklerine dikkat et çocuğum,” diye uyardı, “dükkânın vitrinini kırdılar – her yerde cam var.”

Freni çekerek bisikletimi durur vaziyete getirdim. “Burada neler oldu?”

Çalınmış ayakkabılardan birini deneyen adamın işitme mesafesindeki kadın, “En fenasından hırsızlık; hatta yağma,” dedi.

“Bunu onlar istedi,” diye terslendi adam. “Bu Yahudilerin çoğu katil. Dünyanın her yerinde Alman diplomatlarını öldürebileceklerini düşünüyorlar. Önce Davos'ta Gustloff'u¹², şimdi de

12 Wilhelm Gustloff (30 Ocak 1895- 4 Şubat 1936), NSDAP/AO'un (Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin yurt dışı teşkilatı – *Auslands Organization*)

Paris'te vom Rath'ı¹³. Onlara Almanya'da patronun kim olduğunu göstermenin tam zamanıydı.”

“Bu aptalca,” dedi kadın, “Yahudi olan delilerin birkaç diplomatı öldürmesi bütün Yahudi ırkını suçlu yapmaz.”

Haberler hem Almanya da hem de Avusturya'da *Volkszorn*'a (halkın Yahudilere karşı öfkesi) ilişkin birçok başka örneği duyurduysa

İsviçre şubesi kurucusu ve 1932 yılından suikasta uğradığı 1936 yılına kadar lideri. Meteorolog olan Gustloff 1929 yılında NSDAP'ye katıldı. Yahudilerin sözde dünyayı ele geçirme planlarını içeren uydurma bir propaganda metni olan *Siyon Liderlerinin Protokolleri*'nin İsviçre'de dağıtımı ve yayılması için büyük çaba harcadı ve İsviçre Yahudi cemaati tarafından bu nedenle dava edildi. Gustloff, Yahudi asıllı bir Hırvat olan David Frankfurter tarafından 1936 senesinde silahlı saldırıya uğrayarak hayatını kaybetti. Ölümünün ardından Nasyonal Sosyalistler tarafından *Blutzeuge* yani şehit ilan edildi. Doğum yeri olan Schwerin'deki cenazesine Adolf Hitler, Heinrich Himmler, Joseph Goebbels, Hermann Göring, Martin Bormann ve Joachim von Ribbentrop gibi Nazi rejiminin önde gelenleri katıldı. Ölümü, 1938 yılında Paris'teki Alman diplomat Ernst vom Rath'ın Herschel Grynszpan tarafından suikasta uğramasıyla patlak verip, 9 Kasım 1938 gecesinde Almanya'da Yahudilere ait işyeri, ev ve sinagoglara topluca saldırılar düzenlenen *Kristal Gece*'nin bahanelerinden biri olarak sunuldu. Gustloff'u öldüren David Frankfurter ise İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar İsviçre'de tutuklu kalıp ardından salıverilmiştir (Frankfurter daha sonra İsrail'e yerleşerek subay olmuştur). Nazi rejiminin Gustloff'un adını verdiği yolcu gemisi MV Wilhelm Gustloff ise Ocak 1945'te Doğu Prusya'dan kaçan mültecileri taşıırken bir Sovyet denizaltısı tarafından batırılmış ve 9.000 kişinin ölümüyle sonuçlanan bu felaket tarihe tek bir geminin batmasıyla en çok can kaybının yaşandığı deniz faciası olarak geçmiştir. Nobel ödüllü Alman yazar Günter Grass *Yengeç Yürüyüşü* isimli romanında karakterlerinin bu hadisenin çevresinde kurgulamıştır. (ç.n.)

- 13 Ernst Eduard vom Rath (3 Haziran 1909 – 9 Kasım 1938), Alman diplomat. Frankfurt'ta soylu bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelen vom Rath, Nazi Partisi'ne katıldığı 1932 yılına kadar Bonn, Münih ve Königsberg'de hukuk eğitimi aldı. 1932 yılında diplomat olarak kariyerine başladı ve 1935'te Bükreş'teki kısa bir görevlendirmenin ardından Paris'teki Alman büyükelçiliğinde vazifelendirildi. 7 Kasım 1938'de Leh-Alman Yahudisi olan Herschel Grynszpan tarafından Alman büyükelçiliğinde beş kurşunla vurularak ağır yaralandı ve iki gün sonra hayatını kaybetti. Grynszpan'ın aile üyeleri 27 Ekim 1938'de Gestapo tarafından tutuklanan, mallarına el konulan ve Polonya'ya gönderilen 12.000 Leh

da, ben sadece bir olaya daha tanıklık ettim. O gün daha sonra, Friedrich Strasse'de Zanaat Okulu'na iştirak etmemin ardından eve dönerken, Oranienburger Strasse'deki Neue Synagogue'un önünden geçtim. Bir kundaklama girişimine maruz kalan ana kapı kavrulmuştu. Bunun dışında binada bir hasar yoktu.

Çocukluğa veda

On beşinci doğum günümde, – 12 Aralık 1938 – artık bu işin düşüncesi karşısında sinmeden, ağır un çuvallarını kaldırabilecek kadar güçlenmiştim. Bunu kutlamak için Herr Glaser bana çalışma saatlerimin – cumartesi hariç – akşam saat 6 ve 9 arasında bir vardiyayı kapsayacak şekilde uzatıldığını bildirdi. Ertesi sabaha hazırlanmak için fırın kaplarını temizleyecektim. Bir Alman fırınında temizliğin işin çok önemli bir parçasını teşkil ettiğini keşfetmiştim.

On beş yaşına basmamla birlikte resmî olarak *Jungvolk*'tan *Hitlerjugend*'e (HJ/Hitler Gençliği) nakledildim. Fakat fırındaki uzun çalışma saatlerim nedeniyle sık gerçekleşen toplantılardan muaf tutulduysam da, diğer üyelerle aynı üyelik ücretine tabiydim. Dolayısıyla teşkilatta bir nevi fahri üye gibiydim. Bir fırıncı olarak işimin beni *Hitlerjugend*'in aktif bir üyesi olmaktan alıkoyması gerçeğine karşı oldukça içerlemiş olduğumu da itiraf etmeliyim. *Jungvolk*'un bir üyesi olarak, hafta sonu kamplarında

Yahudisi arasındaydı. Bu kişiler Polonya hükümetince ülkeye kabul edilmemiş ve Almanya-Polonya sınırında yalnızca Polonya Kızıl Haçı'nın sunduğu ufak yardımlarla çok zor koşullar altında yaşamaya çalışmışlardır. 1936 senesinden beri Paris'te amcasının yanında yaşamakta olan 17 yaşındaki Grynszpan, ailesinin muzdarip olduğu bu koşullar neticesinde öfkeye kapılarak büyükelçilikte görevli olan kâtip vom Rath'ı öldürmüştür. Bu cinayetin gecesinde Almanya'da Yahudilere ait işyeri, ev ve sinagoglara topluca saldırılar düzenlenmiş ve bu vaka tarihteki yerini *Kristal Gece* adıyla almıştır. Grynszpan Fransa'nın Almanya tarafından işgalini müteakip Almanya'ya geri getirilmiştir. Kendisinin nihai kaderi bilinmemekle birlikte, İkinci Dünya Savaşı'ndan sağ çıkmamış olması kuvvetle muhtemeldir. Grynszpan ve vom Rath cinayetiyle ilgili detaylı bir çalışma için bakınız: Kirsch, Jonathan, *The Short, Strange Life of Herschel Grynszpan: A Boy Avenger, a Nazi Diplomat, and a Murder in Paris*, Liveright, 2014. (ç.n.)

Almanya'nın diğer bölgelerinden gelen takımlarla spor müsabakaları yapmaktan ve topluca şarkılar söylemekten keyif almıştım. Lakin kanun gereği sendikamız olan *Deutsche Arbeitsfront*'a (DAF) üye olmakla yükümlüydüm. DAF'a üye olmak için bekleyenlerin oluşturduğu uzun sıra karşısında ürperirken her nasılsa Çalışma Bakanı Robert Ley'le¹⁴ bir sohbete girdim ve fırında geçirdiğim bitmek tükenmek bilmeyen çalışma saatlerinden acı acı şikâyet ettim.

Her işçinin değeri hakkında bir şeyler mırıldandıktan sonra geveleyip kekeleyerek, "Herkes daha çok ç-çalışmalı. Almanya'nın e-ekmeğe ihtiyacı var. İşinden mutlu olmalısın," dedi.

Hakikatle ayık bir şekilde karşılaşmaya muvaffak olamayan Ley her zamanki gibi bir miktar sarhoştı. Kekeleyişinin Birinci Dünya Savaşı sırasında uçağının düşürülmesiyle aldığı yaralara bağlı olduğu söylenirdi. Fakat bana göre işin asıl sorumlusu alkol bağımlılığıydı. Makam aracının arka koltuğuna geçip cebinden

-
- 14 Robert Ley (15 Şubat 1890 – 25 Ekim 1945), 1933 ila 1945 yılları arasında Alman Emek Cephesi'nin (*Deutsche Arbeitsfront*) liderliğini yapan Alman politikacı. Nazilerin iktidara gelmesinin ardından Mayıs 1933'te Almanya'daki bütün işçi sendikaları lağvedilmiş ve bunların yerine Alman Emek Cephesi kurulmuştu. İşçi ve işverenler arasında dayanışmayı savunup (işçilere herhangi bir grev, iş yavaşlatma ve maaş pazarlığı hakkı tanınmamaktaydı) bu suretle sınıf mücadelesinin önüne geçmeyi planlayan bu sendikanın aynı zamanda *Kraft durch Freude* yani Neşeden Kuvvet Doğar şeklinde tercüme edilebilecek bir yan kuruluşu mevcuttu. Bu örgütün amacı orta sınıfa özgü eğlence aktivitelerini kitlelere sunarak herkesin konser, tiyatro, geziler ve tatiller gibi aktivitelerden faydalanmasını sağlamaktır. Alman Emek Cephesi'nin üye sayısı 1938'e geldiğinde 10.3 milyona ulaşmıştır. Sendikaya üyelik teoride gönüllülük esasına bağlı olsa da, herhangi bir işçinin üye olmadan iş bulması pek mümkün değildi. Üyelerin DAF tarafından kategorize edilen 20 farklı gruptan denk düştükleri gruba göre 15 pfennig ile 3 Reichsmark arasında bir üyelik ücreti ödemeleri icap ediyordu. Sendikanın geliri 1939 yılına geldiğinde 200 milyon dolara ulaşmıştı. Harbin ardından saldırı savaşı tasarlamak, savaş suçu işlemek ve insanlığa karşı suç işlemekle itham edilen Robert Ley ise Nürnberg Duruşmaları sırasında yargılanmayı beklerken hücrelerinde kendini asarak intihar etmiştir. Ayrıca bakınız: T.W. Mason, *Social Policy in the Third Reich: The Working Class and the "National Community", 1918-1939*, Oxford: UK, Berg Publishers, 1993. (ç.n.)

bir içki şişesi çıkararak içindekini bir yudumda içmesini şaşkın gözlerle izledim. Bu tesadüfi karşılaşma bende siyasi elitlerimize karşı kötü bir intiba bıraktı.

Bir sonraki nisan ayıydı. Herr Glaser çıraklıktaki birinci senemi doldurmamı çalışma saatlerimi bir kez daha uzatarak kutladı. “Cumartesilerin yine tatil olacak,” dedi sırtarak, “fakat fırınları ısıtmak için pazar günleri saat 10:00’da işe geleceksin.”

Cumartesi günleri önümde eşeğin önündeki havuç gibi duruyor, cumartesilerin vadettiği ettiği kısa bir özgürlük için yoğun ve monoton bir şekilde çalışıyordum. İş günlerime hükmediyor, erkekliğin eşliğindeki bir oğlanın zihnini işgal etmesi gereken şeyleri hayal etmek adına bana pek az zaman bırakıyordu.

1 Eylül 1939, Cuma

Pek az uyku veren nemli bir gecenin ardından, işe gitmek üzere, gömleğim sırtıma asılı bir şekilde bisikletimin pedallarını çevirdim. Karanlık gökyüzü şimşek çakacak gibiydi. Mevcut olmayan bir esintinin ocakların neden olduğu sıcaklığı alması için açık bırakılmış olan fırın kapısının eşliğinden gönülsüz bir şekilde geçtim. Elektrikli lambalarının sarı ışığı altında, un tozundan bir sis havada asılı duruyordu. Her zamanki gibi günüm, omzumda *Brotchen*’lerle¹⁵ dolu bir çuval ve müşterilerimizin kapı kollarında asılı duran torbalara bırakılacak uzun bir sipariş listesiyle başladı ki bu ocakların boğucu sıcaklığından hoş bir kaçıştı. Fakat sadece Binderslerin evi olan Memeler Strasse 52’nin açık penceresinden soğa taşan rutin tartışmaların yokluğunu fark ettiğimde bölgeyi kaplayan uğursuz durgunluğun bütünüyle farkına varabildim.

Radyonun arka planda çalan alışıldık müziğini işitmek üzere fırına geri geldim. Fritz’in teşkil ettiği örneği takip ederek atletime kadar soyundum ve ona yeni bir parti hamuru yoğurması için yardımcı oldum. Bir tören müziği radyodaki yayını kesti. Bu, önemli bir duyuru yapılacağıнын işaretiydi. Sabahın daha erken

15 Küçük, yuvarlak Alman ekmekleri. (ç.n.)

saatlerinde Hitler tarafından Alman parlamentosuna verilen bir söylevin yayınını dinlemek üzere çalışmaya ara verdik. Konuşmada askerlerimizin Polonya’da harp halinde oldukları söyleniyordu. Hitler konuşmasını bitirirken şöyle ilan etti: “İrademiz ve Alman çeliğimizle güçlüklerin üstesinden geleceğiz!”¹⁶

Kafasını sallayan Fritz, “Bunun olacağını biliyordum,” diyerek içini çekti.

O hafta Britanya ve Fransa, Almanya’ya savaş ilan etti.

Pazartesi sabahı Palisaden Strasse’deki Yahudi kasaba el salladım. Her zamanki gibi, dizine kadar gelen çizmeleriyle bir ayağı kaldırımda, diğeri ayağı ise yolda, yürümekteydi. “Günaydın Herr Grünfeld,” diye seslendim.

Herr Grünfeld uzun ve kırçıl sakalının arasından homurdandı. “Hıh – biz Yahudiler için değil.”

Aralık 1939-Bahar 1940

On altıncı yaş günümden hemen sonra sertçe düşen sıcaklık, birbiri ardına sıfırın altında seyreden havalarla, normalden daha soğuk geçecek bir kışın başlangıcına işaret etti. Fırının sıcaklığında çalışmak ilk kez olsun neredeyse cazip görünmekteydi. Sokak aydınlatmasının yokluğunda sürüşü daha güvenli hale getirmek için kaldırımın kenar taşlarına boyanan hayaletimsi beyaz şeritlere yakın durarak, normalden daha güçlü bir şekilde pedal çevirdim.

Fırına vardığımda, artık kalfa olan Fritz’in tek başına çalıştığını gördüm. Selamlaşmak için her zamanki gibi el sıkıştık. “Patron nerede?” diye sordum.

Fritz güldü. “*Wehrmacht*’a¹⁷ ilk alınan o oldu. Frau Glaser bana şehir dışındaki bir askerî fırına gönderildiğini söyledi.”

“Acaba bizim sıramız ne zaman gelecek?” diyerek düşünceye daldım.

16 Almandaca “Unser Wille und unser Deutscher Stahl auch die Not meistern!” (ç.n.)

17 1935-46 yılları arasında Alman Silahlı Kuvvetleri. (ç.n.)

“Kim bilir? Ama ihtiyar Glaser’ı kaybetmemiz bizim için iyi olmadı – artık bir çift elden mahrumuz. Gördüğüm kadarıyla bu savaş oldukça ciddi bir hâl alıyor. Sözlerimi bir kenara yaz Erwin, Landsberger Strasse’ye düşen o bombalar sadece başlangıç. Hasarı gördün mü?”

“Kötü değil, hafta sonu annem ve babamla birlikte gittik – büyük kalabalıklar vardı ama görülecek pek bir şey yoktu. Birkaç çatı kiremidi havaya uçmuş. Polis uçağın bıraktığı broşürleri topluyordu.”¹⁸

Noel yaklaşırken fırındaki işler her zamankinden daha yoğun bir hâl almıştı. Gün sonunda vakit temizlik yapmaya geldiğinde pişmiş taze ekmek kokusundan midem bulandı.

“İyi iş çıkardın evlat,” dedi Fritz sahte bir Amerikan aksanıyla. Kısa zaman öncesine kadar sık sık Postdamerplatz’taki sinemaya Amerikan filmleri izlemeye giderdi. Fakat Propaganda Bakanı Goebbels, Aryan gözleri için çok yabancı olduklarını ilan ederek buna bir son vermişti.

Nihayet kapıya doğru yönelip, “Yarın görüşürüz,” dedim.

Elim kapının mandalını kavradığında Fritz’in sesini işittim: “Erwin!”

Aralık ayının kaçamak gün ışığından geriye kalandan en iyi şekilde yararlanmak hevesiyle birazcık açmış olduğum kapının eşiğinde durdum.

“Erwin!” diye tekrar etti: “Henüz önemli haberleri duymadın.” Ses tonu neredeyse melodik, fakat ironiyle doluydu.

“Hangi haberleri?”

“Yarın saat sabah 03:00’te başlıyoruz.”

Zavallı Fritz öylesine yoğundu ki, eve gitmeye bile hiç vakti olmuyordu. Bir süre ben de fırında uyudum. Fakat kısa zaman sonra bunu sürdüremeyecek kadar tükendim. İşe zamanında varabilmek için bitkin vücudumu yataktan artık saat sabaha karşı

18 Müttefik uçaklarından bırakılan propaganda broşürleri kastediliyor. (ç.n.)

02:15'te kaldırmam gerekiyordu. Tâ ki bir bahar sabahında, işe vardığımda, Herr Glaser'ı *Brotchen* için hamur yoğururken bulana kadar.

“Günaydın Erwin,” diyen Herr Glaser ayağını gösterdi, “görünüşe göre asker çizimleri için yaratılmamışlar.” Teşhisi konmamış bir sağlık durumunun ayağını etkilediğine dair Herr Glaser'ın iddiasına ilişkin şüphelerim ortadan kalktı ve çalışma saatlerinin kısılması ihtimali derhâl moralimi yükseltti. Hakikaten de Herr Glaser gün sonunda, “İş yarın sabaha karşı 04:00'te başlayacak – tüm siparişler bitene kadar çalışacağız,” diye bildirdi.

Birkaç hafta sonra, sanki Herr Glaser'ın kaybını telafi etmek için, *Wehrmacht* Fritz'i saflarına kattı. O akşam eve vardığımda somurtuyor olmalıydım.

“Canını sıkın ne?” diye sordu annem.

“Fritz askere alındı – yarın yeniden saat 03:00'te başlayacağız.” Babamın, hâlihazırda sobanın sıcaklığına yaklaştırılmış olan koltuğuna çöktüverdim. “Anne, bu fırıncılık işinden bıktım.”

“Ama bu iyi bir meslek Erwi – uzun çalışma saatlerine alışacaksın.”

En iyi arkadaşlarım olan Horst Musch ve Gunter Schmidt'le cumartesi geceleri hâlâ görüşebiliyordum olduğum düşüncesiyle kendimi teselli ettim. Biz “Üç Silahşorlar”dık. Okuldaki ilk günlerimizden beri yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmemişti. Muschi çizimde her zaman iyiydi ve grafik sanatçısı olarak çıraklık eğitimi almıştı. Schmidt'nin ise Alman Ulusal Demir yolları olan *Reichsbahn*'da bir işi vardı. Çoğu cumartesi, varyetelerin sahnelendiği Plaza Tiyatrosu'na giderdik. Bazen civarda oturan kızlarla şansımızı denesek de yaptığımız kurlar daima başarısızlıkla sonuçlanırdı.

ADAY

LEIBSTANDARTE 1940 yazında bir askere alım kampanyası başlattı. Fırıncı olarak beni hayal kırıklığı ve hüsrana uğratan uzun çalışma saatleri nedeniyle, Bendler Strasse'deki *Wehrmacht* Yüksek Komutanlığı'ndan bir başvuru formu aldım. Müracaat sahibinin Hitler'in seçkin askerî kuvvetine giriş koşullarını karşılayamaması durumuna karşın, formda alternatif birimlere adaylık bölümü de bulunuyordu. Havacılık Bakanlığı'nda *Luftwaffe*¹⁹ santral görevlisi olarak hizmet vermekte olan ağabeyim Horst, bana ikinci tercih olarak *Luftwaffe*'nin *Flieger Abwehr Kanonen (Flak)*²⁰ sınıfını yazmamı tavsiye etti. Formu en güzel yazımla doldurdum ve bir hafta içerisinde, sağlık muayenesine girmek için Alexanderplatz'daki bir salonda hazır bulunmak için emir aldım.

Güneşli bir haziran gününde, gelecekteki bir kız arkadaşı etkileyebilmek umuduyla geçmişte birkaç balo dansı dersi almış olduğum salona gittim. Salonda yüz kadar genç adam dikilmiş, bundan sonra ne olacağını merak ediyorlardı. Aralarında bundan biraz daha büyük birkaç kişi olsa da, çoğu genelde on altı ve on yedi yaşlarındaydı. *Leibstandarte*'den bir *Unterscharführer* aramıza girip bizi düzgünce sıraya soktu. Kusursuz üniformalı yüksek rütbeli bir subayın sahneye çıkmasıyla umutla bekleyenlere derin bir sessizlik çöktü.

19 1933-46 yılları arasında Alman Hava Kuvvetleri. (ç.n.)

20 Uçaksavar sınıfı. (ç.n.)

“Giysilerinizi çıkarın ve onları düzgün bir şekilde ayağınızın dibinde toplayın,” diye bildirdi subay.

Topluluk önünde soyunmak benim için yeni bir tecrübeydi. Üzerlerinde hâlâ donları olan diğer bazı adaylara göz atarken karnın yanaklarıma hücum ettiğini hissettim.

“Bütün giysilerinizi çıkarın – soyunun – her şeyi, her şeyi!” diye kükredi *Unterscharführer*. “Birbirinize bakmayı kesin – burada lanet bir güzellik yarışması yapmıyoruz. Size bir emir verildi, yerine getirin!”

Subay sahneden ayrıldı ve muayenesine başladı. Yemin ederim ki arkamdan geçerken gözlerinin çıplak etimin her bir santimini dikkatle incelediğini hissedebiliyordum. Yanımda duran adayı aniden biraz öne doğru çekti.

Muayenesini tamamlayan subay bir duyuru yaptı. “Omuzlarına vurduklarım elenmiştir. Tekrar denemeden önce saçlarınızı kestirin.”

Bir umut ve ferahlık dalgası moralimi yükseltti – seçim sürecinin ilk etabını geçmiştim ve fırının bezginliğinin yakında sona ereceğini düşünmeye cüret ettim. Ardından gerçek muayene başladı. Bir doktor göğüs kafesimi ölçtü ve bana geçmişteki hastalıklarım ve ameliyat izlerimle ilgili sorular sordu. Verdiğim her cevap hızla dosyasına kaydedildi. Ardından, hâlâ çıplakken, doktorun penisini inceleyebilmesi için sünnet derimi geriye çekmem istendi – bu beklediğim türden bir silah muayenesi değildi. Bir subay tarafından, soyumda Yahudilik olmadığından emin olmak adına hayatımın her kısmını irdeleyen bitmek bilmez sorular soruldu. “Neden *Leibstandarte*’ye girmek istiyorsun?” diye sordu.

Gençliğin yalın masumluluğuyla, “Çünkü Berlinli ve uzunum,” diye yanıt verdim.

1941 yılı Ocak ayındaki karlı bir günde *Wehrmacht* Yüksek Komutanlığı’ndan bir mektup aldım. Titreyen parmaklarla kahverengi

zarfı açarken annem beni izliyordu. Mektuptan çıkan evrakı okurken hayal kırıklığıyla benzim kül gibi oldu.

“Ne yazıyor Erwi?”

“*Luftwaffe* anne – *Flak* birimi.”

“Bu güzel Erwi. Baban sevinecek. *Leibstandarte*’ye girmenden endişe ediyordu – çarpışmaların en şiddetli yerinde hep onlar var.”

Hayal kırıklığımı derhâl üzerimden atıp kapıya yöneldim.

“Erwi, nereye gidiyorsun?”

“Askere alım bürosuna anne – bir yanlışlık olmalı.”

Büroya gittiğimde bekleme salonunun tıklım tıklım olduğunu gördüm ve yavaşça ilerleyen sırada yerimi aldım. Neden geldiğimi soran görevli subaya *Luftwaffe*’den gelen askere çağırılma evrakıma ilişkin tüm hikâyeyi anlattım. Ardından son derece sıra dışı bir şey oldu. SS şefi ve Almanya’nın en ünlü ikinci adamı olan *Reichsführer* Heinrich Himmler uzun adımlarla büroya girdi ve sıradaki adamlarla kısaca sohbet etmek için durdu. Beni hayretler içerisinde bırakarak, nerede yaşadığımı ve *Leibstandarte* mensubu olarak bir istikbal düşünüp düşünmediğimi sordu. Umutla dolarak ona hikâyemi anlattım ve askere alım bürosunun beni *Flak* birimine sevk etmekle bir hata yapmış olduğunu düşündüğümü söyledim.

Arka büroda gözden kaybolmadan evvel, “Bunun hakkında ne yapabileceğime bakacağım,” dedi.

Himmler yeniden ortaya çıkıp durumu benim için açıklığa kavuşturmadan evvel *Luftwaffe*’nin mavi üniformasını giymeye neredeyse boyun eğmişim.

“Yakında bizden haber alacaksın,” dedi gözlüklü *Reichsführer*.

Leibstandarte’nin celp belgeleri 1941 Şubat’ında elime geçti. Bütün bu fırıncılık işinin yakında sona ereceğinden ve hayatın bundan sonra daha heyecanlı bir şekil alacağından ötürü ağzım kulaklarımdaydı. Özel radyo duyuruları birbiri ardına askerî başarılarımızı ilan ediyordu. Kaybedecek neyim vardı? Nihai ve

kaçınılmaz zaferimizden, yani *Endsiege*'den²¹ önce üstüme düşeni yapmak için can atıyordum.

Artık kendimi seçkin bir üniversitede gıptayla bakılan bir bölüm kazanmış bir öğrenci gibi hissediyordum. Güneşsiz gökyüzüne rağmen, 1 Mayıs 1941 sabahında Finkenstein Alle'den geçerken eteklerim zil çalıyordu. *Ewigen Rottenführer*'lere²² hayranlıkla bakmak için kışlanın kapalı ana kapısında bir anlığına durdum. Aşağı yukarı dört metre uzunluğundaki bu heykeller heybetli bir karşılama teşkil ediyordu. Nizamiye kapısındaki muhafıza doğru ilerlemeden önce derin bir nefes aldım. Evrakıma baktı ve başıyla sert bir şekilde onaylayarak beni yeni dünyama buyur etti. Toplanma bölgesinin bir ucundan diğerine hızla yürüyüp, kışlanın ana binasının önündeki dört merkezi sütunun önünde durdum. Sütunların üstündeki bir korkuluk, üstünde şu sözcükleri taşıyordu: *LEIBSTANDARTE SS ADOLF HITLER*. Korkuluğun üzerinde ise, sanki rüzgârı kontrol edermişçesine kanatlarını yarı açmış devasa bir kartal heykeli bulunuyor, mülkünü izliyordu. Fırınıcı olarak geçirdiğim günlerin sona erdiğine nihayet inanabilirdim. Almanya'nın en seçkin alayının bir askerine dönüşümüm başlamak üzereydi.

Diğer acemilerin arasında sabırsızca beklerken, külot pantolon²³ giyen bir subay, sanki yoktan var olmuş gibi gizemli bir şekilde ortaya çıktı. Ceket yakasının siyah spoletindeki tek bir gümüş yıldız onun *Unterscharführer* rütbesinde olduğunu gösteriyordu. Ürkütücü şekilde uzun olan parmaklarını sivri suratının yanına götürüp, sanki görünmez bir orkestrayı yönetiyormuşçasına yavaşça hareketler yaparken, “Ben *Gülen Şeytan*,” diye

21 *Endsiege*: Almanca Nihai Zafer. Geçici kayıplara rağmen nihai zaferin elbet kazanılacağı, dolayısıyla Nazizmden herhangi bir sapmaya müsamaha gösterilmeyeceği çerçevesinde vurgulanan bir propaganda ifadesi. (ç.n.)

22 Ölümsüz Onbaşlılar. (ç.n.)

23 Süvari sınıfıyla özdeşleşmekle birlikte piyadelerin de kullandığı, 1930 ve 1940'ların ordularında moda olan bir giysi. (ç.n.)

kıkırdadı. “Bugün için sizin *Unteroffizier vom Dienst*’iniz. Beni takip edin.”

Unteroffizier vom Dienst’imiz (*UvD*/nöbetçi astsubay), bizi ter kokusunun balmumu cilasına karıştığı büyük bir spor salonuna götürdü. Salonun ortasında bir boks ringi vardı. Duvarların dibine ise çeşit çeşit spor aleti doldurulmuştu. Gülen Şeytan geri dönüp bizi sandviç ve sosisten oluşan bir yemek için yemekhaneye götürene kadar zamanın çoğunu huzursuz bir şekilde birbirimize bakarak geçirdik. Yemekten sonra spor salonuna geri döndük. Burada bir subay bize kışladaki ikametimiz sırasında tabi olduğumuz kuralları anlattı. Battaniyeler dağıtıldı ve aniden “ışıklar söndü”. Salonun sert zeminini paylaşan iki yüz kadar diğer huzursuz genç adamlarla birlikte gözüme neredeyse uyku girmedii.

Gülen Şeytan, bizi lavabolara götürmek üzere saat 07:00’de ortaya çıktı. “Tıraş olun ve tırnaklarınızın temiz olduğundan emin olun. Temizliğinizi bitirdiğinizde yatakhanelerinize götürülmeden evvel müfrezelerinize ayrılacaksınız.”

En uzun adamlar, yani boyu 1.90’dan uzun olan devler, birinci takımı oluşturdu. 1.86 boyundaki ben ise, *Reich*’ın önde gelen şahsiyetlerinin adlarının verildiği dört binadan biri olan Hermann Göring binasında konaklayacak olan ikinci takıma atandım. En üst kattaki yatakhanelimize üç ayrı merdivenle çıkılıyordu. Sağdaki merdiven yalnızca çıkış olarak hizmet verirken, yukarıya doğru gidiş-gelişleri sol ve ortadaki merdivenler sağlıyordu. Bu, diye açıklamıştı Gülen Şeytan, kışlanın hızla boşaltılmasının icap etmesi durumunda kargaşayı önlemek içindi. Her odada altı ranza ve her iki ranzanın arasında metal bir dolap vardı.

“Dolaplar açık bırakılacak; zira bir *Leibstandarte* askeri güvenilirli, dedi Gülen Şeytan. “Yoldaşlarından asla çalmaz. Şeref ve sadakat – bunlar şu andan itibaren size – *daima* – rehberlik edecek ilkeler. Üniformalarınızı belirli bir sıraya göre muhafaza edeceksiniz. Uzun paltonuz, birinci üniformanız, ikinci üniformanız ve eğitim kamufrajınız. Eğitim kamufrajınız eğitim sırasında giyeceğiniz gündelik kıyafetiniz olacak. Dolabınızın alt kısmındaki bu

alana çizmelerinizi koyacaksınız. Çiftlerden birini nöbette giyecek, diğerini ise eğitimde kullanacaksınız. Harici üniformalarınız ile giyeceğiniz bir çift ayakkabı da *her zaman* temiz tutulacak.

Dolabınızın üstteki kısmına gömlek ve iç çamaşırlarınızı asacaksınız. Çelik miğferler ve sırt çantaları ise en üst kısımda muhafaza edilecek. Kemer ve kravatlar dolap kapısının arkasındaki kancalara asılmalı. Son olarak; ekmek, yağ ve reçel gibi atıştırma malıkları bulundurmanız için sol kısımda küçük fakat yeterli bir alan mevcut. Dolabın bu kısmında ayrıca tabaklarınızı, çatal bıçak takımınızı ve bardaklarınızı muhafaza edeceksiniz. Ve unutmayın – her şeyin temiz ve yerli yerinde olup olmadığını her gün kontrol ederim.”

O günün ilerleyen saatlerinde levazım deposundan üniformalarımızı aldık ve Gülen Şeytan’ın talimat listesini her nasılsa aklımızda tutmayı başardık. Ceketimin sol kolundaki banda gümüş iplikle dikilmiş olan “Adolf Hitler” adına sanki bir çocuk gibi, büyülenmiş bir şekilde baktım.

Ertesi sabah, kan gruplarımızın belirleneceği sağlık muayenesine girdik. Kan grubumun “0” olduğu belirlendi. Doktor bu rakamı sol kolumun içine, koltuk altımın yakınına neşterle attığı küçük kesiklerle kazıdı. Bu iz, aradan geçen 70 yıla rağmen hâlâ görülebilirdir.

İkisinin de üstünde, “17. *Kompanie Nummer 15 O SS Verfügungstruppe*” kimlik kodu bulunan *Soldebuch*’umu²⁴ ve künyemi aldım. Elips şeklindeki künyemin ortasında, uzun eksen hizasında üç kesik vardı. Bu, aksi takdirde kimliğini tespit etmenin zor olabileceği ölü bir askerin boynundan künyenin yarısını hızla ve kolayca sökmeyi sağlıyordu. Benim genç zihnim ise elbette böyle ürkütücü meseleler üstünde durmamıştı.

Talimler ciddi bir surette başladı. İlk yoklamamızda bizi *Kompanie* (bölük) komutanımız, *Obersturmführer* Hans Becker karşıladı. 1941 yılında henüz savaşın pek de ortalarına

24 Askeri kimlik ve aynı zamanda personele verilmiş olan giyecek, teçhizat, maaş, yiyecek, ödül ve *æza* gibi kayıtların da tutulduğu bir çeşit kayıt defteri. (ç.n.)

gelinmemesine rağmen, Becker hâlihazırda tecrübe sahibi olmuş bir muharip komutandı. Fransa, Polonya ve Yunanistan'da görev yapmıştı. Ardından eğitimlerimiz tırnaklarımıza temizlik, çizimelerimize parlaklık, suratlarımıza tıraş gelmiş sakal, saçlarımıza uzunluk ve tertip için mendil kontrolü yaptı. Temizlik malzemeleri, diş fırçası ve aktif görev esnasında ihtiyaç duyacağımız diğer eşyaların kontrolü için çantalarımız açıldı. Son olarak ise bir subay günün parolasını söyledi.

Sonraki haftalar, bölüğümüz, şehir etrafında kolluk görevi icra etmiş bir birlik olan 5. *Wachbataillon*²⁵ Berlin'i teşkil etmek için bir başka bölükle birleştirilene kadar bitmek bilmeyen eğitimlerle geçti. Acemilik hayatı bana uymuştu ve "yat" vakti geldiğinde genellikle bitap düşmüş ve gözyaşlarına kahrkahanadan daha yakın bir vaziyette olsam da, müteakip ayların hayatımdaki en mutlu zamanlardan bazılarını teşkil ettiklerini kabul etmeliyim.

Lichterfelde kışlasının, araç bakım atölyesi ile bir boz ayının yaşadığı kafesin yakınındaki güney ucunda dört kez nöbet tuttum. Hayvan, kısa zaman önce gerçekleşen Yunanistan harekâtı sırasında *Leibstandarte*'ye hediye edilmişti ve tuhaf hareketleri yorgun nöbetçinin oyalanmasını sağlıyordu. Başka bir sefer ise, yüksek rütbeli ve birçok madalya sahibi, Birinci Dünya Savaşı döneminin tipik subaylarından olan *SS Gruppenführer* Leo von Jena'nın bürolarının bulunduğu koridorda nöbet tuttum. Kapı zili çaldığında kapıyı açıyor, bütün ziyaretçilerin evrakını kontrol ediyor ve gelen bizzat von Jena dahi olsa herkesin adını kayıt defterine düşüyordum. İstisnasız bir şekilde uyguladığım kurallar bunlardı. Nöbet çizelgem beni *Reichskanzlei*'nin bahçelerine sadece iki kez götürdü.

Kışlanın arka kısmında kalan, bizler arasında *Plattfuss Allee* (Düztaban Yolu) olarak bilinen 500 metre uzunluğundaki bir asfalt, genellikle birkaç saat süren yürüyüş eğitimleri için kullanılıyordu. Genellikle basit piyade komutları ve tüfek eğitimiyle başlıyorduk.

"İleri bak. Tüfek omza. Marş."

25 5. Muhafız Eğitim Taburu. (ç.n.)

Komutlar kafamıza iyice oturana kadar bir ileri bir geri yürür dururduk. Ardından, *UvD* “Achtung!” diye kükrerdi. Bu bacaklarımızı havaya kaldırıp *Parademarsch*’a (tören yürüyüşüne – genellikle “kaz adımı” olarak bahsedilir) geçmemiz için verilen işaretti. Eğitimcilerimize eşlik eden alay bandocuları, bizzat *Führer* tarafından *Leibstandarte*’nin marşı olarak seçilen ve sadece kendisi Berlin’deki rezidansındayken umuma açık çalınan *Badenweiler Marsch*’i²⁶ çalarlardı.

İçimizden biri arzu edilen şekilde yürüyemezse ilave “dersler” görürdü. Acemilerden birinin yürüyüş sırasında başını doğru açıda tutmakta zorlandığını anımsıyorum. *UvD* ayakkabı bağıyla zavallının kulağına bir tuğla bağlamış ve kendisi bu kusurunu aşana kadar tuğla orada kalmıştı.

Akşamları, tabii eğer serbestsek, kişisel kullanıma için dış macunu, jilet ve bisküvi gibi şeyler satın alabileceğimiz iki kışla kantininden birine gidebilirdik. Acemilerin pek çoğu gibi ben de siperli bir şapka aldım ve ona daha gelişigüzel bir görünüm verebilmek için derhâl çevresini saran sakındırağı çıkardım. Bira da bulunuyordu ve ziyaretçilerimiz olursa bir içki için onları kantine götürebiliyorduk. O vakit *Luftwaffe*’de *Unteroffizier*²⁷ olan ağabeyim Horst, ziyaretime geldiği zaman bana genellikle yatakhaneye kadar eşlik ederdi. Ayrıca ana binanın ilk katındaki uzun ve dar bir mekânda bir sinema da mevcuttu. Birkaç yüz kişilik bir seyirci kitlesini ağırlayabilen bu sinema, Wagner’in *Götterdämmerung*’unun, bitkin bir genç pilota vatanın istikbali için hayatını riske atmaya devam etme ruhunu aşıladığı bir film olan *Stukas* (Stukalar) da dâhil olmak üzere en yeni filmleri gösteriyordu.

26 Orijinal adı *Badonviller-Marsch* olup, Bavyeralı bestekâr Georg Fürst tarafından Bavyera Kraliyet Muhafız Alayı’nın 12 Ağustos 1914’te *Badonviller*’de Fransızlara karşı kazandığı ilk zafer üzerine bestelenen Bavyera askeri marşı. Marşın ismi 1934 senesini müteakip “*Cermenize*” edilerek *Badenweiler Marsch* olarak değiştirilmiş ve Hitler’in resmi marşı haline gelerek katıldığı etkinliklerde kendisinin mevcudiyetine dikkat çekmek için çalınmıştır. Alman polisinin 17 Mayıs 1939 tarihli emriyle Hitler’in giyabında çalınması yasaklanmıştır. (ç.n.)

27 Astsubay. (ç.n.)

Hava muharebesine ilişkin heyecanlı sahneler barındırıyorduydu da filmin aktardığı mesaj açıktı: Biz de o genç kahramanla aynı fedakârlık ruhunu sergilemeliydik.

İzne çıkmasına müsaade edilen ilk acemilerden biri bendim. Bu, bir pazar gününde yeni sevgiliyle birlikte kışlaya uğrayan ağabeyim sayesinde oldu. Kışla dışında onlarla birkaç saat geçirebilmem için *Unteroffizer vom Dienst*'ten benim için bir izin çıkarmasını istedi. İzin verildi ve ağabeyim, belirtilen zamanda geri dönmenden kendisinin sorumlu olacağını belirten evrakı imzaladı. *Lichterfelde*'deki mahalli bir bara gittik. Kahve içip kek yedik. Sadece bir bardak bira içtim. Zira Almanya'nın elit askerleri olan *Leibstandarte* mensuplarının kışla sınırları dışarısında fazla alkol alırken görülmeleri hoş karşılanmazdı. Kışla kantinindeyse bu kural bir yana bırakılırdı. Yeni yoldaşlarımla içki içip asker şarkıları söyleyerek geçirdiğim birçok güzel gece olmuştu.

Lichterfelde kışlası yüzme havuzuna giden çift kanatlı ahşap kapının iki tarafındaki abidevi çıplak adam ve kadın figürlerinin taştan rölyefleri arasından geçtik. Bir yüzme öğretmeni içeride mayoları dağıtarak, "Giyinin ve beş dakika içerisinde dalış alanında olun," dedi. Okul çocuğuyken geçirdiğim apandisit ameliyatı nedeniyle, sınıf arkadaşlarım yüzme derslerinin tadını çıkarırken benim havuz kenarında titreyerek geçirdiğim saatler sonunda yakama yapışmıştı – yüzemiyordum.

Oldukça iri bir *Oberscharführer*, yüzü en iyisinden *Kruppstahl*²⁸ kadar sert ve parlak suratıyla, havuzun en derin kısmında elinde bir not çizelgesiyle beklemekteydi.

"Öğretmeni izleyin," diye emretti. "Karmaşık bir şey yok – sadece yaptığınızı yapın."

28 Almandaca "Krupp çeliği". (ç.n.)

Yüzme öğretmeni on metrelik atlama kulesinin merdivenlerini tırmandı. Kendini boşluğa bırakmadan önce sıçrama tahtasının ucunda bir anlığına durdu ve ardından, benim durduğum yerin sadece birkaç metre ötesinde çivilemesine suya daldı. Bana hiç bitmeyecekmiş gibi gelen bir sürenin ardından yüzeye çıktı ve havuzun köşesindeki merdivene yüzdü.

“Kulenin dibinde sıraya girin. Yüzemiyorsanız merak etmeyin,” dedi *Oberscharführer*, “sorun yaşarsanız öğretmeninizi sizi yukarı çekecek.”

Kalbim hızla çarpmaya başladı. Suya pek düşkün değildim, yüксеğe ise hiç düşkün değildim. Öğretmenin varlığı da pek az cesaret veriyordu.

Oberscharführer çizelgesine baktı. “Bartmann, ilk sen atlayacaksın.”

Tırabzanı kavradım ve kulenin ayaklarımın altında sallandığına kani bir şekilde basamakları tırmanmaya başladım. Kulenin zirvesine ulaştığımda isteksizce tırabzanı bıraktım ve uçuşumun ucuna yürüdüm. Salonun uzak ucundaki uzun pencerelerden yansıyan ışık, suyun yüzeyinde karmaşık bir şekilde dans ediyordu. Tek bir saniye bile tereddüt etmek *Waffen SS*’den derhâl tard edilmek anlamına gelirdi. Derin bir nefes aldım, dudaklarımı sertçe birbirine bastırarak ciğerlerimdeki havayı mühürledim ve bilinmeyene adım attım.

Hava dalgası, yerini suya çarptığımda kulak zarlarıma vuran gürültüye bıraktı. Tenimin üstünde küçük kabarcıklar köpürdü. Gözlerimi açtığımda her şey bulanık, beyazımsı mavi ışığa bulanmış ve sessizdi. Kollarım içgüdüsel olarak suyu dövdü ve beni acı verici bir yavaşlıkla yukarı itti. Sonunda, hava için feryat eden ciğerlerimin eşliğinde başım yüzeye çıktığında, güçlükle alınan bir zafer soluğunu koyuverdim.

Leibstandarte’de eğitim için verilen tabanca Pistole 08, nam-ı diğer Luger’di. Kılıfında rahat bir şekilde duruyordu ve mekanizmasına

çamur ya da kum girdiğinde tutukluk yapmaya meyilli olsa da, bir tabanca için isabet oranı oldukça yüksekti. Olağan rutinimizden ayrıldığımız bir molada, bir eğitmen yata Khanemizde bize silahı tanıttı.

“Şimdi dikkatle dinleyin,” diyerek, ciddi bir ses tonuyla bizi uyardı: “Poligonda her adama bir seferde beş mermi dağıtacağım. Bunları şarjöre yerleştirin ve ateş ederken onları sayın.”

Öğle yemeğinden sonra 08’lerimizi kışla içerisindeki kapalı atış poligonuna götürdük ve sadece 25 metrelik bir mesafeden hedeflere ateş ettik. Atışlarım ilk seferde hedefi bütünüyle ıskaladıysa da, nişan alışıma kısa süre sonra iyileşti.

Atış talimi bittiğinde eğitmen bizi bir araya topladı. “Yata Khanenize dönmenden önce silahlarınızı temizleyin. Pistole 08’in diğer tabancalardan farklı olduğuna dair sizi uyarmalıyım. Namlu kabzadan çıkarıldığında, baskıya uğraması durumunda mekanizmayı serbest bırakan küçük bir yay açıkta kalır. Eğer mermi yatağında mermi kalmışsa – eğer attığınız mermileri sayma zahmetine katlanmazsanız bu olabilir – mekanizma mermiyi ateşler.

Yata Khanemize dönmüş, 08’lerimizi temizliyorduk ki, odanın içinde birden gürültülü bir patlama duyuldu. Ne olduğunu anlamak için sersemletici bir sessizliğin eşliğinde herkes etrafa bakınıyordu. Kordayt (sevk) barutunun kokusu havayı doldurdu. Benim hemen karşımdaki ranzada oturan, Kiel çevresinden sarışın bir acemi olan Max, iki eliyle dizini kavradı. Parmaklarının arasından kan sızıyordu.

Silah sesini duyan Gülen Şeytan yata Khanemize daldı. “Tanrı aşkına burada ne oldu?” diye bağırdı. “Attığınız mermileri saydığınızdan *her zaman* emin olun.” Max’ın yarasını incelerken tavrı yumuşadı ve “Unutma; acı zihindedir,” dedi.

Bize verilen tüfekler Birinci Dünya Savaşı’ndan kalma *Gewehr 98* modeldi. Fakat *Leibstandarte*’nin bütün acemileri uzun boylu olduğundan, büyük ebattaki bu eski tüfekler bize gayet iyi

uyuyordu. Bana verilen tüfeğin dipçisindeki ahşap halkalarının desenleri, diğerlerinin arasındaki en güzeliydi. Cilalana cilalana yıllar içerisinde kusursuz bir hâl almıştı ve yoldaşlarım tarafından oldukça beğeniliyordu.

Berlin'in hemen dışında bulunan poligonda yatarak, çökerek ve ayakta atış eğitimleri yaptık. Dürbünüyle hedefi gözlemleyen yetkili subaya her atıştan sonra tekmil verip ona kurşunun nereye isabet ettiğini düşündüğümüzü söyledik. Birkaç günün ardından nispeten bir nişancı haline geldim.

Temel atış becerilerinde uzmanlaşmamızın ardından muharebe eğitimine başladık. Düşman siperine hücum ettiğimiz bir eğitimde kendimi yere atıp yüzükoyun pozisyonda ateş etmeye başladım. Bacaklarımı ani bir acı sardı.

"Topuklar zeminde yassı durmalı," diye kükredi ayak bileklerimin üstüne çıkan eğitim subayı, "tabii onları kurşun veya şarapnelere kaybetmek istemiyorsan."

Ertesi sabah zar zor yürüyerek revire gittim. Doktor fena halde şişmiş ayak bileklerimi inceledi ve bana bunun nasıl olduğunu sordu. Kendisine yaralanmama sebep olan koşulları anlatarak iki gün yatak istirahati aldım. Bu sırada *Kompanieführer* Becker'in hadiseyi görüşmek üzere eğitmeni çağırdığını öğrenmiştim. Birkaç gün sonra koridorda eğitmene tesadüf ettim.

"Ah, Bartmann," dedi gözünde kötücül bir parıltıyla, "on dakika içinde tören üniformanla bana yata Khanemde tekmil ver."

Eğitmen gelişimi muzip bir ifadeyle karşıladı. "Sana spor kıyafetlerinle gelmeni söylememiş miydim? Üstünü değiştir ve beş dakika sonra burada ol."

Geri döndüğümde sadist bir şekilde gülümsedi. "Elli çök-kalk."

Beni neyin beklediğini biliyordum; spor kıyafetleri, çök-kalk, tören üniforması; spor kıyafetleri... Çok geçmeden vücudumun her bir gözeneginden ter akmasına neden olacak bir döngü. Bu cezaya ne kadar dayanmak zorunda kalacağım işkencecimin keyfine bağlıydı. Bu sefer, yarım saat sonra hevesi kaçtı. Biz askerlerin

adlandırdığı şekliyle *Maskenbal*²⁹ eziyeti bitmişti, fakat soluklanmam uzun sürmedi.

“Şimdi,” dedi eğitmen, “hepsi pırıl pırıl olana kadar yatakhanedeki her çift çizmenin boyanmasını istiyorum.”

Plattfuss Allee'deki zor bir günün ardından, ben yatakhaneyi temizleme sıramın gereğini yerine getirirken, silah arkadaşlarım ise çoktan derin bir uykuya dalmışlardı. *UvD* yaptığım temizliği tefiş edip gördüğünden tatmin olmadan yatmama müsaade edilmeyecekti. Gözlerimi açık tutmak için mücadele ederken merdivenden ayak seslerinin yaklaştığını duydum. Kapı açıldı. Gelen Gülen Şeytan'dı. Teatral bir şekilde, cebinden bir çift pamuklu beyaz eldiven çıkardı.

“Şimdi... Bakalım nasıl iş yapmışsın,” dedi uzun parmaklarını eldivenlere geçirirken.

Yüzünde tuhaf bir sırıtışla, içindekileri dikkatle incelemek üzere her bir dolabı açtı ve şikâyet edecek bir şey bulamadı. Masadaki cezve bile pırıl pırıldı. Yatağıma devrilmekten beni alıkoyması adına ona hiçbir bahane vermemek için her önlemi almıştım ve odanın üst köşesindeki, tavan kirişlerini destekleyen demir bir köşebende işaret ettiğinde en çaktırmılmayan türden rahat bir nefesi daha yeni almıştım.

“Oraya bakacağım,” diye bildirdi etrafına göz gezdirerek, “o masayı buraya getir.”

Masaya çıksa bile, diye düşündüm, köşebende yine de ulaşamayacaktı. Buna karşın masayı arzu edilen noktaya çektim.

Gülen Şeytan masanın üstüne çıktı ve köşebende doğru, yukarı baktı. “Üstünde duracağım başka bir şey lazım. Daha yukarı çıkabilmem için bana bir şey getir.”

Kart veya satranç oynarken kullandığımız küçük masayı getirdim ve büyük masanın üstüne, köşebendin hemen altına yerleştirdim.

29 Almandaca “Maskeli balo” anlamında. (ç.n.)

Köşebende bir kez daha baktı. “Başka bir şey daha lazım – bir tabure.”

Üst üste duran iki masanın üstüne ilıştırılmış olan tabureye çıkan Gülen Şeytan, eldivenli elini köşebendin üstünde gezdirdi. Söz konusu yükseklik göz önüne alındığında bu cüretkâr bir eylemdi. Aşağı indiğinde ötemde dikildi ve sanki görünmez bir duvara bastıran bir mim sanatçısı gibi eldivenlerini burnumun ucuna getirdi.

Başını hafifçe bir yana yatırıp, “Buna ne denir?” diye sordu.

“Toz, *Unterscharführer*,” diye yanıtladım mahcup bir şekilde. *Wehrmacht*’takinin aksinc, *Leibstandarte*’de daha yüksek rütbeli birine hiçbir zaman “Herr” diye hitap etmezdik.

Sanki bir şimşek çakar gibi eldivenli eller birbirine vuruldu. Toz bulutu yüzümün çevresinde dolandı. Öksürdüm ve hapsirdim.

“Her yerin yılanmasını istiyorum. Her şeyin usulüne uygun olduğunu kontrol etmek için daha sonra geri döneceğim.”

Gülen Şeytan’ın kıkırdamaları merdivenlerde yankılanırken başımı inanmazlıkla iki yana salladım ve yorgun bir şekilde iç çekerek kendimi usandırıcı göreve hazırladım. Yukarıdaki köşebentlerin her birini sildim, her dolabı boşalttım ve enine boyuna yıkadım. Sesten şikâyet eden oda arkadaşlarımin uykularına tekrar dönebilmeleri için acele ettim. Tükenmiş bir vaziyette sonunda oturdum ve yoldaşlarımin horultuları arasında Gülen Şeytan’ın adımlarını işitebilmek için dinlemeye koyuldum. Saat sabaha karşı 03:00 civarında, *Kompanieführer* Becker ortaya çıktı ve neden hâlâ uyanık olduğumu sordu. Ona neler olduğunu anlattım.

“Yatağına gir,” dedi. “Bununla ilgileneneğim.”

Becker “bunun” yüzünden Gülen Şeytan’a 24 saatlik bir *UvD* nöbeti daha yazdı. Bunun üstüne bir süre boyunca Gülen Şeytan’ın yoluna çıkmamak için elimden gelenin en iyisini yaptım.

Toplanma bölgesinde, korkuluğun üstündeki daima tetikte olan kartal heykelinin altında, bir karenin üç köşesini teşkil edecek

VATAN VE FÜHRER İÇİN

şekilde, *Obersturmführer* Hans Becker ve alay sancağını taşıyan bir takım komutanının karşısında düzen aldık. Becker'in bir işaretiyle takım komutanı, altın örgülü köşeleri güneş ışığında parlayan alay sancağını, bayrak direği yatay bir pozisyon alana kadar indirdi. Her takımın temsilcileri sol ellerini bayrak direğinin üzerine yerleştirmek üzere ilerledi. Bu mevcut olan herkesin sağ ellerini kaldırması için bir işaretti.

Obersturmführer Hans Becker, Orta Çağ'daki Töton Şövalyeleri'nin yeminini anımsatan, okul öğretmenim Herr Werth'in birkaç yıl önce sınıfımıza tarif ettiği *Fahneneid*'i okudu: "Alman Milleti'nin Führer'i ve Şansölyesi Adolf Hitler, sadık ve cesur olacağıma dair sana yemin ederim. Sana ve senin tarafından atanan üstlerime son nefesime kadar itaat edeceğime ant içerim. Tanrı yardımcım olsun."

Omuzlarımı gururla geriye atarak, hayatımı Führer'e adayacağım yemini tekrar ettim.

HOŞÇA KAL LICHTERFELDE

ASKERLERDEN her biri parlayana kadar çizmelerini cilaladı ve üstünde tek bir toz taneciği kalmayana kadar üniformasını fırçaladı. Ne de ihtişamlı bir görüntümüz vardı. İlk resmî iznimi iple çekiordum. Yataktan kahvaltı ettik. *Leibstandarte*'nin yüksek beklentilerini karşıladığımızdan emin olmak için ansızın beliren Gülen Şeytan görünüşümüzden memnun kaldı ve merdivenlere dönmeden evvel onaylar mahiyette başını salladı. Biz salıverilmeyi beklerken, okuldaki bir oyun alanını anımsatan mutlu gevezelikler, odayı doldurmaktaydı. Gülen Şeytan yarım saat kadar sonra kapının ucundan başını uzattı.

“*Kompanieführer* Becker size ufak bir konuşma yapmak istiyor. Beş dakika içerisinde toplanma bölgesine!”

Şapkalarımızı ve üniformalarımızı düzeltip aceleyle merdivenlere davrandık. Toplanma bölgesine vardığımızda Gülen Şeytan ve *Kompanieführer* Becker bizi bekliyordu.

“*Dikkat!* Hizaya gel... İleri bak.”

Kusursuz, parlak gökyüzünün altında titizce sıralanırken ayaklarımız hafifçe hareket etmekteydi.

“Arkadaşlar,” dedi *Kompanieführer* Becker ciddiyetle, “Size bazı tatsız haberlerim var. Kışla kapılarının kapatıldığını size bildirmekten esef duyuyorum. Bir sonraki emre kadar izinler iptal edilmiştir.” Uzun bir duraklamanın ardından konuşmasına devam etti. “*Führer* bu sabah özel bir radyo duyurusu yaptı. Elimde, şimdi size okuyacağım bu duyurunun metni var.” Sert bir çehreyle,

Becker metnin son cümlesine geldi, “Avrupa’nın ve *Reich*’ın istikbali sizin ellerinizdedir. Bu mücadelede Tanrı yardımcımız olsun.”

Duyurunun muazzamlığını hazmetmeye çalışarak sessizlik içinde dikildik – Rusya’yla savaştaydık.

“*Leibstandarte* askerleri,” dedi Gülen Şeytan dikkatli ve delici bakışlarla. Sesi gururla titremektedir. “Yatakhanelerinize döndüğünüzde ne yapacağınızı biliyorsunuz. Göz açıp kapayınca kadar yola çıkmaya hazır olmalısınız. Bölük, dağılabilirsin.”

Eğitimlerin, yürüyüş talimlerinin ve nöbetlerin sona erdiği gerçekliğiyle tetiklenmiş vaziyette yatakhanelerimize geri dönerken, aramızda heyecanlı bir mırıltı yükseldi. Barbarossa Harekâtı, yani Bolşeviklere taarruz, başlamıştı. Liderlerimiz, biz tam da İngiltere’yi işgal etmenin eşiğinde gibi görünmekteyken, aramızdaki antlaşmaya rağmen Rusların bizi arkadan vuracaklarını öngörmüşlerdi. Askerlerimiz bu tehlikeyi savuşturmak için Baltık’tan Karadeniz’e kadar uzanan bir cephede ilerliyorlardı.

Çantalarımızı toplayıp bekledik. Toplanma bölgesinde manevra yapan kamyonların sesi önce herkesi pencereilerin önüne çektiyse de, eyleme geçmemiz namına hâlâ bir çağrı gelmemişti. Heyecanlı gevezelikler yerini kabullenilmiş bir sessizliğe bıraktı. Akşam yemeği de bir başka haber söz konusu olmaksızın geçti. Çizmelerimiz haricinde bütünüyle üniformalarımız içerisinde ranzalarımızda uzanırken hava karardı.

Sabah içtimasından sonra alışıldık işlerimize devam ettik. Gün başka bir hadise olmaksızın geçti ve nöbetimin ardından Max’a rastladım.

“Becker’e ne olduğunu duydun mu?”

“Nöbetteydim,” dedim, “daha kimseyle konuşmadım.”

“Vurulmuş – Unter den Eichen’daki SS hastanesine kaldırıldı.”

Bu akla ziyan bir haberdir. “Kim vurmuş?”

“Söylentiye göre *Reichskanzlei*’daki bir nöbetçi,” diye yanıtladı Max.

Hadisenin detaylarından kimsenin haberi olmasa da, kışlada hâlihazırda bazı tuhaf söylentiler dolanıyordu. Daha sonra

Becker'in hadise sırasında çalıların arasında sürünerek *Reichskanzlei*'daki nöbetçiye kontrol ettiğini öğrendik. Becker ne yazık ki kendisine sorulan parolaya yanıt vermekte başarısız olmuş ve nöbetçi bir el ateş etmişti. Mermi, kasığın yanından sağ bacağın ön kısmına girmiş ve arkasından çıkmıştı.

Emirleri yerine getirmekteki olağanüstü başarısından dolayı nöbetçi derhâl *Oberschütze* rütbesine terfi ettirilmişti. İşler hem nöbetçi hem de Becker için çok daha kötü sonuçlanabilirdi.

1941 Ağustos'unun başında, derhâl cephedeki bir birliğe sevk edileceğimize dair haber aldık. Son zamanlarda işler benim için yolunda gitmemişti. Küçük bir yaranın ardından sağ elimin işaret parmağı iltihap kapmış ve cerahati neşterle akıtmak gerekmişti. *Lichterfelde*'den ayrılmadan bir gün önce bölük doktoruna tekmil verdim.

"*Schütze* Bartmann, görüyorum ki parmağın daha tamamen iyileşmemiş," dedi masasının üstündeki notlara bakarak.

Her acemin içine işlenen vecizeyle, "*Obersturmführer*, bu beni silah kullanmaktan alıkoymuyor, acı zihindedir," diye yanıt verdim. Doktor sinirli bir şekilde kısaca gülümsedi. "Yine de yaran bütünüyle iyileşene kadar sana Berlin'de kalma fırsatını teklif etmek durumundayım."

Sesimde istemsiz bir rica imasıyla, "Arkadaşlarımla olmayı tercih ederim," dedim.

Doktor masasının çekmecesinden bir kalem çıkarırken onaylar manada başını salladı ve masadaki evraka birkaç satır ekledi. "Merak etme, yarın arkadaşlarınla aynı trende yola çıkacaksın."

Sabah içtimasının ardından her bir adama büyükçe bir baton salam, bir konserve et, biraz yağ ve ekmek verildi. Bunları sırt çantalarımıza yerleştirdik ve platformun hâlihazırda siviller ve askerlerle dolu olduğu *Lichterfelde*'deki tren istasyonuna giden kısa

mesafeyi katetmek için sıraya girdik. Askerî bando gürültülü bir marş çalıyor, bizlerin, hevesli kurbanlarının içindeki zarar görmezlik illüzyonunu pekiştiriyordu. *Obergruppenführer* von Jena, bize kendimizi kızıl Bolşevizm ayısını telef edip Avrupa kültürünü kurtaracak kahramanlar gibi hissettirmek için kaleme alınmış bir konuşma yaptı. Von Jena'nın moral konuşmasının sona ermesiyle birlikte beklemekte olan trenin vagonlarına hevesle doluştuk.

Platformdaki renkli manzaraya bakabilmek için herkes pencereye doğru itişip kakışmaya başladı. Bir HJ bölümü tezahürat yaparken, Bund *Deutscher Mädel*'in (Alman Kız Birliği) 16 veya 17 yaşlarındaki kızları, gamalı haçlı küçük kırmızı bayraklar sallıyordu. Tiz sesli bir düdük tuhaf, bayramvari atmosferi deldi. Lokomotif, sanki yola çıkmak için sabırsızlanan siyah mekanik bir ejdermiş gibi homurdanırken, askerî bando *Preussens Gloria*'yı çalıyordu. Trenin harekete geçerek sarsılmasıyla vagondakiler geriye doğru sendeledi. Atletik görünümlü bir kız, iki yandan örgülü saçları ve göğüsleri sallanarak, hareket halindeki trenin yanından koşup gözüne kestirdiği bir askere öpücükler gönderdi.

Dağınık kalabalığın arasındaki anneler mendilleriyle yüzlerini siliyordu. Trenimiz hız kazandığında açık bir pencereye doğru kendime yol açtım ve elimi sallayarak mümkün olan son anda annemle göz göze geldim. Solgun yüzüne zoraki bir tebessüm kondurdu ve mendilini güçsüz bir şekilde havaya kaldırarak vedama karşılık verdi.

Kan kırmızı güneş, büyük bir şehrin çan kulelerinin tepesindeydi. Tren yavaşladı. Arkadaşlarımla bezmiş yüzlerine yeniden renk geldi. Pencerenin önünden bir tabela geçti: Kraków. Daha tren durmak için sarsılmadan, vagon kapıları çarpılarak açıldı. Platforma doluştuk ve emirleri beklemek üzere takımlar halinde sıraya girdik.

Subaylardan biri, “Elde araç yok. Hedefimize yürümek zorundayız,” diye açıkladı.

Akşam havası hoş bir şekilde ılıktı. Uzun yolculuğun ardından ayaklarımı esnetmek için sabırsızlanıyordum. Asker marşlarını söylerken, altlarına iri başlı çiviler vurulmuş çizmelerimiz parke taşlı yola mükemmel bir uyumla vuruyordu – bin ayak, tek bir varlık, tek bir irade – *Leibstandarte*'ye katılmak hususundaki çocukluk hayalimin gerçekleşmesi.

Hava yavaş yavaş kararırken, dekovil rayları bizi Vistül Nehri'nin üzerinden geçen bir köprüye ulaştırdı. Kısa bir mesafenin ardından raylar, üstünde İbranice bir yazıtın bulunduğu eğimli bir kemerin sardığı iki devasa kereste kapının altında kayboluyordu. Kapıları ayıran merkezî kolonun tepesinde ise *Judenstern* (Davut Yıldızı) mevcuttu.

Yaklaşmamızla birlikte sağdaki kapı, karanlık ve uğursuz bir dünyanın girişi, sanki kendi iradesiyle, gıcırdayarak açıldı. Kirli ve kasvetli sokaklardan geçerken sessizleştik. Bir deri bir kemik kalmış yüzler, apartmanların açık pencerelerinden tekin olmayan gözlerle bize baktı. Viran olmuş binaların açık kapıları ardından nefret dolu yuhalamalar yükseldi. Lazımlıklar, içindekileri üzerimize boşaltmak üzere üst katlardaki pencerelerden hızla savruldu.

“Tepki vermeyin,” diye emretti bir subay, “burada kendi gelenek ve kanunları var.”

Gettoyu terk etmemizin ardından, *Waffen SS Totenkopf* Tümeni'ne³⁰ mensup birliklerin kaldığı kışlaya ulaşana kadar yolda-

30 İkinci Dünya Savaşı sırasında Hitler Almanyası'nın sahip olduğu 38 Waffen-SS tümeninden biri. Polonya'nın işgal edilmesinin ardından, Polonya'nın işgalinde vazife yapan SS-Totenkopfverbände (toplama kampı muhafızları) ve Allgemeine SS (genel SS örgütü) üyelerinden bir araya getirilmiştir. Ayrıca 20 Haziran 1939'da Danzig Serbest Şehri'nde kurulmuş olan, Polonya'nın işgali sırasında Alman ordusuyla yan yana çarpışan ve savaş suçlarına karışan SS Heimwehr Danzig birliğinin bazı unsurları da kuruluşu sırasında tümene dahil olmuştur. Eğitim dönemini tamamlamasının ardından tümenin başına SS-Totenkopfverbände'nin eski başkanı olan Theodor Eicke (17 Ekim 1892 – 26 Şubat 1943) getirilmiştir. 3. SS Tümeni, Almanyalı'nın Fransa Harekâtı'nın ilk yedi gününde A Ordu Grubu'nun ihtiyat kuvveti olarak tutuldu. 19 Mayıs'ta muharebe vazifesi aldı ve Le Cateau ile Cambrai bölgelerini emniyete almakla görevlendirildi. Tümen çok geçmeden Fransa'nın kıyı şeridinde, Dunkirk'ün güneyine

ki yokuşu takip ettik. Sidik yağmurunun kurbanı olanlar ellerinden geldiğince kendilerini temizledi. Şükür ki takımımdakilerin çoğu ıslanmaktan kurtulmuştu. Uykuya dalmayı beklerken, gettonun sefaleti içimi kemirdi. Ansızın, savaş gözüme hiç de kahramanca görünmedi.

Sabahleyin alışlagelmiş işlerimize geri döndük – içtima, daha fazla emir, daha fazla eğitim... Bu durum, zeminleri bu kez samanla kaplı yük vagonlarına binmek üzere tren istasyonuna dönene kadar dört veya beş gün boyunca devam etti. Lichterfelde'den birkaç gün önceki ihtişamlı ayrılışımız hâlihazırda çok eskide kalmış gibi görünüyordu. Düşman casuslarının kafasını karıştırmak için rotamızdan saparak dolambaçlı yollar kullanmamız nedeniyle meşakkatli hâle gelen bir yolculuğa koyulduk.

Cehennem sıcaklığında geçen birkaç günün ardından ücre bir tren istasyonuna geldik. Şaşkınlık içerisinde uçsuz bucaksız araziye baktım. Parlak ayçiçeklerinden oluşan bir derya göz alabildiğince uzanıyordu. Trenden inerek, bizi kıvrımlı bir yoldan geceyi geçireceğimiz ahıra götürecek olan kamyonlara atladık. Tanık

gönderildi. 4. Bölük komutanı Hauptsturmführer Fritz Knöchlein'in emriyle 27 Mayıs 1940'ta Britanyalı 97 savaş esiri Dunkirk Muharebesi sırasında Totenkopf unsurları tarafından Pas de Calais'de kurşuna dizildi. Fransa'nın 1940 Haziran'ındaki tesliminin ardından 1941 Nisan'ına kadar İspanya sınırında konuşlanan tümen, Kuzey Ordu Grubu'yla birlikte Sovyetler Birliği'nin işgaline katılmak için bu tarihte doğuya gönderildi. Tümen Litvanya ve Letonya'dan geçerek Stalin Hattı'na ulaştı. Ardından Demyansk'ı geçerek Ağustos ayı boyunca sert çarpışmalara katılacağı Leningrad'a vardı. Kızıl Ordu'nun 1941-42 kışında icra ettiği karşı taarruz sırasında Demyansk Cebi'nde birkaç ay boyunca kuşatma altında kaldı. Nisan 1942'de kuşatmadan kurtarılan kuvvet, bu süre zarfında personelinin %80'ini kaybetti. Yeniden teşkilatlanmak üzere 1942 Ekim'inin sonlarında Fransa'ya gönderildi. Kasım ayında Vichy Fransası'nın işgal edildiği Anton Harekâtı'nda vazife aldı. Bu harekât sırasında saflarına bir tank taburu verilmesiyle 3. SS Panzergrenadier Division Totenkopf hüviyetini kazandı. 1943 Şubat'ına kadar Fransa'da kalan tümen daha sonra o tarihlerde Erich von Manstein'in komutası altında Güney Ordu Grubu'nun bir parçası olarak doğuya gönderildi. Stalingrad'daki 6. Ordu'yu yok etmiş olan 1942-43

olduğum Yahudi gettosu hakkındaki kaygılarımı çoktan zihnimin derinliklerine atmıştım, ne de olsa “beni ilgilendirmez”—ah, gençliğin o sonsuz naifliği!

Gece karanlığı çökerken bir koruluktan odun topladık ve bir ateş yakıp çevresine oturarak öncesinde binlerce kez seslendirdiğimiz şarkıları söyledik. Yaşlı bir çiftçi belirdi. Mesafesini koruyarak dikiliyor, müziğimizi dinliyordu. Askerlerimizin başındaki Unterscharführer (*Uscha*) ona el sallayarak gelmesini işaret etti. Adam tereddütte ateşimizin davekâr sıcaklığına doğru yürüdü. Gülümsedik. Birkaç kelime Rusça bilen bir arkadaşımız onunla konuştu.

Yaşlı çiftçi kusursuz bir Almancayla yanıt verdi. “Dinlemem-de bir sakınca var mı?”

Ataları çok uzun zaman önce Ukrayna’ya yerleşmiş Ukraynalı bir *Volksdeutsche*’ydi.³¹ Hepimiz güldük ve beklenti içinde

Rus kış taarruzunu durdurmak için girişilen büyük Alman karşı taarruzlarında yer aldı. Bu hatıratın yazarının da iştirak etmiş olduğu Üçüncü Harkov Muharebesi’ne katıldı (tümenin komutanı Theodor Eicke, içinde bulunduğu uçağın bu muharebe sırasında vurularak düşmesi üzerine hayatını kaybetti). Harkov’un II. SS Panzer Kolordusu tarafından alınmasının ardından Kursk çıkıntısına gönderilerek tarihin en büyük tank muharebesinin en sert ve kanlı çarpışmalarına katıldı. Kursk Muharebesi’nin Kızıl Ordu’nun zaferiyle sonuçlanmasının ardından Totenkopf tümeni cephenin güney ve merkez sektörlerinde bir sene kadar savunma faaliyetlerinde bulundu. 1943 Ekim’inde Panzer Tümeni hüviyetini kazandı ve tümenin Panzergrenadier Alayları “Thule” ve “Theodor Eicke” olarak yeniden adlandırıldı. 1944 senesinde Doğu Cephesi’nde durumun iyice kötüleşmesi ve Kızıl Ordu’nun savaşın en büyük taarruzu sayılabilecek Bagration Harekâtı’yla Merkez Ordu Grubu’nu 480 kilometre kadar geriye itmesiyle tümen 1944 Temmuz’unun sonlarına doğru Varşova’ya vardı. Sovyetler’in şehrin kapılarına dayanmalarıyla birlikte Totenkopf Tümeni, 5. SS Panzer Tümeni “Wiking” ve 19. Panzer Tümeni’yle birlikte Sovyet ordularını Varşova’dan uzak tuttu. 1944 Aralık’ında Budapeşte’de Kızıl Ordu tarafından kuşatılan IX. SS Dağcı Kolordusu’nu kurtarmak için Konrad I, Konrad II ve Konrad III harekâtına katıldıysa da kuşatılan birlikler 1945 Şubat’ında teslim oldu. Daha sonra Balaton Gölü civarına çekilen tümen, 6-16 Mart tarihleri arasında icra edilen ve Doğu Cephesi’ndeki son Alman taarruzu olan Balaton Gölü Taarruzu’na katıldıysa da bu harekâtın da başarısızlığa uğraması üzerine 9 Mayıs 1945’te Çekoslovakya’da Amerikalılara teslim oldu. (ç.n.)

31 Almanyada dışında yaşayan ve etnik kimlik açısından Alman olan insanlar. (ç.n.)

Uscha'ya baktık. Başıyla onaylayarak Ukraynalıya işaret etti. “Gel–ateşin yanında bizimle otur.”

Sohbetimiz sürerken başka Ukraynalılar da bize katıldı; aralarında 25 yaşlarında bir kadın da vardı. “Sadece birkaç ay önce,” dedi, “üç erkek kardeşim vardı –hepsi gitti– komünistler onları götürdü. Bu domuzların hafızası kuvvetli. Beş yıl kadar önce kardeşlerim kolektif organizasyondan şikâyet etmişlerdi. Derhâl Kulaklar, yani halk düşmanları olarak yaftalandılar. Şimdi nerede olduklarına dair hiçbir fikrim yok. Yetkililere yazdığım mektuplar yanıtsız kaldı. 60 yaşın altındaki neredeyse her adamı casus diyerek tutukladılar. Nerede olduklarını Tanrı bilir.”

Kolunu kendine eşlik eden ötekileri de kapsayacak şekilde uzatan yaşlı adam, “Sağ kaldığımız için hepimiz şanslıyız,” dedi. “Hepimizi neredeyse açlıktan öldürmelerinin üstünden daha on yıl bile geçmedi. Çok kötüydü –yamyamlık vardı– insanlar yemek için çocukları kaçıırıyordu. Dediklerine göre bunu yapan bazen de çocukların açlıktan aklını kaçırmış akrabaları oluyordu.”

Bu kadar bereketli bir kırsal bölgede açlıktan kırılmanın mümkün olduğuna inanmakta güçlük çekiyordum. “Bunların hiçbirine tanık oldunuz mu, yamyamlığa?”

“Şahsen görmedim. Yamyamlık komşularınızın önünde yapacağınız türden bir şey değildir,” dedi yaşlı adam bakışlarını indirerek. Ateşin yanındaki ince bir dalı yerden aldı ve sert iklimin yıprattığı yüzündeki üzgün ve zayıf bir ifadeyle, tutmeye başlayana kadar alevlerin içinde tuttu. “Bu açlığa dört torunumu kaybettim, biz o vahim zamanlara *Golodomor* deriz.” Nemli gözleri ıslıl ıslıl parlayan alevleri yansıtıyordu. “Komünist Parti duvar ve telgraf direklerine çocukları yemenin barbarca olduğunu söyleyen posterler asmıştı.”

“Kıtlığa ne sebep oldu?”

“Ah, o bir kıtlık değildi,” dedi yaşlı çiftçi sesi tiksintiyle titreyerek. “Her şey açıktı. Bizi kendi mezarlarımızı kazmaya zorlayıp vurmalarına rağmen çiftliklerimizin kolektifleştirilmesine direndik. Tarım aletlerimizi ve mahsulümüzü çaldılar. Halkımızın bu

şekilde açlıktan kırılmasını izlemek gerçekten içler acısıydı—açlıktan yüzleri kararmış anneler, incecik kemikleri sayılan çocuklar. Tanrım sözlerimi duy... Stalin'den nefret ediyorum.”

Artık kendimi fatihten ziyade kurtarıcı gibi hissederek dünyanın bu güzel köşesindeki varlığımızın tamamen meşru olduğuna kendimi inandırmıştım. Stalin'in gaddarlığını kurbanlarından bizzat duymam Hitler'in Bolşevizme dair tasvirinin abartı olmadığını teyit ediyordu—veya o vakit öyle görünmüştü.

Uscha neşeli bir sesle ortamdaki kederi birden dağıttı.

“Dostum, artık buradayız, o yüzden Stalin hakkında daha fazla endişe etmenize gerek yok.” Güçlü bir sesle şarkıya başladı, *Auf der Heidi blüht ein kleines Blümelein...* (“Kırlarda küçük bir çiçek açar...”)

Müziğin gücüyle melankolik atmosfer bir anda dağılıverdi. Bir şarkıyı öteki izledi, Almanca ve Ukraynaca. Bir Untersturmführer gelip bize “ışıkları söndürme” vaktinin geldiğini hatırlatana kadar herkes dostluğun keyfini çıkarıyordu. Küçük partimize devam edebilmek için izin istedik. “Yerel halkı tanımaktan bir zarar gelmez Untersturmführer,” dedi bizim *Uscha*.

Untersturmführer sesini yükseltti. “Bir emir verdiğim zaman ona sorgusuz ve sualsiz itaat edilmesini beklerim. Anladınız mı? Siz bir *Leibstandarte* askerisiniz.”

Dostlarımızdan bir başkasının “Untersturmführer...” diye teşebbüste bulunmasına rağmen subay bu girişimi kısa kesti.

“Tek bir itiraz daha olursa hepiniz kendinizi SS askerî mahkemesinin önünde bulursunuz,” diyen subay topuklarının üzerinde dönüp etrafı çevreleyen ağaçların gölgeleri arasında kayboldu.

Al suratlı bir çiftçi çocuğu olan *Uscham*ız herkesin duyabileceği şekilde homurdandı. “Çok kuralcı, kurallara %100 uyulmasını bekliyor ve nasıl adam idare edileceği hakkında hiçbir fikri yok.”

Belki de Untersturmführer'in zayıf liderlik özelliklerinin biraz alışılmadık olduğunu belirtmem gerekir—komutaları altında hizmet ettiğimiz öteki liderler istisnaya mahal bırakmayacak

şekilde iyi adamlardı. Untersturmführer'in partinin bitirilmesi yönündeki emrine rağmen *Uschamız* vakit gece yarısını bir hayli geçene kadar devam etmemize izin verdi.

İyi bir gece istirahatiyle kendimize geldik. Tepemizdeki kusursuz masmavi gökte parlayan güneşin eşliğinde geçtiğimiz araziye turistler gibi seyrederek cepheye doğru yolculuğumuza devam ettik. Tarlalardaki ayçiçeklerinin boyu insanlarınkinden daha uzundu.

"Güzeller," dedim *Uscha*'ya.

"Evet güzeller —ama piyade için bir ölüm tuzağı."

Birkaç gün sonra şiddetle yağmur yağdı. Toprak yollar araçlarımızın tekerlekleri altında hızla çamura döndü. Defalarca kamyonlardan atlayıp araçları itmek zorunda kaldık. Bir keresinde, yoldaki çamur çukuruna batan aracı çıkarmak imkânsız görüldüğü halde, bir esir kolundan, —gördüğüm ilk Rus askerleriydi— bir halat çekme oyununu andıracak şekilde, araçları halatlarla kurtarmak için yardım sağlandı. Ertesi gün güneş çamurlu zeminin yeniden sertleştirdi.

Henüz gerçekleşmiş olan Uman Muharebesi ve Kiev'in ele geçirilmesi sırasında *Leibstandarte*'nin verdiği ağır kayıpların ikmali için getirilen 674 kişiden biri sıfatıyla, alay karargâhımız olarak hizmet veren hoş bir kır evinin bahçe çitlerinin yakınındaki bir alanda dikiliyordum. *Leibstandarte*'nin komutanı Sepp Dietrich aramızda geziniyor, subayları birlikleri için adam seçerken o da elimizi sıkıp dostça birkaç laf ediyordu. Ben, yeni gelenler arasından bir düzine adamla birlikte Sepp Dietrich'in, bir Untersturmführer'in ve bir Rottenführer'in karşısında kalana kadar saflar yavaş yavaş azaldı.

"4. Bölük, üç müfreze arasında dağıtılmış 12 havan ve 12 ağır makineli tüfekle donatılmış bir ağır hücum birliğidir," diye açıkladı *Untersturmführer*. "Her makineli tüfek takımında beş *Schützen* (avcı eri) bulunur. *Schütze Eins* (birinci avcı eri) silahı taşır ve ateşler. *Schütze Zwei* (ikinci avcı eri) ise *lafette*'den, yani makineli tüfek

ateşini belirlenen bölgeye yönlendirmek için kullanılan çatal ayak-tan sorumludur. Grubun geriye kalan üyeleri ise, içlerinde toplam-da altı yüz mermi bulunan ikişer mühimmat kutusu ile makineli tüfek için yedek bir namlu taşır.” Sıra boyunca yürüyerek sekiz arkadaşımı seçti. “Bu grup, size makineli tüfek takımlarınıza kadar rehberlik edecek olan *Rottenführer*’le birlikte ayrılacak.”

Sepp Dietrich izlerken, *Untersturmführer* konuşmasına kaldığı yerden devam etti. “Geriye kalan grup ise muhabereyi sürdürmek-ten sorumlu olan *Kompanietrupp*’a³² katılacak. Bu görev muhare-bedeki başarımız için hayati önem arz ediyor. Görevleriniz telefon kablosu döşemeyi ve haber taşımayı da kapsıyor. Makineli tüfek ve havan ateşimiz, görevleri düşmanı savunma mevzilerinden çık-a-rıp ölüm alanlarına sürmek olan ön hattaki piyade birliklerimizin hemen başları üzerlerinden tanzim edilir. Bu, ekseriyetle düşman-larımızın tamamen imhasıyla sonuçlanan etkili bir tekniktir, fakat başarısı muhabereye dayanır, ... arasındaki hassas muhabereye...” *Untersturmführer* alnını kırıştırarak gökyüzüne baktı.

Ne olduğunu görmek için içgüdüsel olarak döndüm ve bir ap-tal gibi bize doğru gittikçe büyüyerek çullanmakta olan noktaya baktım. Güçlü bir gümbürtü beni bahçe çitinin üzerinden öteki taraftaki sığ bir hendeğe devirdi. Kurşunlar dört bir yandan tozu dumana katarken Sepp Dietrich yanımda yüzüstü yatıyordu. Al-çaktan uçan Rus avcı uçağı büyük bir hızla üstümüzden geçti.

“Bir dahaki sefere siper al,” dedi Sepp Dietrich gülümseye-rek, “Seni kollamak için her zaman yanında olmayacağım.”

32 Bölük karargâh grubu. (ç.n.)

TELEFONLA MUHABERE ÜZERİNE BİR DERS

KOLUNUN İÇİNDE soğumakta olan bir şarapnel parçasıyla bir *Oberscharführer*'in emirler vermeye devam ettiği Cherson'u almıştık. Çarpışmalarda ölen Sovyet askerlerinin mezarlarından geçtik, alışılmadık deve kervanlarıyla yolculuk eden *Gebirgsjäger*³³ *Tümeni*'ndeki yoldaşlarımıza güldük. Kuzeydoğuya, Dinyeper Nehri kıyısındaki Berislav'a doğru yola çıkmadan önceki birkaç muhteşem gün boyunca, zifiri maviliği beyaz köpüklerle taçlanmış dalgalarla koyulaşmış Karadeniz'i seyrederken güneşin altında çekirdek çitleyerek istirahat ettik.

10 Eylül 1941 gününün ilk ışıklarıyla Dinyeper'e hâkim bir yaylanın ucuna vardık. Vadiye, nehrin öteki yakasındaki sisli gölgelerin içine doğru yüzlerce metre boyunca uzanan uzun seyyar bir köprüye doğru inmeye başlamalarıyla birlikte önümüzdeki insan silüetleri toprağa batıyormuş gibi göründü. Çok geçmeden ilerleme sırası 4. Bölük'e geldi. Giysilerin hıştırtısı, ara sıra yanıkılanan metalik şingırtı, aynı ölçüde gergin bir şakaya karşılık olarak gergin bir gülüş: Bolşevizme karşı savaşta her şeylerini tehlikeye atmak üzere olan genç adamlardan çıkan sesler bunlardı.

Tiz bir ıslık gözlerimi gökyüzüne dikmeme neden oldu. Ardından bir çığlık yükseldi: "*Volle Deckung!*"³⁴ Siper almak için kendimi yere atarak toprağı kucakladım. Şok dalgaları vücudumdaki her bir kemiği sarstı. Toprak ve kayalar, sanki patlayan bir volkan

33 Dağcı piyadelerden oluşan Alman birlikleri. (ç.n.)

34 Almandaca "Tam siper" anlamında. (ç.n.)

tarafından püskürtülüyormuşçasına havaya uçtu. Bir Rus gözcüsü nehrin diğer yakasından hatlarımıza bir topçu bombardımanı yönlendiriyordu. El ve ayaklarım titredi. Diğer toy acemiler gibi ne yapmam gerektiğine dair benim de hiçbir fikrim yoktu.

Ardından bir ses imdadımıza yetişti. “Beni takip edin.”

Sesin sahibi *Uscha* Heinz Nowotnik’ti. Sadece 21 yaşında olmasına rağmen, biz acemiler için bir yaşlı kurt, hayatta kalma sanatına aşina bir adam, Uman Muharebesi’nden burnu bile kanamadan çıkmış tecrübeli bir askerdi. Onun tecrübesine güvenerek ileri doğru koştuk ve top mermileri üstümüzde ılık çalarken kendimizi yaylanın ucunda yere attık.

“Görüyorsunuz,” diye kükredi Nowotnik gümbürtünün arasından, “buraya neredeyse hiçbir şey düşmüyor – mermiler gerideki yamaca veya düzlüğe iniyor.”

Bombardıman sürerken, yaralıların dört bir yandan yükseliyormuş gibi görünen çığlıklarına aldırmamak için, gergin sinirlerimin dizginlerini yeniden ele almayı başardım. *Uscha* Nowotnik sırt üstü döndü ve gökyüzüne işaret etti. “*Stukalar!*”

Süregelen karmaşada uçakların yaklaştığını işitmemiştim. *Uscha* Nowotnik’in, savaşın patırtısına benimkilere nazaran daha akortlu olan kulakları ise, *Stuka* motorlarının notasını yakalamıştı. Kanat kanada uçan *Stukalar* üzerimizden geçerken yüzlerce minnettar adamdan tezahürat yükseldi. Uzaktaki küçük benekler hâline gelip, ürkünç kreşendolarını haykıran “Eriha Trompetleri”³⁵ misali hedeflerine çullandılar. Nehrin diğer tarafındaki arazinin kıvrımlarından spiral şeklinde dumanlar yükseldi. Düşman topçusunun ateşi ansızın durdu. Korkum yerini hayatta kalmanın coşkusuna bıraktı.

Nehrin kıyılarına ulaştığımızda, yerin ortalama seviyesinin biraz daha üstünde yükselen muntazam, dikdörtgen bir araziden

35 Burada Eski Ahir’te geçen bir olaya atıf yapılmaktadır. Buna göre; Yuşa Peygamber *Eriha* kentine saldırırken askerlerin üflediği borazanların çıkarmış olduğu şiddetli ses kentin surlarını yıkmıştı. Bartmann burada *Stukaların* çıkarmış olduğu yükses sesi bu anlatı ile özdeşleştiriyor. (ç.n.)

geçtik. Parçalanmış odundan yapılmış haçlar, sanki kollarını uzatmış solgun, gri hayaletler gibi nehre bakıyordu.

“Köprüyü Rumen istihkâmcılar yaptı,” diye açıkladı Nowotnik.

Arkasına 2 cm’lik bir *Flak* (uçaksavar) iliştirilmiş olan yarı tırtıllı bir zırhlı araç, nehir kıyısındaki çalılıklardan kesilen yeşilliklerin kamuflajı altında yakınımda gizleniyordu. Mürettebatın gözleri sakın bir şekilde gökyüzünü taramaktaydı. Biz nehrin etrafından dolaşarak geçerken, kamışlıklardan aniden bir su kuşu sürüsü yükseldi. Güçlü akıntı boyunca alçaktan uçmalarını izledim. Karadeniz’e doğru dalgalanan bu bulanık akıntı, korkulukları olmayan köprüden düşmem durumunda yüzme bilmeyen beni yutardı.

Ostfront’ta hayatta kalmanın bir koruyucu meleşe bağlı olduğunu öğrenmiştim ve bu meleşin beni bir sonraki ziyareti için fazla beklememe gerek kalmadı. Dar bir vadiye siper alan bir Rus birliği ilerleyişimizi engelliyordu. 2. Bölük’teki piyadeler, bir tarlanın uç kısmı boyunca, bölüğümüzün geçici karargâhından yaklaşık iki kilometre uzağa mevzilenmiş ve düşmanla temasa girmişti. Sırtımdaki makarayla, kuru, anızlarla kaplı tarla boyunca onlara doğru kablo çektim.

Sadece son bağlantıyı yaptığım sırada ara ara serseri kurşun vızılıtları duyuldu. Gelişme gösteriyordum, vazifemi etkin bir şekilde ifa etmiş olmaktan dolayı memnundum. Yirmi metre kadar önümde, destek için gönderilen bir avuç piyade benimle aynı yönde ilerliyordu. Tarlanın yarısını geçmişken, bir patlamanın ani gürültüsü duyuldu. Siper almak için yere kapaklandım. Başımı kaldırıncaya, ince bir toz tabakasının şeffaf bir hayalet gibi havada asılı olduğunu gördüm. Toz dağıldıkça, piyadelerden biri sıhhiyeciyi için feryat etmeye başladı, “*Sani, Sani.*”

Tüylerim diken diken oldu. Talihsiz asker mayına basmıştı. Etrafıma baktım ve birkaç metre kadar sağımda diğerlerine nazaran daha sarı olan bir çimen öbeği gördüm. İçinde alelacele kamufl edilmiş bir anti personel mayını yatıyordu. Komuta yerimizle irtibatımız olmaksızın havan ve makineli tüfek mevzilerimiz piyadelerimizi destekleyemeyecek, onlar da böylelikle bir

karşı taarruz karşısında korunmasız olacaklardı. Artık geri döne-
mezdim. Mayın tarlasını bir terslik olmaksızın hâlihazırda iki kez
geçmiştim. Hayatımı koruyucu meleşime emanet ederek ayağa
fırladım ve her adımımı korku içerisinde atarak telefon kablomu
çekmeye devam ettim. Ben yanından geçerken, arkadaşlarından
biri yaralı askerin parçalanmış bacaklarının güdüklerinden bo-
şalan kanı durdurmaya çalışıyor, diğeri ise onu rahatlatmak için
elini tutuyordu. Patlamanın şoku geçince adamın yaşayacağı acı-
yı düşünmemeye çalıştım.

Ön cepheadeki avcı çukurlarına ulaştığımda bir subay el işare-
tiyle beni çağırdı. Telefonu muhafaza eden bakalit kutuyu yanın-
daki zemine koydum ve topraklama çubuğunu hazırlanmış olan
zemine çaktım.

Subay telefonu kaptı ve komuta yerini aramaya çalıştı. “Düz-
gün topraklanmamış,” diye bağırdı. “Bağlanamıyorum.”

Topraklama çubuğunu yokladım.

“Lanet olsun be adam, lanet olsun. Bugünlerde acemilere ne
öğretiyorlar?”

Telefonla muhaberede önemli bir teknik öğrenmiş olarak ve
koruyucu meleşimi çok da zahmete sokmak istemeyerek, komu-
ta yerine dönmek için mayın tarlasından sakınacağım beş kilo-
metrelik dolambaçlı bir yolu kat ettim.

TAGANROG'A DOĞRU

İNATÇI Rus direnişine ve ardından da cephenin Rumen müttefiklerimize emanet edilmiş bir bölgesindeki Sovyet yarma harekâtına karşı çarpışmamıza rağmen, Azak Denizi kıyıları boyunca taarruz ederek Melitopol'ü aldık. Müteakiben doğuya doğru devam ederek Berdjansk'ı ele geçirdik. Zayıf bir şekilde savunuluyor olmasına karşın, Sovyet askerlerinin işgal ettiği bir mevzi hattını temizlemeye yönelik sinir bozucu deneyimi, bir piyade müfrezesi içerisinde yer alarak ilk kez orada yaşadım. Düşman siperlerine ulaşmamızla birlikte iki gruba ayrıldık ve zıt yönlerden hücumla geçtik. Siperlerdeki sivri eğimlerin köşesinden dostun mu düşmanın mı çıkacağını bilmeyen müdafaa halindeki düşmanın zihnindeki belirsizlik bize ölümcül bir fayda sağladı.

Zafer coşkusunun tadını çıkararak, güneşten sararmış saçlarımızla Taganrog'a doğru ilerlerken sesimiz kısılana kadar şarkılar söyledik,

Mültecilerden oluşan bir kalabalık kamyonlarımızın durmasına neden oldu. Kaçıyorlardı, fakat bizden değil, Sovyet ordusundan. Eşyalarını büyük birer bohçaya doldurmuş, ortadan bükmüş ve bohçanın yarısının vücudun önüne, yarısının da arkasına düşeceği şekilde bir omuzlarının üstünden atmışlardı. Bu yöntem iki elin de serbest kalmasını ve ilave eşya taşınmasını sağlıyordu.

Yalnızca elli metre kadar önümüzde başı çeken kamyondaki üç subay tabancaları çekilmiş bir şekilde yere atladı. İlerleyişimizi yavaşlattıkları için mültecileri fırçalıyorlardı. Çoğu kadın ve çocuklardan oluşan mülteciler isteksiz bir şekilde yol kenarındaki hendekte dağınık bir sıra oluşturdu.

Altüst olmuş yüzlerin yanından geçerken, 18 yaşlarındaki bir kız bohçasını yere bıraktı ve elini marifetle kullanıp ışıldayan siyah saçlarını bir kulağının arkasına attı. “*Gute Reise*,”³⁶ diye bağırdı elini sallayarak. Belki de bildiği bütün Almanca bundan ibaretti.

Kamyonun köşesinde oturan bir arkadaşımız, güneşten bronzlaşmış yüzünü aydınlatan kocaman ve parlak bir gülümsemeye, “*Danke, danke*,” diye yanıtladı onu. Kamyonumuz mültecilerinin ilerleyişlerini düzenlemek üzere dikilen subayların yanından geçerken, kızı mümkün mertebe uzun bir süre boyunca görebilmek için boynunu uzatmış bir şekilde, “Tanrım, güzel kız,” dedi.

Kızın sesini tekrar duymayı ummamıştım, lakin çığlıkları kamyon motorlarının homurtularını kolayca delip geçti. Ne olduğunu görmek için arkamıza dönüp ayağa kalktık.

Yoldaşlarımızdan biri öfkeyle, “Tanrı aşkına, o herif ne halt ediyor,” diye bağırdı.

Yürüyüş kolumuzun arka kısımlarında, kız kendini adamlarımızdan birinin elinden kurtarmak için mücadele ediyordu. Kargaşa nedeniyle alarma geçen subaylarımız, tabancalarının emniyetleri açılmış bir şekilde kıza doğru koştu. Kız, subayların yaklaştığından habersiz olan adamın ağırlığı altında çaresiz kalmış, adam onun elbiselerini yırtarken çığlık atıyordu.

Üç subay, Yunanistan’daki harekâta bulunduğunu sonradan öğrendiğim *Leibstandarte* askerini kızın üstünden alarak yere savurdu. Tabancanın birinden kurşunlar cınladı ve yerdeki adam hareketsiz kaldı. Subaylar yürüyüş kolunun başını çeken araçlarına hızla dönerlerken ağzımız açık kalmış, onlara bakıyorduk.

36 Almandaca “İyi yolculuklar,” anlamında. (ç.n.)

Yolun kenarında çürümeye terk edilen adam artık içimizden biri değildi. Bu açıklama gerektirmeyen bir ders olmuştı.

Azak Denizi'ne nazır büyük bir şehir olan Taganrog, çelik boru ve uçak yapım tesisleriyle stratejik açıdan önem arz eden bir hedefti. Son çarpışmada verilen zayıatla sayısı azalmış olan taarruz kolumuz üç yüz civarı adam ile bir avuç *Sturmgeschütze*'den³⁷ oluşuyordu.

Mius Nehri'ni arkamızda bırakmış şekilde, güneye, Taganrog'a giden bir demir yolunun yanı sıra uzanan bir yolu takip ettik. Arazinin eğimli olduğu noktalarda, toprak dolgular rayları o kadar yükseğe taşıyordu ki öte tarafı görmemiz zorlaşıyordu. Rusların herhangi bir müdahalesi olmaksızın tam gaz ilerliyorduk. Bölük karargâhı, Cumhurbaşkanı von Hindenburg'un 1932 yılında *Leibstandarte*'ye hediye ettiği üç kamyonun birinde, taarruz kolumuzun orta kısımlarına yakın bir noktada seyahat ediyordu.

Birdenbire durduk. Daha iyi görebilmek için ayağa kalktım ve *Hauptsturmführer* Krocza'nın elinde dürbünüyle solumuzdaki toprak setin kenarına tırmandığını gördüm. Araziyi inceledikten sonra, havancıların silahlarını yol kenarındaki düz zemine kurmasını emretti. Ağır makineli tüfekçiler ise setin tepesine mevzilendi. Mühimmat dağıtıldı. Uzakta kırmızı bir toz tabakası üç yüz veya dört yüz kadar Rus süvarisi ve beraberlerindeki vagonların üstünde asılı duruyordu.

Makineli tüfekçilerden biri, büyük bir servete rast gelmiş bir adam edasıyla gülümsedi, "Farkımıza varmazlarsa tam bir ördek avı olacak."

Araçlarımızın motorlarını susturduk. Her geçen dakika Rusları bize daha da yakınlaştırıyordu. Sanki Rusya Ana'nın toprağından yükseliyormuşçasına, zayıf, masum, yumuşak ve nazik bir melodi, hafif bir rüzgârdaki bir kuş tüyüymüşçesine yükseldi ve alçaldı. Varlığımızdan bütünüyle habersiz olan Rus kolu artık mevzimizin tam karşısındaydı.

37 Tanklar gibi paletler üzerinde hareket eden kundağı motorlu toplar. (ç.n.)

“Ateş!”

İnsanlar ve atlar havan mermilerinin yağmuru altında yere yıkıldılar. Vagonlar kerestelere ayrıldı. Panikleyen Ruslar – aralarında siviller de vardı – geri bölgelere sığınmak için kaçımaya başladılar. Makineli tüfeklerimizin emniyetleri açıldı ve biçici bir çapraz ateş dağılan düşmanı biçerken hava tıngırtılarla doldu. Bir Komiser³⁸ her ne kadar eğreti bir süvari taarruzu organize etmeye yetecek kadar disiplin sağlamayı başardıysa da, beyhude hücumu toprak setin koruması altında acımasızca biçtik.

Hedeflerin sayısı azaldıkça silahlarımızdan boşalan ateş yağmuru dindi. Ateşi kesme emri hatlarımız boyunca iletilti. Makineli tüfeklerimizin takırtısı başlamış olduğu gibi ani bir şekilde sustu. Yaralı insan ve atların zayıf iniltileri kıyım alanının üstünde asılı kaldı. Serseme dönmüş birkaç Rus sendeleyerek ayağa kalktı ve ellerini havaya kaldırdı.

Subaylardan biri, “Şimdi Taganrog’a gidiyoruz,” diye seslendi. “*Wehrmacht* az gerimizden geliyor, yaralılarla ilgilenmeyi onlara bırakacağız.”

İki Rus tankı Taganrog’a doğru ilerleyişimizi geciktirme tehlikesi yarattıysa da, hiç de bekleyecek bir havada değildik. Dört makineli tüfeğimiz onlara ateş açtı. Tanka çarpan mermilerin içeride meydana getirdiği gürültü tecrübesiz bir mürettebatı kolaylıkla paniğe sevk edebilirdi ve şanslı bir merminin tankın gövdesi ve taret arasındaki boşluğu bularak, taretin dönmesini sağlayan çarkın dışına tutukluk yaptırma olasılığı her zaman mevcuttu.

Tanklar öfkeyle homurdanırcasına bize doğru döndü. Nam-luları tehditkâr bir şekilde bizim istikametimizde sallanırken, bir

38 Bolşevik Devrimi sonrasında Sovyet yöneticiler Kızıl Ordu’nun içerisine politik komiserler atayarak birlik komutanlarının Komünist Parti kuralları hilafına vereceği emirleri önleme yoluna gittiler. Zira komiserlere birlik komutanlarının emirlerini hükümsüz hale getirme yetkisi verilmişti. Böylelikle Komünist Parti’nin Kızıl Ordu üzerindeki otoritesi de sağlamlaşacaktı. (ç.n.)

başka taburun tanksavar topu ateş açtı. İlk tank, yankılanan bir patlama sesiyle içeriden infilak edip, taretini birkaç kez yalpalattıktan sonra duracağı zemine fırlattı. İkinci tankın komutanı tepki vermeye fırsat bulamadan tanksavar topu bir kez daha ateş etti. İkinci tank biraz geri çekildi ve ardından hareketsiz kaldı. Hasar gören araçtan duman yükseliyordu. Makineli tüfeğin devam eden ateşine rağmen tankın kapağı açıldı ve mürettebattan biri kendini umutsuzca tanktan kurtarmaya çalıştı. Lakin denge-sini kaybetti ve sadece birkaç saniye önce bir savaş aracı olan çelik fırına gömülmeden evvel kolları havaya savruldu.

Şehrin merkezindeydim ve üzerimde kıymetli *Gewehr 98*'im bulunuyordu. İskeleye uzanan bir yolun köşesindeki bir dükkân girişinin sağlayacağı emniyete ulaşmak için ileri fırladım. Sendelemek veya ayağımı burkmamak için molozlara basmaktan kaçınarak, dengede durmak için tüfeğimi kol mesafesinde tuttum. Mesafenin yarısını henüz kat etmemiştim ki, hemen sağımda parlak, mor bir ışıltı oldu. Görülmeyen bir kuvvet kolumu yakaladı ve beni dengesizce savurdu. Bir anlığına, bütünüyle hareketsiz bir şekilde uzandım ve patlamanın gücüyle miğferime yağın taş parçalarının takırtılarını dinledim.

Kolumun fena hâlde yaralanmış olduğu beklentisiyle, Lich-terfelde'de içime işlenen şıarı kafamın içinde tekrar ettim: *Acı zihindedir*. İnce bir toz tabakasının teşkil ettiği sisin içerisinde doğruldum. Şaşırmıştım. Ellerimdeki birkaç ufak tefek çizik dışında herhangi bir yaram yoktu. Değerli tüfeğimi bulmak için etrafıma bakındım. Molozların arasında kırık bir şekilde yatan silahı ilk başta fark edemedim. Bacağımı kolayca sökebilecek bir şarapnel parçası tüfeğin kabzasını koparıp atmıştı. Koruyucu me-leşim bir kez daha bana sahip çıkmıştı.

Dükkân girişinin nispi emniyetinde soluklanırken, dikkatim bir Rus savaş gemisinin *Flak* toplarımızdan darbe üstüne darbe aldığı limana çekildi. Geminin üzerindeki göğes kara duman bulutları yükseldi.

Çok geçmeden kendime yeni bir tüfek buldum, fakat o günkü işim henüz bitmemişti. *Uscha*, bölük karargâhından diğer beş kişiyle birlikte adımı söyledi. Barbarossa Harekâtı'nın başlangıcından beri 4. Bölük'te görev yapmış bir *Rottenführer*'i komutanımız olarak atadı. Görünüşe göre bu adam, arkadaş çevresini benim dâhil edilmediğim küçük bir grupla sınırlamayı ilke edinmişti.

"Limana bakan dik bir tepenin zirvesine işaret ederek, "bu binalar," dedi *Uscha*. "Adamlarını oraya götür ve deniz fenerinin yanındaki binayı emniyete al – orası telsiz istasyonu."

Kemerlerimizdeki deri kılıflarda yeterince mühimmat olduğundan emin olduk ve gecikmeksizin tepeye doğru kıvrılan basamakları tırmanmaya başladık. Ekim ayının soğuk rüzgârına rağmen, basamakları tırmanırken üstümüzden akan ter tozla kaplı suratlarımızda pembe izler bıraktı. Binaların tünediği yaylanın ağzına ulaştığımızda soluklanmak ve bir sonraki hamlemizi planlamak üzere yerc yattık.

Binanın içerisinden gürültülü darbe sesleri geliyor, seslerin her birini cam kırıklarınının tıkırtıları takip ediyordu. Seslerin herhangi bir tehlike teşkil etmediğine karar verene kadar birkaç saniye merakla birbirimize baktık. *Rottenführer* mangamızdaki en iri adama, 1.98 boyundaki bir deve döndü. "Kapıyı tekmeleyerek aç – biz de pencereler ve yanları kollayacağız. Sen kapıyı kırar kırmaz içeri dalacağız."

Dev en ufak bir tereddüt yaşamaksızın ilerlemeye başladı ve uzun adımlarıyla aradaki mesafeyi hızla ardında bıraktı. Kapı güçlü bir tekmeyle sarsıldı. Kırılan camların sesi aniden kesildi. Yoldaşımız çok geçmeden menteşelerinden kurtulacak olan kapıyı tekmelerken Ruslar içeride telaş içerisinde bağırıyorlardı.

Hızla kaçan Rusların uzun ve dar bir odanın sonundaki bir başka kapıdan çıktıklarını görmek üzere kapıdan ilk giren ben oldum. İçgüdüsel olarak onların peşine düştüm.

"Dur. Kapının ardında ne olduğunu bilmiyorsun," diye kükredi *Rottenführer*.

Hayatta kalmak hususunda daha öğreneceğim çok şey vardı.

Mangamızdaki diğer adamlar binanın arka kısmındaki pencerelere sokulup tereddütle çevredeki çalılıklara baktı.

“Görünmüyorlar,” diye bildirdi yoldaşlarımızdan biri.

Makineli tabancası ateş açmaya hazır olan *Rottenführer* başıyla arkadaki kapıyı işaret etti: “Aç onu!”

Kapıyı aniden açarak *Rottenführer*’in dışarı fırlamasını sağladım. Binaının diğer tarafındaki tepeye bakarak silahını indirdi.

“Temiz,” diye bildirdi. “Bakalım sağlam bir şey kalmış mı – *Uscha*’ya rapor vermem gerekecek.”

Ahşap zemindeki cam kırıklarının arasında birçok küçük, ısıtılı kürecik, yani Rusların yere atarak parçaladıkları devasa elektronik supaplardan akan cıva parlamaktaydı.

Çok geçmemişti ki, geçici karargâhtan gönderilen bir haberci Tagangrog’u almış olduğumuz haberiyle çıkageldi. *Rottenführer* haberciye sözlü bir rapor verip vakitlice gelen bir sonraki emirleri talep etti: *içerideki bütün cıvayı binadan çıkarın – kapıları ve pencereleri açık bırakın – adamlarımızı cıva zehirlenmesine kaybetmek istemeyiz.* Etrafı karıştırdık, bir kürek ile fırça bulduk ve ağır sıvı metali orada hacimli bir birikinti halini alacağı arka kapıdan dışarı süpürdük.

Ertesi günün çoğunu enkazın arasında saklanan Ruslardan şehri temizleyerek geçirdik. Mezarlığı kontrol ederken, *Ostfront*’a varmamızın üstünden henüz çok geçmemişken, birkaç dost canlısı Ukraynalıyla şarkı söylerken bizi askerî mahkemeye vermekle tehdit etmiş olan *Untersturmführer*’in cesedine denk geldim. Mezarlığın köşesindeki bir mezar taşına karşı yüzüstü yığılmış, başından vurulmuştu. Bu talihsizliğin nasıl vuku bulduğunu söyleyemem; savaşta böyle şeyler olur, lakin onu öldüren merminin düşmana ait olmayabileceğinden hep şüphe etmişimdir.

Şehrin düşmandan arındırılmasına ilişkin tehlikeli görev tamamlanmış ve küçük bölük karargâhımız herhangi bir zayıt

vermemiştii. Böylelikle geceyi başımızın üstünde bir çatıyla geçirmek için can atıyorduk. Rus Devlet Politik Direktörlüğü'nün³⁹ (GPU) yerel merkezinde tekmil vermem emri geldiğinde daha uyumak için uygun bir yeri henüz bulmuştuk.

Batmakta olan güneşin sokakları altın ışııyla yıkadığı güzel bir akşamdı. Bir subayın nezaretinde, çoğunu cepheye yeni gelen arkadaşlarımla teşkil ettiğı sıraya girdim. Sırada kendimi Licherfelde'de kazayla kendini vuran Max'ın arkasında buldum. "Meselenin ne olduğunu biliyor musun?"

Yakınlardaki, sokağın içindeki bir kuyuya işaret etti. "İçinde 3. Bölük'ün keşif birliğine ait askerlerin cesetlerini buldular – künyeleri de yok. Onları teşhis etmek için buradayız."

Afallamıştım. Cesetler farklı bir bölüğe aitti. Dolayısıyla teşhise yardımcı olmam pek muhtemel değildi.

GPU bürolarının içerisinde, beş yoldaşımızın cesetleri sedyelerin üstünde, sadece yüzlerinin açıkta kalacağı şekilde yatıyordu. Yüzlerindeki, ansızın gerçekleşen feci bir hadise sonucu muharebede ölen askerlerin ifadesi değil, mutlak bir çaresizlik ifadesiydi.

Binayı terk ederken, sert yüzler ve kenetlenmiş ağızlarla onu izleyen yeni askerlerden müteşekkil seyircilerine doğru öfkeyle söven bir eski tüfeğı görmek için, elimi batan güneşin ışıklarına karşı gözlerime siper ettim.

"*Handschuhe*. Piçler – kahrolası piçler," diye hırladı eski tüfek.

Attığım birkaç adım beni grubun yamacına getirdi.

"Bizzat kendi gözlerimle gördüm," diye devam etti.

Araya girdim, "*Handschuhe* mi? O nedir?"

"Ah," dedi eski tüfek, "bu, Rusların bir SS yakaladıklarında eğlenmek için kullandıkları ufak bir uzmanlık alanı. Elleri ni beyazlayana kadar kaynar suyun içinde tutarlar." Sanki bir çift eldiveni çıkaracakmış gibi ellerini gösterdi. "Ardından bileğın çevresini keser ve deriyi çıkarırlar. Sana işkence etmekten

39 İstihbarat servisi ve gizli polis teşkilatını bünyesinde barındıran idari yapılanma. (ç.n.)

sıkıldıklarındaysa – eğer şanslıysan – başının arkasına kurşunu sıkırlar. Fakat genellikle taşaklarından başlarlar. Veya seni kolları-
rından bir ağaca asıp, kömüre dönene kadar ayaklarının altında
ateş yakarlar. Buna *Stalinsocken*⁴⁰ diyorlar!”

Vücudumun her kas ve sinirini buz gibi bir ürperti sardı. Muharebenin kargaşası arasında kurşunların veya şarapnelin, mayınların veya ateşin neden olduğu korkunç yaralardan muz-
darip olan askerler görmüştüm. Fakat bir tutsağa açıkça işkence
edilmesi tahayyülümün ötesinde bir eylemdi.

“Ah, dostum,” diye devam etti asker, “Daha sana söylemedi-
ler mi? Rusların eline düşme. Merak etme, piçler hak ettiklerini
bulacaklar.”

Midem Ruslara karşı duyduğum nefretle kasıldı. Nihayetin-
de Politik Direktörlüğü’n bürolarına çağrılmam maksatsız olma-
mıştı.

40 Almancada “Stalin çorabı” anlamında. (ç.n.)

KIL PAYIYLA

1941 Ekim'inin sonlarına doğru hatlarımızı pekiştirmek üzere savunma mevzilerine çekildik. Kararlı bir karşı taarruza geçmek üzere olduklarından şüphe ettiğimiz Rusların beklenmedik hareketlerine karşı teyakkuzda olmak için cepheye keşif birlikleri sevk edildi. Bir tepenin yamacına makineli tüfeklerini kuran 4.Bölük, düşmana en fazla zayıatın verileceği çatışma bölgesini tayin etmek adına, makineli tüfeklerini sehplarının üzerlerine koyarak nişangâhlarını ayarladı fakat tehlike arz edecek kadar uzakta kalmaları savunmamızda büyük boşluklar bırakmaktaydı.

Üç hafta sürecek olan bu dönemde, yarım metre genişliğinde ve bir buçuk metre uzunluğunda bir siper benim küçük evim olacaktı. Yağmur sık sık ve bardaktan boşalırcasına yağıyordu. Dolayısıyla, küçük bir sığınak yapmak adına, soğuk toprakta büyük zorlukla kazılan yarığı örtmesi için yakındaki bir kasabaya eski bir kapı almaya gittim. İnşaata tamamlamak maksadıyla kapının üstüne toprak istifledim ve yanına sadece küçük bir boşluk bırakarak buraya telefonumu ve dört el bombamı koydum. Zamanın çoğunu tek başıma, yağmurdan korunarak geçiriyordum. Küçük çukurumdaki hayat pek de konforlu değildi fakat idare ediyordum.

Rus topçusunun uzun bir süre boyunca devam eden baraj ateşi küçük yuvamdaki huzura bir öğleden sonra son verdi. Garip bir histi. Evden çok uzakta, kaderin böyle uygun görmesi durumunda bir merminin yakıcı bir ısıltıyla vücudumu parçalara ayıracağını bilerek, yerdeki soğuk bir çukurda tek başıma sinmek... Korkunç

bir şekilde yaralanmak veya sadece *Waffen SS*'leri öldürmek için birçok yaratıcı yöntemleri olduğunu artık bildiğim Rusların hatlarımıza aşmaları durumunda kaçmayı engelleyecek kadar kötü bir şekilde yaralanmak ise daha da kötü ihtimallerdi.

Rus topçusunun baraj ateşi yavaşlayarak kesildi. Rus piyadelerinin yaklaşmakta olan savaş naraları kısa süren sessizliğe son verdi ve hava tüfek ile makineli tüfeklerden çıkan kurşunların vızıltılarıyla doldu. Havan mermileri dört bir yanda donuk güm-bürtülerle patladı. Sığınağımın girişindeki açık hendeğin yakın kısmına adım atmaya hazırlanırken parmaklarımla tüfeğimi sıkıca tuttum. Birdenbire müthiş bir patlama oldu. Topyekûn bir karanlık ve mutlak bir sessizliğin içinde kendime geldim. Aklıma ölmüş ve yalnız ruhumdan başka hiçbir şeyi içermeyen bir dünyada sonsuzluğu geçirmeye mahkûm edilmiş olabileceğim düşüncesi geldi. Girişin bulunduğunu düşündüğüm yönde çılgınca toprağı eşelemeye başladım. Bir ışıltı görüldü ve çok geçmeden delik başımı içerisinden uzatabileceğim kadar genişledi. Siperimizin biraz üstünden uçan mermilerin çıkardığı vızıltılar yavaş yavaş yeniden belirgin oldu.

Birinin seslendiğini duydum, “Erwin, Erwin, yaralandın mı?”

Yarı sersemlemiş bir hâlde etrafıma baktım ve yakındaki ağır makineli tüfekçilerin el salladığını gördüm. “Hayır,” dedim. Güldüler. Sığınağımın önündeki yıkıntıyı temizledim ve sadece birkaç saniye önce el bombalarımın olduğu yerde bir krater buldum. Bir mermi veya uçuşan bir şarapnel parçası el bombalarını bulmuş ve sadece bir saniye önce dışarı adım atmış olsaydım beni öldürecek bir patlamaya neden olmuş olmalıydı. Telefonumdan bir iz yoktu. Koruyucu meleğim bir kez daha beni zarar görmekten kurtarmıştı.

Ağır makineli tüfekçi arkadaşlardan biri, “İşinin bittiğini sanmıştık Erwin,” diye seslendi.

Hâlâ yaşayanların dünyasında olduğumu göstermek için ona el salladım.

Muharebe şimdi gerçekten başlamış, Rus piyadeleri her zaman-ki gibi kendilerini makineli tüfeklerimizin etki sahası içerisine atmıştı. Ölü ve yaraları birbirlerinin üstüne yığılmış, yatıyordu. Bu manasız bir hücum yöntemi idi ve Rus askerleri komutanlarının intiharı andıran taktikleri nedeniyle korkunç bir bedel ödemişlerdi. Lakin ölülerine takılıp, yaralıların üstüne basarak yine de çamurlu arazide ilerlemeye çalışıyorlardı. Rus taarruzu tükeniyordu. Silahlarımız sustu. Süngü takmamız emredildi. Bu emir genellikle sadece göğüs göğse çarpışmaların beklendiği meskûn mahal temizliklerinde verilirdi, fakat Ruslar ellerini kaldırıp bağıldılar, “Savaş bitti!”⁴¹

Esirler geçerken onlara daha yakından bakabilmek için emniyetli mevzimi terk ettim. Bir *Waffen* SS birliğine teslim olduklarını fark ettiklerinden ötürü suratlarından endişe okunuyordu. Hükûmetlerinin propaganda broşürlerine yenik düşmüşlerdi ve esir düşüklerinin ellerinde vurulacaklarından korkuyorlardı. Mahkûmlar ekseriyetle yere bakıyordu, fakat biriyle göz göze geldim ve elimi hafifçe sallamak suretiyle arkadaşça bir hareket olduğunu umduğum bir jest yaptım. Sivri elmacık kemiklerine sahip uzun ve yapılı bir adam olan Rus yaklaşırken kederli bir şekilde baş selamı verdi. Ellerini ceplerine attı ve boş avuçlarını bana gösterirken devasa kafasını iki yana salladı. Şapkasına işaret ettim. Tek kelime etmeksizin şapkasını çıkardı, üzerindeki Sovyet yıldızını söktü, ön dişlerinin olması gerektiği yerdeki boşlukları ortaya çıkaran buruk bir gülümsemeyle bana verdi ve ardından yoldaşlarına katıldı. Uzakta gözden kaybolurken geriye bakmak üzere arkasını döndü. Veda etmek adına el salladım ve o da bana karşılık verdi.

Yaralı Rozetim ve Demir Haç'ımla aynı karton kutuyu paylaşan yıldız hâlâ bendedir. Aslına bakılırsa, bu hediyeyi kabul ederek akıllıca bir iş yapmamıştım. Rus şapkasından alınmış bir kokartla ele geçirilmiş olsaydım, bu beni ele geçirenleri olağan işkencelerden daha kötüsünü yapmaya teşvik edebilirdi. Yine de geçmişî yâd ederken, bu kokartı kutusundan çıkardığımda düşüncelerim

41 Rus askerleri teslim olmak istedikleri vakit Almanca, “Krieg kaput” derlerdi. (ç.n.)

o güne dönüyor ve Rus'un ailesine yeniden kavuşmayı bir şekilde başarmış olduğuna dair yüreğimde umut doğuyor.

Kara çamur attığımız her adımda köpürüyor, buz gibi yağmur damlaları, püsküren haleler çıkararak çelik miğferlerimizde takırdıyordu. Anlaşılmaz bir adı olan kasvetli ve harap bir köye bakan bir arazinin ucuna gelmiş, altı kişiden oluşan keşif müfrezesinin dönmesini bekliyorduk. Yağmur damlacıklarından oluşan bir perde miğferimin çıkıntısından aşağı dökülüyordu. Müfreze komutanımız endişeleniyordu. Dürbünüyle dikkatli bir şekilde kasvetin içine baktı. “*Lanet olsun!*” diye sövdü, “Bu yağmurda net göremiyorum, ateş etmeyin.”

Emri lüzumsuzdu; o emretmeden zaten hiçbirimiz ateş açmazdık. Bulduğumuz yerden iki yüz metre kadar ötedeki çalılıklardan siluetler belirdi. İçlerinden biri iki elini üç kez salladı, durdu ve ardından iki kez daha salladı.

“Bunlar onlar,” diye bildirdi müfreze komutanı dürbününü indirerek.

Keşif grubu hatlarımıza ulaşırken yağmura lanet okudu. “Arkadaşlar,” dedi içlerinden biri, “bu akşam yataklarımız için savaşmamız gerekecek.”

Bağlı olduğum bölük karargâhı, taarruzu takviye etmek üzere bir piyade birliğine katıldı. Ev ev çarpışmanın eşiğinde olduğumuzdan tüfeklerimize süngü taktık. Rus makineli tüfek ateşi köye girdiğimizde arkadaşlarımızdan birkaçının hayatına mal oldu. Bir kapı aralığında siper aldım. Kurşunlar girişin çevresindeki taş duvarı toza çevirdi. Seken bir mermi, suratımın yakınındaki duvara saplanmadan evvel bir sinek kuşunun kanatları gibi vızıldadı. MG-34’ümüz ateşe karşılık verdi. Boğuk bir patlama oldu. İki taraftan gelen makineli tüfek ateşi birdenbire kesildi. Sığınağımın köşesinden hızlıca bakmayı göze aldım ve köyün 50 metre kadar içerisindeki bir evin penceresinden duman çıktığını gördüm. Adamlarımızdan biri içeriye el bombası fırlatacak kadar

yakına ulaşmayı başarmıştı. Soğuk ve şiddetli yağmurun altında köyü ele geçirene kadar ev ev çarpıştık.

Biz daha köyün çevresine etkili bir savunma kuşağı kurmayı başaramadan şiddetli bir karşı taarruza geçen Ruslar bizi geri çekilmeye zorladı. Tekrar organize olup, kaybettığımızı geri almak üzere bir kez daha hücumla geçtik. Köydeki evler birkaç kez el değiştirdi. Akşam olduğunda Rusları nihai olarak köyden çıkarmıştık. Bölüğümüz böyle bir durumda beklenebileceğinden daha az kayıp vermişti.

Bir sokak köşesinde yer alan ve 100 metrelik mesafede Almanların bulunduğu tek ev olan evin oturma odasını sadece dört kişiyle işgal etmek suretiyle zayıf bir pozisyondaydık. Yine de yorucu bir günün ardından, sağlam kalmış her pencere camını hâlâ tıngırdatan yağmurdan kurtulmak bir teselliydi. Yırtık pırtık kırmızı kaplamasıyla odadaki tek mobilya olan bir şezlong kanepesi, odada bulunan yegâne pencerenin önündeki duvarın karşısında duruyordu. Fena halde küf kokan üniformalarımızla geceyi geçirmek için kurulmadan evvelki geçici bir keyif ânında, nemli ekmeklerimiz ve soğuk sosislerimizin – 100 gramın hepsinin – tadını çıkarmak üzere üstüne oturduk.

Akıcı Rusçası ona gayriresmî olarak bölüm tercümanlığı görevini kazandıran Alman asıllı bir Rumen olan Boris'ten nöbeti devraldığım da yağmur sonunda hafıflemişti. Penceredeki gözetleme noktamın ardında, ay hareketli bulutların arasından boşluklar bulup kendini gösteriyor, ıslak sokağı gümüşî ışıyla boyuyordu. Boris odanın köşesindeki, uyuyan iki yoldaşımızın yanındaki öbeğe çökerek derhâl horlamaya başladı. Tüfeğimi duvara yaslayarak hayal kırıklığına uğramış midemden gelen gurultuları göz ardı etmeye çalıştım.

Yorgun gözlerimi açık tutmak adına verdiğim bir saat kadar süren mücadelenin ardından, gecenin ürpertici esintisindeki belli

belirsiz seslerin iniş ve çıkışları karşısında irkilerek uykuyu bütünüyle üstümden attım. Pencerenin köşesinden dikkatle etrafa baktım. Sesler yükselmiş miydi? Açlık ve yorgunluğun sebep olduğu bir çeşit işitsel halüsinasyon muydular? Ruslara mı aittiler? Dikkatle dinledim. Damarlarımda akan kan, günü berbat eden yağmur kadar soğudu. Soluk almaya zar zor cesaret ederek tüfeğimi kavradım.

“Erwin,” diye fısıldadı Boris, “Ne oluyor? Sanırım sesler duydum.”

Mehtabın aydınlattığı sokaktan gözlerimi ayırmadan yanıtladım, “Ruslar – bir düzine – bu tarafa geliyorlar.” Düşman askerleri pencerenin hemen dışında durduklarında parmağım tüfeğimin tetiğinin üzerinde gezindi. Makineli tabancalar kuşanmış olan Rusların beni görmeleri durumunda eve hücum edecekleri kesindi. Bu durumda, kendimizi korumak için sadece tüfek ve el bombalarına sahip olan bizlere kolayca baskın gelirlerdi. Nefesimi tuttum ve düşmanı görüş alanımdan ayırmayarak karanlık gölgelere doğru çekildim.

Biri parmağıyla güçlü bir şekilde henüz gelmiş oldukları yöne doğru işaret eden Rusların arasında düşük tonlu seslerle bir tartışma çıktı. Kaybolmuşlardı. Birdenbire sustular. Sokağın uzak ucundan seslenen biri vardı. Aralarında sessizce bir gülüşme oldu. Gözden kaybolurlarken, öncülük eden askerin sırtına yoldaşlarından biri dostça bir şamar attı. Tüfeğimi indirip, sonsuzluk gibi gelen birkaç dakikanın ardından ilk kez derin bir nefes aldım.

Odanın arkasından gelen bir pencere gıcirtısı dikkatimi çekti. “Gökkuşağı.”

Doğru parola ve Boris’in aşikâr sesi. Heyecandan onun gittiğini fark etmemiştim. Yüzünde bir gülümsemeyle oturma odasına geldi. “Erwin, onları geri çağıran subayı duydun mu?”

“Evet, evet, şanslıydık,” dedim.

Boris kıkırdadı. “Çağıran Rus değildi, bendim. Artık bana bir saatlik nöbet borçlusun.”

Uyumakta olan iki yoldaşımız uyandı. Sığınağımızdan sadece birkaç metre ötedeki sokaklarda kol gezmiş olan tehlikeden habersizlerdi.

UZAKTAKİ STEP

GECE AYAZLARI çamuru katılaştırmıştı. Araçlarımız inişli çıkışlı arazide artık serbestçe hareket edebiliyordu. Böylelikle Rostov, yani Kafkas petrollerine açılan kapı, artık avucumuzun içindeydi.

17 Kasım günü saat 03:00'te, ürpertici bir sis perdesi her sesi boğarak karanlığı koyulaştırdı. *Hauptsturmführer* von Westerhagen saat 06:00'da askerlerine hitap etti. "Bu kolay bir iş olmayacak. Karşınızda çetin bir muharebe var. Karnınızdan yaralanma ihtimaline karşı yemekten uzak durun." Bu daha önce pek çok kez duyduğumuz bir uyarıydı.

Günün ilk ışıklarının ardından sis, muharebe sahnesini ortaya sermek için bir perde gibi kalktı. 1. ve 2. bölüklerin piyadeleri, 4.Bölük'ün havan ve makineli tüfekleri ile bir *Sturmgeschütze* birliğinin desteğiyle taarruza öncülük etti. Zırhlarında beyaz boyayla "G" yazan tanklar – bunlar *Guderian'ın Panzer Grubu'na* aitti – 4.Bölük'ün biraz gerisine mevzilendi. Birkaç kez ateş açılırsa da, bunlardan ilerlemeye yönelik bir çaba görülmedi. Bizim *Sturmgeschütze* ise böyle bir tereddüt göstermeyerek muharebenin kalbine doğru ileri piyade birliklerimizi takip etti.

Müteakip emirlerimizi beklemek üzere derin bir tanksavar hendeğinde durduk. Köşeleri dik eğimli olan bu hendekler tanklar için tehlikeli bir engel teşkil ediyordu. Bu tuzağa düşen bir tank, dönecek bir alan bulamamasından dolayı geriye doğru hareket eder, bu sırada da namlusu zararsız bir şekilde zemine bakardı. Her tank mürettebatının doğal olarak böyle bir zafiyete

düşmekten kaçınmak istemesinden dolayı, Guderian'ın tankları emniyet için geriye çekildi. Bu sırada istihkâmcılarımız pek çok mayın buldu. Bölgeyi hızla temizleyip, *Sturmgeschütze*'mizin geçebilmesi için hendeğin üzerine toprak bir köprü inşa ettiler.

Rostov'daki binaların çatıları artık görüş alanımıza girmiş olduğundan tanklarımızın derhâl harekete geçmemelerine şaşır-mıştık. Yine de, bir sonraki emirlerimizi beklemek için siper kazmadan evvel 10 kilometre kadar ilerlemek yönündeki planımıza sadık kaldık. Lakin zinde ilerleyişimiz karşısında şaşırان Ruslar hızla geri çekildi. Böylelikle siper kazmak yönündeki planımız rafa kaldırıldı ve düşmana yeni savunma mevzileri hazırlayacak zaman vermemek adına peşine düştük.

Rostov'un eteklerine ulaştığımızda, telsiz veya telefon bağlantımız olmadığından ana Ordu Grubumuzdan izole olmuştuk. Tümen komutanımız Sepp Dietrich, komuta karargâhımızla irtibatımızı yeniden kurmak ve Rusları, biri çelik demir yolu köprüsü, diğeri ise taşıt yolunu devam ettiren ahşap bir köprü olmak üzere iki köprünün yan yana bulunduğu Don Nehri'ne kadar takip etmek niyetinde olduğumuz haberlerini göndermek için farklı güzergâhlardan iki motosikletçi yolladı. Çok geçmeden demir yolu köprüsünü emniyete alsak da, mühimmat yetersizliğinden dolayı büyük bir Rus güruhunun iyi organize edilmiş kollar halinde ahşap köprüden kaçmalarını engelleyemedik. Bu, önümüzdeki günlerde pişman olacağımız bir mesele olacaktı.

Heeresgruppe Guderian'ın tankları nihayet Rostov'da ortaya çıktığında bir *Leibstandarte* subayının bir *Wehrmacht* tank komutanına sitem ettiğini duydum. "Hangi cehennemdeyiniz?"

"Ah, tank manialarını üzerindeki geçişler emniyete alınmadan piyade birliklerini takip etmeyiz."

Rostov'a girmemizin üstünden çok geçmemişti. Birkaç yoldaşım ile birlikteydik. İçlerinde Hahn isimli bir *Unterscharführer* de vardı. Bir sokağın ağzında durmuş, birbirimize kimlerin hayatta

kaldığı ve kimlerin toprağa düştüğü hakkında haberleri aktarıyorduk. Sokağın bir tarafı boyunca uzanan yüksek bir ahşap çitin yakınından geçerken, neredeyse çitin kendisinden ayırt edilemez bir kapı, diğer yandan çarparak açıldı.

Unterscharführer Hahn bağırды, “*Achtung!*”

Uzun, kahverengi deri kaputlu bir Rus subayı gözüme ilişti. Tabancasıyla birkaç el ateş etti. Hahn inleyerek iki büklüm oldu. Ben daha karşılık vermeye vakit bulamadan Rus kapıyı çarparak kapatmıştı.

Midesini kavrayan Hahn homurdandı, “Piçi yakalayın.”

Diğer tarafta ne olabileceğine aldırış etmeksizin, Rus’un peşine düşmek için kapıyı ezip geçtik. Fakat biz tek el bile ateş edemedi kaçmayı başarmıştı. Döndüğümüzde *Uscha* Hahn’ı yüz üstü yerde yatarken bulduk.

Yarasını sarmaya hazır bir şekilde, yanına diz çökmek için ona doğru koştum. Kendisini sırtüstü çevirdiğimde artık onu kurtarmak için çok geç olduğunu anladım. Karın bölgesi ve üniforması kanla sırlıslıkla olmuştu. Bir anlığına orada durdum. Çaresizce dudaklarının son hareketlerini izledim ve bu Tanrı’nın terk ettiği şehirde bizler için sonun ne kadar ani bir şekilde gelebileceğini düşündüm.

Bir arkadaşım çadır bezini uzatarak “Al, onu bununla ört,” dedi.

“Onu burada, yolun ortasında bırakamayız,” diyerek çıktım.

Aldığım yanıt, “Onu çitin arkasına sürüklersen, biri daha sonra onu bulup gömer,” oldu.

O gün daha sonra, tren istasyonunun yanına mevzilenmiş ağır makineli tüfekçilere doğru telefon kablosu çekerken, bir *Untersturmführer* beni yakaladı.

“Hattı çektikten sonra sahra hastanesine git ve Hahn’ın cesedini görmeyi talep et. Formalite icabı da olsa mevcut koşullar altında cesedin kimliğinden emin olmamız gerek,” diye açıkladı.

Ağır makineli tüfekçileri bulmak zor olmadı. Ön ve arkasında ağır zırhlı, her biri soğuk havada asılı kalmak için fazla yoğun

görünen buhar bulutları püskürten lokomotifleri olan bir Rus trenine ateş ediyorlardı. Trenin başındaki lokomotifin çarpan mermiler zırh kaplamadan sekerken sarı kıvılcımlar çıkarsa da, beklenmedik bir top mermisinin tesiri trenin gıcırdayarak durmasına neden oldu. İkinci bir top mermisi lokomotifin ardındaki bir erzak vagonunu vurarak, vagonun kereste duvarlarını un ufak etti. Tepenin birindeki stratejik bir noktada 8.8 santimetrelik bir *Flak* topu eğleniyor, kedinin fareyle oynadığı gibi, mermi ardına mermi fırlatarak treni hurdaya çıkarıyordu. Trenin arka tarafındaki iki yolcu vagonu açıldı. Yere atlayanlar arasında kadın ve çocuklar vardı.

İçgüdüsel olarak ateşi kesen makineli tüfek nişancısı, “*Scheisse* – sivillerle dolu,” diye homurdandı.

Top mermileri dağılan sivillerin üzerine ısıklık çalarak inmeye devam eder ve şerefi barbarlıktan ayıran ince çizgiyi parçalara ayırırken, “Ne sikime diğer tarafa kaçmamışlar?” diye tısladım. Günümüzde böyle hadiseler üstü kapalı bir şekilde “tali hasar” olarak aktarılıyor.

“*Flak* bataryası o mesafeden onları göremiyor, bu kahrolası bir katliam,” diye çıkıştı makineli tüfek nişancısı.

Ateş kesildiğinde bölük komutanı Krocza bir otomobille çıkageldi. Kirli rayların arasındaki cesetlerin aranmasında ona yardım ettim. Daha sonra, ele geçirdiğimiz belgelere göre vagonlardakilerin aileleriyle kaçmayı uman komiserler ve yüksek rütbeli yetkililer olduklarını öğrendim.

Korkunç görevimin tamamlanmasıyla birlikte *Unterscharführer* Hahn’ın cesedini teşhis etmek üzere sahra hastanesine döndüm. Tanklarımızdan biri çiti ezerek geçmiş ve Hahn’ın artık bir krep kadar düz olan kafasının üstünden geçmişti. İlginç biçimde, ezilmiş suratındaki neredeyse komik bir ifadeyle hâlâ kolayca tanınabilirdi.

Tabur Komutanı Fritz Witt’in bürosuna girmeden evvel üniformama çeki düzen verdim. Witt’in Alman kürdü Bulli bir köşede

yatıyor, büyük kahverengi gözleriyle her hareketimi takip ediyordu. Witt geniş bir masanın üzerine yayılmış olan haritadaki bir konumu işaret ederken, rütbeleri daha düşük olan dört subay hevesle onu dinlemekteydi.

Topuklarımı birbirine vurup, şık bir selam vererek, “*Sturm-bannführer*,” diye kendimi tanıttım, “*Schütze Bartmann* emredildiği üzere hizmetinizdedir.”

Sturm-bannführer Witt, boynundaki Şövalye Haçı ve kusursuz üniformasıyla dikkatini haritadan bana doğru yöneltti ve başının ufak bir hareketiyle, “Ah, *Schütze Bartmann*, sana bir şey göstereyim,” dedi.

Ben Don Nehri’ni geçen iki köprüye bakan bir pencereye doğru *Sturm-bannführer*’in ardından giderken, odadaki düşük rütbeli dört subay varlığıma pek az ilgi gösterdi.

“*Obersturmführer* Springer’in bölüğü nehrin karşı tarafında bir köprübaşı kurmak çabasına müdahil oldu,” diye açıkladı *Sturm-bannführer*, “fakat şimdiye dek onlarla irtibat kuramadık. Sen, *Schütze Bartmann*, bu soruna çare olacaksın.”

“*Jawohl!*⁴² *Sturm-bannführer*.”

“3.Bölük’le telsiz irtibatımız olmadığı için, sana köprü boyunca telefon hattı çekmek görevini veriyorum.” Masaya geri döndü ve subaylardan biriyle, bir *Untersturmführer*’le görüştü. “Birkaç şişe *şampanya* getir – odadaki herkes için bir şişe.” Kısa bir süreliğine bana döndü ve “*Schütze Bartmann*, bize birkaç saniye müsaade et,” dedi.

Yakınlarda bol miktarda şampanya olmalıydı, zira *Untersturmführer* çok geçmeden bir elinde üç, diğerinde iki şişe olmak üzere beş şişeyle çıkageldi. *Untersturmführer*’in bunu daha önceden pratik etmiş olduğunu düşündüm. Kutlamaya engel olmak için sessizce odanın köşesine geçtim ve sonraki emirlerimi almak üzere hazır olda bekledim. Mantarlar patlatıldı. Köpürdeyen *şampanya* ile ağzına kadar doldurulan bardaklar neşeyle

42 Almandaca “Emredersiniz” anlamına gelen ifade. (ç.n.)

şangırdadı. Düşman topraklarının 1000 kilometre içerisinde olan Rostov'un düşüşü şerefine kaldırılan kadehlerdi bunlar.

Fritz Witt omzunun üstünden baktı. “*Schütze* Bartmann, senin şişen nerede?”

Herhangi bir duygu göstermeksizin, “Bir şişem yok *Sturm-bannführer*,” diye yanıt verdim.

Witt talihsiz *Untersturmführer*’e dönerek bağırdı, “Odadaki herkese bir şişe getir dediğimde bu *herkese* bir şişe getir demektir.”

Suratı pancara dönen *Untersturmführer* hızla odadan çıkarken, Fritz Witt yaklaşmamı işaret ederek ardından bana kendi şişesi ve bardağını verdi. “Başarımızı *hep beraber* kutlayabilmek için *Unters-turmführer*’in ilave bir şişeyle dönmesini bekleyeceğiz.”

Hâlâ ağzım kulaklarıma varmış bir şekilde sırtıırken, istasyon-daki telefona gerekli bağlantıları yapmış ve köprü boyunca kablo çekmeye başlamıştım. Büyük çelik kafesin ilk açıklığının henüz yarısına ulaşmıştım ki *Sturm-bannführer* Witt’in bürosunun açık penceresinden avazı çıktığı kadar bağırdığını duydum. “*Schütze* *Bartmann*, köprüyü geçme. Derhâl geri dön.”

Springer’in 3.Bölük’ünden geriye kalan bir avuç yoldaşımız köprünün diğer tarafından bize doğru koşarlarken, tren istasyonunun girişlerini koruyan ağır makineli tüfekçiler ile birlikteydim. Bir bardak şampanyayı devirmemin üstünden henüz daha bir saat bile geçmemişti. Makineli tüfek takımının komutanı bizim tarafımıza ulaşan ilk adamı yakaladı. “*Obersturmführer* Springer nerede?”

“Tam arkamızda – tuzağa düştük – muhabere binasında,” diye yanıtladı avcı eri. Soluk soluğaydı, nefesi suratının çevresinde derhâl beyaz bir buluta dönüşüyordu. “Altı kişi üst kattaydık. Bizi *Oberst* Springer kurtardı – merdivenlerden aşağı birkaç el bombası attı – bölükten geriye sadece biz kaldık.”

İşte o anda Fritz Witt’in muhtemelen hayatımı kurtarmış olduğunu fark ettim. İstasyonun sağladığı görüş açısı sayesinde Rusların muhabere binasına taarruz ettiklerini görmüş ve beni geri çağırılmıştı.

Obersturmführer Springer gibi subayların cesur eylemleri, ellerinden gelenin en iyilerini yapmaları adına sıradan askerleri teşvik ederdi. Springer, kararlı birkaç adamla birlikte mümkün olan son âna kadar sinyal binasında kalmıştı. *Leibstandarte*'de *Drückeberger*'e, yani komutaları altındaki adamları tehlikeli vazifelere gönderirken, konforlu bir kışlada "kendilerinin" askerî başarılarıyla övünen "koltuk generallerine" yer yoktu. Hadisenin üstünden çok geçmeden *Obersturmführer* Springer hak ettiği gibi Şövalye Haçı'yla ödüllendirildi.

Yem kovasına vurulan çubuğun çıkardığı sesle çağrılan aç domuzlar gibi, *SS Güvenlik Teşkilatı*, yani *Sicherheitsdienst*, Rostov'u emniyete almamızdan bir gün sonra şehre geldi. Çeketlerine dikili ve üzerlerinde "*SD*" yazan baklava biçimli yamalar haricinde, şehir sakinlerinin onları *Leibstandarte* üyelerinden ayırabileceği pek az şey vardı. Malları talan etmek ve Yahudilerin peşine düşmek suretiyle sergiledikleri kindar enerjiyle sivil nüfusu hızla yabancılaştırdılar. Bu insanların kendilerine özgü bir tutumları, malum bir edaları vardı – insanoğlunun doğal içgüdülerine karşı kurşun geçirmez ve merhamete gelmez olduklarına dair subliminal bir ima... Elllerinde, yaşama ölüm getirme gücü mevcuttu. Günlerdir doğru düzgün yemek yememiş olmamıza rağmen, *SD* geri planda pusudayken içimizden hiç kimse bir tavuk için bile köylülerle takasa girmeye cesaret edemedi.

SD'in şehre varmasının üzerinden henüz çok geçmemişti. Bir başka bölüğün karargâhına henüz bir mesaj iletmiştim ki bir binanın girişindeki merdivenlere oturmuş bir *Leibstandarte Schütze*'sine denk geldim. Ona bu soğukta neden tek başına oturduğunu sorduğumda bana sararmış gözler ve suratında boş bir ifadeyle bakarak sessizce başını iki yana salladı. Burnuma bayat alkolün kötü kokusu geldi. Sarhoş herifin neden hâlihazırda tutuklanmamış olduğunu merak ederek yoluma gittim. *SD*'in şehirdeki Yahudilerin izini bulmak o bölükten birkaç adamı vazife altına

aldığını o gün daha sonra öğrendim. Sarhoş asker belki de bu adamlardan biriydi – bunu hiçbir vakit kesin olarak bilemeyeceğim – fakat bildiğim kadarıyla, bu *SD*'in pis işlerini yaptırmak için *Leibstandarte* mensuplarından istifade ettiği tek hadiseydi.

1941 Kasım'ının son günlerinde Rus kışı intikam alırcasına bastırdı. Kaçan Rusların dükkânları boşaltmış ve ikmal hatlarımızın gerilemiş olması nedeniyle yiyeceğimiz kıttı. Yakıtın donmasına mani olmak için sürücüler, yakıt miktarı hassas hâle gelene kadar kamyonlarına ileri-geri manevra yaptırdı, ardından ise altlarında ateşler yaktı.

Şans eseri, diğer müfrezeden bir sürücü bize tren istasyonunun yakınlarında bir yiyecek deposu olduğunu söyledi. Kamyonumuzu tam gaz, mucizevi bir şekilde *SD*'in dikkatinden kaçmış olan ikmal deposuna sürdük ve içleri yağ, bal ile dolu teneke kutular, dondurulmuş yumurta konserveleri, biraz jambon ve *Schmalz* (sığırın bağırsakları çevresinde bulunan yağdan elde edilen bir çeşit eritilmiş hayvansal yağ – leziz) bulduk. Kamyonumuzun zemini ganimetlerimizle kaplamıştı. Ben de metal ağzı kalçama batan bir yağ tenekesinin üzerinde oturuyordum. Dönüş yolculuğunda dik bir yokuşu aşmaya uğraşırken, tenekelerden birkaçı kamyonun arkasından düşüp sekerek gözden kayboldu. Lakin bu sayede en azından zeminde biraz alan açılmıştı.

Fazla genişleyen ikmal hatlarımız, bizi her türden erzaka muhtaç bırakmıştı, fakat bol miktarda yiyeceği emniyete almış olmamızdan dolayı en acil ihtiyacımız mühimmattı. Rus askerleri artık nizami gruplar halinde kereste köprüden nehrin bizim elimizde olan tarafına koşuyor, biz ise onları oldukları yerde tutmak için sadece bir-iki el göstermelik ateş açabiliyorduk. Sırtımızda Azak Denizi'yle hassas bir konumdaydık.

MİUS⁴³-SAMBEK HATTI'NA RİCAT

TAGANROG'UN kuzeyindeki bir savunma mevzine geri çekileceğimiz bilgisi işitildiği vakit doğudan tipi bastırıyordu. Komutanlarımızda ilk defa bastırılmış bir panik sezdim. Ricat ne planlamış ne de niyet etmiş olduğumuz bir maharetti ve geçmişte bu hususta kendisinden ders çıkaracağımız bir başarısızlığımız da olmamıştı. Doğrusu, her adamın kendi başının çaresine bakması gerekiyordu ve bir nevi kargaşa söz konusuydu.

Bölük karargâhımız uçuşan kar tanelerinin sağanağı altında kamyonumuzun arkasına doluştu. Hepimiz öncesinde bulmuş olduğumuz yiyecek fiçılarının arasında kendimize bir yer bulduk. Rostov'dan ayrıldığımız vakit, kaçmakta olan bir kolun en arkasındaki araçları yakalamıştık. Rostov'un batısındaki bir kasaba olan Tschaltyr yakınlarındayken, bir an, uzakta hızla ilerleyen Rus tanklarından müteşekkil bir zırhlı birlik gördüm.

43 Mius Müstahkem Mevkii: Donbass bölgesindeki Mius Nehri boyunca uzanan Alman müstahkem mevkii. General Paul Ludwig Ewald von Kleist'in emriyle 1941 Ekim'inde oluşturuldu. Başlangıçta Azak Denizi kıyısındaki Taganrog Körfezi'nden başlayıp Taganrog'a kadar uzanan müstahkem mevkii, 1943 yılına gelindiğinde 40-50 kilometre derinliğindeki üç savunma hattını kapsayacak şekilde genişlemişti. Müstahkem mevkii toplamda 800 Rus ve Ukrayna yerleşim alanını kaplıyor; mayın tarlalarından, siperlerden, tank tuzaklarından, makineli tüfek yuvalarından, yer altı sığınaklarından ve dikenli tellerden oluşuyordu. Kızıl Ordu hattı aşmak için ilki 1941 Aralık'ından 1942 Temmuz'una, ikincisi ise 1943 Şubat'ından 1943 Ağustos'una kadar süren iki girişimde bulundu. Hat nihayet 1943 Ağustos'unda, Rostov Oblast'taki Kuybişevo Köyü yakınlarında aşıldı. (ç.n.)

Yaptığı Rus subayı taklidiyle birkaç hafta önce postumu kurtarmış olan Rumen yoldaşımız Boris, “Piçler çevremizi sarmaya çalışıyor,” dedi.

Bölük haritalarımızın istiflenmiş olduğu, şoför mahallinin hemen ardındaki kabinin arkasına sığınmış olan bir arkadaş, “Artçılardan kim sorumlu?” diye sordu.

“Knittel,” diye yanıtladı Boris. “Eğer bir şey yapmazsa...”

Motor hırıltılı bir biçimde çalışıp susarken kamyon sarsıldı. Taze kar, aracımız hareketsiz kalırken tekerlerin altında gıcırdadı. Berbat bir sessizlik hâlinde birbirimize baktık. Hiç kimse bundan sonra ne olabileceğiyle ilgili tahminde bulunmaya cesaret edemiyordu. Şoför kapısı çarpıldı. Birkaçımız ayaklarını sürüyerek kamyonun yan tarafına gitmiş, elinde ağır bir İngiliz anahtarıyla ortaya çıkan sürücüyü izlemek için boyunlarımızı meraklı maymunlar gibi uzatmıştık.

Şoför seyircilerine bakarak, “Yakıt donmuş olmalı,” dedi. Vücudunu eklem iltihaplı yaşlı bir adam gibi bükerek anahtarıyla yakıt deposuna vurdu. “Yankıyı dinleyin. Depodaki mazot hâlâ sıvı. Donan yakıt borusu.”

Arkadaşlarımızdan biri homurdandı. “Kahretsin, Ruslar kıcımızda ve ateş yakmaya vakit yok.”

Boris araya girdi. “Bir fikrim var. Hortumun var mı?”

“Evet,” dedi sürücü, “ama yakıt deposundan motora uzatacak kadar uzun değil.”

“Peki huni?”

“Elbette.”

Boris bize doğru dönerek toplama işaretleri yaptı. “Gaz maskesi kutuları, su şişeleri, derhâl, yakıt muhafaza edecek ne varsa getirin.” Ardından, muhafazaları yandan sürücüye uzattı. “Al, yakıtı bunlara çek ve acele et.”

Yanı başında Boris’le birlikte sürücü kauçuk hortumu yakıt deposuna soktu. Ağzını hortumun ucuna dayadı ve ardından mazotu kara tükürdü. “Dudaklarım donmuş – çekiyor muyum üflüyor muyum hissedemiyorum.”

Boris hortumu sürücünün elinden kaptı. “Direksiyona geri dön.”

Muhafazaları doldurmayı bitirdiğinde onları şoför mahalline verdi ve elindeki kauçuk hortumla kamyonun ön tarafında gözden kayboldu. Birkaç saniye sonra sürücü kapısına döndü. Bir ucu eldivenli elinde olan hortumu sürücü kapısının açık camından uzattı.

“Diğer ucu motorun yanındaki yakıt borusuna ilıştirdim. Hıniyi hortumun ucuna bastır, ben de yolda yakıt dolduracağım.”

Sürücü mahallinin yolcu kapısı çarpıldı. Nihayet Boris sürücü mahallinde, sürücünün yanındaydı. Biz de Rostov’dan kurtardığımız yiyecek fiçılarının üstündeki oturma yerlerimize geri döndük.

“Umarım akü bizi yarı yolda bırakmaz,” dedi bir arkadaş.

“Ağzını hayra aç *Dummkopf*!” diye öfkeyle çıkıştım.

Marş dinamosu soğuk motoru çalıştırmaya çabalarırken araç yaylarının üstünde biraz sarsıldı. Gergin gözlerimizi kırpmadan umut içerisinde birbirimize baktık. Acı çekiyormuşçasına hırıldayıp susan motor, ardından tanıdık gırtlaksı hırıltısını çıkarmaya başladı. Korku yerini sevince bıraktı ve araç hızlanırken neşeyle tezahürat yaptık.

Ölümün sinirlere eziyet eden sabit bir tehdit hâlini almasıyla birlikte hissedilen kaçınılmaz kaygı kırılma noktasını zorlar. Şiddetli havalarda ifa edilen saatlerce süren vazife, uzuvlardaki can damarlarını emer. Amansız ve acımasız soğuk, eller ve yüzü biçir. Vücudun enerji rezervlerini tüketen kronik uykusuzluk, dermansızlığın ölümcül köklerini vücudun her bir hücreğine salmasını sağlar. Bu şartlar altında, ahvalin nasıl olduğu fark etmeksizin, uyku kutlu nisyanı – veya ölümcül tehlikeyi – nakşetmek için ihtiyatsız olanlara baskın gelebilir. Ve böylelikle, hava titremek için bile fazla soğukken, yüzümü uyuşturucu soğuk havadan

44 Almandaca “Alınmak” anlamına gelen ifade. (ç.n.)

korumak iç kaputumun yakasını miğferimin altına tıktırdım ve karşı konulmaz bir uykuya daldım.

Yıldızların aydınlattığı gecenin sessizliğinde sarsılarak gözlerimi açtım. Kaskatı olan kaputum, tuttuğu kırağıyla parılıyordu. Etrafa kulak verdim. Hiçbir şey kıpırdamadı. İzole bir evin yakınlarındaki terk edilmiş gibi duran kamyonumuzun arkasında yalnızdım. Rahatsızlığın hiç farkında olmaksızın aralarına yığılmış olduğum yemek fiçilerinin arasından kendimi çıkarmaya çalıştım. Bacaklarım dizlerimin altından birer oduna, daha doğrusu donmuş birer oduna dönmüş gibi görünüyordu. Tereyağı ve *Schmalz* fiçilerinin arasından kamyonun arka kısmına süründüm ve işe yaramaz bacaklarımı arka kapağın üstünden attım. İki elimden kuvvet alarak kendimi kamyonun arkasından aşağı bıraktım, fakat ayaklarım bütünüyle hissiz olduğundan zeminle temaslarını hissedemedim. Dengemi kaybederek öne, karın içine düştüm. Tüfeğimden destek alarak ayağa kalkmaya çabaladım. İçeride neyle karşılaşacağımı neredeyse umursamaz hâle gelene kadar bir şekilde bir ayağımı ötekinin önüne atmayı başardım ve ardından evin kapısını açtım.

Şaşkın yüzler bana döndü. Orada, hararetle ateşin önünde bir avuç Rus kadınıyla birlikte oturanlar arkadaşlarımdı. Bellerine kadar soyunmuş, gömleklerinin koltuk altlarından bitleri ayıklıyor ve hiçbir vakit anlamlandıramadığım sebeplerden ötürü bu şeytani haşşerele saygı duyuyormuş gibi görünen ev sahiplerini huzursuz edecek şekilde onları ateşe atıyorlardı. Binbir özür dileyerek beni derhâl bir kez daha derin bir uykuya dalacağım ateşin önüne oturttular.

Uyandığımda hava aydınlanmıştı. Bacaklarımda hâlâ ağır birer odunun ağırlığı vardı, lakin odunlar artık alev almıştı. Acıyla inledim. Kadınlardan biri çizmelerimi ve çoraplarımı çıkardı. Altlarında morumsu lekelerle iki bacağım da bembeyaz olmuştu. Kadın bacaklarıma bakarak başını iki yana salladı. Evin ön kısmındaki

küçük pencerenin camı, kamyonumuzun yüksek devirde çalışan motorunun yankısıyla titredi. Ayaklarımı sürterek pencereye gittim ve elimle ovuşturarak buğulu camı kaplayan donmuş eğreltiotlarının arasından kendime bir gözetleme deliği açtım. Cam yeniden buğulanmadan evvel arkadaşlarımla kamyon tekerleklerinin çevresindeki karı kürediklerini gördüm. Yakında yeniden yola çıkmam gerekecekti. Hâlâ yanmakta olan ateşin yakınındaki sandalyeye döndüm ve bacaklarımdaki zonklamayı göz ardı ederek çoraplarımı ve çizmelerimi giydim.

Boris açık kapıdan içeri seslendi. “Bu kez seni unutmadık Erwin, birkaç dakika içinde gidiyoruz. Sürücü ısınmak için onunla birlikte şoför mahallinde oturabileceğini söyledi.”

Adını nicedir unutmuş olduğum sürücü, bacaklarımı sorduğunda semptomları anlattım.

“Hafif donma,” diyerek dudak büktü, “hiçbir şey değil ama ayakların morarıp düşseydi o vakit eve bir bilet kazanmış olablirdin.”

Abarttığını düşünmüştüm, fakat daha sonra söylediklerinin doğru olduğunu anladım.

“Hepsini gördüm,” diye devam etti, “yüzlerce vaka, bazıları korkunçtu.”

Bunca yoldaşımızın soğuk ısırganının kurbanı olduğunu öğrenmekten şoke olmuşum. Motor sesini bastırarak, “Daha iyi kış giysilerine ihtiyacımız var,” diye bağırdım. “Berlin’de giydığımız üniformaların Rus kışında herhangi bir işe yarayacağını düşünmek çılgınlıktı.”

“Söylentileri duydun mu?”

Başımı olumsuz anlamda iki yana salladım.

“Pekâlâ, hikâyeye göre Levazım Amiri kış giyeceklerini eylül ayında sipariş etmiş, fakat sandıkları açtığı anda karşısında çöl teçhizatı bulmuş.” İstihzayla dolu bir sesle ilave etti, “Şimdi, *bu* nasıl olur?”

Hemen, sürücünün hâlihazırda varmış olduğundan şüphe ettiğim, fakat ayrıntılarına girmek istemediği aynı şoke edici

sonuca vardım. Rusya'ya gönderilen çöl teçhizatı Almanya'daki levazım depolarının bir tür beceriksizliğinden kaynaklanan bir karışıklığın neticesi değildi. Bu hain bir sabotajdı. Ülkenin bir yerlerinde, yüksek rütbeli yetkililer, gizli komünistler, bizi Ruslara satmaya kararlılardı.

Azak Denizi'ne dökülen bir halice akan Mius Nehri'ne ulaşana kadar yolumuza devam ettik. Bacaklarım hâlen acı verici bir şekilde zonkladıkları için tedavi görmek adına derhâl – ısıtılmamış bir eve kurulmuş – bir ilk yardım merkezine başvurdum. Kapıdan girer girmez bir dehşet manzarası gözlerimin önüne serildi. Nöbet sırasında ayakları muhafaza etmesi için verilen kalın keçe çizmelerden giyen bir asker, doktor onları ayağından çıkarmaya çalışırken acıyla çığlık atıyordu.

“Bu çizmeler bir lanet,” dedi doktor, “suyu emip sonra da donuyorlar. Bu onları kesmek zorunda kalacağım ilk sefer değil.” Masanın ucunda, kurbanın başının yakınında duran iki sıhhiyeciyeye baktı. “Onu tutsanız iyi edersiniz.”

Doktor keçe çizmeleri keserken asker aniden sessizleşti.

“Bayıldığı için şanslı,” dedi doktor.

Doktor nihayet ilk çizmeyi çıkarmayı başardığında öğürdüm. Kurbanın bacağındaki çürümüş et, bir kemik parçasında sona ererek, ayağın geri kalan kısmını çizmede bıraktı.

Doktoru nispeten önemsiz soğuk ısırığımla uğraştırdığım için birazcık utanarak bölüğüme geri döndüm. Bacak ve ayaklarımın gördüğü hasarın yetmiş yıldan uzun bir zaman sonra bile bana ciddi sorunlar çıkarmaya devam edeceğinin pek az farkındaydım.

Mius Nehri'nin kıyısında açık arazide konuşlu ve bütünüyle korunmasız küçük bir grup *Wehrmacht* personeline denk geldik. İnsanın iliklerine işleyen rüzgâr asık suratlarına hâlihazırda derin keder çizgileri oymuştu. Daha yaşlı askerlerden biri, yani elli yaşında görünen, fakat muhtemelen otuzlarına daha yakın bir *Obergefreiter*, “Kazmaya başlayın,” diyerek, elleri kaputunun

ceplerinde hareketsiz duran bir delikanlıya katlanabilir bir kürek (Klappspaten) fırlattı. Taş gibi katı buzda iz bırakan kürek çınlayarak delikanlının önüne düştü.

Amansızca esen soğuk rüzgârın gözlerini yaşlarla doldurduğu delikanlı küreğe bakarak istihzayla sıırttı. “Yer donmuş. Nasıl kazabilirim?”

“Top mermileri üstüne yağmaya başladığında fikrini değış-tireceksin.”

Delikanlı asık bir suratla küreğı yerden kaldırıp gönülsüzce yere vurdu. Ardından, “Bunu kazamam,” diyerek küreğı bir yana fırlattı.

Böylelikle bir tartışmanın fitili yandı. *Wehrmacht*’ın diğer adamları, şüphesiz bu hadisenin dikkatlerini fena havadan uzaklaştırabileceğı veya daha iyisi, bir subayın gelip onlara geceyi geçirmeleri için konforlu bir yer ayarlandığını söyleyeceğini umarak onları izledi. Ne ekip ama.

Leibstandarte’de asla bu gibi disiplin sorunları yoktu. *Wehrmacht*’takinin aksine, arkadaşlarımızın birçoğı hemen hemen aynı yaşlardaydı ve komutanlarımız, komuta ettikleri adamlardan on yaş veya daha büyük olsalar da, fevkalade liderlik becerileri sergilediler. Bu, işler zorlaştığında bizim için muazzam bir avantaj oldu. Sorunları elimizden gelen en iyi şekilde aşabilmek için kafa kafaya verdik. Rus kışında siper kazmak şüphesiz meşakkatli bir işti. Buz, biz kazarken kirpiklerimizde boncuklar oluşturdu. Önceki yaz *Platfuss Allee*’de yürürken kullanmış olduklarımızın aynısı olan çizmelerde ayaklarımız dondu. Biz bir yandan kazarken, diğer yandan taze kar siperleri doldurdu. Bunlar yetmiyormuş gibi, donmuş bir çamur katmanını kazarak umutlarımızı bağladığımız bir siperi, yer altında bulunan büyük kaya parçaları nedeniyle genellikle terk etmek zorunda kaldık. Nihai zaferimizin, yani *Endsieğ*’in fantezisiyle sarhoş olan *Leibstandarte* askerleri bu güçlükleri şikâyet etmeksizin omuzladı.

Bulunduğumuz konumdan, nehrin öteki tarafındaki Ruslara donmuş bir çayır üzerinden biraz kıskançlıkla baktık. İnsanın

içine işleyen soğuktan korunmak için düzgün sığınaklar hazırlamış oldukları bir ormanın ucunu işgal etmişlerdi. Şükür ki, yeni mevzilerimize uzanan ikmal hatları iyi tesis edilmişti. Mühimmat bolluğu yaşıyor, böylelikle işleri canlı tutmak için zaman zaman İvan'a⁴⁵ ateş açıyorduk.

Soğuk ısırığına bölüğümüzden birkaç arkadaşımızı kurban verdiğimiz açık siperlerdeki sefil yaşantımıza bir paydos vermek için bazen bölgede bulunan derin mağaralara iniyorduk. İnsanı şiddetli soğuktan korumalarına rağmen, kemiklere işleyen ağır ve daimi bir ayaz bu mağaralara musallat olmuştu. Her nasılsa, bana çocukken anlatılan korkutucu peri masallarını akla getiriyorlardı. Ruslar da aynı fikirde olmalıydılar, zira zaman zaman kayanın içindeki birbiriyle bağlantılı boşluklardan süzülen sesleri duyulabiliyordu ki bu da bizim için bütünüyle rahatlamayı zorlaştırıyordu.

45 Burada "İvan" ile genel olarak Rus askerlerine atıf yapılıyor. (ç.n.)

MUTLU YILLAR, MUTLU NOELLER

HAVA TEMİZ ve berraktı. Soğuk öylesine şiddetliydi ki derim sanki milyonlarca küçük iğne batırılıyormuşçasına sızlıyordu. Kemiklerim, titreyen kaslarımın altında takırdıyor gibiydi ve Rostov'dan çekilirken donma emareleri gösteren bacaklarım uyuştu. Kan dolaşımını sağlamak için, tek kişilik sığınağımın girişindeki hendekte bir ayağımdan diğerine sekerek dans edip kollarımı göğsümün çevresinde salladım. Yoğunlaşan nefesimin oluşturduğu, başımın çevresinde dolanan bulutun arasından gözüme birisi ilişti. Topallayarak bir mevziden diğerine giriyor, her birinde birkaç dakika geçiriyordu. Yaklaştığında onun Taganrog'daki sahra ameliyathanesinden yeni taburcu edilen *Oberscharführer* olduğunu gördüm. Mevzime inmesine yardımcı olmak için kendisine elimi uzattım. "*Oberscharführer*, riske giriyorsunuz."

"Hayır, İvan bugün sakindi," diye yanıtladı soğukkanlılıkla. Dikkat çekici bir şekilde dinç görünen yüzünde buruk bir tebessüm vardı. Rus kışının kasım ayının ilerleyen günlerinde vurduğu ilk sert pençeden beri çevremdeki herkes en az on yıl yaşlanmış görünüyordu. Üniformasının yakasını göstermek için kaputunu geriye çekti. Üzerinde iki yıldızın bulunduğu "spolet" artık boştu. "Artık *Schütze*," diye yanıtladı.

Çok geçmeden birbirimize hikâyelerimizi anlatmaya başladık ve ona neden rütbesinin indirildiğini sormaya cesaret ettim. Yüzündeki tebessüm kayboldu.

"Birlikte yaşadığım kızı biliyor musun?"

Söylentiye duymuştum. Kendisinin özel istirahatgâhında çok çekici genç bir Ukraynalı kızla birlikte kaldığı bütün bölükçe iyi biliniyordu. Cildi gül pembesiydi ve saçları öylesine sarıydı ki altın gibi parlamaktaydı. Herkes aralarında ne olduğunu biliyordu. Onaylar manada başımı salladım. “Ne oldu?”

“Kendisini vurdu – benim 08’imle.”

Ceza bu kadar hafif olduğu için şanslıydı. Kıza gelince: geri çekilmiş olsaydık “kurtarıcılarının” onu ibret-i âlem olsun diye kullanacakları kesindi. Belki de kendisini bu yüzden öldürmüştü. Her halükârda, meseleyi daha fazla irdelemenin uygun olmadığı düşünüyordum.

Oberscharführer – her nasılsa onu sadece bir *Schütze* olarak tasavvur edemiyordum – ceketinin cebinden *Soldbuch*’unu çıkarıp açtı. İçinde bir kadının fotoğrafı vardı. Kederli bir iç geçirmeyle fotoğrafı bana uzattı. Kızın güzel çıkık elmacık kemikleri ve geniş, çekici bir gülümsemesi vardı. Kıza abayı neden yaktığını görmek kolaydı. Ona fotoğrafı geri uzattığım sessiz geçen bir an boyunca fotoğrafa baktı ve ardından onu küçük parçalara ayırıp kara bıraktı.

“Onu unutursam daha iyi olur,” dedi ağırbaşlılıkla. Sonra birden neşelendi. “Şimdi, ziyaretimin sebebine gelince...” Parlak bir tebessümle sırtına vurdu. “Mutlu yıllar Erwin. Aşçı bana bugünün doğum günün olduğunu söyledi.”

O sabah, yani 12 Aralık 1941’de, istihkakı taşımak için kullanılan büyük, yalıtımlı kazanı getirme sırası bendeydi ve o günün benim doğum günüm olması sebebiyle bana biraz daha gulaş vermesi için aşçıya şaka yaptığımı hatırladım.

“Bugün benim de doğum günüm,” dedi ziyaretçim.

Kaçınılmaz olan nihai zaferin ardından zamanımızı nasıl geçireceğimize dair sohbet ettik. Gitmeye davrandığında içimi şiddetli bir huzursuzluk sardı ve onu durdurmak için elimi omzuna attım. “Dikkat et, gelirken kabak gibi açıktaydın. Durgun hava keskin nişancılar için ideal – rüzgârı hesaplamalarına bile gerek yok.”

Siperden dışarı tırmanmadan evvel omuz silkerek, “Fazla en-dişeleniyorsun,” dedi.

Gelmiş olduğu yoldan geriye doğru birkaç adım attı. Ardından döndü ve tüfeğini omzuna asmadan önce mahrem bir düşünceye dalıp donmuş çayirlara bakarak bir anlığına olduğu yerde kaldı. Metalik bir çınlama duyuldu. Başı miğferinin ağırlığı altında sar-sıldı ve kolları gevşekçe iki yanına düştü. Tüfek omzundan kaydı. Bir un çuvalı gibi dizlerinin üstüne düştü. Yüzüstü kara yığılma-dan evvel bir şey söylercesine inledi. Bu belki de kız arkadaşının ismiydi. Başından düşen miğferi bir buz parçasının üstünde hare-ketsiz kalmadan önce birkaç kez ileri geri sallandı. Yüzünün altın-dan yayılan parlak kanın kızıllığı karın saflığıyla yoğunlaşıp sani-yeler içerisinde donarak pıhtılaşmış bir kütleyle döndü. Miğferin ön tarafının tam ortasında muazzam yuvarlaklıkta bir delik vardı. Aşçıya doğum gününden bahsettiğim için kendime lanet ederek günün geri kalanı boyunca kafamı dışarı çıkarmadım.

Göz kamaştıran kış güneşi ufukta battığında, iki sıhhiyeci ziyaretçimin donmuş cesedini alıp Taganrog’daki askerî mezar-lığa, SS ölüm rünüyle işaretli – kolları eğik bir haç – bir mezara gömmek için götürdüler. İntikamcı doğaları gereği Ruslar bizim çekildiğimiz toprakları yeniden işgal ettiklerinde bu mezarlıkları dümdüz ettiler. Dolayısıyla mezarının artık işaretsiz ve unutul-muş olduğu kesindir.

Birkaç gün sonra, doğudan Taganrog’a uzanan yolu korumak için inşa etmiş olduğumuz güçlü savunma mevzilerinin bulun-duğu Sambek’e taşındık. Bizler, yani *4.Bölük*’ten geriye kalan-lar, yaklaşık bir kilometre uzunluğundaki bir hattı savunmamız yönündeki emirle yerleşim alanının yukarı kısmını işgal ettik. Önümüzdeki, altmış civarındaki adam için çetin bir görevdi.

Böylesine soğuk bir havada insanları evlerinden çıkarmak merhametsizceydi. Fakat evlerini mesken tuttuk ve onlar da şikâ-yet etmeksizin durumu kabullendiler. Kendilerine düşman top-cusunun odağına gireceği artık kesinleşmiş olan köyden uzakta,

kırsal alana yayılmış ve çarpışmalardan zarar görmemiş çiftlik binalarında kalacak yer bulacaklarını umuyordum.

Bir çocuğu elinden tutan kadın yanımdan geçerken hafifçe koluma vurarak, “En azından artık yeniden kiliselerde dua edebiliyoruz,” dedi.

Kasabanın sivillerden arındırılmasıyla birlikte, kısmen dik eğimli evin temellerinin altına derin bir yeraltı sığınağı inşa etmeye başladık. Şükür ki toprak tamamen donmamıştı ve kazılmış toprağı evin yan tarafına yığarken sarf ettiğimiz ağır bedensel çaba bizi sıcak tuttu. Çarelerine bakmak için ara sıra istihkâmcılarımızın patlayıcı kullanma becerilerine ihtiyaç duyduğumuz kayalara denk geldik. Kazıları tamamlamamızın ardından, çatıyı oluşturmak için bol miktarda kalas ve kapı topladık. Kazmış olduğumuz toprağı çatıyı oluşturan kalasların üzerine yığdığımızda, uygun biçimde kesilen ağaç gövdeleri, her şeyi ayakta tutmak için gereken payandalar görevini gördü. Son olarak, üstlerine süngülerimizle hava delikleri açtığımız büyük bir teneke kutuyla bir şömine kurduk. Düşman topçusunun dikkatini çekme riski bulunduğundan dolayı sadece karanlıkta kullandığımız bu değerli küçük lüksümüzden yayılan duman, terk edilmiş bir kulübenin ocağından alınmış bir boru aracılığıyla dışarı veriliyordu. Bu sırada ağır makineli tüfekçiler de benzer inşa işleriyle meşguldü. Siperler sığınakları birbirine bağlıyordu. Rostov’dan çekilmemizin ardından şimdi Rusların bir sonraki hamleyi yapmalarını beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Noel yaklaşmaktaydı. Düşman topçusunun yer yer açtığı baraj ateşi yük vagonlarımızın cepheye sıcak yemek getirmesini engelliyordu. İşe yaramak için sığınaklarındaki ağır makineli tüfekçilere sahra mutfaklarından yemek getirmiş ve Rus piyadesinin aktif olmamasından dolayı, Almanya’daki yaşamlarımız hakkında sohbet ederken bir-iki el Skat⁴⁶ oynamaya vakit bularak onlara katılmış-

46 Bir çeşit kart oyunu. (ç.n.)

tım.

“Babam bir gün eskici dükkânında bulduğu eski bir müzik kutusunu eve getirdi,” diye anlattı bir *Schütze* biz oynarken. “Onu parçalara ayırdı ve düzenegin her bir parçası sanki yeniymiş gibi parlayana kadar aylar boyunca gizlice temizledi. Kutu annem için bir Noel hediyesi olacaktı. Müzikle dönen iki balerin. Balerinlerin arasında her biri farklı notada çalan üç çan vardı. Çanlardan ikisinin üstündeki tellerde ses vermeleri için onları gagalayan iki mavi kuş vardı ama üçüncü kuş eksikti. Babam Noel arifesindeki akşam yemeğinde müzik kutusunu anneme verdi. Annem kutuyu gördüğünde gözyaşlarına boğuldu. Babam ne olduğunu sordu. Zavallı annem konuşamadı. Peçetesiyle gözlerini kurulayıp masadan kalktı ve el çantasıyla geri döndü. El çantasını açarak içinden üçüncü mavi kuşu çıkardı. Donakaldık. ‘Babam askerken aynı müzik kutusunu 1918’de Fransa’dan getirmişti,’ dedi annem. ‘Küçük bir kızken onunla saatler boyu arka arkaya oynardım ama yiyecek almak için onu satmamız gerekti. Kutuyu satacağımızı öğrendiğimde iki gözüm iki çeşme ağladığım için babam mavi kuşlardan birini söküp saklamam için bana vermişti. Bana kuşun sadece arkadaşlarının duyabildiği bir şarkı söylediğini ve bir gün onları geri çağıracağını söylemişti.” *Schütze* ceketinin cebine davranıp muşambadan küçük bir kese çıkardı. “Bakın,” dedi üçüncü kuşu keseden çıkararak. “Annem beni güven içerisinde eve, arkadaşlarına götüreceğini söyledi.”

“Hah! Batıl saçmalık,” diye homurdandı bir diğer makineli tüfekçi. “Eğer bir merminin üzerinde adın yazılıysa tıpkı bizim gibi sen de öleceksin,” diye ekledi bir hurafeye diğeriyle karşılık vererek.

Telefon çalmıştı. Ağır makineli tüfek mürettebatının başındaki *Unterscharführer* ahizeyi kaldırdı. “Evet, evet, bizimle.” Ardından ahizeyi bana uzattı.

Hatta bir hışırta oldu ve bu bana evden kötü bir haber almak üzere olup olmadığım ile ilgili düşünme fırsatı verdi.

“*Schütze Bartmann?*”

“Burada.”

“Ben Krocza. Görünüşe göre *Leibstandarte*’ye katılmadan önce firıncıymışsın Bartmann.”

Rahat bir nefes aldım. “Evet *Hauptsturmführer*. Berlin’de, Memeler Strasse’deki Glaser fırınında çalıştım.”

“Öyleyse senden özel bir isteğim var.”

“İsteğe” ilişkin herhangi bir detay sormaksızın, “Tabii, elimden ne gelirse,” diye yanıtladım. Nihayetinde, Leopold Krocza’nın rütbesine sahip birinden gelen bir istek hakikatte nazikçe maskelenmiş bir emirdi.

“Ah, güzel. Askerlere Noel için ufak birer ikram hazırlamanı istiyorum. Noel çöreklerine ne dersin? Malzemeleri bulmak için görev yerini terk etmeye izinlisin. Mevcut konumunun biraz gerisinde kalan sahra mutfağının yakınlarında bir ev var, pişirmeye hazır olduğunda kullanabilirsin. İyi şanslar.”

Çörek veya turta pişirmek için gerekli malzemeleri bulmak çok güç değildi. Kabartma tozu dışındaki malzemelerin çoğu bizi Rostov’dan getiren kamyonla mevcuttu ve yörenin kadınları kendi ekmeklerini pişirdiklerinden her evin uygun bir ocağı ve umduğum kadarıyla, bir kabartma tozu stoku mevcuttu. Lakin, birkaç terk edilmiş evi araştırdıktan sonra çörek yapımında elzem olan bu malzemeye yönelik arayışımın nafile olduğunu kabullenerek bunun yerine bisküviler yapmaya karar verdim.

“Mutfağıma” yakın bir yerde, hafif yaralıların görev yerlerine gönderilmeden evvel tedavilerinin yapıldığı bir ilkyardım merkezi bulunuyordu. Merkezin girişi Rus hatlarına dönüktü. Köyün bu kısmında ayrıca başta kadınlar ve küçük çocuklar için olmak üzere siviller için sığınaklar mevcuttu. İçlerinden bazılarını, yani Sambek Nehri’ne bakan bayırın zirvesine sığınaklarımızı inşa etmek için yerlerinden etmiş olduklarımızı tanıdım.

Noel arifesi sabahının erken saatlerinde yağ, yumurta, süt ve şeker kullanarak bir bisküvi karışımı hazırladım. Karışımı

etrafıca yoğurdum ve bir masanın üstünde açtım. Ardından, bir konserve kutusunun açık ucuyla onu yuvarlak parçalara ayırdım. Ben son partiyi fırına verirken, yakınlara düşen bir top mermisinin gümbürtüsü duyuldu. Dışarı koştum. Mültecilerin sığındığı mahzenin girişinden duman yükseliyordu. İçeri baktığımda içlerinden sadece ikisinin yaralanmış olduğunu gördüm ve onları şükür ki ciddi olmayan yaralarını sıhhiyecilerimizin saracakları ilkyardım merkezine götürdüm. Mutfağa döndüğümde fırına verdiğim bisküviler mükemmel bir şekilde pişmişti.

Rus top mermilerinin tuhaf patlamaları çok geçmeden kulakları sağır eden sürekli bir senfoniye – *Trommelfeuer* – bir Noel hediyesine dönüştü. Ruslar, Alman takviminde bayramlara teka-bül eden günlerde saldırıya geçmeye özen gösteriyorlardı. Tabii biz de Ruslar için mühim olan günlerde kendilerinin bu nezaketlerini iade ediyorduk. Buna rağmen, geçici fırıncılığım ile icra edeceğim hoş bir görevim vardı. Dökme demir fırından yayılan aroma düşüncelerimi Berlin'deki fırıncı çıraklığı günlerime, Herr Glaser'ya ve kalfam Fritz'e götürdü. Bu evden uzakta geçireceğim ilk Noel'di ve bir anlığına içimde şiddetli bir kederin benliğimi kaplayacağına dair bir korku belirdi.

Rus top mermileri kutlamaları çınlatmaya devam ededursun, bisküvilerle dolu bir çuvalla mutfağımdan ayrılarak yola koyuldum. Top ateşi birden kesildi. Patlamalardan yayılan duman gökyüzünün ısıltılı maviliğine karışıyordu. Güneş ışığı taze kar üstünde parladı ve bir sessizlik oldu; güzel, dingin bir sessizlik. Sanki *Weihnachtsmann*, yani Alman Noel Babasıymışçasına, Noel ikramımı dağıtmak için bütün sığınakları ziyaret ettim.

Küçük mavi kuşlu yoldaşımızın bulunduğu sığınağa ulaştığımda, onu yüzüstü, dirseklerinin üzerine dayanmış bir şekilde yatarken bulmak beni şaşırttı. Evine yazdığı mektubu bitirirken genişçe tebessüm etti.

"Bunu dinle Erwin," dedi ve ardından mektuptan şu satırları okudu: "İki yanaktan da vuruldum ama hâlâ konuşabiliyorum.

Mavi kuş eve dönüyor. Yakında görüşürüz.”

“Ne oldu?” diye sordum.

“Keskin nişancı beni sıçarken yakaladı.”

Noel’in üstünden çok geçmemişti. Gökten üstümüze propaganda broşürleri yağdı. Yerden bir tanesini aldım, üstünde “*Schluss mit Hitler*” (Hitler’le beraber bitin) yazıyordu. Broşürde liderimiz sarhoş bir şekilde görülüyor, başında acayip bir açıyla giyilmiş çelik bir miğferle, bardaktan Alman askerlerinin kanını içerken tasvir ediliyordu.

“*Schütze Bartmann!*”

Korkudan neredeyse havaya sıçradım. Bir subay çaktırmadan yanıma yaklaşmış ve kulağımda böğürmüştü. Etrafa saçılmış olan broşürlerden birini yerden kaptı.

Broşürü küçük parçalara ayırırken, “Pis yalanlar!” diye kükredi. Lakin diğer broşürler bütün bölgeyi kaplamaktaydı.

Kendimi yaramaz bir okul çocuğu gibi hissedip, elimle buruşturduğum broşürü omzumun üstünden geriye fırlattım.

Ruslar 1941 yılının son günlerinde birkaç kez saldırıya geçti. Saldırılarından her biri, istihkâmcılarımızın buz kesmiş Sambek Nehri’nin kıyılarına döşemiş oldukları dikenli tel ağı karşısında bocaladı. Makineli tüfeklerimiz her zamanki gibi geri çekilen düşmanı biçti. Ruslar, alışılmadık bir şekilde yaralılarını almak için çaba göstermediler. Yaralananlar, yaz aylarında olsaydık küçük sayılabilecek yaralarla ölmeye bırakıldı ve bir sonraki kar yağışıyla gömülene kadar düştükleri yerde öylece kaldı.

Düşman topçusunun açtığı sıra dışı yoğunluktaki baraj ateşi mevzilerimize düştü. Ruslar bizi Sambek’ten çıkarmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyordu. Azak Denizi’ndeki Rus savaş gemilerinin devasa toplarından ateşlenen mermiler ısıklık çaldı. Yaşanan

patlamalardan yayılan şok dalgaları kaya gibi sert zeminden ve çizmelerimin donmuş tabanlarından geçerek vücudumdaki her kemiği titretti. Sığınağımızdan dışarı şöyle bir bakmayı göze aldığım da iri ve keskin çelik parçaları, bir adamın kolu uzunluğunda şarapnel gördüm. Bunlar, kavisli istikametleri kolayca görülebi-lecek olmasına rağmen, kaçması imkânsız hızlarda yol alırlardı.

Yakınlarda sağır edici bir patlama oldu. Kendimi sığınağımızın güvenliğine attım. İnsan boyundaki siyah buz ve taş parçaları gümbürtüyle çatıya yağıyordu. O bombardıman sırasında ağzımızdan tek bir kelime bile çıkmadı. Pörtlek gözler ve sıkılmış dişler her suratı buruşturarak korkuya âdeta cisim veriyordu. Muazzam patlamalar nihayet sığınağımızdan bayır aşağıda kalan kasabanın merkezine ilerledi. Koruyucu meleğim yukarıdan bir kez daha bana mukayyet olmuş, beni güvende tutmuştu.

“Tanrı’ya şükür geçti, şimdi kiliseye nişan alıyorlar ve muhtemelen kulede gözcülerimiz olduğunu düşünüyorlar,” diye içini çekti bir arkadaşımız.

Kasabanın top mermileriyle dövülmesi ansızın sona erdiğinde başımı geriye kalan gün ışığına uzattım. Nehre doğru uzanan bayırdan aşağıda Sambek’teki evlerden arta kalanların üzerinde duman tütüyordu.

Başımızdaki *Uscha* dürbünüyle bölgeyi taradı. Ortalarında infilak etmemiş top mermileri bulunan ve meşum bir şekilde tüten çukurlara bakarak “*Blindgängers*,”⁴⁷ dedi, “hem de yüzlercesi.” Ardından kıkırdayarak ekledi: “Şunlara bak, çılgın piçler – istihkâmcılar temizliği başlamış bile.”

47 İnfilak etmemiş top mermileri. (ç.n.)

SAMBEK'TE BAHAR TEBESSÜMLERİ

HERKES ŞİKÂyet EDİYORDU. Ferahlamaya yönelik beyhude bir çabayla, ağız ve burunlarımızı örtmek için döküntü kumaştan maskeler yapıp Vahşi Batı filmlerindeki figüranlara benzedik.

“Havada bu kokuyla nasıl yemek yiyebilirim? Yemeğe kadar giriyor.”

“Yemeği boş ver, benim doğrudan mideme giriyor, öğürüyorum.”

“Zar zor nefes alıyorum – ciğerlerim kaldırmıyor.”

“Rüzgâra karşı yayılabiliyor. Bu nasıl oluyor?”

Ufalanmakta olan Rus üniformalarına sarılı çürüyen, kararmış grotesk cesetlerin yığınları eriyen karda gün geçtikçe ortaya çıkıyor, mide bulandırıcı iğrenç koku fenalaşıyordu. Pis kokuyu durdurabilen hiçbir şey yoktu. Alınan her derin nefes – normal koşullar altında bilinçsiz bir eylem – kusturucu bir ızdıraba dönüştüyordu.

Sonunda komutanlarımız şikâyetlerimize kulak verdi. Bir *Wehrmacht* birliği, yanlarında Rus savaş esirlerinden müteşekkil bir grupla birlikte pisliği temizlemeye geldi. Burunlarına çekilmiş paçavralardan bozma maskelerle, bir kokuşmuş bedeni diğerinden ayırmak için çürüyen ceset yığınlarını çekiştirdiler. Bu sırada sıklıkla kendilerini ellerinde kalan kopmuş bir kol veya bacakla buldular. Komik korku türüne girebilecek bir olay yaşandı. Esirlerden biri cesetlerden birini mezarı olacak olan çukura doğru bacaklarından sürüklerken cesedin kafası kopmak üzereydi. Hâlâ

ölü yoldaşının bacaklarını tutmakta olan esir, kafanın kaçmasını engellemek için içgüdüsel olarak ayağını uzattıysa da, kafa bacağının üstünden yuvarlandı ve hız kazanarak, henüz erimemiş buz parçalarının üzerinden düzensiz bir şekilde nehre doğru sektti. Nehrin diğer tarafındaki Ruslar olanı bütünüyle görmüş olmalılardı, fakat kendi adamlarına ateş açmak istemediklerinden dolayı silahları sessiz kaldı.

Mius-Sambek hattından çekileceğimize ilişkin söylentiler yayıldıysa da, SS Polizei Tümeni'nin geldiği 21 Mayıs'a kadar herhangi bir gelişme olmadı. Sahip olduğumuz az miktardaki kişisel eşyayı toplayıp gitmeye hazırlandık. Meşakkatli bir kış olmuştü ve araçlarımızın teşkil ettiği kol Taganrog'a doğru ilerlerken bir nekahet dönemine girmek için can atıyorduk.

Akşam çöktüğünde kamyonlarımız rotalarını Sambek'e doğru geri çevirdi. Kelimelere lüzum yoktu; hayal kırıklığı herkesin asık suratlarından okunabiliyordu. Çok geçmeden kasabaya geri dönmüş, eski mevzilerimizi tutmak için boğuşan SS Polizei Tümeni birliklerinin hatlarını yarmış olan taarruzu püskürtüyorduk. *Leibstandarte* düşman yarmasını kuvvetle püskürtmek suretiyle düşmana bir kez daha hünerlerimizi sergilemişti. O gece, Noel'in hemen öncesinde inşa ettiğimiz sığınağa geri dönmüştük.

Gökyüzünden gün aşırı bize teslim olmamızı telkin eden Rus propaganda broşürleri yağıyordu. Bu kâğıt israfıydı. Sadece *Leibstandarte* askerlerinin Hitler'e bozulmaz bir yemin etmiş olmalarından dolayı değil, fakat ayrıca Rusların eline düşen *Waffen-SS*'leri bekleyen kaderi bildiğimizden dolayı. Taganrog'daki keşif birliğine yapılan *Handschuhe* işkencesini unutmamıştık.

Teslim olacak Alman askerlerine adil davranacaklarına yönelik teklifleri karşılık bulmadıysa da, düşman, direklerle yerleştirilmiş hoparlörlerle propaganda çabalarını sürdürdü. Hoparlörlerden çıkan bir kadın sesi baharda çiçek açan çayırın üzerinde gümbürdüyor, eşlerimizin ve kız arkadaşlarımızın sözüm ona sadakatsizliklerinden

dem vurarak bizi alaya alıyordu. Hiçbir vakit kız arkadaşım olmadı-
ğından bundan hiç de rahatsız olmadım. Hoparlörden yayılan tan-
tana, “*Leibstandarte*’ye Fransa’da iyi bir paydos diliyor, sizi yeniden
görmeyi iple çekiyoruz,” sözleriyle bitti.

Bunun doğru olup olmadığını merak ederek, şaşkın surat-
larla birbirimize baktık. Kışın katlanmış olduğumuz koşullar
göz önüne alındığında, geçici olarak Fransa’da kalmak düşüncesi
cezbedici olsa da, bunun ciddiye almamız için fazla gerçek dışı
olduğunu düşünmüştük.

Güzel havalarla geçen birkaç günün ardından bir kez daha
cepheden çekileceğimiz haberi geldi. Bir Rumen birliği karan-
lığın örtüsü altında mevzilerimizi devraldı ve bir kez daha Ta-
ganrog’a doğru yola çıktık. Yolda ikinci kez Sambek’e geri dön-
memiz emri gelince buna inanmakta güçlük çektik. Bir günlük
yakın muharebenin ardından Sambek’teki eski mevzilerimizi
yeniden ele geçirdik. Sonunda kasabayı savunan hem SS Polisi
Tümeni ve hem de Rumenlerle birlikte oradan ayrıldık. Rostov
baskınımız sonrasında oldukça tükenmiş olsa da, *Leibstandarte*
iki diğer tam takır tümen tarafından müdafaasına ihtiyaç duyul-
an bir hattı iki kez geri almıştı.

Taganrog’da geçirdiğimiz birkaç günün ardından, sahili emniyet
altında tutmaya yardımcı olmak üzere Azak Denizi kıyısındaki bir
liman olan batıdaki Mariupol’e gittik. O vakit hava ısınmış olsa da,
serinletici bir meltem esiyordu ki sert kış rüzgârlarının ardından bu
hoş bir değişiklikti. Boş vaktimizden iyice istifade ederek ürkütücü
solukluktaki vücutlarımızı güneş ışığına verdik ve sarp kayalıkların
dibindeki denizde yıkandık. Düşman faaliyetlerinin yokluğunda,
alışılmadık kadar geç bir saatte olan 07:00’deki içtimaya kadar gece
boyunca rahatça uyuyabilmek âdeti cennet gibiydi.

Kampımızın yakınlarına kurulu bir bit arındırma tesisi vardı.
Burada bit vebasından ve pantolonumun bel kısmındaki deriyi
yara yapan kaşınmalardan kurtulup rahatladım. Hayat yeniden

güzelleşmiş, kemiklerimi mesken edinen soğuk sonunda güneşin sıcaklığına boyun eğmişti.

Sonrasında iç kesimlere, havanın katlanılmaz derecede sıcak olduğu Stalino'ya taşındık. Herhangi bir esintinin bizi biraz olsun serinletmesi için çadırın girişindeki muşambaları ardına kadar açarak bağladık. O vakit Lichterfelde'den gelen birkaç acemi bölüğümüze katılmıştı. Sayelerinde Berlin'de ve *Reich*'in diğer bölümlerinde neler olduğuna dair ilk elden bilgi aldık. Fakat Stalino'daki ikametimiz bir tatil değildi. Saat 06:00'daki sabah içtması ile eğitim günlük rutinimiz hâline geldi.

Bilhassa sıcak bir günde, Tümen karargâhından taltif edilmeye hak kazananlara evrakı gönderdi. Rostov harekâtına katılanlara *Sturmabzeichen*, yani en az on gün boyunca sürekli muharebe görenlere verilen rozeti takdim edildi. O gece, ödülümü gururla yeni gelenlere gösterdikten sonra, rozeti parmaklarımın arasında tuttum ve sanki yeni bir oyuncığa kavuşan bir çocuk gibi yapımındaki her bir detayı inceledim. İlk rozetimi kazanmış ve kendimi gerçek bir asker gibi hissetmeye başlamıştım.

Suratının yarısında tıraş köpüğü olan Boris, boynunun etrafındaki bir havluyla koşarak geldiğinde çimlere serilmiş, isteksiz bir şekilde çizmelerimizi temizliyorduk. "Yarın Fransa'ya gidiyoruz, toplanın."

İkna olmamıştım. "Kim dedi?"

"Resmî açıklama – *Uscha* haberleri bizzat Krocza'dan aldı." Ardından kollarını açtı ve melodik bir şekilde, "Elveda, elveda Rusya Ana," diye bağırdı. Boris de benim gibi büyük bir opera hayranıydı.

Rastgele bir tezahürat yükseldi. Doğrularak ayağa kalktık.

Acemilerden biri, "Tanrım şükürler olsun. Bu sığa katlanamıyorum," diye of çekti.

"Hey, durun," diye uyardım. "Sambek'teki hoparlörden konuşan kadını hatırlıyor musunuz? Fransa'ya gideceğimizi nereden biliyordu?"

“Ajanlar,” dedi Boris, “ajanlar veya Ruslar midelerini yarıp bağırsaklarını çıkarmadan evvel ağzından baklayı çıkaran zavallı soysuz bir subay.”

Taarruz toplarımız ve kamyonlarımız temmuz ayının başlarında uzun ve alçak nakil vagonlarına yüklendi. Askerler genellikle yük vagonlarında seyahat ediyordu. Subayların ise trenin baş kısmında birkaç düzgün vagonları vardı. Bölük karargâhımız, bize eşlik etmek için gönderilen bir sıhhiye hizmetlisiyle birlikte coşkun yüreklerle bir yük vagonuna tırmandı. Tren istasyondan ayrılırken Boris tanışacağımız güzel kızlardan başka hiçbir şey konuşmıyordu ve seks açlığı çeken yoldaşları arasında kendine gönüllü bir dinleyici kitlesi bulmuştu. “Bir keresinde Toulouse’daydım – tatilde,” diye gayrete geldi. “Ah adamım! Fransız kızları çok güzel, oraya varmak için sabırsızlanıyorum.”

“Danimarkalı kızlardan daha mı güzeller?” diye sordu sıhhiyeci.

“Sen dur bakalım – gözlerin yuvalarından fırlayacak,” diye cevapladı Boris.

“Hâlâ kondomlarımdan hiçbirini kullanmadım,” diye lafa karıştı. Geçen yaz Lichterfelde kışlasına adım attığımdan beri kızları düşünecek vaktim olmamıştı. Artık on sekiz buçuk yaşında olsam da henüz hiçbir kıyla “yatmamıştım” fakat bu konuların sözünü açmaktan bir nevi utandığımdan bu detayı arkadaşlarımla paylaşmaya niyetli değildim.

Vagonun köşesinden bir ses geldi. “Ben de. Bir kahrolası kondom bile kullanmadım, ömrümde hiçbir kıyla birlikte olmadım.”

Herkes güldü. *Leibstandarte*’deki sıradan askerlerin çoğu aylardır tek bir günü bile izinli geçirmeksizin, Sambek’ten ayrıldığımız güne kadar tek bir gece bile uyumaksızın amansızca çarpışmışlardı. Kadın olgusu, genç zihinlerimizin erişemeyeceği bir köşesine kilitlenmişti.

Birkaç saatin ardından küçük bir kasabada mola verdik. Boğucu sıcak yüzünden vagondan ayrılıp istasyon çevresinde durmamıza izin verildi. Rumenleri kurtarmak için cepheye geri döneceğimize

ilişkin şakalar yapıldıysa da, onları kurtarmak için bir kez daha çağrılmamız olasılık sınırlarının katiyen dışında değildi.

Bir sıra ağacın hoş gölgesinde uzanırken, yerlilerden birkaçı can sıkıntımıza insaf ederek bize bölgeye mahsus, sıcak içilen alkollü bir içki ikram etti ve nezaket icabı biz de onların bu ikramlarını kabul ettik.

Bir düdük çaldı ve rotası hâlâ batı istikametine dönük, uçsuz bucaksız kırsalın içlerine doğru ilerleyen vagonlarımıza bindik. Trenin tamamından şarkılar koptu. Her vagondan farklı bir şarkı yükseliyor – bir sevinç kakofonisi yaşıyordu. *Führer*'e duyduğumuz sadakatin ateşi içimizde hâlâ parlak bir şekilde yanmaktaydı. Bedenimiz ve ruhumuzla onun İradesinin mağrur vasıtaları, kendisinin Alman milleti içinde uyandırdığı manevi gücün bir tezahürüydük.

Gece karanlığı çökerken vagonun açık kapısında dikilmiş, yüksek, ipliksi bulutların pembeye, ardından da kızıla dönmelelerini seyrediyordum. Ukrayna kırsalı, sonu gelmeyen kilometreler boyunca klik-klak sesleri eşliğinde tembelce salınıyordu. Ukrayna manzarasında cezbedici bir şey vardı – bu belki de gökyüzünün enginliğiydi – ve günün birinde, belki de savaşı kazandıktan sonra, buraya döner miyim diye düşündüm. Ilık, kadife karanlık nihayet manzarayı örttüğünde, saman dolu çuvalların üzerinde hâlihazırda uyumakta olan yoldaşlarımla arasındaki yerimi aldım. Bunlar, enkaz haline gelmiş bir evin kırık tuğlalarına veya top ateşi altında sarsılan soğuk yeraltı sığınaklarının mahpusluğuna kıyasla cennetten çıkma yataklardı.

Altın rengi saman tozundan müteşekkil bir sis, vagon duvarının yüksek kısmındaki havalandırma açıklığından neredeyse yatay bir açıyla giren güneş ışığında fırıl fırıl dönüyordu. Sekiz saattir deliksiz bir şekilde uyuyor olmalıydım. Yavaş yavaş kendime geldim.

“Günaydın Erwin,” diye cıvıladı bir ses.

Sesin sahibi, elleri cebinde, vagonun açık kapısına lakayt bir şekilde yaslanmış bir siluetti. Bu, Dunkirk Muharebesi gazisi olan sıhhiyeciydi. Mayışık bir şekilde sarsakça ayağa kalktım ve üniformamın üzerindeki samanları temizledim. “Günaydın Hans.” Kapı boşluğuna ulaşmak için hâlâ uykuda olan arkadaşlarımın üzerinden dikkatle adım attım ve güneş ışığının aydınlattığı kırsala bakmak için elimi gözlerime siper ettim. “Bölgede partizanlar olması ihtimaline karşı içeride kalmamız gerekmez mi?”

“Hayır, cepheden çok uzaktayız – rahatla.”

Elimi yüzümden indirerek serin sabah havasını ciğerlerimin derinliklerine çektim. “Güzel bir sabah.”

“İyi uyudun mu?”

Ağzımı genişçe açarak esnedim. “Gayet iyi.” Elimini saçlarımda gezdirdim. “Rüyamda Fransa’yı gördüm.”

“Ah Fransa... Fransa’yı seveceksin. Dunkirk’ün ardından Paris’i ziyaret etme şansım olmuştu.”

“Sence İngilizler yeni bir çıkarmaya kalkışacaklar mı?”

“Mümkün. Bizi oraya sadece tatil için gönderdiklerinden şüpheliyim.”

Arka bahçesinde çamaşırlarını asmakta olan bir kadın bize el salladı. Biz de selamına karşılık verdik.

“İngilizler... Onları denize dökmek çok zor olmamalı,” dedim.

“İngilizleri küçümseme. Cesur ve kabiliyetli subayları var. Sepp Dietrich onlara saygı duyuyor. Hatta ele geçirilmemek için adamlarımızdan birinin – hafızam beni yanıltmıyorsa Tichatzki isimli Oberallgäu’den gelen bir arkadaşı – ellerinden tüfeğini kapıp tüfikle onu sopalayan bir İngiliz binbaşı için askerî cenaze töreni düzenletmişti. Tichatzki binbaşısı yanmış bir tankın içinde saklanırken bulmuştu. Maalesef boğuşmanın ardından öldürülmüş. 1.Bölük’ten bir şeref kıt’ası onu selamlamak için mezarının başında havaya saygı atışı yaptı.”

Biri omzuma hafifçe vurdu. Bu, Rumen yoldaşımız Boris’ti.

“Çekil Erwin, işemem lazım.” Vagonun açık kapısının eşiğinde durup pantolonunun düğmesini çözdü.

Birkaç günlük yolculuğun ardından – askerî personeli taşıyan trenler hedeflerine nadiren doğrudan giderdi – trenimiz, Saarland'deki bir rampa hattına girdi. Bacaklarımızı esnetmek için fırsattan istifade trenden atladık. Hans, istasyonun diğer yanını görmemizi engelleyen iki metrelik yüksek ahşap çiti derhâl tırmanmaya başladı.

“Bir bira için ölüyorum, benimle gelen var mı?”

İstasyonu izinsiz terk edecek cesarete nasıl sahip olduğunu merak ederek hayretler içerisinde ona baktım. “Ya tren kalkarsa?”

“Ha. Sen sadece biraz beklemelerini söyle,” diyerek güldü.

Çitin tepesindeki sıhhiyeci, biraya duydukları susuzluklarını karşı konulmaz bulan ve hâlihazırda diğer tarafa geçmiş birkaç arkadaşına el sallamak için durdu.

“Bunlar çıldırmış,” dedi Boris, “eğer tren onlarsız kalkarsa firardan kurşuna dizilirler.”

Zaman geçti.

Arada bir, birimiz veya ötekimiz, bir sokağın köşesindeki, çok da uzakta olmayan bir bara özlemle bakmak için parmak uçlarımızda yükseldik.

“Sinsi yaşlı köpek,” dedi Boris, “yakında bir birahane olduğunu kesin biliyordu.”

Lokomotifin düdüğü öttüğünde, alkolden pembeleşmiş yüzler çitin tepesi boyunca baş gösterdi. Aralarında sıhhiyecimiz Hans da vardı.

“Sana bir hediyem var,” diye kıkırdadı.

Cama vuran camın şangırtısı duyuldu ve çitin üstünde birbiri ardına dört şişe *Weissbier*⁴⁸ gözüktü. Çitin bizim tarafımızdaki hevesli eller onları derhâl kurtardı.

“Yöre halkının hediyesi; şimdi, tren kalkmadan önce bana yardım et.”

48 Buğday birası. (ç.n.)

PARİS'İN GÜZELLİKLERİ

BİR SONRAKİ GÜNÜN getirebileceği âni ölüm ve korkunç yaralara ilişkin düşüncelerden arınmış zihinlerimizle, Paris'in güneydoğusunda kalan, konağının zemininde deliksiz bir uyku çekeceğimiz bir köye gönderildik. Eğitim her zamanki gibi sabah 06:00'daki içtimayla başlıyordu, lakin nöbet vazifesi ifa edilen gecelerimizi saymazsak, kart ve satranç oynamak için bolca vaktimiz vardı. Ne yazık ki genç ve çekici Fransız kadınlarıyla hevesle beklediğimiz karşılaşmalar için hâlâ fırsat bulamamıştık.

Yeni ikametgâhımıza yerleşerek geçirdiğimiz birkaç günün ardından muhteşem bir yaz sabahındaydık. Avusturyalı bir çiftçinin çocuğu olan al suratlı bir *Unterscharführer* sabah içtimasında bir isim listesini okuyarak, adı geçenlerin içtimadan sonra dağılmamalarını emretti. Listede benim de adım vardı. Bölüğün geri kalanı dağıldığında etrafıma baktım ve çevremde *Ostfront*'tan tanıdığım yüzleri gördüm. Hepsinin yüzlerinden şaşkınlık okunuyordu.

Uscha'nın doğuştan al olan yüzüne bir tebessüm yayıldı. Dağda çakan şimşek gibi patlayan bir sesle, "*Ostfront*'un yaşlı kurtlarına hoş bir sürprizim var," diye bildirdi. "Bugün Paris'in turistik yerlerini göreceksiniz." Kolunu zarif bir şekilde toplanma bölgesinin ucunda beklemekte olan kamyonu doğru doğrulttu. "Baylar, yerlerinizi alın."

Biz aracın arkasına tırmanırken motorun devri sabırsızca yükseldi. Kamyonumuz köyden süratle ilerlerken, on sekiz yaşlarındaki güzel bir kız bir sokağın köşesinde durmuş, gözlerini

güneşten koruyordu. Biz geçerken gülümseyerek el salladı. Tabii, genç erkeklerin yaptığı gibi, o uzun kahverengi saçlarını rüzgârlı havada yüzünün yanında tutarak gözden kaybolurken, biz de onun bu lütfuna naralar ve ısıklarla karşılık verdik.

Kamyonumuz uzun düz yollarda yolculuk ediyor, masmavi yaz semasında büyüleyici küçük beyaz bulutlar süzülüyordu. Güneş üstümüze vururken neredeyse tek kelime bile etmedik. Sıcak ve mutluyduk. Kendimizi askerlerden ziyade turistler gibi hissediyorduk.

Sen Nehri'ne yaklaşırken sokaklar genişledi ve binalar göze daha hitap eder bir mahiyet aldı. Enkazın örtmediği, iyi yapılmış yollarda seyahat etmek, insanların günlük yaşamlarıyla uğraştıklarını görmek bir zevkti. Şükür ki bu güzel şehir, Paris, ekseriyetle *Stukalarımızın* ilgisinden esirgenmişti.

Şatafatlı sokak lambalarıyla kaplı geniş bir köprü'nün üzerinden Sen Nehri'ni geçtik. Boris heyecanlı bir çocuk gibi ciyaklayarak uzağa işaret etti. "Bakın, bakın, Eyfel Kulesi."

Birçoğumuz Hitler'i haberlerde bu muhteşem mühendislik başarısını takdir ederken görmüştük. Eyfel'e bir ziyarette bulunmadan ağaçların ardında geride kalmasını izlemek bizi hayal kırıklığına uğrattı. Çok geçmeden, büyük bir parkın ucunda olduğunu düşündüğüm muazzam bir meydanda durduk. Yolcu kapısı çarpıldı ve *Uscha* kamyonun yan tarafında baş gösterdi.

"Herkes dışarı."

Aşağı zıpladık ve şaşkın gözlerle çevremizdeki güzellikleri içimize çektik.

"Gelin," dedi *Uscha*, "size göstermek istediğim bir şey var."

Uschamız bizi hızlı adımlarla meydanın ucundaki uzun, taştan bir obeliske götürürken, itaatkâr okul çocukları gibi onun ardından peşi sıra ilerledik.

Obeliskin kaidesine varan *Uscha*, "Granit," diye açıkladı, "Lüksor'dan."

Bakışlarımı, yüzeyine kazınmış gizemli sembolleri inceleyerek, obeliskin sivri uçlu tepesine doğru yönelttim.

“Hiyegorifler antik Mısır fıravunları Birinci ve İkinci Ram-ses’in hikâyesini anlatıyor,” diye devam etti *Uscha*. “Yazıtlar 3.000 yıldan daha eski. Şimdi, arkanıza dönün.”

Başta düşünmüş olduğum gibi bir parkın ucunda değil, fakat iki yanı ağaçlarla kaplı nefis bir bulvarın girişinde inmiştik.

“Champs Élysées Bulvarı,” diye bildirdi *Uscha* çalımlı bir tur rehberi edasıyla. “Yolun iki tarafındaki muhteşem mermer heykeller Marly Atları – gördüğünüz üzere güçleri seyislerinin boyunduruğu altında, insanın doğa karşısındaki gücüne dair nefis bir metafor. Uzakta Arc de Triomphe’u görebilirsiniz, dünyanın en uzun kemerli geçidi.” Beklemekte olan kamyonu doğru arkasını dönerek, “Yakında ona daha yakından bakacaksınız,” dedi. “Ama bugün değil.”

Yapraklarla kaplı bulvarları arkamızda bırakarak, apartman bloklarının çehrelerini teşkil ettiği dar sokaklar boyunca ilerledik. Artan sıcaklığı hafifletebilecek herhangi bir esintiyi yakalamak adına her cam açılmış, kepenkler duvara yaslanmıştı. Sokağın adı, muhtemelen şaşırtıcı isminden dolayı, belleğime kazınmıştı: Rue d’Amsterdam. Bir viraj bizi orta refüjü çok miktarda ağaçlı kaplı zengin bir bulvara çıkardı. Ağaçların gölgesi, ülkelerinin düşman işgali altında olduğunu kabullenmeye en ufak bir meyil göstermeden işlerine giden vatandaşlar için arzu edilen bir ferahlıktı.

Boris meşhur *Moulin Rouge*’a, alçak bir binanın tepesine tünemiş olan aykırı kırmızı yel değirmenine işaret etti: “*Die Rote Mühle*.”⁴⁹

Aracımızın tekerlekleri ani bir frenle sıcak kaldırım taşlarının üstünde cırladı. Kamyonun yanında, bacaklarını iki yana açarak durduğu üç tekerlekli bisikleti bir metrelik baget ekmeklerle dolu bir adam duruyor, “Önünüze bakın,” diyen bir ifadeyle gözleriyle sessizce bizi azarlıyordu.

Öğleden sonranın geri kalanını soğuk biralarımızı yudumlar-ken biçimli revü kızlarını izleyerek *Moulin Rouge*’da keyif çatarak geçirdik.

49 Almancada “Kırmızı Değirmen”. Paris’in ünlü “Moulin Rouge” kabaresi. (ç.n.)

Moulin Rouge'u ziyaretimizden birkaç gün sonra Paris'e yeniden geldik. Sokaklarda, ağaçların gölgesi altında gezinmek bile başlı başına güzeldi, lakin kaçınılmaz olarak, kendimizi *Wehrmacht* tarafından kurulmuş bir *Soldatenheim*'in⁵⁰ yakınlarındaki bir barda bulduk. Bardaki kızlar biz masaya oturur oturmaz başımıza üşüş-tü. Kıvrak vücutlarını sırtlarımıza bastırıp, kolları omuzlarımıza dolanmış halde bizimle oturmak için kendilerince birer sandalye çektiler. Bunlar elbette fahişelerdi, fakat kokuları, yumuşak parmaklarının yanağımdaki hoş dokunuşları, genç erkekleri genç kadınların arkadaşlığını gözetmeye mecbur eden ırsî dürtüyü alevlendirdi. Onlara içki ısmarladık ve bozuk Almancalarına güldük. Tâ ki içlerinden biri *J'attendrai*'yi söylemeye başlayana kadar. Sanki içim eriyordu, tenimde haz dalgaları kabardı. Arzu ve nostalji, adını koyamadığım tek bir kutlu duyguda birleşip yeksan bir hâl aldı.

Son notanın dudaklarını terk etmesiyle birlikte kızın solgun yanaklarına hafif bir kızarıklık geldi. Barda bulunan herkesten kopan gürültülü alkışlar, takdir dolu bir anlık sükûtu yıktı. Biz kendi parçamız olan *Das ist Berlin*'e başlarken, kız gülümseyerek gözlerini indirdi.

Aniden barın kapısı çarpılarak açıldı. Gelen Avusturyalı *U-schamızı*dı. Koltuğunun altında bacaklarıyla havayı döven bir kız taşıyordu. Hiçbirimiz onun bardan ayrıldığını fark etmemiştik, fakat yeniden ortaya çıkması karşısında içtenlikle güldük. O kızı ayaklarının üstüne bırakırken, kız Fransızca bir şey haykırdı. Kızın masada bizimle oturan arkadaşları, sanki bir mucizeye tanık olmuş gibi iç çektiler.

Onlara, "Ne oldu?" diye sordum.

Kızlar birbirlerine bakıp ardından zevkle ciyakladı. İçlerinden biri dev *Unterscharführer*'imize koştu, elini kasıklarının üstüne götürdü ve içini çekti, "*Mon Dieu*."⁵¹

50 Bir tür orduevi. (ç.n.)

51 Fransızcada "Tanrım". (ç.n.)

Onun bir fahişe olduğunu biliyorduksam da, sonraki birkaç gece boyunca rüyalarım beni Paris'teki o bara, öylesine güzel şarkı söyleyen o kıza geri götürdü. O sevimli kızın böyle bir yerde ne işi vardı? Elbette bu bir klişeydi, fakat o vakit sevdamin aptallığını fark edemeyecek kadar gençtim. Elini tuttuğumu, dudaklarını öptüğümü hayal ettim. Düşüncelerim gündüz vaktinde bile çalıştığı bara dönüyordu.

Levazım deposunda görevli bir *Rottenführer* akşam içtimasında omzunda bir mezurayla ortaya çıktı. Yanında not panosu taşıyan bir yardımcısı vardı.

Rottenführer göğsünü kabartarak, “Bugün – savaşı kazandığımızda – Berlin'deki zafer geçidinde giyeceğiniz yeni siyah tören üniformalarınız için ölçülerinizi alma şerefine nail olacağım,” dedi. “*Führer*'in önünde hepiniz kusursuz görünmelisiniz. Bu tüm dünya için çok özel bir gün olacak.”

Daha önce bu şık üniformalardan birine sahip olmadığım için, şimdilerde annemin çalışmakta olduğu fotoğraf stüdyosuna gidip üniformamla bir fotoğraf çekirtmeyi iple çekiyordum.

Ölçü alma işlerini tamamlayan *Rottenführer* bir diğer duyuru yaptı. “Duymuş olabileceğiniz üzere *Hauptsturmführer* Springer'in 3.Bölük'ten 1.Bölük'e tayini çıktı. Adamlarına duyduğu saygı ve şükranın bir ifadesi olarak, o ve subay arkadaşları, biraz da risk alarak, şimdilik memleketteki dükkânlarda bulunmayan bazı şeyleri temin etmek için silahsız hâlde işgal edilmemiş bölgeye geçti. Bunları serbest vaktinizde bölük dükkânından temin edebilirsiniz.”

Bu birçoğumuzun kabul ettiği bir teklif oldu. İpek bir eşarp ve iki çift uzun ipek çorap olarak bunları eve, geçen yaz *Ostfront*'a gittiğimden beri görmediğim anneme yolladım.

Genç ve hevesli yüzleri güçlü Fransız güneşiyle bronzlaşmış olan takviye personel sürüler halinde geliyorsa da, henüz hiçbirisi bölük

karargâhına verilmemişti. Yeni eğitim ve muharebe kamuflajlarımız dağıtıldı. Yeni gelen araçlar da dâhil, üzerlerinde tek bir çamur veya toz parçası kalmayana kadar araçlarımızı temizledik. Bütün bölüğü heyecan sarmıştı.

Subaylardan biri sabah içtimasında bir duyuru yaptı. “Tahmin etmiş olabileceğiniz gibi, son birkaç gündür sürmekte olan hazırlıklar özel bir hadise için. Champs Élysées’deki büyük törene tam mevcuduyla katılmak üzere *Leibstandarte* birkaç gün içerisinde Paris’te toplanacak. Hiçbir şeyin, bir İngiliz bombardıman saldırısının bile bu töreni inkıtaya uğratmasına izin verilmeyecek. Herkes bu olay için olabildiği en iyi şekilde gözükmeli – çizmeler ve silahlar parlayana kadar cilalanmalı – tırnaklarda kir olmamalı.”

Teçhizatımız ve kişisel eşyalarımızı istiflediğimiz kamyonumuzla artık 20.000 civarı personelden, düzinelerce yeni tanktan, toplardan ve *Flak* bataryalarından, yani tam teçhizatlı bir Panzer tümeninin sahip olması gereken her şeyden müteşekkil olan *Leibstandarte*’nin diğer taburlarına katılmak üzere birkaç gün sonra Paris’e doğru yola çıktık.

Toplanma bölgesine vardıktan sonra güneşe boyanmış Champs Élysées Bulvarı’nın tamamı boyunca uzanan araç kolundaki yerimizi almak üzere beklemeye başladık. Sonunda bizim kamyonumuz da törendeki yerini aldı. Liderimiz, “Süper Sepp Dietrich” karşısında en iyi şekilde görünmek adına omuzlarımızı dikleştirip dümdüz ileri baktık. Çok geçmeden muhteşem Marly Atları’nın arasından geçiyorduk.

Yolun iki tarafına *Wehrmacht* askerleri dizilmişti. Onların arkasında, Fransız sivillerinden oluşan sıralar ağaçların gölgesinden bakıyordu. Arc de Triomphe’a yaklaştığımızda sağımızda Fransa’daki ordunun komutanı *Generalfeldmarschall* von Rundstedt bulunuyordu. Yanında ise bizim çelik miğferli, ufak tefek Sepp Dietrich mevcuttu. Tam da onlarla aynı hizaya geldiğimiz anda başlarımızı takdirle bakan generallere doğru şık bir şekilde yana çevirdik. Von Rundstedt geçişimizi mareşal esasının bir hareketiyle onayladı. Rusya’da feci şekilde hırpalanmamızın ardından

Leibstandarte şimdi bir kez daha *Führer*'imizin iradesini yerine getirmeye muktedir bir kuvvetti.

Törenin ardından Paris'in eteklerinde, Fransa'daki yüksek rütbeli her Alman general ve amiralini – *Waffen SS*, *Wehrmacht*, *Kriegsmarine* ve *Luftwaffe* – bir araya getirmiş gibi görünen bir araziye, hakiki mühimmat kullanılan taarruz taktiklerinin sergilenmesine tanıklık etmeye gittik.

Manevraların ardından teçhizatımızı topladık. Kamyonun arkasında beline kadar çıplak bir vaziyette duran Boris'e telefon kutusunu uzattığımda, gözlerini uyarı mahiyetinde devirdi. Omzumun üstünden geriye bakıp birkaç yüksek rütbeli subayın refakat ettiği Sepp Dietrich'i gördüm. Aralarında geçen konuşmaları duyamayacağımız kadar uzakta kalsalar da, gülümseyen ağızlarından övgülerin döküldüğü belliydi.

Maiyetin araç sıralarının arasından geçişini izlerken, Boris elleri kalçalarında, "Bizim Sepp'i seviyorlar," dedi.

"Hepimiz seviyoruz," diyerek lafa girdim, "o Almanya'nın gururu – o olmadan Rusya'dan sağ çıkabilir miydik, emin değilim?"

"Bize nazaran çok küçük," dedi Boris. "Küçük bir adamdan bu kadar büyük bir lider çıkacağını kim beklerdi ki?"

"Boris," dedim sabırlı bir şekilde, "Napolyon dev değildi."

"Hayır, fakat söylediklerine göre bizim Avusturyalı *Unterscharführer* öyleymiş – birden fazla bakımdan," diyerek güldü.

Avusturyalı *Uschamuzın* erekte penisine ağzına kadar suyla dolu bir kova asarak Paris'teki fahişeyi eğlendirdiği hikâyesi ağızdan ağza yayılmıştı.

"Peki, boy bazen önemlidir," diyerek razı geldim.

NORMANDİYA'YA NAKİL

EŞYALARIMIZI TOPLAYIP kamyonlara istifledikten sonra rotamızı batıya, bir dereye yakın, yapraklarla kaplı pastoral bir noktaya konumlandırılmış bir otelin restoranı üzerindeki büyük bir odaya yerleşeceğimiz Normandiya'nın Francheville bölgesi yakınlarındaki bir köye çevirdik. Birkaç gün sonra rütbem *Sturmmann*'lığa yükseltildi. Terfi merdivenindeki ilk adım. Hususa ilişkin evrakı Saint Quentin'de bizzat Sepp Dietrich imzalamıştı. Haberleri vermek için derhâl aileme bir mektup yazdım.

Otel sahibinin daima asık olan suratı varlığımızdan duyduğu hoşnutsuzluğu ele veriyordu. Fakat şüphesiz yakında oradan ayrılacağımızı umduğundan hiç şikâyet etmedi ve biz de onun yolunun üstünden hemen hemen uzak tutulduk. Odamıza yerleştirdiğimiz münasip ranza ve dolapların sevkıyatı kendisinin ruh halini sadece daha da kararttı. Lichterfelde kışlasında olduğu gibi her dolap iki kişi tarafından paylaşılıyordu. Bu muharebe meydanına taşan müşterek güvenin bir tasdikiydi. Odadaki her şeyi, kalkan duvarının boş kalacağı bir şekilde düzenledik. Böylelikle eli fırçaya yatkın bir yoldaşımız, ceketlerimizin kollarına dikili olana benzer, pençelerinde bir gamalı haç tutan büyük bir kartalla duvarı dekore etti. Bu sanat eseri onu ilk gördüğünde otel sahibinin gırtlığından istemsiz bir hoşnutsuzluk homurtusu çıkmasına neden olduysa da bizi daha ziyade evimizde hissettirdi.

Bölük karargâhına gönderilen taze acemilerle otel sahibinin halet-i ruhiyesi daha da çoktü. Bu acemiler arasında Heinz

Ellers, Heinz König ve Warnicke isimli bir arkadaş ile şoförümüz olacak Bruder isimli bir diğer arkadaş mevcuttu. Bunların hepsi yoldaşlarımız olarak karşılamayı beklediğimiz türden, uzun ve fiziksel nitelikleri birinci kalite olan yoldaşlardı. Fakat içlerinden biri tam olarak ihtiyaca uygun düşmüyordu.

“Yolunu kaybetmiş olmalısın dostum,” diye belirtti Boris.

Acemi ona suçlar bir şekilde baktı. “Ne demek istiyorsun?”

Sanki daha fazlasını açıklamaya lüzum yokmuş gibi, “Burası *Leibstandarte*,” dedi Boris.

“Sen neden bahsediyorsun?” diye meydan okudu uyumsuz.

“Pekâlâ, sen çok – nasıl desem – ufaksın.”

“Sepp Dietrich benden çok da uzun değil,” dedi acemi öfkeyle.

Köşeli çenesini küçük adama bindirecek şekilde agresif bir duruş alan Boris ona sertçe yanıt verdi: “Sen kendini onunla kıyaslayamazsın.”

Yeni acemiyle kötü bir başlangıç yapmak istemediğimden dolayı, ben daha arkadaşça bir üslup benimsedim. “Adın nedir?”

“Heuss,” dedi acemi lakayt bir şekilde.

Küçük adamın ukala tavrına sinirlenen Boris’in yüzü kızarıyordu. “Heuss – bunun bana bir şey mi ifade etmesi gerekiyor?”

“Babam Stuttgart Üniversitesi’nde profesör.”

“Ah, torpil,” dedi Boris yavaşça başını sallayarak.

Yeni çocuklar heyecanları dindiğinde bölük karargâhının geri kalanıyla kaynaştılar. Günlerimizin çoğu eğitim ve nöbet vazifesiyle geçse de, sabah içtimasını alışlageldiğinden daha geç yapılıyor, bazen saat 8’e kadar gerçekleşmiyordu. Güzel havalarda yiyeceğimizi – ekseriyetle sandviçler – alıp, belimize kadar soyunmuş bir hâlde, otel arazisindeki bir ağacın altındaki ahşap piknik masasında yemek, hızla alışkanlığımız hâline geldi. İşte böyle güneşli bir günde, önceki gün dağıtılmış olan bir formu doldurup doldurmamamız gerektiğini tartışıyorduk. Formu imzalamak bizi

kilise üyeliğinden ve dolayısıyla *Kirchensteuer*'dan, yani Almanya'daki kiliselerin masraflarının karşılanmasına yardımcı olmak için maaşlarımızdan kesilen küçük vergiden muaf tutacaktı. Evrenin Yaratıcısı'na o vakit ve hâlâ inanıyor olsam da, paramın kilisenin sandıklarındansa cebimde kalmasının daha iyi olacağına karar verdim ve icap ettiği şekilde formu imzaladım. Bölük karargâhındaki Katolikler ise bu olanağı reddederek kiliselerine sadık kalmaya karar verdiler.

Güneş, yakınlardaki taşıt yolunu örten ağaçların ardında batarken, laf kaçınılmaz olarak dönüp dolaşıp yine kızlara geldi; sokaklardaki veya mağazalardaki, fakat her zamanki gibi erişimimizin dışında kalan kızlara. Hemen sağımda Heinz Ellers vardı. Onun ardında ise Ferch oturuyordu. Ferch, belki bütün 4.Bölük'ün olmasa da, takımımızın en yakışıklı adamıydı.

Ellers, "Size söylüyorum," dedi Ferch'e dönerek, "doğrudan bana bakıyorlardı – tam gözlerimin içine – onlarla konuşmam için resmen bana yalvarıyorlardı."

O konuşurken saçlarını karıştırdım. "Sarı saçlardan Benjamin ve genç görünüşten." Karargâhın en genç üyesi olmasından dolayı, Heinz Ellers'e İncil'de Yusuf'un on iki çocuğundan en küçüğü olan "Benjamin"⁵² lakabını takmıştım.

Görüş alanımızın dışında, otel bahçelerinin sınırı boyunca uzanan çitin ardında bir araç durdu. İki kapı çarpıldı. Avluya açılan paslı kapıların tembel metalik gıcırtısı içgüdüsel olarak bizi dikkat durumuna geçirdi. Tanıdık olmayan yüksek rütbeli bir subay, elleri arkasında kenetlenmiş, bize doğru yürüdü. Yanında ise tanıdık bir yüz, bizim taburdan bir *Untersturmführer* vardı.

"Bu subayı daha önce görmüştüm," diye fısıldadım Heinz Ellers'e, "Bölük karargâhında – Berlin'den bir *Sturmbannführer*."

"Bizden ne istiyor?"

İki subayın yaklaşmasıyla sessizleştik. Ağaçların yaprakları ılık esintiyle hışırdadı.

52 Bünyamin. (ç.n.)

“*Sturmbannführer* Linge kendisine yardımcı olacak personel bakıyor,” diye bildirdi *Untersturmführer*’imiz.

Linge bizi baştan aşağı birer birer süzdü. Bir an düşündükten sonra başıyla sert bir şekilde Ferch’i işaret etti.

“Adın nedir?”

Ferch’in vücudu dikleşti. “*Schütze* Ferch, *Sturmbannführer*.”

“O masanın arkasından çık da *Sturmbannführer* Linge seni iyice bir görsün,” dedi *Untersturmführer*.

Yanakları kızaran Ferch masanın ardından çıkarak uzun adımlarla iki subaya doğru yürüdü.

Linge, Ferch’i yavaşça tepeden tırnağa süzdü ve başıyla sert bir şekilde onaylayıp kapıya ve onu bekleyen araca doğru yürümek için geri döndü. Ferch’in omzuna şaplağı attım. “Seni şanslı şeytan – onun kim olduğunu biliyor musun?” diye sordum.

Şaşkın Ferch olumsuz anlamda başını salladı.

“Linge Hitler’in başyaveri. Daha *bonjour* bile diyemeden Berlin’e, *Reichskanzlei*’a dönmüş olacaksın.

Birkaç gün sonra Ferch’e eşyalarını toplaması ve tabur karargâhında tekmil vermesi söylendi. Bu onu son görüşüm oldu.

1942 senesinin Ağustos ayının ortalarında Müttefikler yaklaşık 100 kilometre kadar kuzeyimizde bulunan Dieppe’te kıyıya tarruz etti. Muharebe için hazırlanıp, restoranın üstündeki konforlu ikametgâhımızdan ayrıldık. Bereket versin ki çıkarma Müttefikler için bir felakete dönüştü. Kıyı boyunca birkaç noktada köprübaşı kurmaya çalışılırsa da, tankları çakıl plajlara saplandı. Tek bir tankları düzlüğe çıkmayı başardı ve savaş gemilerinden biri topçumuz tarafından batırıldı. Verdikleri ağır zayıtın ardından, sağ kalanlar – çoğunlukla Kanadalılar – *Wehrmacht* birlikleri tarafından esir alındı. Adamlarımız arasındaki ruh hâli kıvançla doluydu – Alman kuvvetleri Fransa kıyılarındaki bir düşmanı ikinci kez kolayca püskürtmüştü.

Leibstandarte, Dieppe’teki akına karşı müdafaa yapmak için çağırılmamış olsa da, kısa süre sonra, ele geçirilen çok sayıda esiri idare etmek için kurulmuş olan yakınlardaki bir kampa gönderildik. Bir avuç esir kamptaki barakaları ateşe verip firar tehlikesi doğurmuşsa da, varlığımıza sadece birkaç saat boyunca ihtiyaç duyulmuştu.

Nehir kenarındaki restoranın üzerindeki eski ikametgâhımıza döndüğümüzde, kartal resmimizin duvardan silinmiş olduğunu fark ettik. Elbette bundan rahatsız olmuştuk. Derhâl otel sahibi çağırdık.

Titreyen ellerinin avuçları yukarıya bakarak, başını omuzlarına doğru bükmüş vaziyette, “Kötü bir niyetim yoktu baylar, fakat elbette siz de beni anlayabilirsiniz,” dedi.

Fransıza acıyarak, “Bunu büyütmeyelim,” dedim. “Bize biraz boya bulun ve konu kapansın.”

SS sembolümüzü duvara yeniden resmettiysek de, sadece birkaç gün sonra oradan ayrılarak, bereketli elma ağaçlarının çevrelediği zarif bir şatonun arazisindeki bahçıvan evine yerleştik. Şatonun önündeki yemyeşil bahçelerde devasa bir ağaç bulunuyordu. Yakınlardaki çimenlikte çok geçmeden tamir ettiğimiz kırık bir bayrak direği mevcuttu. Her sabah 08:00’de bölüğümüz sabah içtiması için toplanıyor, bu sırada bayrağımız göndere çekiliyordu. Lakin ben bu güne geç başlayıştan faydalanamıyordum. Radyo yayınından en son hava durumu raporunu almak üzere diğerlerinden bir saat erken kalkmam gerekiyordu. Saat 07:00’de *Hauptsturmführer* Waldmüller’i – artık bölük komutanımızdı – sabah kahvesi ve kruvasanı için uyandırdıktan sonra o kahvaltısını ederken ben de ona hava raporunu okuyordum. *Ostfront*’taki sert kışa göğüs germiş olanlara verilen bir madalya olan *Ostmedaille*’yle ödüllendirildiğimi bu dönemde öğrendim.

Heinz Ellers ile birlikte, çok disiplinli fakat bize her zaman icap ettiği şekilde davranan *Hauptsturmführer* Waldmüller’in postası

olarak görevlendirildik. İçtimadan sonra üniformasını fırçalıyor, çizmelerini temizliyor ve önümüze çıkan diğer küçük rutin işleri yapıyorduk. Bu kulağa geldiği kadar sıkıcı değildi, çünkü kendisinin bir radyosu vardı ve çalışırken Alman istasyonlarını dinleyebiliyorduk. Waldmüller BBC'yi dinlerken birkaç kez biz de yanındaydık. Ağzımızı sıkı tutup bundan asla bahsetmememize dair bizi uyardı.

Görevlerimizden bir diğeri de bölüğümüzdeki personel tarafından yazılan mektupları buhar yoluyla açmaktı. Waldmüller mektupların her birini etraflıca inceliyor, içlerinde Fransa'daki konumumuza ilişkin bilgi içerenler mevcutsa onları içindekileri daha sonra yakacağımız çöp kutusuna fırlatıyordu.

Waldmüller'in postası olarak, daha hoş olmayan vazifelerimden biri, hayatını kaybeden arkadaşlarımızın eşyalarını ayıklamaktı. Bu eşyaların arasında Rusya seferinin başlangıcında ölen bir askerin Belçika menşeli FN 7.65 bir tabancası da mevcuttu. Fena halde paslanmış namlusuyla yaklaşık bir yıldır kamyonda saklanan silah kötü durumdaydı. Namluyu çıkarabilmek için *Hauptsturmführer*'in makamının arkasındaki bahçeye gittim ve toprağa birkaç el ateş ettim.

Bir sonraki cumartesi günüydü, *Hauptsturmführer* Waldmüller içtima alıyordu. Sıra benim adıma geldiğinde, derhâl üç gün boyunca “disko”yla,⁵³ yani yakınlardaki koruda bulunan ve dört duvar ile sızdıran bir çatıdan pek de fazlasına sahip olmayan bir kulübeyle cezalandırılacağımı bildirirken geniş alnı derin bir şekilde kırıştı. Tabancayı temizlerken yere ateş etmek suretiyle kestirme yolu tercih ettiğimi bir şekilde öğrenmişti.

“Disko”da camı olmayan bir pencere mevcuttu. “Yatak” uzun bir tahta parçası ve bir battaniyeden ibaretti. Üç günlük disiplin cezamı çekmek üzere buraya yerleştim. Geceleyin serin olması dışında “sığınak”ta geçirdiğim vakit nahoş değildi. Güzel

53 Orijinal metinde her ne kadar “bunker” yani “sığınak” diye geçse de askerî terminolojimizdeki “disko” yani “disiplin koğuşu” ifadesine tekabül etmektedir. (ç.n.)

yaz havası, bazıları Flaman uyruklu olan birçok yoldan geçeni beraberinde getirdi. Sık sık sohbet etmek için durdukları gibi bana yiyecek ve içecek şeyler verdiler. Pazar akşamı gelen *UvD*, bir gün önceden bana özgür bir adam olduğumu söyledi. Bu *Hauptsturmführer* Waldmüller'in diğerkâm bir af eylemi değildi. Sadece hizmetlerime gereksinim duyuyordu ve *Soldbuch*'uma "suçuma" ilişkin bir kayıt düşülmemişti. Hizmet postası olarak ifa etmekle yükümlü olduğum vazifelerime yeniden başladım. Waldmüller mesele hakkında hiçbir şey söylemedi ve aramızdaki münasebetler hızla normale döndü.

Hauptsturmführer Waldmüller bir sonraki cumartesi günü, bir gün önceden, 30. yaş gününü kutladı. Etkinlik, tabur ve bölük karargâhlarından kendisinin birçok subay arkadaşının iştirakiyle yoğun katılıma sahne oldu. Çok miktarda şarap ve konyak tüketimiyle körüklenen eğlence, öğleden sonranın büyük bölümü boyunca kendisinin şatodaki makam odasında devam etti. Partiyi tamamına erdirmek için misafirlerini bahçeye götüren Waldmüller, P 38 makineli tabancasından tam bir şarjörü yakındaki kilisenin çan kulesine boşalttı. Gürültülü bir çınlama oldu ve kurşunlar çana girerken birkaç kıvılcım çıktı. Sert yüzü öfkeyle dolu papaz çok geçmeden şatoda baş gösterdiyse de, Waldmüller o günün doğum günü olduğundan dolayı sadece biraz eğlendiği açıklamasıyla onu yatıştırmayı başardı. Waldmüller'in kaleme aldığı yazılı özrü ertesi gün kilise yetkililerine bizzat teslim ettim.

Hafta sonları akşam yemeğinden sonra vazifemiz bitiyor ve istediğimizi yapmakta serbest oluyorduk. Lakin hâlâ civardaki kızlarla tanışmak için bir fırsatımız olmamıştı. Aslına bakılırsa bu çok da önemli değildi; zira sağladığımız sınırlı temas onlarla arkadaşlık etmeye dair çok az şansımız olduğuna dair bizde şüphe bırakmamıştı. Cinsel arzunun zirvesine ulaşmakta olan genç adamlar olarak bu durum bizi çılgına çeviriyordu.

bazılarının, bizi azami ölçüde utandırmak adına hayal güçlerinin renkli uydurmaları olduğunu samimiyetle ümit ediyorum.

Düşman uçak motorlarının sesini, hatta nemli gece havasını yaran kanatlarının ıslığını duymuş, fakat uçakların kendilerini hiç görmemiştik. Yetenekli pilotlar intikallerini mümkün olduğunca sessiz kılabilmek için karanlığın örtüsü altında alçak irtifada düşük hızda süzülüyor olmalıydılar. Civardaki kırsalda attığımız birçok devriyeye rağmen iniş pistini bir türlü açığa çıkaramadık. Lakin her bir uçuşun Fransız Direnişi üyelerine casuslar ve eğitmenler getirdiğinden emindik.

Hauptsturmführer Waldmüller, yaklaşan düşman uçaklarının izini sürebilmeye yönelik bir çabayla şatonun bahçesindeki kadim bir meşe ağacının yükseklerine bir gözetleme platformu kurmuştu. Halat vasıtasıyla emniyete alınan bir merdiven, ağacın alçak kısmındaki neredeyse yatay olan dallara çıkıyordu. Daha yüksekteki dallar ise, kişinin dalların köklerini kullanarak ağacın doğranmış tepesindeki platforma giden ikinci merdivene ulaşabilmesi için kesilmişti. Sadece tek kişiye yetecek kadar büyük olan bu küçük platforma tırmanmak sinir bozucu bir tecrübe olsa da, gözlemciye çevredeki kırsalın mükemmel görüntülerini sunuyordu. Yukarıdaki gözlemci bir telefon aracılığıyla herhangi bir istihbaratı hızla iletebiliyor ve platformda hem gece hem de gündüz boyunca vazife yapılıyordu.

Bir gece, şatoda nöbet görevimi yerine getirirken, yüksek rütbeli subaylardan ve eşlerinden oluşan bir grup platformu görmeye geldi. Aralarında kısa zaman önce tabur komutanlığımıza atanan *Sturmbannführer* Albert Frey de vardı. Heidelbergli olan Frey usta bir fırıncının oğluydu, dolayısıyla en azından göğsü madalya ve rozetlerle dolu komutanımızla ortak bir nokta bulunuyordu. Karısı Lotte ise fevkalade biçimli, güzel ve hayat dolu bir kadındı. “Dünyanın oradan nasıl görüldüğüne bakmak” için platforma tırmanmakta ısrarcı oldu. Bu bir kadın için cesur bir davranıştı. Platforma tırmanmak için gün ışığında bile serinkanlı olmak ve inerken daha da serinkanlı olmak gerekirdi. Orada

birkaç kez gözetleme görevinde bulunmuş olarak bunu şahsen teyit edebilirim.

Bölük haberciliğiyle vazifelendirilmemle birlikte Waldmüller'in postası olarak icra ettiğim görevim sona erdi. Hafta sonları da dâhil her akşam tabur ve bölük karargâhları arasında yazışmaları taşıyordum. Bu yayan olarak iki saat süren bir yolculuktu. Bilhassa yağışlı bir gecede, yeni tümen komutanımız Fritz Witt'in *Leibstandarte*'nin müstakil kullanımı için kurulacak genelevlere kız seçmek için Paris'e gittiğini işitmemin üstünden daha henüz çok geçmemişken, her zamanki gibi civardaki hanın önünden geçiyordum. Bir bisiklet duvara yaslanmış hâlde başıboş bir şekilde duruyordu. Yolculuk süremi en azından yarıya indireceğini düşünerek bir anlığına durup bisiklete baktım. Lakin sahibinin rızası olmadan bisikleti almak tehlikeliydi ve yakalanırsam, şüphesiz ceza alır ve belki de henüz kazanmış olduğum terfiimi kaybederdim. Gökyüzüne baktım. Gri bulutlardan oluşan örtü kalkacak gibi görünmüyordu. Gidonu kavradım, bacağımı selenin üstünden attım ve görülmemeyi umarak hızla pedal çevirdim. Tabur karargâhına yaptığım yolculuğu tamamlamış olarak, bisikletin kaybolduğu rapor edilmişse inzibatın beni hâlihazırda orada bekliyor olacağı düşüncesiyle, hana geri dönmek üzere elimden geldiğince hızlı bir şekilde pedallara yüklendim. Şükür ki bisikletin geçici yokluğu fark edilmemişti. Onu tam olarak bulduğum yere bıraktım ve iyice susamış olduğumdan bir bira içmek üzere hana girdim. Barda Flaman dostlarımızdan biri duruyordu. Ona bir içki satın aldım ve bisikletle olan hikâyemi anlattım.

"Ah, benim bisikletimden bahsediyorsun," diye güldü ve omzuma dostça bir şaplak attı. "Merak etme – şu anki durumumla onu sürmeyi nasılsa başaramazdım."

LEİBSTANDARTE'NİN GENÇ ADAMLARI İÇİN KÜÇÜK OYALANMACALAR

FRITZ WITT'İN YOLCULUĞU sonuçsuz kalmamıştı. Paris'te bulduğu fahişeler, bölük karargâhına yakın bir otele yerleştirildi. Kendisi besbelli askerlerinin civardaki fahişelerle takılıp cinsel yolla bulaşan hastalıklardan enfeksiyon kapmaları yerine düzgün bir müesseseye gitmelerinin daha iyi olacağı sonucuna varmıştı. Sonuçta hasta bir asker savaşan bir asker değildir.

On dokuzuncu doğum gününe sadece birkaç ay kalmıştı. Bekâretimi kaybetme zamanımın geldiğine karar vermiştim. Otelin bulunduğu sokağa saptığımda sinirlerim zıplıyor, dizlerimin bağı çözülüyordu. Bir başka bölükten iki kişi otel kapısının eşiğinde takılmakta, sigara içmekteydi. Beni görmüşlerdi. Artık geriye dönmek için çok geçti.

Girişteki *UvD'*ye tüfeğimi uzatıp restorana geçtim. Kızlar etrafta dolanıyor, masalarda oturan *Waffen SS*'lerle dokunuş ve gülücükler takas ediyorlardı. Atmosfer rahattı, salon keyfe gelmiş ziyaretçilerin gürültülü gevezelikleriyle inliyordu. Bir bira almak için bara yöneldim.

İri göğüslü kadın barmen gülümsedi. “Ah, yeni bir müşteri. Kaç yaşındasın?”

“On sekiz.”

Bir bardak bira doldurmak için tezgâhın altına doğru eğilirken beni dekoltesine bakarken yakaladı. “Kız mı arıyorsun?”

Kelimeler vücudumdaki her bir sinir boyunca dalgalanan bir heyecan sızısına neden oldu. Şimdi tüm yapmam gereken, “Evet,”

demekti. Yanıt vermek için doğrudan gözlerinin içine baktım, fakat ağzımdan çıkan tek şey kurbağimsi bir gurultu oldu.

Kadın barmenin elini sallamasıyla otuz yaş civarındaki bir kadın yanıma geldi.

“Bu *Puffmutter*⁵⁴,” dedi barmen kadın, “sana bir kız ayarlayacak.”

Puffmutter, elleri kalçalarında, beni baştan aşağı süzdü. “Tam da sana uygun bir kızım var,” diyerek onu takip etmem için işaret etti, “daha fazla bakınmana gerek yok.”

Bir telaş içerisinde, kendimi yeşil bir bilet için ücret öderken buldum. Üzerinde bir oda numarası ve bir kızın adı vardı: “Yvonne”. *Puffmutter* beni merdivenlerin ayağındaki bir masada oturan sıhhiyecinin yanına götürdü. Sıhhiyeci elime henüz yıkanmış ve ütülenmiş bir havlu tıktırdı.

“Biletini göster,” diyerek esnedi. Bilete baktı ve uyuşuk bir şekilde gülümsedi. “Ah, Yvonne güzeldir,” diyerek kızın adını bir kâğıda düştü. “İlk seferin mi?”

Onayladım.

“Bana kondomunu göster.”

Ceketimin cebini el yordamıyla arayıp standart olarak dağıtılmış üç kondomumdan birini çıkardım.

“İşin bittiğinde bunu dolu görmek istiyorum. Atma.”

Bu kez masadaki beyaz bir kumaşla örtülmüş bir küvetin farkına vararak yeniden onayladım.

“Dokuz numaralı oda – on beş dakikan var,” dedi ve kafasını hızla yana doğru çevirerek bana yukarı çıkmamı işaret etti.

Merdivenlerden yukarı koşmamak için kendimi tutmaya çalışmak adına her türlü çabayı gösterirken 15 dakikanın ancak yeteceğini düşünmüştüm. Loş koridorda heyecandan soluksuz kalmış bir şekilde aceleyle belirtilen numarayı arayarak ilerledim. Oldukça gergin bir şekilde 9 numaranın kapısını çaldım. Kilidin açıldığı duyuldu ve aralanan kapı genç, güzel bir kadını ortaya çıkardı. Bir rüyada olup olmadığımı merak ederek kendisine biletimi

54 Almandaca genelev sahibi ya da işletmecisi olan kadınlara verilen ad. (ç.n.)

gösterdim. Bu Paris'teki barda pek güzel şarkı söyleyen kızdı fakat beni tanıdığına ilişkin herhangi bir belirti göstermeyince naif bir şekilde düş kırıklığına uğramıştım. Mırıldandım, "Yvonne?"

"*Oui*,"⁵⁵ dedi, beni kasvetli odanın köşesindeki çift kişilik yatağa götürmek için elimi tutmak adına uzanırken. "Bana kondomunu ver ve giysilerini çıkar." Kendisine tamamen yabancı olan bir dilde kusursuz bir şekilde provası yapılmış basmakalıp bir sözden fazlası olmadığı hissini veren bir şekilde söylemişti bunu.

Ben soyunurken, Yvonne şifon geceliğinin bağını çözerek küçük, koni biçimindeki göğüslerini ortaya çıkardı. Bir kadının önünde çıplak olmak bir yana, daha önce hiç çıplak bir kadın görmemiştim. Daha iç çamaşırımı bile çıkarmadan, ilk cinsel deneyimin tadını çıkarmak adına bütünüyle hazır hâle gelmişim.

Yvonne yatağın köşesine oturup kondomu paketinden çıkardı. Soğuk parmak uçlarıyla lastiği yavaşça penisime geçirdi – bu, alışıldık aşk ritüellerini barındırmayan bir çiftleşme faaliyetinin tek prelüdüydü.

Bekâretimi bozan fiili, beş dakikadan kısa bir süre içerisinde yerine getirmiştim. Fakat söyledikleri gibi, ilk seferinizi asla unutmazsınız. Merdivenlerin eşliğinde, sıhhiyecinin ona bakabilmesi için kullanılmış kondomumu baş ve işaret parmaklarımla arasında tuttum. İcap ettiği şekilde kullanılmış olduğundan memnun olup, ufak bir kova çıkarmak üzere masasının altına uzandı ve ardından onu bana uzattı. Elimdekini, kabin dibini hâlihazırda kaplayan sümüksü kütleye katılmak üzere bıraktım.

"Şimdi pantolonunu indir," diye emretti sıhhiyeci kovayı masasının altına geri koyarken. Küveti örten kumaşı elinin marifetli bir hareketiyle hızla atıp, uğursuz bir kahverengi bir sıvı barındıran büyük bir şırıngayı ortaya çıkardı. Daha düşünmeye bile fırsatım olmadan, penisimi kavrayıp kör iğneyi idrar yolunun derinliklerine daldırdı. Şırınganın pistonunu yavaşça sıkıp sıvıyı, yani sülfonamit çözeltiyi içime enjekte ederken irkildim. Bu son derece sevimsiz bir histi.

55 Fransızcada "Evet". (ç.n.)

Prosedür tamamlandığında sıhhiyecisi beni, “Bir saate bir şeyin kalmaz,” diye temin etti. Randevunun yerini ve tarihini doldurduğu masasındaki formu bana uzatırken, “Şimdi beni iyi dinle, bunu kaybetme – *Soldbuch*’unun arasına koy – bu senin icap ettiği şekilde sterilize edildiğini gösteriyor. Eğer herhangi hoş olmayan bir şey olursa formu bölük doktoruna göstermek durumundasın. Bunu on hafta sakla,” dedi.

1942 Noel’inden sadece günler önce, Ellers ve bana gecenin geç saatlerinde civardaki garajda tekmil vermemiz emredildi. Garajın olağan işleyişinin aksamaması için gece çalışacaktık. Garaja vardığımızda avluda bölüğümüze ait yarım düzine kadar aracı park hâlinde bulduk. Garajın sahibi camlarına ve farlarına bant çekilmiş kamyonlarımızdan birinin yanında sabırsızca duruyor, on dakikalık bir püskürtmeli boyama dersi vermek için hazır bekliyordu.

Biz ilk kamyonu kum rengine boyarken, “Görünüşe bakılırsa Afrika’ya gidiyoruz,” dedi Ellers.

“Afrika’nın tank taretlerinde yumurta pişirilebilecek kadar sıcak olduğunu söylüyorlar Benjamin,” diyerek takıldım, “fakat İngilizlere esir düşersek en azından işkence görmez ve öldürülmeyiz.”

Garajdaki işimiz birkaç gün sürdü. Selülozik tiner kokuları ve Kuzey Afrika sıcaklarının düşüncesiyle kendimizden geçmiş bir hâlde son aracı da boyadık. Biz boya tabancalarını temizlerken, dışarıdaki bir kamyon motorunun homurtusu, garajın kapısını teşkil eden ve paslanmakta olan dalgalı demir sacları takırdattı. Sürücü boya tenekelerinin ilk düzinesiyle içeri girdi. “Renkler değişti. Vakit kaybetmeksizin kamyonları beyaza boyamaya başlamanız lazım. Görünüşe göre *Ostfront*’a dönüyoruz.”

Bölüğümüzdekiler, eli kulağında olan *Ostfront*’a dönüşümüzü alicenaplıkla karşıladılar. Nihayetinde biz, *Führer*’in seçkin alayı *Leibstandarte SS Adolf Hitler*, şikâyet etmeksizin emir alır, şerefle savaşırdık.

Ağabeyim ve sevgilisi 1942 Noel’inde evlenmeye karar vermişti. Katılmama izin verilen töreni ipe çekiyordum. Lakin fırıncı olarak şanım besbelli subaylar arasında yayılmış ve Waldmüller 4.Bölük’ün tamamı için bir Noel ikramı hazırlamamın bir sakıncası olup olmadığını sormuştu. Görünüşe göre kader beni bir fırıncı olarak işaretlemişti ve ben de bir kez daha “isteği” “kabul” etmiştim. Oldukça hakkaniyetli bir adam olan Hans Waldmüller, izninin iptal edilmeyip sadece ertelendiğine dair beni temin etti.

Noel öncesindeki üç gün boyunca 4.Bölük’ün askerleri için kek ve kurabiye ikramları hazırladım. Bu sırada Fransız fırıncılar her zamanki gibi geceleyin işlerine devam ettiler. Maya ve hamurla temas etmelerinden dolayı ellerim maalesef kurdeşen çıkardı. Herhangi bir enfeksiyonu olan bir askere ev izni verilmeyeceğini bildiğimden, bu olasılığı aklımdan çıkardım ve hayatımın en unutulmaz Noel’ini yaşadım. Birçok tehlikeyi paylaşmış olduğum yoldaşlarımın eşliğinde geçirilmiş mutlu bir zaman... Fırında domuz kızartması ile sebzeler ve patates kızartmasını da içeren bolca garnitürle şatoda soylular gibi bir akşam yemeği yedik. Ayrıca, mükemmel bir piyanist olduğunu keşfederek hayrete düştüğümüz Heinz König de durmaksızın bizi eğlendirdi.

Noel’in ertesi günü bölük tabibine tekmil verdim. Kurdeşen, sadece parmaklarımın arasında ufak bir kızarıklık kalmış olması suretiyle iyiye gitmiş olsa da, tabip iznimi imzalamayı reddetti. Horst’un düğününü zaten kaçırmıştım ve hiçbir şekilde izin alamamam durumunda annemin kalbinin kırılacağını biliyordum. 1941 yazında Lichterfelde kışlasından ayrıldığımdan beri beni hiç görmemişti. *Hauptsturmführer* Waldmüller’e yitirilen izninin bahsini açtığımda sıkıntıma karşı anlayışlı davrandı.

“İzin kâğıdını ver ve bundan kimseye bahsetme. Vakti zamanında polis dedektifydım.” Bu çapraşık kabiliyetin kendisinin dedektiflik vazifesi sırasında hangi koşullar altında gerektiğine ilişkin herhangi bir şey açıklamaksızın, üstünde doktorun sahte imzası bulunan izni suratında memnun bir sırıtişla bana uzattı.

28 Aralık Pazartesi akşamında, Evreux'daki tren istasyonuna gitmeden önce bir şişe Calvados satın aldım. *Wehrmacht* garnizonunun yarısı da aynı treni yakalamak için oraya toplanmış gibi görünüyordu. Vagona binmek için kalabalığı yararlanarak mücadele ettim ve Berlin'e kadar ayakta seyahat etmek durumunda kaldım ki bu on iki saatten uzun süren bir yolculuktu.

Ben Strausberger Strasse'den geçerken annem de şans eseri dairemizin açık camından dışarı bakıyordu. Beni görür görmez camı sert bir şekilde indirdi ve dondurucu rüzgâra rağmen paltosu olmaksızın sokağa çıktı.

"Oh Erwi, çok zaman oldu." Bana koşarken gözlerinden mutluluk gözyaşları akıyordu. "Baban ve ben senin için çok endişelendik. Umarım Horst'tan gelen telefon başını belaya sokmamıştır – ona ben ısrar etmiştim."

"Hayır anne sokmadı." Bir yıldan daha uzun bir zaman önceydi. Biz Taganrog'dayken bölük karargâhında telefon işleriyle görevlendirilmiştim. Horst o vakit aramıştı. Tozu dumana katarak ilerliyor olmamızdan dolayı eve yazmaya fırsatım olmamıştı ve en kötüsünden korkan anne ile babam Horst'tan Havacılık Bakanlığı'nda telefon operatörü olarak sahip olduğu konumu bölüğümüzle irtibata geçmeyi denemesi için kullanmasını istemişlerdi. Horst, bir gayret mucizesi sonucunda gereken bağlantıları kurmayı başarmıştı. Çalan telefonu açtığımda, "Berlin'den bir arama," diyerek onu subaylarımızdan birine uzatmışım. Kendisi arananın ben olduğumu söyleyip telefonu geri uzattığında neredeyse sandalyemden düşüyordum. Horst'un sesini o kadar uzaklardan duymak, benimle irtibata geçmek için bu kadar zahmete katlanmış olduğunu bilmek yüreğime dokunmuştu ve birkaç saniyeliğine Berlin'de ailemle olmak özlemine kapılmışım. Kolumu annemin omzuna dolayıp nazikçe sıktım. "Evde olmak güzel anne."

Annem ve babamla sakin bir yeni yıl arifesi geçirdim. Yılbaşı gününde ise, Horst'un yeni kayınvalide ve kayınbabasının

evini ziyaret edebilmek için hafif kar yağışı altında Berlin'in güney kısmındaki Erkner'e gittik. Ne yazık ki Fransa'yı, *Führer*'in masrafını kendi cebinden karşıladığı her zamanki Noel hediyesi olan *Schnapps*'ı (bu minnet jesti Paskalya'da da tekrarlanıyordu) alamayacak kadar erken terk etmiştim. Lakin Fransa'dan ayrılmadan önce satın aldığım bir şişe Calvados'um vardı ve misafirlige giderken onu da hediye olarak yanımda götürdüm. İzinde olan Horst ve yeni eşi de ellerinde hediye getirdikleri bisküvi ve keklerle çok geçmeden ardımızdan geldi. Berlin'e dönmeden evvel birbirimize aile hikâyeleri anlatarak güzel bir gün geçirdik.

“Oğlum, oğlum, uyan, senin için acil bir telgraf var.”

Gözlerimi ovuşturdum. 1943 senesinin ilk gününün yarısı hâlihazırda geçmişti. “Ne yazıyor?”

“4 Ocak'ta bölüğüne dönmen gerek.”

Bu, o tarihte Fransa'ya gitmek üzere yola çıkmam gerektiği anlamına mı geliyordu, yoksa üç gün içerisinde orada olmam gerektiğine mi? Babam ve ben derhâl yola çıkmam gerektiği görüşündeydik. Fakat o öğleden sonra evi ziyaret eden Horst dördüne kadar beklememi, zira hafta sonu neredeyse hiçbir trenin çalışmadığını söyledi. Nihayetinde talimatın ailemle üç gün daha kalmama yetecek kadar muğlaklık içerdiğine kanaat getirdim.

4 Ocak'ta *Schleischer Bahnhof*'taki nöbetçiye rapor verdim ve platformda bölüğümünden bir başka asker daha görerek rahatladım. Çok geçmeden bir diğeri, ardından bir diğeri daha gözük-tü. Sonunda Fransa'daki birliğimize dönmek için nakil bekleyen sekiz kişi olduk. Elde mevcut tren olmadığı için Lichterfelde'deki kışlamıza tekmil verdik ve *Totenkopf* Tümeni'ne bağlı bir birliğin Rusya'ya nakledilmeyi beklediği Magdeburg kışlasına gönderilmeden evvel bir gün boyunca orada oyalandık.

Magdeburg'a vardıktan sonra, polis tarafından durdurulma durumunda ortaya çıkabilecek herhangi bir güçlüğü mahal vermemek için belgelerimizi güncellettik. Bu önemli bir husustu,

zira bulunduğumuz yere ilişkin daima hesap vermekle mükelleftik. Ertesi gün Berlin'den ayrılacak bir trene binebileceğimiz söylenene kadar bir kez daha birkaç saat boyunca oylanmak durumunda bırakıldık.

Kimsenin bizden sorumlu olmadığı ve bütün gün boyunca yiyecek ve içecek hiçbir şeyimiz olmadığı bir boşluktaydık. Çaresizlik içinde yüklerimizi ailemin evine bıraktık ve içinde *Totenkopf* Tümeni askerlerine yemek çıkardığını bildiğimiz bir kantinin olduğu, trenle bir saat uzaklıkta bulunan kuzeydeki Oranienburg toplama kampına doğru yola koyulduk. Varlığımızı subaylara bildirdik ve birliğimize katılmak adına yapacağımız yolculuk için istihkaka ihtiyacımız olduğunu açıkladık. *Schnapps* şişeleri de dâhil, bize yiyecek, içecek ve iki büyük karton sigara verdiler. Paramız olmadığından istihkak için imza atmak durumunda kaldık, fakat gerekli ücreti daha sonra kimin ödediğini hiçbir zaman bilemeyeceğim.

Oranienburg'dan ayrılarak, annem ile babamın yataklarını birleştirerek geceyi geçireceğimiz aile evime döndük. Evli çiftlerin ayrı yataklarda yatması o vakit alışılmadık bir durum değildi ve dördümüz birleştirilmiş yataklarda birimizin başı diğerinin ayaklarına gelecek şekilde uyurken yoldaşlarımın geri kalanı ile annem ve babam geceyi yerde geçirdi.

Ertesi gün Evreux'ya yolculuk ettik ve istasyonun diğer tarafındaki bir platformdan beyaz kamuflajlı araçlarla dolu bir trenin ayrılmakta olduğunu gördük. Birazcık soruşturmayla çok geçmeden bunun alayımızı Rusya'ya geri götüren tren olduğu ortaya çıktı. Bereket versin ki birkaç gün sonra yola çıkan bir trene binebildik.

RUSYA'YA DÖNÜŞ

GÜNLER GEÇİP GİDERKEN, manzara 1943 senesinin Ocak ayının ortalarına, yani trenimizin Ukrayna'daki Poltava'da durduğu vakte kadar gittikçe beyazlaştı. İstasyonu terk etmeksizin, bir *Panzer* birliğini 4.Bölük'ün konuşlandığı mıntıkaya taşımakta olan bir başka tren bulmayı başardım. Birkaç saatin ardından tren, *Panzer* birliğinin sanki acı soğuktan şikâyet edermişçesine harekete geçmekte isteksiz davranan birçok aracını indirdiği izbe, küçük bir istasyonda durdu. İçlerinde 4.Bölük'ün tayin edildiği mıntıkaya giden olup olmadığını sormak için araç araç dolaştıysam da şansım yaver gitmedi. Kamyon ve zırhlı araçlar karlı bir yolda gözden kaybolurken, *Panzer* birliğinin geride kalan elli civarı adamıyla sabahı beklemekten başka seçeneğim kalmamıştı. Âdeta dolunay kadar soluk olan güneş, engin, göz kamaştırıcı manzaranın üstüne yerleşmiş olan ince bulutun içinde batarken fena bir ayaz bastırdı. Yavaş yavaş çevreyi saran karanlık buzlu durgunluğunu da beraberinde getirirken yanaklarım soğuk havada sızladı. Bu aşına olduğum bir hissiyattı.

Öfkeli kurşunların vızıltısı kış sessizliğini yardı. Bize saldıranların konumlarını ele veren yalnızca silahlarının namlu ağızlarından çıkan ışıklardı. Emniyetli bir cephe hattı olmaksızın kendimizi âniden bir muharebe bölgesinde bulmuştuk.

Aramızdaki tek subay, "Piçler yarım kilometreden daha yakın," diye bağırdı. "İstasyonun çevresinde savunma kuşağı oluşturun."

Her nasılsa istasyon boyunca saçılmış olan bazı sandıkların ardına herhangi bir zayıf vermeksizin siper almayı başardık. Birkaç dakikanın ardından düşman ateşi başlamış olduğu gibi ani bir şekilde durdu. Her bir Alman gözü derinleşen karanlığa bakar hâlde titreyerek bekledik.

Bir bağırta yükseldi: “İvanlar, rayların yanında!”

Beyaz kamuflaj kıyafetleri içerisindeki hayaletimsi grupları güç bela seçebildim. Yüz metreden daha yakında, derin karın arasından bize doğru manevra yapıyorlardı. Ateş açan iki makinelî tüfeğimiz gecenin sessizliğini mekanik takırtılarıyla yırttı. Mühimmat sıkıntımız olmadığından, rayların yanında herhangi bir hareketten eser kalmayana kadar ateşe devam ettik. Gözleri akkor alevler gibi parlayan kurtlar, dökülmüş Rus kanının kokusundan aldıkları cüretle gitgide daha da yakına çekilirken, yüzeyde buz kristalleri parlıyordu. Bir tüfek ateşinin keskin çatırtısını acınası iniltiler takip etti. Ertesi sabah soğuktan morarmış yüzlerle *Panzer* birliğinin dönüşünü karşıladı. 4.Bölük’le hızla telsiz bağlantısı kuruldu ve bir saat sonra beni birliğime götürmek üzere bir kamyon çıkageldi.

Tren istasyonundaki Rus taarruzuna rağmen, Oranienburg’dan aldığım *Schnapps* şişesi ile birkaç karton sigarayı kaybetmemeyi başarmıştım. Bölük komuta yerine vardığımda sigaraların çoğunu sattım. Kazanımlarımı emir erinin çadırına sakladıysam da, yoldaşlarımla paylaşmak üzere birkaç sigara paketi ve *Schnapps* şişesini beraberimde götürdüm. Nihayet karargâhtaki arkadaşlarımı iyi inşa edilmiş bir sığınakta buldum.

“Kendini o oteldeki küçük Fransız tartından ayıramadın ha Erwin?”

“Berlin’de durum nasıl?”

Arkadaşlarım birbirini ardına elimi sıktı, sırtımı sıvazladı ve neşeli okul çocukları gibi güldü. Sonunda “evdeydim” ve ben arayı kapatmaya çalışırken kayıp vermemiş olduğumuzu görmek

beni rahatlatmıştı. Herkesin soğukla baş edebilmek için büyükçe bir yudum aldığı *Schmapps*'ı elden ele gezdirdim ve ardından Boris'in eline içi tamamen dolu bir sigara paketi sıkıştırmak için kamuflaj ceketimi yokladım.

Genişçe sırtıttı, "Tommy uçaklarının kafana bir bomba düşürdüklerini düşünmeye başlamışım."

"Berlin'de oyalanıp durduk," diye açıkladım, "Evreux'ya giden bir trene binmeyi başarana kadar oradan oraya gönderildik durduk. Sonunda bir *Panzer* birliği taşıyan bir trene bindik ama ne kadar yavaş ilerlediğine inanmazsın."

Buz tutmuş Donets Nehri'ne bakan tepelere seyrek bir şekilde yayılmış olan 4.Bölük, doğudan Harkov'a uzanan bir mıntıkeyi savunuyordu. Bölgeye serpiştirilen ağır makineli tüfekçileri bölüğün komuta yeriyle irtibatlamak için icap eden telefon bağlantılarını – onlara "kukla ipleri" diyorduk – yaptım. Her şey yolunda!

Yeni mevziime yerleşmemden birkaç gün sonra Rus topçusu komuta yeriyle telefon bağlantısını kesen bir baraj ateşine başladı. Uğranan hasarı mümkün olduğunca hızlı bir şekilde onarmak benim mesuliyetimdi ki bu görev ateş altındayken tehlikeli bir mahiyet alıyordu. Cephe hattındaki telefonda çıkan kabloyu, gevrek yüzeydeki bilinmezliği bozan ayak izlerimle, derin karın içerisinde takip ettim. Sırtımdan ve alnımdan ter akıyordu. Nefes nefese, durgun havada suratımın etrafında asılı kalan beyaz, solunmuş hava bulutları üfleyerek, kablonun kopmuş ucuna vardım. Lakin komuta yerine devam eden diğer uç top mermilerinin çırpıtığı karda kaybolmuştu. Rahat vermeyecek kadar yakınımda vızıldayan mermilerin eşliğinde, kayıp kablonun ucunu bulana kadar sürdüreceğim sistematik bir arayışa başladım, fakat cephe hattından uzanan tele erişemeyecek kadar kısa kalmıştı ve aradaki boşluğu taşıdığım makaradan aldığım bir parça kabloyla tamir etmek durumunda kaldım. Kemerimdeki deri ceplerden kablo sıyrıcıları çıkardım, kopmuş kablonun yanına çöktüm ve

eldivenlerimi çıkardım. Daha ilk bağlantıyı tamamlayamadan parmaklarım uyuşmuştu. Sıyırıcıları düşürdüm ve kristal karın içerisinde el yordamıyla onları aradım. İkinci bağlantı üzerinde çalışırken parmaklarım hâlihazırda morarmıştı ve aletlerimi idare etmeme neredeyse mani olacak kadar acıyorlardı. Tamiratı tamamladığımda yönümü bulmak için etrafıma baktım ve aşağı yukarı 100 metre kadar ötede bir Rus müfrezesi gördüm. İçlerinden biri bana seslendi. Gözlerime neredeyse inanamıyordum – asker çelik bir miğfer ile etek giyyordu ve böyle olan tek kişi de o değildi, bütün müfrezeler etek giymekteydi. Cazip bir hedef teşkil etmeme rağmen her nedense ateş etmediler. Koruyucu meleşim bir kez daha benimleydi.

Konforlu sığınağıma döndüğümde arkadaşlarım kadın askerlerle karşılaşma haberimi istihzalı bağırımlarla karşıladı. Esprili yorumlar birbiri ardına geldi.

“Bir kız için çıldırıyor olmalısın Erwin – Paris’teki o küçük bakire başını döndürmüş olmalı.”

“Onlardan randevu istedin mi?”

“Kör olmuş olmayasın?”

Herkes kakhaha attı. Gerçeği söylemek gerekirse kendi gözlerimden şüphe etmeye başlamıştım. Lakin çılgınca bir hikâye uydurmamış olduğumu ertesi gün kendi gözleriyle gördüler.

Aydınlatma fişekleri gecenin koyu karanlığına doğru tıslayarak yükselip, ardından bir milyon yıldızın parlaklığıyla patladı. Donets Nehri’nin yamacındaki karlı araziler düşmekte olan fişeklerin altında Rus piyadelerinin uğursuz kara gölgeleriyle kaynıyordu.

Müfrezeler komutanımız bağırды, “*Feuerfrei!*”⁵⁶

Ateş izninin verilmesiyle, ağır makineli tüfekçiler kendilerine henüz teslim edilmiş MG42’leri ölümcül işlerine koştular. MG42’ler seri ateş edebilme özellikleriyle bir gece taarruzunu daha biçtiler. Gün aydınlandığında, kendilerine özgü ateş sesleri

56 Almancada “ateş serbest”. (ç.n.)

nedeniyle “*Ratsch-Bumms*” dediğimiz Rus obüslerinin sürekli bombardımanı altında kaldık. Ateşlenme sesleri hatlarımızda duyulduktan sadece bir saniye sonra patlayıp, siper almak adına fırsat bırakmayan yüksek hızlı mermiler attıklarından ötürü bu silahlardan korkuyorduk. Rus piyadelerinin teşkil ettiği, Donets’in ucundaki karlı arazilerde her gün kara yılanlar gibi kıvrılan ve ölümcül bir kısılcı kapatmak için güney kanadımızın çevresinden yavaşça ilerleyen sonu gelmez kolların görüntüsü ise daha da korkutucuydu.

Pek az gıdayla ve düzgün bir uykudan mahrum geçen günlerin ardından tükenmiş olarak, beklenen şiddetli hücumla karşı dayanamayacağımız açıktı. İyi hazırlanmış savunma mevzilerimizi gece karanlığında, -30 derecenin altında seyreden hava sıcaklığında terk edip, Harkov’un birkaç kilometre güneydoğusundaki bir uydu kent olan Rogan’a doğru yola çıktık.

Ruslar büyük kuvvetlerle ortaya çıktıklarında Rogan merkezi boyunca teşkil ettiğimiz savunma kuşağını yeni kurmuştuk. Kurşun yağmuru kimi zaman öylesine yoğunlu ki kafaya bir mermi yemeyi göze almadan bir pencere pervazı veya duvarın üstünden bakmak imkânsızdı. T-34 tanklarının desteklediği düşman piyadeleri savunma hatlarımızı yardı. Üç gün boyunca süren – dört de olabilir – aralıksız çarpışmaların ardından, dirayetin sınırlarında sendeler surette, Harkov ve Rogan arasındaki açık, engebeli bir araziye çekildik. Sağ kanadımızda, bir koyağın diğer tarafında, Harkov’a giden ana yola hâkim bir tepenin üzerinde bulunan 1.Bölük korkunç bir şekilde saldırıya uğruyordu. Ruslar *coup de grâce*⁵⁷ için bizi şehir merkezinin içine doğru yavaş yavaş itmektelerdi.

Şükür ki “Papa” Hausser’in komutası altındaydık. Stalingrad’dan alınan dersi hatmetmiş olan kendisi şehirden ricat edilmesini emretti. 15 Şubat gününün öğle vaktinden hemen sonra – annem ve babamın evlilik yıl dönümleri olmasından dolayı

57 Esasında acı çeken veya ağır bir şekilde yaralanmış bir kimsenin ızdırabını sonlandırmak için vurulan son darbe manasına gelip, günümüzde daha çok bitirici-ölümcül darbe anlamında kullanılan ifade. (ç.n.)

hatırladığım bir tarih – şehrin batı ucundaki, sadece birkaç yüz metre genişliğindeki bir koridordan kaçtık.

Hausser'in, Hitler'in Harkov'u son adama kadar savunma kararına karşı koyup cezaların en ağırını göze alarak postlarımızı kurtardığı haberi çok geçmeden duyuldu. Komutası altındaki adamları umursayan bir lidere sahip olmak bizim için büyük bir ferahlıktı. Bizi, “*seinen Jungs*”, yani “oğullarını,” yukarıdan gelen abes bir emir için asla feda etmeyeceğini biliyorduk.

1943 yılı Mart ayı başlangıcında durum iyileşmiş, güneydeki artan Rus tehdidi bertaraf edilmişti. Düşmana tesirli bir hasar vermenin özlemiyle Harkov'u geri almak üzere ilerlemekteydik. “Papa” Hausser'e bize gösterdiği sadakatin, Ruslara ise sadece birkaç hafta önce bize yaşattıkları onur kırıcı ricatın karşılığını vermeye kararlıydık.

Diğer *Waffen SS* birliklerimiz olan *Das Reich* ve *Totenkopf* kanatlarımızda pozisyon almış vaziyette, ufku örten ve yer ile gökyüzü arasındaki açıklığı bulanıklaştıran sisi yarararak ilerledik. Her katı nesne gri bir gölge hâlini almış, renk veya perspektifin bulunmadığı bir dünyada süzülüyordu. Yalnızca yolu kaybeden araçların tekerleklerinden kar küremek için durarak, gece gündüz demeden ilerlemeyi sürdürdük. Rusların direniş gösterdikleri noktalarda ölüleri yatıyordu. Ağız ve gözlerinin çevresi karla kaplanmış, yüzleri ölümün soğuk kavrayışının verdiği ızdırapla kenetlenmişti. Köşede bucakta, sanki yardım çağırıyormuşçasına karın içinden dimdik doğrulmuş kollar yükseliyordu. Onlar benim için artık Bolşevik değil, sadece ülkelerini müdafaa ederken ölmüş zavallı heriflerdi.

Sadece birkaç metre sağımda bulunan yeni Tiger tanklarımızdan birinin namlusundan bir ışık çıktı. Muharebenin coşkun gümbürtüsü aniden kesildi. Tiger'ın güçlü topunun sebep olduğu blast etkisini⁵⁸ namlunun iki tarafındaki havalandırma kanallarının

58 Bir patlama esnasında oluşan infilak gücü nedeniyle yayılan basınç dalgalarının çevredeki objeler üzerinde meydana getirmiş olduğu hasar. (ç.n.)

dan dağıldığını zor yoldan öğrenmiştim. Süpersonik patlama kulak zarlarımı dövmüş, beni yaklaşan araçları, inen top mermilerini ve arkadaşlarımın uyarı naralarını duyamaz hâle getirmişti. Bu, muharebe alanında tehlikeli bir engeldi. İşitme kabiliyetim birkaç saatin ardından yavaşça dönünce, hâliyle şükrettim.

*Kampfgruppe*⁵⁹ "Frey"imiz, şiddetli çarpışmaların yansımasından kıpkırmızı kesilen karla kaplı arazilerden geçerek, şehri Belgorod'a bağlayan anayol üzerinden Harkov'a yaklaştı. İzli mermiler, direnişle karşılaştığımız kır evlerinin kamış çatılarını tutuşturdu, alevlerin ısısı yakındaki kazık çitlerin üstündeki karları eritti. Çarkları sanki fırl fırl dönen bir kıvılcım fırtınasının içinde kendi derisini yüzüyormuşçasına çılginca hareket eden, yanan bir yel değirmeninin yanından geçerken üniformamdan buhar yükseldi.

Günün ilk ışıklarıyla, Ruslar şehrin kuzey ucundaki bir hava alanının açık alanları boyunca gerçekleştirdikleri sürpriz bir taarruz ile ilerleyişimizi durdurmak adına kararlı bir çaba gösterdiler. Birkaç kilometre kadar sağımdaki *Nebelwerfer*'lerimiz⁶⁰ düşmanı roket yağmuruna tuttu. İlerimizde, Tiger'larımız Rus T-34'leriyle çarpışarak saldırılarını kolaylıkla savuşturdu. Gamalı haçlı parlak kırmızı bayraklarımızın üstlerine sarılı olduğu yarı tırtıllı araçlarımız şehir merkezine doğru ilerledi.

Sokak köşelerine çömelerek, tank mermilerimizin Rus direnişine ev sahipliği yapan binaları örselemesini izledik. Motosikletli haberciler hayati önem taşıyan mesajlarla bir ileriye bir geriye koşuşturuyor, tekerlekleri kirli, yoğunlaşmış karı çalkalıyordu. Şehrin derinliklerinde, savunmacıların sokakları yanmış araçlar ve tank tuzaklarıyla barikatladıklarını ve böylelikle istihkâmcılarımız engelleri temizleyene kadar *Panzer*'lerimizi yaklaşma istikametlerinde kuyruğa girmeye zorladıklarını gördük.

Kışın sokak çarpışmalarına girişmek her zaman tehlikeliydi, fakat belki şehrin yerleşim planından, belki de düşmanın yeni muharebe stratejileri geliştirmiş olmasından, Harkov'daki

59 Almandaca "muharebe grubu" anlamına gelen ifade. (ç.n.)

60 Bir tür çok namlulu roketatar. (ç.n.)

tehlikeler bilhassa istisnaiydi. Hangisi olursa olsun, Ruslar her ev ve her sokak köşesi için inatçı bir direniş gösterdiler. Yer yer ilerleyişimizi yavaşlatan diz boyu kar, sokaklardaki daimi keskin nişancı tehlikesine tüy dikti.

Birlikte pek çok kez muharebe görmüş olduğumuz kurnaz bir *Oberscharführer*'le birlikte binadan binaya geçerek çarpışırken, bir apartmanın girişine sığınmış bir avuç Rusun hafif silahlarla açtığı ateşe maruz kaldık. Yolun diğer tarafındaki *Oberscharführer*'imiz ateş açarak onları yola doğru sıvışmaya zorladı. Peşlerine düştük ve fabrika veya atölye olabilecek bir binanın içerisinde gözden kaybolurlarken arkalarından birkaç el ateş etmeyi başardık. *Oberscharführer*'imiz peşlerinden binaya daldı. Ona yetişmek için hızla koştuk ve kendimizi bir merdiven boşluğunun eşliğinde bulduk. Her sıçrayışta birkaç basamağı aşarak merdivenlerden yukarı doğru çılgınca ilerlemeye başladık. Yukarıdan gelen metalik bir gürültü bizi birdenbire durdurdu. Birbirimize baktık ve tehlikeye rağmen hücumu devam etmekte gözlerimiz aracılığıyla sessizce mutabık kaldık.

Merdivenlerin sonuna geldiğimizde ağır, metal bir kapı yolumuzu kesti. Kapı koluna çılgınca yüklendim, fakat kilitliydi. Arkadaşlarımızdan biri beni kenara itip kapıyı tekmeledi. Tüfeğimin dipçiğiyle vurduğum darbeleri onun tekmeleriyle eş zamanlayarak hücumu katıldıysam da, kapı sanki inat ediyormuşçasına kapalı kalmayı sürdürdü. Şehir merkezine doğru icra edilen ilerleyiş dışarıda sürmekte olduğundan kurtarma teşebbüsümüzden vazgeçmekten başka bir seçeneğimiz kalmamıştı. *Oberscharführer*'imizin başına ne geldiğini sadece tahmin edebilirim. O gün iyi bir yoldaşımızı kaybettik.

Harkov'daki ikinci günde bölük komutasına teknil vermem emredildi.

"*Sturmmann* Bartmann," dedi sorumlu subay, "Senin için küçük bir görevim var." Bana bir zarf uzatıp ciddiyetle, "Bu mektup

mühimmat durumuyla ilgili, ikmal deposuna ulaştığından emin ol. Muharebedeki başarımız için bu görevin hayati önem taşıdığını anladığından eminim.”

Şehrin içlerine doğru çarpışırken gördüklerime dayanarak ikmal deposunun konumuna ilişkin sadece muğlak bir fikrim vardı. “*Untersturmführer*, mektubu tam olarak nereye teslim etmeliyim?”

Untersturmführer yüzünü buruşturup başını salladı ve ardından daha fazla açıklama yapmaksızın belirsiz bir şekilde elini salladı. “Bulacağına inanıyorum.”

Bütün gün boyunca sert çarpışmaların yaşandığı sokaklardaki yolculuğuma başladığımda şehre karanlık çöküyordu. Birbiri ardına riskli görevler alıyordum – ya da bana öyle geliyordu. Rahatsızlığımı sineye çektim. Bir emir almıştım ve tehlikeye aldırmaksızın onu yerine getirmek benim vazifemdi.

Siper vazifesi görebilecek her şeye ilişerek, patlamış pencereleri keskin nişancılar için iyi birer gözetleme noktası olan binaların yanından geçtim. Günün erken saatlerinde ilerlediğimiz istikametın tersini takip ettiğim birkaç kilometrenin ardından şehrin dış mahallelerine vardım. Yol kenarından biraz uzaktaki yalnız bir evden loş bir ışık geliyordu. Acaba yol tarifi için kapıyı çalmalı mıydım? Bir anlık muhakemenin ardından, böyle bir keşfin yalnız bir asker için fazla tehlikeli olacağı kanaatine vardım. Bir yol ayırımına gelene kadar karanlığın içinde ilerlemeye devam ettim. Hangi yönü seçmeliydim? Bir anlık tereddüdün ardından sağa saptım. Issız yolda bir kilometre daha yürümüş-tüm ki, loşluğun içerisinde karanlık asker suretleri belirdi. Rus muydular, yoksa Alman mı? Olduğum yerde çakılı kaldım. Suretlerden biri bana doğru ilerledi, ortaya çıkmamı belirtmek için elini sallıyordu. Rusça bir ses duyuldu. Soğuk bir ürperti içimi sardı. Kalbim güm güm atıyordu, fakat sessiz kaldım ve titreyen bacaklarımla kaçmak üzere mümkün olduğunca gürültüsüz bir şekilde döndüm. Rus bir kez daha seslendiyse de ona aldırmadım ve geldiğim yoldan geriye yürüdüm. Koruyucu meleğim beni bir kez daha yalnız bırakmamıştı.

Yol ayrımına vardığımda bu kez sola döndüm. Çok geçmeden, kardan yayılan ürpertici, soluk mavi ışığın içinde bazı araçların siluetleri belirdi. Bu kez daha dikkatliydim. Alman olduklarını sap-tayana kadar ileriye doğru süründüm ve ardından parolayı haykırdım, “*Morgenstund*.”

Gergin bir nöbetçi devam etmeme izin verdi ve ardından görevli bir subay beni birlik komutanının makamına götürdü. Kendisini derin bir uykuda bulduk. Görevli subay komutanını omzundan sarstı. “*Obersturmführer*, sizi uyandırdığım için özür dilerim fakat mühimmat tedarikiyle âlâkadar acil bir mesajınız var.”

Obersturmführer uzanmış elimden mektubu alıp kızarmış gözlerle okumaya başladı. “Kahretsin!” diye sövdü, “Bütün birliği nakletmem gerekecek.” Ceketini almak için yataktan sarsakça kalktı ve ardından emri altında bulunan subaya döndü: “Orada öylece durma, adamları harekete hazırla!”

Beni yol ayrımına kadar bıraktılar, sonrasında bölük karar-gâhına kadar yürüyerek devam ettim. Beni bu tehlikeli göreve gönderen subaya maceramı anlattığımda tek söylediği, “Şanslıymışsın,” oldu.

Masa üstü büyüklüğündeki bir karton Harkov şehir meydanındaki bir aydınlatma direğine asılı duruyor, üzerinde düzgünce boyanmış kelimelerle, “*Platz der Leibstandarte*”⁶¹ yazıyordu. Ukrayna’daki şehir meydanının bu şekilde yeniden adlandırılmasının – zahiren yavan bir eylem – beni gururlandırmış olması şimdilerde absürt görülebilir; fakat bu, azami saygı duyduğum ve askerlerinin karşılaştığı tehlikelerden sakınmamış olan komutanların övgüsünün tezahürüydü.

Leibstandarte binlerce zayıt vermiş olsa da Harkov’daki muharebeden burnum kanamadan çıktım. “Koruyucu melek” kavramı artık sadece “iyi şansın” eş anlamlısı değildi. Böyle varlıkların

61 “*Leibstandarte Meydanı*”. (ç.n.)

mevcut olduğuna ve içlerinden birinin beni arkadaş olarak seçtiğine ikna olmuştum.

Harkov'daki zaferimizin ardından batıya, istihkâmcılarımızın sıcacık duşlar ve bir bittten arındırma tesisi kurdukları Olshani'ye çekildik. Temiz hissetmek *Ostfront*'taki bir asker için hayatın büyük keyiflerinden biriydi. Bunu bir istirahat ve toparlanma dönemi takip etti ki bu bir başka muazzam mücadele için semirtilmekte olduğumuzun kesin bir işaretiydi.

Bir keresinde bizlere Harkov'da kızların hizmetlerini sundukları *Soldatenheim*'ı veya opera salonunu ziyaret etme fırsatı sunuldu. Ben Musorgski'nin *Boris Godunov*'unun sahne aldığı operaya gitmeyi tercih ettim. Mükemmel bir ekip tarafından sahnelenen ve askerlerimizin yoğun katılımına tanıklık eden opera, savaşın tehlikelerine hoş bir paydos oldu.

Subaylarımız bir değişiklik olması adına farklı müfrezelerden oluşturulan takımlar arasında bir nişancılık yarışması tertipleledi. Bir ucunda uçurum olan civardaki bir koyak nişancılık kabiliyetlerimizi test etmek için emniyetli bir alan teşkil ediyordu – böylelikle hedefini ıskalayan kurşunlar herhangi bir zarara neden olmayacaktı. 100, 200 ve 500 metreye hedefler kuruldu. Ödül, bir subay tarafından bağışlanan bir kutu puroydu. Her müfrezenin sadece en iyi altı nişancısının ödül için yarışmasına izin veriliyordu. Genç bölük komutanımız *Obersturmführer* Fritz Lotter, yarışma icap ettiği şekilde başlamadan evvel yeteneklerini sergileyecek ilk kişiydi. Ardından, her takımın üyeleri tek tek kendilerini gösterdi. 500 metre skorum bilhassa iyi olarak, Lotter'nın ardından ikinci olmak benim için hoş bir sürpriz olmuştu. Astsubayların subaylara karşı oynadığı bir futbol maçı da dostça rekabet ruhunu genişletti. Takımların birbirinden ayırt edilmelerini

sağlayacak futbol formaları bulunmadığından, astsubaylar belle-rine ve uzun paçalı donlarına kadar soyunarak oynadı.

Renkli geleneksel başörtüsüyle Ukraynalı çekici bir kadın; Ellers, Bruder, König ve beni evine – konaklama yerimize – âdet olan ekmek ve tuz ikramıyla buyur etti. Bu kişi, cildi hâlâ bir ay çiçeği kadar taze bir genç kadın olmasına rağmen bize bir anne gibi baktı, yemeklerimizi hazırlayıp giysilerimizi yıkadı. Almancası bize kocasının Sovyet Hava Kuvvetleri’nde bir pilot olduğunu söyleyecek kadar iyiydi. Kendisi evdeki tek yatak odasında uyurken biz de penceresi yolun diğer tarafına kurulmuş olan tabur karargâhımıza bakan oturma odasını paylaştık.

Başlangıçta onunla baş başa kalmak için gizlice plan yapı-yorduysa da, çok geçmeden şoförümüz Bruder ile Ukraynalı ev sahibemiz arasında bir ilişkinin serpiştiği aşikâr oldu. Kamyonun rutin bakımını yapmak için bir sabah evden çıkarken o geceyi yatak odasında ev sahibimizle birlikte geçireceğini duyurdu. “Bana söz verin – hepiniz – bu gece bizi rahatsız etmeyeceksiniz,” diye yakardı.

Hep bir ağızdan, “Söz veriyoruz,” dedik.

Bruder evden çıkar çıkmaz Ellers dolapları aramaya başladı. Birkaç boş kavanozu kapıp, neşeli bir şekilde “Şansa bak, küçük güzel ev sahibemiz reçel yapıyor,” dedi. “Şimdi tek ihtiyacım olan bunları yatağın yaylarına bağlamak için bir iplik yumağı.”

Bruder o gece ev sahibemizle el ele yatak odasına giderken yüzünde kocaman bir gülümseme vardı. Ellers kıkır kıkır gülecek gibi olduysa da König, Ellers kontrolünü yitirmeden evvel elini onun ağzına yapıştırdı. Neşemizi güç bela muhafaza ederek yatak odasına kulak verdik ve bekledik. Çok geçmeden yatak odasından cama çarpan camdan yükselen tek bir “çink” sesi duyuldu ve ardından sessizlik oldu.

Ellers, “Kahretsin, onları buldu,” diye fısıldadı fakat diğer oda-daki yatağın altından yükselen, çeşitli miktarlarda su doldurulmuş

kavanozların birbirine çarpmasıyla oluşan müthiş çınlamaların teşkil ettiği koroyla Ellers'in hayal kırıklığı hızla dağıldı.

Bruder yatak odasından öfkeyle dışarı çıktıysa da, şikâyetleri kahkahalarımızın uğultusu altında kaldı. Şoförümüzün Ellers'in eşek şakasının komik yanını görmesi birkaç gün alacaktı.

Tabur karargâhına haber götürdüğüm bir öğleden sonrada vuku bulan trajediye kadar Olshani'deki yaşam güzeldi. Hummalı çılgınlıklar dikkatimi çekti. Dönüp baktığımda bir grup çocuğun arasındaki iki kadının, yere düşmüş ağır bir Alman motosikletiyle boğuştuklarını gördüm. O sırada karargâhtan ayrılmakta olan haberci beni iterek, ellerini yanaklarına bastırmış iki kadının dehşet içerisinde baktıkları kalabalığın arasına daldı. Ne olduğunu görmek için ben de onu takip ettim.

Haberci, motosikleti park durumuna kaldırırken, "Lanet olsun, altında bir çocuk var," diye figan etti.

Bir kadın altı veya yedi yaşındaki bir oğlan çocuğuna doğru atıldı ve yavruyu diriltmek için hummalı bir çabayla suratını tokatladı. Sonuçsuz çabaları kalbime bıçak gibi giren acı bir feriyatla son buldu. Çocuğun hareketsiz bedenini kollarının arasına alıp, "Kolya, Kolya," diye ağlayarak onu bir bebek gibi salladı.

Civardaki evlerden kargaşaya çekilen kadınlar hızla habercinin etrafına toplanıp, ona yumruklarını sallarken avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Asker makinesinin çocuk üstünde oynarken düşmüş olması gerektiğini boş yere açıklamaya çalıştı.

Sturmabannführer Frey çocuk için bir tabut ayarladı ve çocuğun cenaze töreni civardaki Katolik kilisesinde yapılırken sokaklardan uzak durmamızı emretti.

DOST ATEŞİ

KUZEYE, Belgorod'a doğru ilerlerken yoldaşlarımın yüzlerinde zaferin coşkusu parlıyordu. Sadece hayatta kalmanın sebep olduğu bir kurşun geçirmezlik yanığıyla baştan çıkmış, Harkov'un harabelerinde gezinmeye bıraktığımız hayaletleri kolaylıkla unutmuştuk; yaşam ve ölüm arasındaki ince çizgiyi teşkil eden nazlı talihi de öyle...

Yürüyüş kolumuz derin bir vadinin örtüsüne sığınmak için durdu. Bir *Obersturmführer* kamyonumuzun yanına gelip, "Sturmmann Bartmann ve sen, König – ikiniz koyağın sonunu gözleyip bizi bekleyen İvanlar olup olmadığını söyleyeceksiniz – doğrudan bir rızağın içine düşmek istemiyoruz," diye belirtti. "Arazi telefon kablosu çekmeye müsait değil. Eğer bir şey görürseniz kışınızı koşar adımlarla buraya geri getirin." Sesinde alaycı bir tını vardı. Sanki bu tehlikeli görevi bana ve genç arkadaşıma vermekten keyif almış gibiydi.

Kat etmiş olduğumuz mesafeyi hesaplamak için zaman zaman arkamıza bakarak yola koyulduk. Yürüyüş kolumuz çok geçmeden vadinin iki tarafındaki yüksek tepelerin aşağı doğru uzanan yemyeşil etekleri ardında gözden kayboldu. Birkaç kilometrenin ardından, arazideki bir açıklığın başka bir geniş vadiye açıldığı bir noktada soluklanmak üzere durduk.

"İvan'dan eser yok," dedi König ceketinin koluyla alnından terini silmek için miğferini geriye atarak.

"Eser yok ama oldukça tecrübeli keskin nişancıları var. Onları asla fark edemeyiz, kamufajları fazla iyi." Açık arazide tek

başına duran bir kuru ot yığınının işaret ettim. “Buraya siper alıp biraz gözlem yapalım.”

Benden yirmi metre kadar ileride olan König, arkadan yaklaşan bir uçağın sesi duyulduğunda kuru ot yığınının yakınındaydı. Göğe bakmak için döndü.

“Merak etme,” diye bağırdım gelişigüzel bir biçimde, “yakında Rus motorlarının sesini tanıyacaksın.”

“Bu tipi tanımıyorum,” diye bağırdı König eğilerek.

Diz boyundaki otlar uçağın ardından sallandı: “Heinkel 112.”

Geniş bir açıyla kavis çizdikten sonra Heinkel ikinci kez, bu kez doğrudan bize doğru yaklaştı. König uçağa doğru el salladıysa da, içgüdüm beni pilotun saldırıya hazırlandığına dair uyarıyordu. “Siper al,” diye haykırarak kendimi yere attım. König ot yığının arasına daldı. Görülebilen tek yeri ayaklarıydı. “Kahrolası deve kuşu,” diye düşünerek yüksek sesle güldüm.

Heinkel’in makineli tüfekleri parladı. Mermilerin düştüğü yerlerden toprak fışkırıyordu. Seken kurşunların sebep olduğu farklı tondaki vızıltılar neredeyse melodikti. Ardından bir şey bacağıma, ön uyluğumun üst kısmını kamçıladi. Bu garipti, zira yerde yüz üstü yatıyordum. Uçak motorunun gürültüsü dindiğinde ot yığınının bir hareketlenme oldu. König’in ayakları gözden kayboldu ve bir an sonra otların arasından kafası belirdi.

“*Meine Fresse* – ucuz yırttık,” diyerek bir rahatlama ısıltısı koy-verdi.

“Sandığından daha ucuz,” dedim yavaşça ayaklarımın üstünde doğrularak. Bacaklarım titrediyse de acı hissetmedim. İmkânsız olan olmuştu, vurulmuştum.

Üstü başı sazlarla kaplı olan König bana doğru koştu. İlk yarım sargısını bulmak için el yordamıyla ceketinin cebini yokladı. “Çok kötü değil, çok kötü görünmüyor.”

Sesi benim hissettiğimden bile daha korkulu çıkıyordu. Yaraya uzanıp nazikçe bastırdım. Vurulmanın şokunu zapt ederek, “Kurşun bir kayaya çarpıp yerden paralel bir şekilde ilerlemiş olmalı,” dedim. Parmaklarım bir şişkinlik buldu. Bu rahatlatıcıydı, kurşun

Berlin'deki baba ocağımız. Strausberger Strasse 38 yuvarlak kemerli geçidin altındaki açıklıktaydı.

Yeni üniformamla gösteriş yaparken – Temmuz 1941.

Sigara zamanı – Ekim 1941. Sigaraya Doğu Cephesi'ne vardktan sonra başladım.

Kış sertleşiyor – Ekim 1941.

IM NAMEN DES FÜHRERS
UND
OBERSTEN BEFEHLSHABERS
DER WEHRMACHT

IST DEM

H-Unterscharführer

Erwin Bartmann

AM 25.8.1942

DIE MEDAILLE
WINTERSCHLACHT IM OSTEN
1941/42
(OSTMEDAILLE)
VERLIEHEN WORDEN.

FÜR DIE BEFÄHIGUNG
Sepp Dietrich
Sturmabteil- Führer
und Kommandeur

Madalyanın kendisini çok daha önce, henüz *Sturmmann*'ken almış olsam da, 1941/42 Doğu Cephesi Madalyası (*Ostmedaille*) için verilen bu berat elime 1943 sncesinde, *Unterscharführer*'liğe terhimden kısa bir süre sonra geçti.

Befitzzeugnis

Dem

H - Schütze

Postfach

Erwin Bartmann

(Name und Geburtsort)

1. / Leibstandarte H Adolf Hitler

(Befehlshaber)

verleiht am 20.8.

Infanterie-Sturmabzeichen

— Bronze —

St. Nr. 1. 20.8.1942.
(Ort und Datum)

Sepp Dietrich

H - Gruppenführer
und General der Waffen - SS

Ort und Datum

Leibstandarte Komutanı
Sepp Dietrich tarafından
imzalandı.

Sambek'ten geri çekilmemizin ardından 1942 senesinde Karadeniz kıyısında.

Fransa'da geçici ikâmet. Bölük karargâhı bir ağacın gölgesinde yemeğin tadını çıkarıyor – Doğu Cephesi'nin güçlüklerinden sonra hoş bir mola.

Bu fotoğraf *Sturmman*'lığa terfiimden kısa bir süre sonra çekildi.
Benim için gururlu bir an.

Bir Rus harp esiri tarafından bana verilen, kokartına ait yıldız.

Olshani'de güneş ışığı. Rus ev sahibemiz bize bir anne gibi baktı.

Güneş ışığında şakalaşırken – Olshani, 1943.

Bir yandan dūřmanı g zetleyerek bağlantılarımızı test ediyoruz.

Harkov yolunda.

Luftwaffe üniformasındaki Horst ve ben.

Fski bir asker arkadaşım, Ruslar Potsdamer Platz'a girerken, bu fotoğrafın pencere büyüklüğünde bir kopyasının fotoğraf stüdyosunda yukarı asılı olduğunu söyledi.

"Üç Silahşorlar" - *Reichsbahn*'da çalışan Gunter Schmidt ve *Kriegsmarine*'c yazılan Horst Musch'la birlikte.

1943'te, yıllık çiçek sergilerinden sonuncusunda, Berlin'deki Radyo İstasyonu'nun önünde poz veren bir kız arkadaşım. Onu bu fotoğraf çekildikten bir yıl sonrasına kadar tekrar görmedim.

O zaman moda olduğu üzere sakındırağı çıkarılmış şekliyle yeni şapkam. 1943 sonbaharında çekildi.

Alt Hartmannsdorf'ta bir diğ er makineli
t f ek eğitmeni dostumla birlikte g l mserken –
Mart 1945.

 lk  ocuđunun doğumundan kısa zaman sonra Horst ve ben.

BRITISH NATIONALITY ACT, 1948.

CERTIFICATE OF NATURALISATION**Whereas****Erwin Walter Bartmann**

has applied to one of Her Majesty's Principal Secretaries of State for a certificate of naturalisation, alleging with respect to himself the particulars set out below, and has satisfied the Secretary of State that the conditions laid down in the British Nationality Act, 1948, for the grant of a certificate of naturalisation are fulfilled :

Now, therefore, the Secretary of State, in pursuance of the powers conferred upon him by the said Act, grants to the said

Erwin Walter Bartmann

this Certificate of Naturalisation, and declares that upon taking the Oath of Allegiance within the time and in the manner required by the regulations made in that behalf he shall be a citizen of the United Kingdom and Colonies as from the date of this certificate.

In witness whereof I have hereto subscribed my name this *5th* day of *November* 19 *55*.

HOME OFFICE,
LONDON.*J. A. Newdham*
UNDER SECRETARY OF STATE.**PARTICULARS RELATING TO APPLICANT.**

Full Name	Erwin Walter BARTMANN.
Address	13, Annandale Street, Edinburgh, 7, Midlothian.
Profession or Occupation	Baker.
Place and date of birth	Schlochau, Germany. 12th December, 1923.
Nationality	German.
Single, married, etc.	Married.
Name of wife or husband	Erika Ruth Edith.
Names and nationalities of parents	Theodor Friedrich and Katharine BARTMANN (German).

**5 Kasım 1955'te Kraliçe'ye Bağılılık Yemini ederek
Britanya vatandaşı oldum.**

uyuluk kemiğime temas etmeden derimin altında kalmıştı. Kan artık sağ bacağımdan aşağı serbestçe akıyor, üniformamın ön kısmını ıslatıyordu. Sargıyı König'den aldım ve koyağa doğru yola koyulmadan evvel yarayı elimden geldiği kadar iyi bir şekilde sardım.

Heinkel'in makineli tüfek ateşinden ürkererek yüksek alarm durumuna geçmiş olan birliğimizde mevcut olan her silah bize doğru dönmüştü. König parolayı haykırdı. *Oberscharführer* kanla kaplı bacağımla görür görmez derhâl yürüyüş kolumuzun arkasından ambulansı çağırırdı.

Sıhhiyeci ambulanda bol miktarda iyot çözeltisiyle yarayı temizlerken dişlerimi sıktım. Forsepsi ayağımın içinde gezinirken irkilmemeye çalıştım, nihayetinde *Lichterfelde*'de kafamıza böyle kazınmıştı: *Acı zihindedir!*

"Sadece bir sıyrık dedi," sıhhiyeci mermiyi görmem için tutarak. "Birkaç günde iyileşir. Enfeksiyon riskini azaltmak için sargılı tut. Şimdi söyle bakalım, nasıl yaralandın?"

Heinkel saldırısının detaylarını anlattım.

"Ah, yazık olmuş, yaralı rozeti talebinde bulunamazsın çünkü düşman ateşiyle yaralanmamışsın. Bunu raporuma düşeceğim."

Bölük karargâhındaki arkadaşlarım yaralandığım bölgeyi oldukça eğlendirici buldu. Yara birkaç santimetre daha yanda olsaydı çocuk yapma kabiliyetimi yok edebilirdi, tabii bu benim için eğlence konusu değildi. Kayda değer bir acıya neden oluyor ve hareket halindeki bir araçta rahatça oturmayı imkânsız hale getiriyordu. Keşfetmiştim ki bu kesinlikle zihindeki değil, kasıktaki bir acıydı ve koruyucu meleklerin mevcudiyetleri kesintisiz değildi.

Yaralanmamdan bir hafta veya o civardaki bir süre sonra bir *Oberscharführer* Rus savunma mevzilerinin tam yerini öğrenebilmek için bir keşif birliği topladı. Berrak, mavi gökyüzünün altında bilinmeyene, cephe hattımızın ötesine doğru yola çıktık.

Bir *Rottenführer* tarafından kullanılan motosikletin sepetine yerleşmiştim. Makineli tabancam dizlerimin üzerinde; pahalı bir fotoğraf makinesi ve teleobjektif ayaklarımın arasında, yarım kilometre kadar gerimizden gelen üç veya dört araca dolambaçlı bir yol boyunca önderlik ettik. Yoldaki dik bir yokuşun zirvesindeyken *Rottenführer* frenlere asılarak motosikleti aniden durdurdu. Ağzımız ve gözlerimiz açık, namlusu tehditkâr bir şekilde bulunduğumuz istikamete dönük olan tanksavar topuna bakakaldık.

Rottenführer motoru susturdu. “Personeli olsaydı bizi çoktan teker teker vurmuşlardı,” dedi. “Gidip bir bakalım.”

Arkama baktığımda araçlarımızın yokuşun dibinde hareketsiz durduklarını gördüm ve motosikletin sepetinden dışarı adımımı atarken makineli tabancasını dostuma verdim. Tanksavara yaklaşırken, yol kenarındaki arazide bir hareket gözüme çarptı. *Rottenführer*’in omzuna vurup araziye işaret ettim.

“Lanet olsun! Çay demliyorlar.”

Altı Rus’un şaşkın suratları tam o anda bizden yana dönerek, Alman olduğumuzun farkına varmadan hemen önce alık alık bize baktı. Ruslar silahlarına doğru fırlarken, biz de topuklarımızın üstünde dönerek hızla motosikletimize doğru koştuk. Bu, birincilik ödülünün bir başka şanslı kaçış olacağı zamana karşı bir yarışı.

Yokuş yukarı koşmanın gayretiyle nefes nefese sepete atladım. *Rottenführer* motosikletin ayak marşına yüklendi. Motor bir “çug-çug” sesi çıkarıp durdu. Ruslar hâlâ bir mermi ateşlemeyi başaramamışlardı. *Rottenführer* ayağıyla marşa tekrar bastıysa da motor en ufak bir yaşam belirtisi göstermeyi inatçı bir şekilde reddetti.

Gücü azalmakta olan *Rottenführer* bozguna razı olduğuna delalet eden bir homurtu çıkarıp motosikletten atladı. Uyarı babında tek kelime söylemeksizin, dönüp aşağıda bekleyen araçlara doğru koşarak beni motosikletin sepetinde tek başıma bıraktı. Onun izinden gitmeden evvel paniklelemeye başladığımı söylemek hakkaniyetli olur. Biz yokuş aşağı koşarken, üstü açık araçlarımızdan biri bizi almak üzere hızlandı. Keskin bir fren yaptı ve ardından motorun tüm gücüyle aracın istikametini yokuş aşağı

çevirdi. Endişeli sürücü biz daha tırmanmaya fırsat bulamadan evvel hareket ettiyse de, biz aracın yanı sıra koşarken arkadaki adamlar bizi araca çektiler.

Bölük komutanlığına vardığımızda, *Rottenführer*'le beraber aracımızı ve pahalı fotoğraf makinemizi yitirdiğimizi belirttik. Subaylardan biri o gece ekipmanı kurtarmaya çalışmamızı emrettiğinde tam olarak şaşırdığım söylenemez.

Diğer müfrezeden iki yoldaşımız o günün sabahında bizi kurtarmış olan aracın ön koltuklarında bekliyordu. “Bu ay ışığında ışığa ihtiyacımız olmayacak,” dedi sürücü. “Ruslar geldiğimizi görmeyecekler.”

Ötesinde motosikletimizin hâlâ durduğunu umduğumuz yokuşa gelene kadar tepelerin oluşturduğu mürekkep mavisî gölgelerin arasından ilerledik. Yokuşun zirvesine yaklaştığımızda sürücü motoru susturarak eğimin aracı sessiz bir şekilde durdurmasını sağladı. El freninin mandalını çekerken çıkan çıtlamalar sükûneti sanki bir tüfek ateşi gibi yarmıştı.

“Aracı döndürmeliyiz,” diye fısıldadı şoför, “motoru çalıştırıp da fazla ses çıkarmak istemeyiz.”

Rottenführer ile birlikte arka koltuktan indik ve burnu yokuş aşağı bakana kadar yolun genişliği boyunca aracı ileri geri ittirdik. Ardından, aracı ittirmenin gayretiyle soluğumuz kesilmiş bir şekilde yokuşun zirvesine yürüdük. Motosikletimizi hâlâ onu tam olarak terk ettiğimiz yerdeydi. Tuzaklanmış mıydı? Ruslar, biz yaklaşır yaklaşmaz ateş açmak için pusudalar mıydı? *Rottenführer* ayak marşına yüklenirken sepete tırmandığımda aklımdan geçen düşünceler bunlardı. Gırtlaksı bir gümbürtü gecenin sükûnetini parçaladı. *Rottenführer* aracı döndürdü ve incinmeksizin hızla orayı terk ettik. Koruyucu meleğim dönmüştü.

BİR YAZ GÜNÜNDE

GÖMLEKLERİMİZİN KOLLARINI düzgünce dirseklerimize katlamıştık. Galejana gelen çayır kuşlarının mesken edindiği inişli çıkışlı bir çayır boyunca yolumuza devam etmeden evvel izbe bir çiftlik evini ardımızda bıraktık. Sadece birkaç ay önce, kara kışın soğuşunda, bu güzel küçük kuşlar yollarda ve patikalarda sürüler hâlinde toplanmış, araçlarımızın ortaya çıkardığı topraktaki küçücük lokmaları didikliyordlardı. Boris bir ıslıkla biz Fransa'da konuşluyken kendini kaptırdığı bir melodiyi tutturdu: *Du hast Glück bei den Frau'n, Bel Ami.*

Kurşunların ani vızıltısı talihsiz arkadaşlarımızın böğürmelerine neden oldu. Siper almak için kendimi yere attım. Bize Paris'in güzelliklerini göstermiş olan devriye grubunun başındaki kırmızı suratlı Avusturyalı *Oberscharführer*, dürbünüyle düşmanın yerini belirleyebilmek için büyük risk aldı. Keskin nişancılarımız açtıkları ateşle düşman makineli tüfekçilerine sorun çıkarmaya başladılar.

Sanki korkunç bir kâbusa dalmış gibi Boris'i en son gördüğüm noktaya doğru süründüm. Onu uzun çimlerin arasında sırt üstü yatarken bulduğumda yüreğim ezildi. Bacakları parlak kanla sırlıklam olmuş, parmakları titriyordu. Kurşunlar iki uyluk kemiğini de parçalamıştı. "*Sani, Sani,*" diye bağırdım. Bana asırlar gibi gelen birkaç saniye sonra sedyeyle birlikte iki sıhhiyecici çıkageldi.

Makineli tüfek ateşi başladığı gibi ani bir şekilde sonlandı. Belki de nişancılarımız belirleyici bir vuruş yapmışlardı. Sıhhiyecilerimiz

sükûnet sırasında yaralıları çiftlik evine tahliye ederlerken biz de bir savunma hattı kurduk. Çok geçmeden sahneye çıkan Rus piyadesi alçak bir tepenin sağladığı emniyetten tüfekler ve havanlarla bize ateş açmaya başladı. Rus makineli tüfeği yeniden canlanarak bizi bir patlayıcı mermi yağmuruyla taciz etti. Saldırıya açık bir konumdaydık. *Oberscharführer*'imiz, geniş bir odasının geçici hastane görevini gördüğü çiftlik evine geri çekilmemizi emretti. Tank desteğiyle birlikte yaklaşan Rus piyadesi çok geçmeden yaralılarımızın tedavisini kesintiyic uğrattı. Elimizde ne tanksavar silahları ne de zırhlılar bulunduğundan onlar için kolay bir avdık. *Oberscharführer*'imiz acı bir karar verdi. Çiftlik evi, ağır yaralılar yanımıza alınmadan tahliye edilecekti. Birkaçımız takviye gelene kadar binayı tutmayı teklif ettiyse de *Oberscharführer*'imiz Rusların üstün gücü karşısında hızla ezileceğimiz kanaatindeydi. Sefil bir çaresizlik duygusuyla Boris'e veda ettim.

Günün ilk ışığıyla birlikte makineli tüfek desteği ve havanlarla yola koyulup bir önceki gün kaybettiğimiz yerleri kısa zamanda geri aldık. Çok geçmeden Rusların geride bırakmış olduğumuz yaralıları öldürdükleri haberleri yayıldı. Aynı müfreze mensup olmamızdan dolayı Boris'in cesedini teşhis etmek için çiftlik evine çağrılmam sürpriz olmadı.

Geçici hastane koğuşundaki sıcak havaya bayat kanın iğrenç kokusu sinmişti. Sinekler havada zig-zag çizerek vızıldıyor, beslenmek veya yumurtalarını bırakmak için fırsat kolluyorlardı. Havancılardan bir arkadaş hâlihazırda oradaydı. Ağırlaşan bir sessizlik içerisinde bir anlığına durduk ve cesetlere, zemine saçılan ezilmiş testislere bakakaldık. “Piçler, kahrolası piçler,” diye hırladı. Coşkun öfkesiyle bir masayı tekmeleyerek üstündeki leğenin yere düşmesine neden oldu. “Bak,” dedi belden aşağısı çıplak bir cesede işaret ederek, “piçler edep yerlerini, her şeyi kesmişler. Kanın miktarına bak – parçalandıklarında hâlâ hayattalarmış.”

“Sanki oradaymışım gibi görebiliyorum,” dedim. “Ruslar, sıraları gelene kadar onları kendi arkadaşlarının işkencelerine tanıklık etmeye zorlamışlar.”

Odanın köşesinde bir insan yığını vardı, başları ağır bir baldan gelmiş olabilecek bir darbeyle gözlerinin hizasında ikiye ayrılmıştı.

“En azından çok acı çekmemişler,” dedi yanımdaki arkadaşım.

“Bunu yaptıklarında aceleleri varmış,” diye yorum yaptım. Ardından Boris’i buldum. Açılmış ağzının içinde görülebilen alet çantasından çıkma penselerinin tutacakları yanaklarını tüyler ürpertici bir gülümseme teşkil eden bir şekilde germişti. Metal ağzların uçları soluk borusunu delmişti ve boynundaki gerilmiş deri boyunca görülebiliyordu. Boğularak, ağır ve acılı bir şekilde ölmüş olmalıydı.

İşte savaşın dehşeti böyledir, fakat arkadaşlarımdan gördükleri işkenceyi düşündüğümde, aradan geçen bunca yıla rağmen içimi hâlâ buz gibi bir ürperti sarar.

DİKİŞ MAKİNELERİ VE T-34'LER

ÇİFT KANATLI Polikarpov Po-2'leri ilk gördüğümüzde gülmüş-tük. Zira bükülmüş tellerle desteklenmiş ince kerestelerin üzerine gerilmiş bez ile hurdalıktan toplanarak kabaca birleştirilmiş gibi takırdayan motorlardan müteşekkil ilaçlama uçaklarından fazlası değillerdi. Onları ilk duyduğumda aklıma gelen, annemin, ayağı dikiş makinesinin pedalında, elleri çalışan bir şekilde kumaşı iğnenin altında dikerkenki görüntüsüydü. Onları isimlendirdiğimiz şekliyle bu *Nähmaschinen*'ların (dikiş makineleri) sesinden korkar olduk. Bunlar tüfek ve makineli tüfek ateşinden açıkça çekinmeksizin faaliyet gösteren küçük yaman kuşlardı. Uygun rüzgârda öylesine yavaş uçuyorlardı ki, sanki havada duruyor gibi görünüyorlardı. Ne hikmetse, *Nähmaschinen*'ların düşük hızları da onlar için büyük bir dezavantaj teşkil etmiyordu. Me 109'larımız hızlarını onlara uydurmaya çalışırsa hız kaybından düşme tehlikesi geçiriyor, aksi takdirde ise düzgünce nişan almaya fırsat bulamadan yanlarından hızla geçip gidiyorlardı. Onlar ikinci bir deneme için geri dönene kadar ise Rus pilotlar marifetli bir manevrayla uçaklarını tehlikeden uzaklaştırmış oluyorlardı. Gecele-ri, uçaklar âdeta karanlıktan doğmuşçasına, motorların takırtısı ansızın susardı. Ardından, sanki avlanan baykuşlar gibi hedefle-rine çullanır, öncesinde bir uyarı ıslığı çıkarmaksızın infilak eden parça tesirli bombalardan çıkan şarapnel yağmurunun prelüdünü teşkil edencesine destek telleri havada vızıldardı. Bu saldırılar sadece bize zayıat verdirmek suretiyle değil, fakat bizi kıymetli

uykudan mahrum da bırakarak gücümüzü emiyordu. Bu cehennem makinelerinin kadın pilotları çok geçmeden “*Nachtlexen*”, yani gece cadıları lakabını kazandı.

Şafakla birlikte kendimizi âdeta her yerde ve her zaman hazır olan iki adet T-34’ün savunduğu bir yol ayrımına bakan yüksek bir yaylanın korunmasız ucunda bulduk. Bir sonraki emirlerimizi beklerken, tankların ardındaki gökyüzünde üç siyah nokta belirdi. Ağaçların tepelerine doğru alçalarak, kamuflajları sayesinde gözden kayboldular.

“Bu orospular çok geçmeden üstümüze çökecek,” diye sövdü bir arkadaş.

Parça tesirli bomba saldırısı beklentisiyle elimizden geldiğince siper aldık. Çalışkan bir nota hâlini alarak uçak motorlarının küçük takırtısı, tekrar rahat bir mırıltıya dönüşmeden evvel uçakları yaylanın üstüne taşıdı. Aralıklarla açtığımız tüfek ve makineli tüfek ateşinin de saldırıyı caydırmak adına hiçbir tesiri olmadı. Tenekelerden boşaltılan bir sıvı uçaklardan aşağı doğru yağmaya başladı. Önce beyaz bir dumana, ardından ise dalga dalga dökülen ateş topaklarına döndü. Düşükleri yerdeki kuru otlar alev alıyordu. Bir feryat yükseldi, “Fosfor.”

Topaklardan birkaçı yakındaki bir arkadaş vurdu. Söndürilemeyen ateş derisinin içine doğru cızırdarken korkunç bir şekilde çığlık attı. Tecrübe bize nispeten küçük fosfor yanıklarının bile yavaş bir ölüm getirebileceğini öğretmişti.

Uzaklaşan Rus uçaklarının motorlarının takırtısı işitilmez hâle gelince *Oberscharführer* yol kavşağındaki tankların üstesinden gelmek için gönüllüler talep etti. İkisi de benim müfrezemde bulunan *Rottenführer* ve *Unterscharführer*’le birlikte derhâl öne çıktım. Bu adamlar bizden birkaç yaş yaşlıydı ve muhtemelen bir hayatta kalma taktiği olarak kendilerini biz daha az tecrübeli askerlerden uzak tutuyorlardı.

Makineli tabancalar ve kemerlerimize sıkıştırılmış el bombalarıyla teçhiz hâlde, bir Zündapp motosiklet ve sepetiyle birlikte tanklara doğru yola koyulduk. Kısa zaman önce *Sturmmann*'lığa terfi ettirilmiş olarak grubun en düşük rütbelisi bendim ve biz bayır aşağı ilerlerken tanklarla nasıl baş edeceğimiz hususunda strateji tartışan ikiliyi sadece dinlemekle yetinebilirdim.

"Meseleye basit yaklaşalım," diye bağırdı *Rottenführer* sü-rücünün kulağına, "motosikleti tankların görüş alanının dışına park edip yayan giderek duruma daha yakından bakalım."

Unterscharführer motosikleti keskin bir virajdan geçirirken bana bakarak çılginca kıkırdadı. "Tank imha bandı⁶² ile taltif edilmemiz için sonunda bir fırsat," deyip, bonkör bir şekilde, "Hızla kaçmamız gerekirse ben motosikletle kalacağım," diye önerdi. "Siz ikiniz tanklarla ilgilenebilirsiniz."

Rottenführer'le birlikte küçük ağaçlardan oluşan bir korunun altında motosikletten ayrıлып tankların 50 metre kadar yakınına sokulduk. Rusların sesini duymak için kulak verdiksek de, güneş ışığında parıldayan iki "Mickey Mouse" T-34 tankının etrafında uçan böceklerin tembel vızıltılarından başka bir şey işitmedik. Bu Rus tank modelini Mickey Mouse'a benzetmek yapımındaki kaliteye yönelik bir eleştiri değil, sadece taretinin iki kapağı da açıldığı zaman ortaya çıkan görüntüye isnat edilen eğlendirici bir referanstı.

"Unutma," diye fısıldadı *Rottenführer*, "zamanlama kusursuz olmalı ve iki tankı da aynı anda imha etmeliyiz."

Başımla onaylayıp ardından elimin tersiyle alnımdaki teri sildim.

"Etrafta kimselerin gezinmediğinden emin olmak için arkadan dolaşacağız. Yanımdan ayrılma."

Yerdeki doğal eğimleri takip edip uzun otların örtüsünden yararlandık ve hedefimizle aramızda sadece yirmi metrelik açık bir yol kalana kadar süründük. Bir dizi üstüne yaslanan *Rottenführer* makineli tabancasının kayışını omzuna çaprazlama asıp iki el bombasını sakın bir şekilde kemeri ve vücudu arasındaki

62 Panzervernichtungssabzeichen. (ç.n.)

boşluğun daha derinine itti. Olan bitenden habersiz bir farenin üstüne çullanmak üzere olan bir kedi edasıyla çömelirken, “Düşmeyeceklerinden emin ol,” diye uyardı.

İçgüdüsel bir şekilde ben de onun yaptıklarını yaptım. Soluk mavi gözleri, sanki onu takip etmeye cesaretim olduğundan emin olmak istermişçesine, gözlerime dikildi.

“Yolun diğer tarafındaki senin, motosiklette görüşürüz,” dedi ve ardından saklandığımız yerden ileriye doğru atıldı.

Tayin edilen hedefe doğru bütün gücümle koşmaya başladım. Kalbim güm güm çarparak, tankın eğimli olan arka kısmındaki sapı kavradım ve motorun üstündeki, taretin arkasında kalan düz yüzeye tırmandım. Pim vazifesi gören porselen topu ve tehir fûnyesini bırakacak fitili ortaya çıkaracak olan metal kabı çıkarırken parmaklarım titriyordu. Bir elimde el bombası, diğer elimle taret kapağının kolunu kavrayıp kapağı hızla ileriye doğru ittim. Tank mürettebatı ihmalkârlaşmıştı; görev yerlerinde derin birer uyku çekiyorlardı. Kordonu çektim ve el bombasını tankın içine bıraktım. Bomba, mürettebattan birinin kucağına düştü. Ben taretin kapağını hızla indirirken ağzı açık, bana baktı. El bombasının tehir fûnyesi hayatının son birkaç saniyesini geriye doğru sayarken yaşadığı paniği ancak tahmin edebilirim.

Ben yere sıçrarken *Rottenführer*’in tankının taretinden bir alev topu yükseldi. Birkaç saniye sonra benim hedefimin de içlerinden patlamasıyla arkadan gelen bir ses ve ısı infilakı ileriye doğru tökezlememe neden oldu. Her şey planlandığı gibi gitmişti. Beklemekte olan Zündapp’a geri döndüğümde yoğun bir kıvanç içindeydim. Tank imha bandını kazanmak için gereken koşulları yerine getirmiştım: bir düşman tankının herhangi bir destek olmaksızın imhası.

Başardığımız işten memnun olarak yığıtiğimiz detaylarını bir subaya rapor etmek üzere bölük karargâhına döndük. Fakat diye açıkladı subay, bir sorun vardı: Ortada sadece iki Rus tankı vardı ve bunların imhasına üç kişi müdahil olmuştuk. Kurallar açıktı, her bir tankın imhası için ancak bir tane tank imha bandı

verilebilirdi. Kısa zaman sonra, *Rottenführer* ve *Unterscharführer*'in bu gıpta ile bakılan bantlarla ödüllendirilirken, tankların imhasında benim rolüme ise ancak muğlak bir şekilde atıfta bulunulduğunu öğrendim.

Haziran ayı başlarındaki bilhassa sıcak bir günde, istihkâmcılarımızın zehirli gaz içeren bir top mermisini etkisiz hale getirdiklerine dair sahra telefonundan bir haber yayıldı. Önlem olarak alüminyum silindirler içerisinde taşıdığımız gaz maskelerimizi taktık. Merminin benim mevzilenmiş olduğum yerden sadece biraz uzağa düşmüş olmasından ötürü ona yakından bakmaya karar verdim. Mermi boyuna ikiye ayrılmış, kahverengi bir sıvı yaymış, fakat bildiğim kadarıyla kimse zarar görmemişti. Komutanlarımız yine de Ruslara gaz kullandıklarından ötürü telsiz aracılığıyla şikâyetle bulundular. *Ostfront*'taki savaşın tuhaf adabı çerçevesinde hatalı gaz mermisi kullanımından ötürü kendilerine seri bir özür iletildi. Memnuniyetsizliğimizi *Nebelwerfer*'lerimizden çıkan bir roket yağmuruyla ilan ettik. Ardında kıvrımlı dumanlar bırakan roketlerimiz cephe hattımızın birkaç kilometre ilerisindeki bir tepeye doğru uğuldayarak ilerledi. Tek bir rampadan atılan altı roket bir saniyelik aralıklarla küçük bir bölgeye düşecek ve açıkta yakalanan herkes için yıkıcı sonuçlar doğuracaktı. Düşman mevzilerine doğru ilerlediğimizde bombardımanımızın yıkıcı tesirini ilk elden gördüm. Stalin'in seçkin muhafızlarının şık mavi üniformalarını ve altın tokalı çizmelerini giyen askerler, sanki silahlarını doldurmaya her an devam edebilirlermiş intibası uyandıran duruşlarla topçu silahlarına yığılmışlardı. Ortada kan veya parçalanmış cesetler yoktu. *Nebelwerfer* roketlerinin içerisindeki güçlü patlayıcının şok tesiri onları oldukları yerde öldürmüştü.

Birkaç gün sonra iki ağır makineli tüfek personelinin komutasını devraldım. Ellers ve König de makineli tüfek vazifelerine aktarıldıklarından yeni müfrezemdeki arkadaşlarımla arasında fazla yabancılık hissetmedim.

PROHOROVKA

RUS AVCI UÇAĞI ağaçların üstünden alçaktan seyrederek uğulda-
dığı vakit, bir ormanın içindeki açıklıktan başarılı bir şekilde hız-
la ilerliyorduk. Motorun sesi donuk, uzak bir vızıltıya dönüştü.
Pilot bizi göz ardı etmeyi seçmiş gibi görünmüştü. Fakat şimdi
gittikçe büyüyen siyah bir nokta biçimini alan uçak gökyüzünde
çark ederken vızıltı daha tiz bir hâl aldı. Komutam altındaki ağır
makinelî tüfekçilere hava taarruzuna hazırlanmalarını emrettim.
Bu gibi durumlarda âdet olduğu üzere, bu vazifeyle görevlendi-
rilmiş bir makinelî tüfekçi, yani makinelî tüfek nişancı yardımcısı,
yüzü taarruz eden uçağa dönük vaziyette silahın namlusunu
omzuyla destekleyerek bir sehpa görevi görürdü. Uçağın silah-
larının parlamasıyla, makinelî tüfek nişancı yardımcısının me-
taneti kritik anda onu terk etti ve çömelirken makinelî tüfeğin
namlusunu kavradı. Silah bir dalga mermi ateşlerken her nasılsa
namlusu başının arkasına kaydı. Asker başının yarısı kayıp, fakat
hâlâ yaşar vaziyette, yüzüstü yere yığıldı. Makinelî tüfeği ateşle-
yen yoldaş acı bir feryat koyverdi: “*Sani, Sani.*”

Birkaç saniye içerisinde bir sıhhiyecî gelmiş, korkunç bir şekil-
de yaralanmış olan adamla ilgileniyordu. Acele etmek adına geri-
den gelen sepetli bir motosiklet çağırdı. Sepetin içine yığılmış olan
arkadaşını taşıyan motosiklet yönünü ilkyardım merkezine doğru
çevirdiğinde, suratı bembeyaz olan makinelî tüfekçinin elinden
seyretmek dışında hiçbir şey gelmedi. Ölüm ve yaşam arasındaki
ince çizgiyi bir kez daha kısacık bir anlık talihsizlik tayin etmişti.

Ekseriyetle sarsılmaz inanç ve güven bağlarıyla bir arada tutulan içine kapalı gruplar hâlinde hareket ederdik. Bir arkadaşını bu şekilde kaybetmek tetiği çekmiş olan adam için yıkıcı bir tecrübe olmalıydı. Bu tür kazaların tekerrür etmesine mahal vermemek adına o andan itibaren makineli tüfeği omzuyla destekleyecek olan askerin yüzü her zaman makineli tüfek nişancısına dönük oldu. Böylelikle taarruz eden uçağı görmeyecek, korkarak kaçmaya ve bir kazaya sebebiyet vermesi olasılığı düşecekti.

Sağanak yağmurların çamura buladığı siperlerde mevzilendiğimizde tarihler 3 veya 4 Temmuz'u gösteriyor olmalıydı. Düşmandan iyice gizlenmiş olmasına rağmen, işler sükûta ermeden evvel taburumuz bir süre boyunca devam eden topçu ateşine maruz kaldı. İnsanların kaderi karşısında kayıtsız olan yıldızların aydınlattığı bir gökyüzünün altında ilerlemek için işaret bekledik. Havanın katiyen soğuk olmamasına rağmen, vücudumu ara ara huzursuz titremeler alıyordu. Büyük bir çarpışmadan önce alışlageldiği üzere, bizi cesaretlendirmek ve son talimatları vermek üzere bir subay geldi. “İlk hedefimiz Teterovino,” diye bildirdi. “İyi şanslar ve kolunuzda kimin adını taşıdığınızı unutmayın – bizler Führer ve Almanya için savaşıyoruz.” Ağır motorların homurtu ve kükremeleri çok geçmeden gecenin sessizliğini yardı; zira *Panzer*’lerimiz muharebeye hazırlanıyorlardı.

Saatler yavaşça geride kaldı. Sinirlerim geriliyor, ilerlemek için sıranın bize gelmesi için sabırsızlanıyordum. Açlık ve korku el ele vermiş midemde çalışıyor, onu sıkarak sıkıca düğümlüyordu. Normalde olduğumdan daha gergindim, belki de ağır makineli tüfekçi arkadaşın ölümüne neden olan korkunç kaza yüzünden sinirlerim bozulmuştu. Günün ilk ışıklarından biraz evvel nihayet hareket emri aldık.

İlk gün, öğleden sonranın ilerleyen saatlerinde kasabaya yakın güvenli bir mevkiye vardık. Çarpışmalarla geçen zorlu bir günün geride kalmış olmasından duyduğumuz memnuniyetle

kendimizi bir hendeğe attık ve sadece birkaç kilometre doğumuzda varlığını geceye doğru sürdüren topçu bombardımanının ışıık ve gümbürtülerine kayıtsız hâlde geceyi geçirmek için yerleştik.

Ertesi gün, cömert bir aydınlıkta, bir *Panzerkeil* ın – tankların kama şeklinde ilerledikleri bir düzen – üç veya dört kilometre gcrisinden gelerek Teterevino'ya doğru ilerledik. Her biri piyade birlikleri, kalleş mayın tarlaları ve tanksavar toplarıyla tahkim edilmiş ardışık Rus savunmalarını aştık. İlerlediğimiz sırada sağımdaki bir arkadaşım birden bana doğru iki büküm oldu. Yüzünü bir dehşet ifadesi sarmıştı. Dudakları hareket ettiyse de kelimeleri muharebenin kreşendosu arasında kayboldu. Bir mermi – mermi yolunun alçaklığına bakılırsa muhtemelen bizim tanksavarlarımızca ateşlenmişti – göğsünde kol kalınlığında bir delik açmıştı. Sendeleyerek attığı birkaç adımın ardından yere yığıldı. Artık sadece bir diğer cesetten ibaretti...

Alçak bir tepenin üstünde beliren bir Sovyet tank birliği gördük. Durdular ve derhâl Tiger'larımızın ateşine maruz kaldılar. Doğrudan isabet alan T-34'lerden birinin kulesi, tepetaklak muharebe sahasına düşmeden evvel bir ateş sütununun üstünde göğe yükseldi. Hurda haline gelen tankın üzerinde fevkalade dairesel bir duman halkası duruyordu. Bu, tankın şiddetli bir şekilde içeriden infilak ettiğine ilişkin tipik bir işaretti. Sovyet tankları *Panzerkeil*'ımızla çarpışmak için hızla ileri atıldılar. Bu, kaybedeninin Ruslar olacağı sert bir çarpışmanın başlangıcıydı.

Siyah duman bulutlarının altında tepeye doğru ilerlerken, bir Tiger tankının tütmekte olan enkazına doğru giden kullanılmış mühimmat kovanlarına denk geldik. Sovyet tank mermilerinin isabet ettiği noktalarda yüzeyinde oyuklar oluşmuş olan Tiger'ın taretı, her biri tank mürettebatının sinirlerini muhakkak kırılma noktasına kadar germiş olan düzinelerce isabete aldırış etmemişti. Taretin dibinin yakınlarında gümüş metalik küreciklerle çevrilmiş, Tiger'ın zırhının mum gibi eridiği yuvarlak bir delik vardı. Rus mermilerinden biri sonunda zayıf bir nokta bulmuştu. Etrafta kül olmuş otlarla çevrili yarım düzine kadar yanmış

Sovyet tankı vardı. Bana, bir T-34 sürüsünün musallat olduğu Tiger mürettebatı ölümcül darbeyi alana kadar kahramanca çarpışmış gibi göründü. İç patlamaya dair herhangi bir emare bulunmadığından muhtemelen mühimmatı tükenmişti.

11 Temmuz 1943'te Prohorovka'ya ulaştığımızda artık sayısı azalmış, tükenmiş bir kuvvettik. O günü iyice hatırlamak alın yazımdı. Şiddetli yağmur ve sert rüzgârlarla oldukça sevimsiz bir sabahtı. Öğle vaktinden kısa süre önceydi. 4.Bölük'e ağaçlar arasında mevzilenmiş olan Rus savunmacıların temizlenmelerine yardım etme emri verilmişti. Düşman topçusunun açtığı ürkütücü bir baraj ateşi sıırıslıklam yeşillikler arasındaki ilerleyişimizi aksatıyordu. Patlayan top mermilerine karşı arzu ettiğimiz emniyeti sunan, terk edilmiş Rus avcı çukurlarından bir zig-zaga rastgelene kadar kendimize siper arayarak can havliyle sürekli ileri gittik. Başlangıçta toplam on iki kişi olan ağır makineli tüfekçilerden geriye o vakte kadar sadece yedi adam kalmıştı. Kulakları sağır eden sürekli patlamalar biz siperde çömelirken sözcüklere, korkuya, geçmiş ve gelecek düşüncelerine mahal bırakmıyordu.

Mermiler başlarımızın üzerinde uğulduyordu. Ciğerlerimdeki havayı emen tehlikeli ölçüde yakın bir patlamayı bir taş ve toprak yağmuru takip etti. Sıcak metal parçaları, ıslak çimenin üstüne yağarak cızırdadı. Yan tarafta, gövdesi bir insanınki kadar kalın olan bir ağaç doğrudan isabet almıştı. Ağaç kör edici bir ışık patlamasıyla yok oldu. Çıra boyutundan daha büyük olmayan tahta kıymıklarından oluşan bulutlar ormanın zeminine yağdı. Bir mermi tam tepemizde patladı. Sol omzuma bir şeyin çarptığını hissettim. Ani bir şekilde sersemleyerek siperin dibine yığıldım. Görüşüm bulanıklaşmıştı. Arkadaşlarımdan dehşetli sesleri boşluktan geliyor gibiydi.

“Erwin vuruldu,” diye seslendi Ellers.

Yırtılan bir bez sesinin ardından ensemde bir elin baskısını hissettim – Ellers pansuman yapıyordu.

“Kötü görünüyor, onu toplama bölgesine götürsek iyi olacak. Erwin, ayakta durabilir misin?”

Arkadaşlarım beni ayağa kaldırdı ve parmaklarımı kanca gibi kullanarak Ellers’in palaskasının arkasına bağladı.

Ormandaki bir patika boyunca Ellers’in ardından sendeledim. Her şey dumanlı bir pusla kaplanmış gibi görülüyordu. Renkleri ve gölgeleri seçebiliyor fakat karanlık arada bir sanki yumuşak bir örtü gibi gözlerimin üstüne çöküyordu.

Ani bir şekilde durduk. Ellers’in sesi telaşlıydı. “Lanet olsun! Orman Ruslarla dolu.”

Ellers’e beni kurtarma çabalarının hâlâ zahmete değer olduğunu göstermek için homurdanmayı başardım.

“Onlar gidene kadar burada dinleneceğiz.”

Tuhaf ki hâlâ acı hissetmiyordum. Belki de Lichterfelde’de eğitimdeyken sürekli işittiğimiz “acı zihindedir” şiarı işe yarıyor, bir çeşit öz-hipnoz yaratıyordu.

İlk yardım noktasında sıhhiyeciler beni hâlihazırda çimlerde yatmakta olan bir yaralıları sırasına ilave etti. Oraya varmanın ne kadar zaman aldığını hiçbir vakit bilemeyecek olsam da, hayatımı kurtarmak için büyük riske atılan arkadaşım Ellers’e ebediyen minnettar kalacağım. Çevremdeki sesler artık cepheninkiler değil, yaralı askerlerin inilti ve feryatlarıydı. Nefes almaya yönelik her çaba başımı döndürüyordu. Kimildamaktan aciz bir vaziyette, ormanın kubbesini delen güneş ışıklarına baktım.

“Bu gitmiş, başaramayacak bu da,” dedi uzaktan gelen, sahipsiz bir ses.

Bir çizme hafifçe ayağıma vurdu. İrkildim.

“Bu hâlâ yaşıyor.”

Gözlerimin önünde bulanık bir surat belirdi.

“Şimdi, sana bir bakalım.”

Sıhhiyeci kabaca beni oturur pozisyona getirdi. Ellers’in sarıldığı kanla kaplı sargıyı çıkarıp onu yenisiyle değiştirdi ve beni yeniden yere yatırıp çevik bir şekilde ceketimin düğmelerini açtı. Soğuk elleri göğsümün üstünde gezindi.

“Çıkış yarası yok – tam bir bilmece – daha önce hiç böyle bir şey görmedim. Merak etme dostum, araç müsait olduğunda seni bir sahra ameliyathanesine göndereceğim.”

Yatarak ambulansı beklerken tuhaf, kaotik, rüya gibi düşünceler zihnime akın etti. Çocuktum. Doğum yerim olan Schlochau'daki göl kıyısında yürüyordum. Durduk ve yukarı, Cadılar Kulesi dediğimiz harabelerin perişan hâldeki taş duvarlarına baktım. Annem yanıma çömeldi. “Suyun derinliklerinde bir yerde,” diye fısıldadı kulağıma, “Cadılar Kulesi'nin altın kubbesi var.” Gülümsedi. “Kim bilir, belki de büyüdüğünde onu bulan sen olursun.”

“Oraya nasıl gitmiş anne?”

“Bir gece, uzun, uzun zaman önce korkunç bir fırtına olmuş. Rüzgâr kubbeyi göğe sürükleyip suya fırlatmış.”

Annem, her seferinde kulağıma o muazzam rüzgârı üfleyerek sonlandırdığı hikâyenin doruk noktasına ulaşırken beklentiyle kıkırdadım. Mutluluktan tüylerim diken diken oldu.

Ardından, yüzü öfkeden morarmış bir şekilde gözlerimin içine bakan babamı gördüm. “Bunu bana nasıl yaparsın Erwin? Ben ihtiyar heyetindeyim ama oğlum kiliseden kaydını sildiriyor.”

Ambulans geldi. Sıhhiyeciler bağırarak etrafta koşuşturuyordu. “En kötü vakaları bindirin. Gerisini bırakın. Onlara daha sonra yer bulmaya çalışacağız.”

Hâlâ büyük bir acı duymuyor olmama rağmen, neler olup bittiğini fark edecek kadar bilincim açıldı ve ağır yaralılarla birlikte bir ambulansın zeminine yükleniyor olmaktan dolayı dumura uğramıştım. Aralarından kan sızan et parçaları ambulansın zemininde birbirine karışmıştı. Sıhhiyecilerden biri bedenler arasında kendine yer bulup, ambulans orman boyunca hızla ilerlerken yaralıların rahatsızlığını dindirebilmek için elinden geleni yaptı. Toprak yoldaki her tümsek bir ızdırap korosunun yükselmesine neden oluyordu. Lakin kimse sürücüye yavaşlaması için yakarmadı. Yitirilmiş uzuvlarından kan kaybedenler için her saniye değerli, hiçbir acı katlanılamayacak kadar büyük değildi.

Tüfek sesleri işittiğimizde henüz çok uzağa gitmemiştik. Kurşunlar ambulansı örten brandayı delseler de daha fazla zayıya neden olmadan doğrudan başlarımızın üzerinden vızıldayarak geçip gittiler.

Hiçbirimizin yardım olmaksızın hareket edemeyecek durumda olmasına rağmen muavin bize dönüp, “Kafanızı kaldırmayın,” diye bağırdı.

Hızımızı artırırken, makineli tüfek mermileri ambulansın kaportası boyunca takırdadı. Arka tarafta oturan sıhhiyeciyi yere yığıldı. Göğsündeki bir yaradan kan boşalıyordu. Daha sonra diğer ambulanslardaki bazı yaralıların da isabet aldıklarını öğrendim.

Hauptverbandplatz’da (ana tıbbî yardım istasyonu) bir cerrah tarafından incelenmek için sıramızı beklemek adına büyük bir çadırın samanla kaplı zeminine yatırıldık. Sıhhiyeciler ara sıra aramızdan kimlerin hâlâ hayatta olduğuna bakmaya geliyordu. Ölülerin hızlıca dışarı çıkarılmalarıyla yeni gelen zayıatlar çok geçmeden onların yerlerini aldı.

Karanlık çöktü. O vakit göğsümün sol tarafı artık fena bir şekilde şişmişti. Aldığım her nefes yakıcı bir ızdıraba neden oluyordu. Daha da kötüsü, büyük bir ağırlık göz kapaklarımı aşağı çekiyor gibiydi. Uyku isteğine boyun eğmek, göğsüm sanki patlayacakmış hissinden kaçmak kolay olurdu. Fakat uykunun ölüm getireceğinden korkarak uyanık kalmak için mücadele ettim.

Nihayetinde – birkaç saat geçmiş olmalıydı – sıhhiyeciler beni bir sedyeye yatırarak, cerrahi ünitesinin başındaki yüksek rütbeli bir subay olan Dr. Jakob’un yarımı inceleyeceği ameliyat çadırına götürdü. (Bu tür tarihi detaylarla ilgili olan okuyucular için *Hauptverbandplatz*’ın *Feldpost* numarası 19754, kayıtlardaki vaka numaram ise 5794’tü.) Dr. Jakob bir şarapnel parçasının sol omuz kemiğimin üstünden göğsüme doğru girdiğine hükmetti. Akciğer zarımda herhangi bir yırtılma emaresi bulamadı ve herhangi bir çıkış yarasının yokluğunun şarapnelin hâlâ vücudumda olduğunu gösterdiğini söyledi.

“Yarayı toparlamak haricinde yapabileceğim fazla bir şey yok,” dedi Dr. Jakob. “Biraz karman çorman olduğu için derideki çapraşık yırtıkları alacak ve enfeksiyon riskini düşürmek için birbirine dikeceğim.”

Daha doktorun sözcüklerini idrak etmeye fırsatım olmadan, bir sıhhiyeciyi ağzıma ve burnuma eterli bir maske yerleştirdi.

“Nefes al,” dedi doktor.

Keskin kokuyu ağrıyan göğsümün müsaade ettiği kadarıyla içime çektiysem de anesteziğin herhangi bir tesiri olmadı.

“Haydi, haydi, kaybedecek vaktimiz yok – daha derin nefes al,” diye talep etti Dr. Jakob.

Doktorun talimatlarına riayet etmek adına çabalarımı ikiye katlayarak eteri yavaş ve uzun bir şekilde içime çektiysem de zayıf bir uyuşukluk haricinde herhangi bir şey tecrübe etmedim.

Etere boyun eğmekteki başarısızlığım karşısında usanan Dr. Jakob beni sağ tarafımın üstüne çevirerek ters bir şekilde, “Anestezi kullanmadan devam etmem gerekecek,” dedi.

Dişlerimi sıktım, dezenfektana batırılmış bezin önce serin, sonra da batıcı dokunuşunu omzumda hissettim.

“Kesinlikle sabit durmalısın,” diye emretti doktor.

Neşter omzumdan içeri daldı. Yırtık deri dilimleri doktorun forsepsinden, suratıma yakın duran beyaz, mineli bir tabağa düştü. Dr. Jakob dikişleri yerleştirdi ve onarılan bölgenin etrafındaki soyulmuş et bir araya gelene kadar gerdi. Çilem sadece birkaç dakika içerisinde sona ermişti. Tahliye edilmeyi bekleyen diğer yaralıların bulunduğu bir tren istasyonuna götürülmeden evvel bir saat boyunca istirahat ettirildim.

Gün geçti ve de gece... Fakat platformda hâlâ geleceği söylenen treni bekliyorduk. Dost canlısı bir sıhhiyeciyi bizi teselli etmek için kahramanca çabalar gösterdi. Trenin yolda olduğuna ilişkin verdiği sürekli güvenceler, yakında düzgün bir hastane göreceğimize

dair bize umut verdi. Biraz sulu çorba ve su dışında herhangi bir besin verilmedi. Aşağı yukarı iki gün sonra – lakin zamanın izini kaybettiğimden dolayı bundan emin değilim – bir yük treni platforma yanaştı ve cepheden uzağa yolculuğumuza başlamak için yük vagonlarına doldurulduk.

Vagonun hafif sallantısı ve raylardaki tekerlerin metronomik ritmiyle uyuştum. Uyku göğsüm boyunca köpüren yakıcı hisse hoş bir ara verdi. O trende ne kadar yolculuk ettiğimi söyleyemem, fakat seslerin gürültüsüne uyandığımda kendimi bir avuç *Waffen SS* yoldaşımla birlikte Harkov'daki küçük bir hastanenin koğuşunda buldum. Çeşitli *Wehrmacht* birliklerine mensup yaralılar da komşu koğuşları dolduruyordu. Birkaç günün ardından daha iyi hissetmeye başladım ve diğer hasta arkadaşlarımla kaynaşmaya imkân buldum.

Altın çerçeveli gözlük takan bir subay yaralıların moralini yükseltmek için ziyarette bulundu. Yatak yatak gezerek herkesin eşini ve çocuklarını sordu. Tesellileri samimiydi ve trajik bir durumdan haberdar edildiğinde yakınan kişinin – eğer varsa – elini tutuyor veya bir subaydan beklenebilecek en ufak bir mesafelilik göstermeksizin hastanın omzunu sıvazlıyordu. Başucuma geldiğinde ona beni hastaneye getiren hadiseyi sanki yeniden yaşamışçasına anlattım. Birkaç nazik söz söyleyip, ailemin nasıl olduğunu sordu ve bir sonraki yatağa geçmeden evvel bir anlığına durup, “Senin için yapabileceğim bir şey var mı?” diye sordu.

O vakit baca gibi sigara içerdim. Bir sigaranın keyfini çıkarmayalı da epey olmuştu. “Bir sigara iyi olurdu,” diye cevap verdim.

Subay gülümseyerek elini ceketinin cebine götürdü, paketlenmiş bir puro çıkardı ve onu diklemesine gözlerimin önünde tuttu. “Bu işini görür mü?” diye sorup puronun paketini açtı. “İşte, al bakalım. Buralarda bir yerde küçük kullanışlı bir puro makası setim olacak.” Elleri aparatı bulana kadar pantolonunun

bir cebini karıştırdı ve ben puroyu elimde tutarken bir ustanın çevikliğiyle ucunu kesti. “Bütün bu yaralılara bakılınca – Prohorovka çetin geçmiş olmalı,” dedi anlayışlı bir şekilde. Eli bir kez daha cebine uzandı ve mavi-sarı bir kibrit kutusunu tıkırdattı. “Bunları da unutmamalıyız.”

Takırdayan kibritlere odaklanan başhemşire başını sallayarak üstünde “*Sigara İçmek Yasaktır!*” yazan nota işaret etti. Bozuşmak istenilecek türden birine benzemiyordu, o yüzden subay gittiğinde koridora çıktım ve sırtımı duvara yasladım. Puroyu gözlerimin önünde tutup biçimine takdirle baktım. Ona dokundum, taze tütünün zengin aromasını içime çekmek için yavaşça burnumun altında gezdirdim. Puroyu dişlerimin arasında tuttum, bir kibrit çaktım, puronun ucuna götürdüm ve harika dumanı içime çektim. Yumuşak, nefsanî bir titreme ayaklarıma kadar yayıldı. Gözlerimi kapattım ve tam olarak hiçbir şey düşünmedim...

Çaresiz bir inilti mutluluk ânımı böldü. Duymamazlıktan gelmeye çalışsam da sesin merak uyandıran acınası bir tonu vardı. Mutluluğumun ihlali nedeniyle sinirlenerek, suratımın önündeki dost canlısı duman bulutunu elimle dağıtıp kendimi sağlam omzumla duvardan ileri doğru ittim. Elimde puroyla kederli iniltiyi, yastıklara dayalı bir *Wehrmacht Leutnant*’ının yattığı yandaki odaya doğru takip ettim. “Doktora ihtiyacın var mı?”

Yüzü fena hâlde solgun olan *Leutnant* gözlerini açarak inledi, “Ölüyorum, ölüyorum.”

“Ne oldu?” diye sordum.

“Mermi,” diye sayıkladı zayıf, cırtlak bir sesle, “ciğerden.”

Düşünmeden, kendimi Lichterfelde’deki eğitimde kafama kazınan mantrayı tekrarlararken buldum: “Acı zihindedir.” Puroyu dudaklarıma götürüp dumanı bir kez daha içime çektim ve ardından ona da bir nefes çekmesini teklif ettim. Reddetti. *Leutnant*’ın sürekli iniltilerine dinleyici olmak istemeyerek ayrılmak için bahanemi sundum. “Başhemşire beni görmeden gitsem iyi olacak. Nasıl olduğunu görmek için daha sonra tekrar uğrayacağım.”

Ben çıkarken feryat etti, “Ölüyorum, ölüyorum.”
O gün daha sonra uğradığımda hayatını kaybetmişti.

Belki de sigara isteğime yenik düşmemiş olmam gerekirdi, zira birkaç gün sonra, her geçen dakikayla daha da kötüleşen ciğerimdeki bir acıyla durumumda bir kötüleşmeden muzdarip oldum. Doktorlardan biri akciğerimin su topladığı teşhisini koyup yataktan ayrıldı. Çok geçmeden, sanırım emme işi için tasarlanmış bir makineye bağlı olan uzun bir iğneden müteşekkil olan ürkütücü bir aygıtla geri döndü.

“Bu biraz rahatsız edebilir,” dedi doktor arkamdan.

İğnenin derimi, kaburgalarımın arasını sertçe zorladığını hissettirdi. İğne, derinin birden yol vermesiyle akciğerimin derinliklerine saplandı. Sondanın en ufak hareketi gırtlığımdan istemsiz ciyaklamalar kopmasına neden oluyordu.

Doktor kolunu çevirirken alet ritmik, hafif bir puf sesi çıkardı. Nihayetinde, “İşe yaramıyor,” diyerek pes etti. “Başka bir şey denemem gerekecek.” Ardından bir hemşireden şırınga getirmesini istedi.

Hemşire, ucunda tıbbi bir gereçten ziyade nal çivisine benzeyen iğnenin bulunduğu şırıngayla geri gelince gözlerime neredeyse inanmadım. İğne ciğerimin içinde gezinirken sertçe duşağıımı ısırdım.

Doktor iğneyi çekerken, “Hmm, sonuç olarak sıvı varmış gibi görünmüyor,” diye kanaat getirdi.

Sanki sudan çıkmış bir balık gibi, nefes almak için birden mücadele etmeye başladım.

Durumla başa çıkamayan doktor beni Kraków’daki, üniformanın alınacağı ve üçlü ranzalarla dolu kalabalık bir koğuşa gönderilmeden önce sadece paçalı donum ve gömleğimle kalacağım bir *Wehrmacht* cerrahi ünitesine gönderdi. Daha hareketli hastalardan biri olduğumdan en üstteki yatağa yerleştirdim. Lakin hastanedeki misafirliğim kısa sürdü. Çok geçmeden, bu kez yataklarla, çekici

Danimarkalı hemşirelerle ve bütün gerekli alet edevatla teçhiz bir trenle bir kez daha yola koyulmuştum. Tren Silezya'dan geçip, her yaralıya Nazi Partisi'nin mahalli şubesinde şarap, bira veya çikolata ikram edildiği Kattowitz'de durdu. Müteakiben Avusturya'daki bir nekahet kampına doğru yolumuza devam ettik.

Viyana'dan fazla uzakta bulunmayan bir kasaba olan Jude-nau'ya varışımız platformda Strauss valslerini çalan bir orkestra tarafından karşılandı. Yöre halkı güneşli sokaklara sıralanmış, *Reich*'in ve Avrupa kültürünün muhafazası için gençliklerini ve uzuvlarını kaybetmiş olanları karşılamak için ellerini çırp-maktaydı. İçimizden hâlâ yürüyebilecek durumda olanlar –her ne kadar iç çamaşırımla geçit yapmak durumunda olsam da ben de bunlar arasındaydım – takdirle bakan izleyicilerin önünden geçtik. Daha ağır yaralılar, orduya dâhil edilmekten kaçacak kadar şanslı olan atların çektiği arabalarda sırt üstü yatıyorlardı. Maa-lesef, nekahet dönemini geçireceğimiz hastane kasabanın diğer ucundaydı ve Berlin'de iç çamaşırımla gezindiğim rüyalar bir süre sonra uykuma musallat oldu.

PROHOROVKA KORKULUĞU

O VAKİT bir hastane olarak hizmet veren bir manastırın taraçasında, kauçuk tulumlar giyinmiş olan iki hemşireden biri, “Haydi seni bu pis elbiselerden kurtaralım,” dedi. Ben daha ne olup bittiğinin farkına varamadan, son mahremiyet kalıntım olan sersefil iç çamaşırımı da çıkarıp, çıplak bedenimi sıcak sabunlu suyla yıkadılar. Tam da rahatlayıp deneyimin tadını çıkarmaya başlamıştım ki bir robdöşambra sarıldım ve çarşafları cennetin bulutları kadar beyaz bir yatağa götürüldüm. Yalnızca rahat ve temiz bir yataktan mahrum bırakılanlar bu imtiyazın ihyasıyla gelen mutlak sevinci anlayabilirler. Yağmur sularına batmış bir siperde bir parça uyku uyumaya çalışmaya kıyasla ne de büyük bir değişiklik... Bütün hastaların karınlarını tek bir seferde doyurmak için yeterli imkân olmadığından dolayı yemekler sırayla dağıtılıyor olsa da, *Ostfront*’ta açlıktan kıvranmama birçok kez ramak kaldığından bu benim için büyük bir sıkıntı değildi.

Judenau’da geçirdiğim birkaç günün ardından, yakınlardaki Viyana’da bir SS hastanesi olduğunu öğrendim. Nöbetçi doktora oraya sevk edilmemin benim için daha iyi olacağını önererek, “Fakat bir sorun var,” diye ilave ettim, “Görünüşe göre üniformamı yitirdim. Acaba yenisi için talepte bulunabilir misiniz?”

“Birkaç telefon ederim,” diye teklif etti, “ama söz vermiyorum.”

Doktor birkaç gün sonra kol üzerinde tuttuğu bir paçavra yığını ve elinde bir belgeyle çıkageldi.

“Bu geçiş iznin,” dedi evrakı bana uzatarak, “ilk fırsatta SS hastanesine gideceksin. Sana bu üniformayı bulabildim,” diyerek ardından paçavra yığınının yatağımın ucuna bıraktı.

Yırtık pırtık kumaş yığınının dehşetle baktım. Bir Birinci Dünya Savaşı üniformasından alınmış açık gri malzemeden yamalar, üstünkörü tamirat içindeki diz ve dirsek bölümlerini kaplıyordu.

“Senin ölçülerine uygun sadece bunları bulabildiler,” diye açıkladı doktor.

Üniformayı üstüme geçirdim. Ceketin kolları beş santimetre kısa, pantolon on santimetre uzundu. “Bunun içerisinde korkuluğa benziyorum,” diye yakındım.

Doktor sırtıtmamak için kendini tutarak yanıtladı. “Üzgünüm ama elimden gelenin en iyisi bu.”

“Eğer inzibat devriyesine denk gelirsem beni firari diye tutuklayıp bir ceza taburuna⁶³ gönderecekler.” Bu dediğim tam anlamıyla şaka sayılmazdı. İnzibatlar cephenin tehlikelerinden uzakta bulunmalarını meşru göstermek için daima fırsat kollarlardı.

Doktor yorgun gözlerini ovuşturup kızgın bir of çekerek bezaz önlüğünün yan cebinden bir bloknot çıkardı. “Hmm, bunun senin için bir sorun olabileceğini anlıyorum. Durumu açıklayan bir not yazacağım.”

Bana böylesine iğrenç bir elbise verilmesinin, *Leibstandarte* yakınlarında olduğunda kendilerini daha güvende hissettiklerini daima söylemiş olan arkadaşlarımla aksine *Waffen SS*e karşı garez beslemiş bir *Wehrmacht* levazım subayının maksatlı bir aşağılama eylemi olduğuna dair hâlâ şüphe taşıyorum.

63 Almandada “Strafbataillon” anılan bu birlik Alman ordusundaki tutuklu bulunan askerlerden oluşmaktaydı ve zayıf biçimde teçhiz edilmelerine karşın en tehlikeli görevlere (savunulması imkânsız görünen yerlerin diğer birliklere zaman kazandırılması maksadıyla savunulması, mayın tarlalarının temizlenmesi gibi) gönderilmekteydiler. Keza ileri cephe hattındaki mevzilerin oluşturulması veya tamir edilmesi gibi işlerde de kullanılmaktaydılar. (ç.n.)

Viyana'daki SS hastanesindeki nöbetçi kahkahalarla güldü. "Tam burada bekle ve kıpırdama. Hemen döneceğim. Bu arada, nerede yaralanmıştın?"

"Prohorovka."

Birkaç dakika sonra iki arkadaşıyla birlikte döndü ve beni işaret ederek, "Bakın," diye bağırdı, "Prohorovka korkuluğu."

Hastanedeki yürüyebilir durumda olan herkes çok geçmeden sefil görüntüme gülmeye geldi. *SS'teki* arkadaşlarımla arasında birçok tebessüme neden olan derme çatma üniformamla hiçbir fotoğrafımın çekilmemiş olmaması pek yazık.

Çoğunluğunu, *Leibstandarte*'nin hâlâ cephede olan şu veya bu üyesi hakkında bitmek tükenmez sorular soran *Leibstandarte* yaralılarının oluşturduğu bir koğuşa ayrıldım. Genellikle herhangi bir bilgi temin edemiyor olsam da, sordukları sorular en azından yeni arkadaşlarıma aşına olmama aracılık ediyordu.

Daha doğru düzgün yerleşmeye fırsat bulamadan, doktorlardan biri beni bir röntgen cihazının bulunduğu bir odaya aldı. Ben ameliyat masasının üstünde yatarken cihazı gereken konuma getirdi ve göğsümün röntgenini çekti. Ertesi gün filmle birlikte gelip onu cama doğru tuttu. "Bu Röntrografa göre bir şarapnel taneciği sol tarafındaki iki kaburganın arasına yerleşmiş," dedi. Ardından görsele işaret etti. "İşte burada, göğsünün önünde," diye açıkladı. "Yarın senin için onu çıkaracağız."

Anestezinin etkisi geçip de kendime geldiğimde odada tek başımaydım. Sabırla beklediysem de kimse gelmedi, ben de merdivenlerden inip koğuşa dönmeye karar verdim. Çok geçmeden ardımdan patırtıyla kovalayan bir hemşire güruhu oluştu. Yatağıma geri götürürken beni acımasızca fırçaladılar. Ameliyatı gerçekleştiren doktor baş ve işaret parmakları arasında tuttuğu bezelye boyundaki bronz renkli bir metalle çok geçmeden çıkageldi. "Kesinlikle çok şanslısın," dedi. "Kürek kemiğinin tepesinden girip doğrudan akciğerine doğru ilerlemiş. Kalbini milimetrelerele iskalamış olmalı."

İyileşme sürecim düzgün bir şekilde ilerledi ve bu sırada bana yepyeni, üstüme kusursuzca oturan bir *Waffen SS* üniforması verildi. Tek şikâyetim üstünde *Adolf Hitler* kelimelerini taşıyan alay kol bandından yoksun olmasıydı.

Hastane yaşantısının tekdüzeliğini kırmak için içimizden bir grup arabayla Prater'e, nehir kıyısının yakınındaki ağaçların benekli gölgelerinde paketlenmiş bir öğle yemeği yiyeceğimiz geniş bir park bölgesine götürüldük. Şehirde Hristiyan inancına ait en kadim yer olan *Ruprechtskirche*'yi ziyaret ettik. Ardından ise diğer tarafında büyüleyici güzellikte olan bir binanın bulunduğu geniş bir sokağa âniden çıkan dar sokak araları boyunca gezindik. Girift taş oymalar kemerli pencereleri sarıyor, büyüleyici Gotik kuleler gökyüzünü deliyor ve fevkalade zikzaklı kalıplardaki altın sarısı, yeşil ve beyaz çinilerle süslenmiş olan çatı göz kamaştırıyordu. Binanın iç kısmındaki bütün azamete rağmen, benim keyifle hatırladığım kısım ise *Fenstergucker*. Vaiz kürsüsüne giden taş basamakların temelinde elinde iskarpelasıyla, bir pencereden dışarı bakan bir taş ustası oturmuştu. Aziz Stephen Katedrali'nin ziyaretçilerine ebedî bir selam...

Bir asker olarak Ukrayna ve Rusya'nın kasaba ve şehirlerini görmüş fakat Avrupa'nın Almanca konuşan kısımlarında hiç seyahat etmemiştim. Viyana'yı görme fırsatı bulmak Berlinli genç bir delikanlı için gerçek bir ayrıcalıktı.

Nekahet dönemimi tamamlamam için, savaş öncesinde masajlar ve sıcak çamur banyolarıyla varlıklı ziyaretçileri şımartmaya tahsis edilmiş güzel bir *Kurort* olan Bad Vöslau'ya gönderildim. İkametgâhım, yaralı askerlerin iyileşmeleri için *Wehrmacht* tarafından askerî hizmette kullanılmak üzere el konulan eski, sık bir oteldeydi. Termal banyoların girişinin yakınında, bir taş atımlık mesafede kalıyordum. Birinci kattaki odam, henüz beyaza boyanmış ferforje korkulukların ardındaki verandasıyla çevredeki dağların güzel bir manzarasını sunuyordu. Bir kez daha, oradaki tek *Waffen SS* bendim.

Günün güneş batana kadarki kısmını Viyana kırsalını keşfederek geçiriyordum. Bir ormanın içinden geçen dar bir patika beni sarmaşıklarla kaplı kemerli bir yola, yüzyıllar önce Türkler tarafından enkaza çevrilmiş bir kale olan Burg Merkenstein'in girişine götürdü. Yakınlarda ise zarif binaları ve pitoresk kiliseleriyle güzel Gainfarn ve Grossau köyleri vardı. Otelin yakınlarındaki Schlosspark'ta saatler boyu güneşin altında yatıyor, kuşların kadim bir çınar ağacının yeşilliklerinin içine ve dışına uçuşunu izliyor veya çimlerde böcek avlıyordum. Bu pastoral yerde *Ostfront*'taki kanlı mücadelelerin hâlâ şiddetle devam ettiklerine inanmak insana zor geliyordu.

Hastanenin başındaki başhekim, yani yüksek rütbeli bir *Oberstabartz*, günün birinde kahvaltıdan kısa bir süre sonra yanıma geldi ve bana taburcu belgemi, seyahat evrakımı ve Lichterfelde'deki *Leibstandarte* karargâhının damgasını taşıyan bir mektubu getirdi. Mektubu okurken dudaklarıma bastıramadığım bir tebessüm yayıldı. Üç haftalık ev izni verilmiş, iki rütbe terfi almış (*Sturmmann*'lıktan *Unterscharführer*'liğe) ve hem İkinci Sınıf Demir Haç hem de siyah Yaralı Rozeti (bu iki kez yaralanan ya da soğuk ısırgı olanlara verilen bir rozetti) ödüllendirilmiştim. Harkov'daki tehlikeli görevi başarıyla yerine getirmem ve iki Rus tankının imhasındaki rolüm sonunda resmen ödüllendirilmişti. Fakat şimdi ne yapacaktım? Üniformam olsa da yeni rütbemi gösterecek rütbe işaretine sahip değildim. Bu olmaksızın bir *Wehrmacht* devriyesiyle karşılaşmak bir Waffen SS için bütünüyle utanç verici olurdu ve en kötü ihtimalle, üniformamdaki rütbe evrakımdakiyle uyuşmadığı için firari sanılabilirdim.

Şans eseri, şehirde evrakın gösterilmesi durumunda üniforma aparatlarının satın alınabileceği, askerî malzeme satan bir yer olduğunu keşfettim. Şükür ki dükkânın stoklarında yeni rütbeme karşılık gelen gümüş kordon ve yaka yıldızı mevcuttu. Trenimin o günün ilerleyen saatlerinde Bad Vöslau'dan ayrılacak olmasından dolayı, aldıklarımı ceketimin yakasındaki spoletlere diktirmek üzere aceleyle otele geri döndüm.

BERLİN'DE YENİ BİR YAŞAM

SCHLESISCHER BAHNHOF'UN çıkışındaki polisler, ajan veya firariler bulmak için attıkları inceleyen bakışlarla trenden inen yolcuların yüzlerinde suçluluk işaretleri arıyordu. Göz teması kurmadan yanlarından geçtim.

“Ne kadar da şıksınız.”

Göstermelik bir nezaket içeren sözler soğuk ve tehditkârdı, ayrıca her nasılsa bana yönelik olduklarını biliyordum. Durmaksızın, “Teşekkür ederim,” dedim omzumun üzerinden.

“Dur!”

Midem kasıldı.

“Belgeler lütfen.”

Ceketimin cebinden, ilişiginde izin kâğıdım bulunan *Soldbuch*'umu çıkarıp bana doğru uzanmış olan açık ele takdim ettim. Polis belgeleri yakından inceledi ve yoluma devam etmeme işaret etmeden önce gözlerime baktı. Şüphesini uyandıran belki de yepyeni üniformamdı.

Apartmanımıza giden en kısa yolu tercih ederek Grosse Frankfurter Strasse'ye ulaştım. Trafik her zamanki gibi yoğundu. Kaldırımların ucunu işaretleyen beyaz şeritler – bunlar karartmalar sırasında ışık olmaksızın araç sürmeyi kolaylaştırmak için eklenmişlerdi – henüz boyanmışlardı. Strausberger Stresse'yi geçerken, yolcuyu evine çeken o aidiyet hissiyatı boğazımı düğümledi.

Apartmanımızın karşısındaki kaldırımda durup memnuniyet dolu uzun bir soluk aldım. Annem avluyu temizlemeyi henüz

bitirmiş, ayaklarının dibinde su kovası, elinde paspasla sırtı bana dönük, çıkardığı işi takdir ediyordu. Tam karşıya geçecekken, bir tramvayın neşeyle çınlayan zili taşıtın yaklaştığına dair ihtar verdi. Tramvay geçer geçmez, “Anne, eve geldim,” diye seslenerek aceleyle yolun karşısına geçtim. Arkasını döndü. Sanki sersemlemiş gibi bir anlığına dikildi ve ardından ellerini önlüğüne silip kollarını boynuma dolayarak yüzümü yüzüne yaklaştırdı.

“Ah, Erwin, yaranı duyduğumda çok endişelendim.”

“İyiym anne, yaram güzelce iyileşiyor.”

Boynumu bıraktı ve bir adım geri çekilip önlüğünün köşesiyle yanaklarını sildi. Elimi cebime atıp neredeyse hayatıma mâl olan metal parçacığını çıkardım. “Anne bak,” dedim onu baş ve işaret parmaklarım arasında tutarak, “görüyor musun – küçücük, endişelenecek bir şey yok.”

Avlunun girişinde beliren babamın konuşmadan evvel biraz dudakları titredi. “Ah, Erwin, seni pencereden gördüm, bana maceralarını anlatmalısın. İşte, şuna bir bakayım.”

Top mermisinin parçacığını avucunun içine koydum. Babam parçacığı birkaç kez ileri geri yuvarlayıp, önemini tarttı. Evde olmak güzeldi.

Uykuyla uyanıklık arasında bir yerde, ormandaki toprak patikada paldır küldür ilerleyen ambulansın arkasında bir kan gölünün içerisinde yatıyordum. Çevremde kolları ve bacakları eksik bedenler vardı. Annemin sesi rüyanın dehşetini dağıttı.

“Erwin, üçüncü kez soruyorum: Kalkmayı düşünüyor musun?”

Gözlerimi açtım, ayaklarımı yatağın kenarına attım ve terle kaplı atletimi çıkardım. Ayaklarım Rostov’dan kaçarken bindiğimiz kamyonun arkasında geçirdiğim dondurucu gecenin mirasıyla zonkluyordu. Hâlâ uyku sersemi bir hâlde, “Günaydın anne,” dedim. İlk izin günümün yarısı hâlihazırda geçmişti.

Sıcak bir gündü, Glaser fırınının bunaltıcı fırınlarının eşliğinde geçirilemeyecek kadar sıcak. Fritz’in vereceği haberler

bekleyebilirdi. Aksine, bir uçaksavar kulesinin⁶⁴ – Orta Çağ kalelerinin beton bir taklidi – parkın en uzun kestane ağaçlarının çok daha üzerinde yükseldiği Friedrichshain’a doğru ilerledim. Kulenin zirvesindeki 88 mm’lik uçaksavar toplarının namluları gökyüzüne bakıyordu. Söz konusu yapıyı ilk kez görüyordum. Uğursuz varlığı omuzlarımda tedirgin bir irkilmeye neden oldu.

Frieden Strasse’ye paralel bir şekilde devam eden bir yoldan ilerleyerek peş peşe dizili Märchenbrunnen havuzlarına, peri masalı çeşmelerine geldim. Havuzları çevreleyen alçak bir duvarın üstünde Grimm Masalları’ndaki karakterlerin heykelleri vardı. Çocukken, havuzlara bakan bu taş banklarda babamla birlikte oturmayı severdim. Jacob ve Wilhelm Grimm’in hikâyelerini ben onları ezberleyene kadar tekrar ederdi. Şimdi, bu fışkıran sulara bakarken çocukluğum imkânsızcasına uzakta, sanki o da bir peri masalından başka bir şey değilmiş gibi görünüyordu. Derin bir nefes alıp, sükûn içerisinde bir içkinin tadına varabilmek için Horst Wessel *Sturmlokalı* ziyaret etmek üzere Lichtenberger Strasse’ye döndüm.

Biramı yudumlayıp, *Luftwaffe*’de *Unteroffizier* olan mekândan sorumlu arkadaşla sohbet ederken uçaksavar kulesinden söz ettim. Bu, battaniye yığınları ve diğer malzemelerin duvarların dibine depolandığı mahzenlere kendisinin rehberliği eşliğinde bana bir gezinti yaptırmak için onu teşvik etti.

“Fazla söze hacet yok. Acil durumlar için uyku takımları ve bomba sığınaklarında kullanılmak üzere karavana konserveleri – Hamburg’dan çıkarılmış bir ders. Sırada kimin olduğunu kestirmek için dahi olman gerekmiyor.”

Yanan binalara ilişkin görüntüler hızla aklımdan geçti. Elbette, bir asker olarak, yanan binalar benim için yeni bir şey değildi – fakat bunlar Alman binalarıydı.

“Neden bu akşam bize eşlik etmiyorsun? Çingene müziği yapan üç kişilik bir grup var. Kaliteli müzik, birkaç saatliğine kafanı dağıtır. Hayal kırıklığına uğramazsın, yetenekli müzisyenler. Keman, klarnet, akordeon... Sen ne istersen çalabiliyorlar.

64 Flakturm. (ç.n.)

Sturmlokal'den ayrılmamın ardından Glaser fırınına ziyaret etmek için Memeler Strasse'ye doğru bir tur attım. Lakin, kalfam Fritz'in, "*Volk und Vaterland*"⁶⁵ için toprağa düştüğünü öğrendim.

Üç haftalık hava değişiminin ardından Lichterfelde kışlasında göreve başlamak üzere tekmil verdim. Büyük, cilalı bir masada oturan *Obersturmführer*, *Ostfront*'taki tecrübelerime ilişkin beni sorguya çekti. Bürosundan çıkmak üzereyken taburuma ne olduğunu bilip bilmediğini sordum.

Obersturmführer'in dudakları inceldi, yüzü ciddi bir ifade aldı. Kalemini masaya koydu, dirsekleri parlak yüzeyin üstünde, "Elbette sana tam detayları veremem, ama Kuzey İtalya'da olduklarını söyleyebilirim. Bildiğin üzere İtalyanlar bizi yüzüstü bıraktı. Arkadaşların İtalyan ordusunun silahsızlandırılması ile kentler ve kırsalda nizamın korunmasına destek oluyor. İtalyanların korkakça nitelikleri bizim için büyük bir kayıp olmayacak. Bırakalım bu hainlerle ne yapabileceklerini Amerikalılar düşünsün. Lakin, sana gelince *Unterscharführer* Bartmann, şu an için sana verecek spesifik bir görevimiz olmadığını söylemeliyim. Bu sırada Lichterfelde'de kalacaksın fakat elbette, bu durum aniden değişebilir. Şimdi, bana sormak istediğin başka bir şey var mı?"

Bir Berlinli olarak durumdan bütünüyle istifade ettim. Semte artık Horst Wessel semti dendiğini bir anlığına unutarak, "Ailem Friedrichshain semtinde yaşıyor," dedim. "Eğer onlarla kalmama müsaade edilirse bundan mutlu olurlar." Şaşılacak şey ki *Obersturmführer* talebime yönelik herhangi bir itiraz belirtisi göstermedi.

"İki şartla: Haftada iki kez buraya gelip bizzat rapor verecek ve daima göz açıp kapayıncaya kadar kışlaya dönmeye hazır durumda olacaksın."

Kışla kapısının yakınlarındaki tramvay durağına doğru ilerlerken, İtalya güneşindeki arkadaşlarıma katılmak için sabırsızlanıyordum.

65 Almancada, "Halk/Millet ve Vatan." (ç.n.)

Lichterfelde'yi bir sonraki ziyaretimde birliğime dönmek adına talepte bulundum.

Çok geçmeden, ailemle kalmam için öne sürülen koşullar, telefonla irtibatla kalmam şartıyla varlığımın haftada bir kez talep edildiği şekilde yumuşatıldı. Kışlaya her gittiğimde bir sonraki ziyaretime kadar yetecek yiyecek istihkakımı alıyordum. Bu, evde geçirdiğim üç hafta boyunca yetersiz istihkaklarını benimle paylaşmak durumunda kalmış ve bunu muhakkak bir çeşit sınav gibi bulmuş olan ailem için büyük bir ferahlıktı.

22 Kasım 1943 gecesiydi. Ağabeyimin karısının bir kız çocuğu, yani küçük Angelika'yı doğurduğuna dair mutlu haberi aldığımızda ailemle birlikte evdeydik. Amca olmuştum. Haberi aldığımız saatlerde, hava taarruz sirenleri, usandırıcı ihtarlarını şehrin dört bir yanına haykırmadan evvel mütevekkil birer nefes çekti. Bu kısa süren hoşnutluk dönemime acımasız bir panzehir olmuştu. Berlin'in sistematik imhası başlamıştı.

Ailem bodruma sığındı. Ben ise annemin itirazlarına karşın bombardımanı apartmanımızın çatı katındaki açık bir tavan penceresinden izledim. İngilizlerin hedefinde şehrin merkezi kısımları olduğundan Strausberger Strasse'de kaygılanacak pek az şey vardı.

Ağır bombardıman uçaklarının uğultusu, bir infazın öncesindeki trompet seslerini andırırcasına gittikçe arttı. Projektörlerin ışıkları, çapraz çizgiler çizerek, karanlığın içinde davetsiz misafirleri arıyordu. Ardından ise "Noel ışıkları", yani İngiliz Pathfinder taarruz grubu⁶⁶ uçakları tarafından bırakılan ve paraşütlerle düşerken saçılan yüzlerce renkli işaret fişeği ortaya çıktı. Bu, şehri sivil ve evlerinden kazımak maksadını taşıyan bir gece bombardımanının başlangıç aşamasıydı. Berlin şehir merkezinin üstünden dalga dalga bombardıman uçakları geçti. Tahrip gücü

66 Britanya Kraliyet Hava Kuvvetleri'ne bağlı olarak hava taarruzlarında keşif taarruzları yapan ve arkalarından gelen bombardıman uçaklarının hedef tayinlerini kolaylaştıran birim. (ç.n.)

yüksek bombalar Alexanderplatz'ın batısında gece göğüne yükselen devamlı bir gümbürtüyle infilak etti. Ardından yangın bombaları düştü ve Berlin'i alevler sardı. Alttan kan kırmızı yanan duman bulutları şehrin üstünde asılı kaldı.

Alexanderplatz'a giden tramvaya bindiğimde vakit hâlihazırda akşamüstüydü. Borsa binasından yayan devam edip, dün gece ortaya çıkan zarara daha yakından bakabilmek için batıya yöneldim. *Tiergarten*'ın ötesinde tahrip olmuş binalardan hâlâ dalga dalga duman çıkıyordu. Ambulanslar yollara saçılmış molozlardan sakınarak ilerliyordu. Seyyar rampalar üzerindeki işçi grupları tramvaya hizmet veren elektrik hatlarını onardı. Çalışmaktan ve kederden belleri bükülmüş siviller, ellerinde küreklerle rayları temizledi. Kaldırımlardaki molozların arasına masalar, sandalyeler ve diğer kurtarılan mobilyalar yığılmıştı. Kendi şehirlerinde mülteci olan karmakarışık kadın ve çocuk yığınları, apartman ve dükkânlarla değil, fakat dağılan binaların sebep olduğu labirentlerle kaplı sokaklarda içleri evlerine ait kıymetli eşyalarla dolu bebek arabalarını itiyorlardı. Birkaç kişi bana doğru küçümseyici bakışlar attı. Bu *Waffen SS*'e karşı sivil içerleyişi tespit ettiğim ilk seferdi.

Oranienburger Strasse'de, *Wehrmacht* personeli *Neue Synagoge*'nin enkazı arasında didinerek çalışıyordu. Sinagogun kubbesinden geriye kalanlar kaldırıma saçılmıştı. Sıyrılmış kamuflaj boyasının arasından orijinal altın rengi görülüyordu. Oradan geçenleri kaldırımın üstündeki molozların etrafından yönlendiren bir *Wehrmacht Feldwebel* ıyla konuşmak, saldırının şiddeti hakkında herhangi bir detay bilip bilmediğini sormak için durdum.

"Şimdiye kadarkilerin en kötüsü," dedi *Feld*. "İki bin ölü – muharebe meydanı gibi – hiç böyle yaralar görmemiştim, *Ostfront*'ta bile. Çoğunlukla kadın ve çocuklar. Hayvanat bahçesi de ağır zarar görmüş, bütün filler ölmüş. Çok yazık, çocukken hayvanat bahçesine gitmeyi severdim. Ayrıca Postdamer Tren İstasyonu... Tren giriş çıkışı yok.

Cesaret edip, “Sinagoga yazık oldu, güzel bir binaydı,” dedim.

“Sen neden bahsediyorsun,” diye düzeltti *Feld*, “üç senedir levazım deposu.”

Friedrich Strasse’deki zanaat okuluna fırıncı çırağı olarak haftada iki kez ders görmeye giderken genellikle bu binanın önünden geçerdim. Önünden son kez geçtiğimde 1940 baharıydı ve hâlâ Yahudiler için bir ibadet merkeziydi. Koruma altına alınmış bir yapıydıysa da, imha edilen Kaiser Wilhelm Anıt Kilisesi ve Charlottenburg Sarayı’nın aksine ertesi günkü radyo bildirisinde sinagogun çöküşüne yer verilmedi.

Babam eve vardığımda *Völkischer Beobachter*’in bir nüshasının ardında koltuğundaydı. Beni sadece sükût ve sert bir yüzle karşıladı. Koltuğunun yanındaki çok amaçlı masada, kilisenin üyelikten feragatime ilişkin tebligatının kopyası duruyordu. Kilise ihtiyarı olan babamın, cemaatten ayrılma kararım hakkında kilise yetkililerince bilgilendirilebileceği ihtimalini atlamıştım.

Völkischer Beobachter aniden kapandı. Babam mektubu aldı ve buruşturarak bana doğru fırlattı. “Beni nasıl böyle utandırırısın?”

Kilise vergisini, yani *Kirchensteuer*’i ödemek zorunda kalmayarak yapacağım küçük birikimden bahsetmenin veya herhangi bir kilisenin öğretilerini takip etmeye gönülsüz olsam da hâlâ Yüce Yaratıcı’ya inandığıma dair onu temin etmenin bir yararı olmayacaktı.

Babamın öfkesinin soğumasına zaman tanımak için Lichtenberger Strasse’deki artık kapısını sık sık aşındırdığım *Sturmlokal*’e yürüdüm. Mekândan sorumlu olan *Luftwaffe Unteroffizier*’iyle kaynaşmıştık. Genellikle masada karşılıklı oturup birkaç bira yuvarlıyor ve kötüye giden savaşı tartışarak vakit geçiriyorduk.

“Ruslar Dinyeper’de. Nerede yanlış yaptık Erwin?”

Bozgunculukla bağdaştırılan herhangi bir konuşma ikimizin de başını kolayca polisle belaya sokabilirdi, fakat *Luftwaffe*’nin bu adamına karşı biraz güven besler olmuştum. “Dunkirk’te büyük bir fırsat kaçırdık,” dedim. “Kuzenim Theo Gerlach oradaki bir *Wehrmacht* birliğinde ağır makineli tüfekçiydi. İngilizlerin

plajda toplanmalarını izlemiş, fakat menziline rahatlıkla giriyor olmalarına rağmen onlara ateş etmemesi emredilmiş. İngilizler kabak gibi açıkta dururlarken kaçmalarına müsaade ettik.”

“Bizim çocuklar bile hemen hemen onlara ilişmedi,” dedi *Luftwaffe*’deki arkadaşım.

“Ayrıca bence İngiltere’yi işgal etmemeye karar verdiğimizizde de büyük bir fırsat kaçırdık,” diye ilave ettim. “Arada Atlantik varken Hamburg ve Berlin Amerikan bombardıman uçaklarının menzili dışında kalırdı.”

“İngilizler – onları kendi topraklarında yenebilir miydik?”

“Savaş İngilizlerden daha iyi hazırlanmıştık, kolay olmayabilirdi ama yapabiliydik. İskoçların bizden yana taraf olacaklarının söylendiğini duydum; çünkü İngilizlerden hep nefret etmişlerdir.”

“Ah,” dedi *Luftwaffe Unteroffizier*’i düşünceli bir şekilde, “eğer kartlarımızı doğru oynamış olsaydık daha fazla Ukraynalı da bize katılmış olabilirdi.”

Unteroffizier haklıydı. *Ostfront*’ta konuşluyken Ukraynalılarla yaptığım konuşmalardan eğer *SD*’in yaptığı sert muamele söz konusu olmasaydı birçoğunun komünistlere karşı bizimle taraf olacaklarına kani olmuştum. Fakat bu devamını getirmek için fazla riskli bir konuydu.

Mekânda sahne alan çingene üçlüsü çalmaya başladı. Vazifeli olmayan *Luftwaffe* personeli, Friedrichshain parkında bulunan uçaksavar kulesindeki gece nöbetlerinin ardından titrer vaziyette yavaş yavaş içeriye doluştu. Gecenin ilerlemesiyle birlikte kadınların arsız ciyaklamaları ve şehvetli bir tesadüf için avda olan erkeklerin gürültülü kahkahalarıyla alkol kaçınılmaz zaferini ilan etti.

Açık kahverengi saçları olan gençten, narince bir kadın barın yanındaki masaya oturdu. Güzel bir kadın için gözü açıkta olan *Luftwaffe* personeli arkadaşım, ilgisini tekrar birasına yöneltmeden evvel kadına gülümsemek için boynunu çevirdi.

“Fena gözüküyor,” dedi takdir eder bir tonda. “Sence kaç yaşlarında?”

“Otuz,” diye yanıtladım, “aşağı yukarı senin yaşlarında.”

Unteroffizier büyük bir yudumla birasını bitirip ardından parmaklarını siyah, kıvrıkcık saçlarında gezdirdi. “Yapılacak işler var,” dedi sandalyesinden kalkıp kepini takarken. “Onu sana bırakıyorum, sonra görüşürüz.”

İçinin etkisiyle arkadaşımın dilinin sürçtüğünü düşündüm. “Onu *sana* bırakıyorum,” ile ne demek istemişti? Biramı bitirdiğimde, şimdi bazı daha yaşlı adamların eşlik ettiği kadın gözüme takıldı.

“Beğendiğin bir şey mi gördün asker?” Metal küllüğe sigarasını söndürürken odanın diğer ucundan seslenmişti. Ben daha zekice bir cevap düşünmeye fırsat bulamadan arkadaşımın boşalttığı sandalyeye oturmuştu bile. Yakından bakılınca yüzündeki kırışıklıklar güzelliğini bozuyordu. Ona bir sigara ikram ettim. Çantasını karıştırırken sigarayı aldı ve rujun etkisiyle parlak kırımızı olan dudaklarının arasında tuttu.

“İşte, müsaade et,” diye teklif edip, çakmağımı ateşledim.

Sandalyesini yakınlaştıırıp öne doğru eğildi. Sol kolunun ön kısmı ile sağ kolunun dirseği masanın üzerindeydi. Yanmakta olan tütün beyaz sigara kâğıdını kemirirken dizlerimiz birbirine değdi.

Çingene grubu kemana, tefe ve klarnete davranarak coşkun, doğu ezgili, *Luftwaffe*’deki arkadaşımın tabiriyle “kulağa hitap eden” bir müzik çalmaya başladı. Bununla ne kastetmiş olduğunu yavaş yavaş anladım. Yaptıkları müzik neşeli, hisli ve gösterişten tamamen uzak, yani Wagner’in vakur eserleri veya vatana sadakat duygularını tazelemek için tasarlanmış askerî marşlara verilen hoş bir molaydı.

Birbirimize isimlerimizi söyledik ve hayat hikâyelerimizi özetledik. Bir kadın ve erkeğin ilk tanıştıklarında yaptıkları türden sıradan gevezelikler. Bana daktilocu olarak yaptığı işten bahsederken eli masanın altına kaydı. Çorabını düzelterceğini düşündüm, fakat elleri dizimin iç kısmını buldu ve parmaklarıyla hoş bir şekilde tempo tuttu.

“Bombardımanlardan nefret ediyorum,” dedi. “Evde tek başımayken çok korkuyorum.” Sanki düşüncelerimi okurmuşçasına

ilave etti, “Merak etme, fahişe değilim. Tüm istediğim içinde bulunduğumuz karmaşayı unutmama yardım etmesi için biraz eğlence. Kim bilir, yarın yanıp kül olabiliriz.” Parmakları kasıklarına doğru ilerledi.

Neredeyse yirmi yaşındaydım ve cinsel tecrübem bir önceki yıl Fransa’daki genelevde geçirdiğim birkaç dakikadan fazlası değildi. Tam olarak rüyalarındaki kız olmasa da kadın endamlıydı ve hoş bir çehreye sahipti. Belki farklı sebeplerden olsa da ikimiz de sevişmek istiyorduk ve açlıktan kırılanlar her sofrada yemeye hazırdırlar.

Sturmlokal’i bir sonraki ziyaretimde *Luftwaffe* personeli arkadaşım genişçe gülümsedi. “Yatakta iyi, öyle değil mi?”

Leibstandarte’den genç bir adamın genç erkek kıtlığının yaşadığı bir şehirde kadınları cezbetmekte güçlük çekmeyeceğini öğrenmiştim. Gittiğim neredeyse her yerde kadınlarla ilişkiler kurmak için fırsatlar doğdu ve “randevularımın” çakışmasını engellemek için bir ajanda tutmak durumunda kaldım. Fark etmiştim ki Berlin birçok genç kadın ile pek de o kadar genç olmayan kadının cinsel ilişki aradıkları bir şehir hâline gelmişti. *Leibstandarte*’nin, yani silahlı kuvvetlerin seçkin alayının üniformasını giyen genç bir adamın yapması gereken tek şey güzel bir kıza bir bakış atmaktı. Hafif bir baş selamı, bilgiç bir tebessüm, bir gönül ilişkisi için gereken her şey bu kadardı.

YENİ YIL KUTLAMALARI, 1944

LICHTERFELDE KIŞLASININ sınırları içinde büyük, zarif bir villa vardı. Yazları pembe ve beyaz petunyaların bulunduğu saksıların çevrelediği geniş ve alçak merdivenler, üç beşik kemerin oluşturduğu bir kemeraltının altındaki çift kanatlı camlı kapılara uzanıyordu. Subay gazinosu olan bu yer, subayların sıklıkla gerçekleşen partilerine de ev sahipliği yapıyordu. 1941 yılındaki eğitimim sırasında burada birkaç kez garsonluk yapmış, misafirlere en iyi kalitede *Sekt* ve *Cognac* tedarik etmiştim. Genellikle sabahın erken saatlerine kadar süren partiler, kimileri *Reich*'ta ünlü olan sanatçılara da ev sahipliği yapardı. Savaşın başlangıcında, hayatın her alanında hırslı insanlar, kaçınılmaz zaferin ardından saflarından *Reich*'ın yöneticilerinin yükseleceği Hitler'in *Leibstandarte*'nin gözüne girmeye heveslilerdi. Özellikle de Noel ve Yeni Yıl gibi senenin en güzel kısımlarında bu tür misafirlerden yana hiçbir vakit kıtlık çekilmezdi.

Kadın misafirleri ağırlarken subayların tadını çıkardıkları mahremiyet miktarına sahip olmak için pek az fırsat olsa da, ana girişteki nöbetçi kulübesine giriş ve çıkışlarını imzalatmaları koşuluyla astsubayların da kendi lojmanlarına kadın misafir davet etmelerine izin veriliyordu. Astsubayların misafirleri normal şartlar altında gece yarısına kadar kalabiliyor, fakat bu sınır kutlamaya biraz daha izin vermek adına Yeni Yıl'da 01:00'e kadar uzatılıyordu. Müsaade edilen saatin ardından kışlada bir kız misafir

etmek ise tenzil-i rütbe ve bunun sonucundaki maaş kesintisini göze almak demekti.

Bacaklarımdaki donmadan muzdarip bölgeler yirminci doğum günüm civarlarında, yani 1943 Noel'inden hemen önce fenalaşmaya başladı. Günlük bir nesneyle en ufak bir temas bile – ki bu derideki hissiyat kaybindan dolayı kolaylıkla gerçekleşebiliyordu – yaralardan kan ve cerahat boşalmasına neden oluyordu. Rus kışında buna dayanmak zor olurdu, dolayısıyla *Ostfront*'a dönmeme müsaade etmeyen doktorların ileri görüşlülüklerine gizlice minnet duydum. Rahatsızlığa birkaç gün boyunca tahammül ettim ve ardından Lichterfelde kışlasından pek de uzakta bulunmayan, iki yanı meşe ağaçlarıyla çevrili geniş, uzun bir sokak olan Unter den Eichen'daki *Waffen SS* hastanesini ziyaret etmeye karar verdim.

Sıradaki yegâne hasta olan Leibstandarte mensubu bir diğer *Unterscharführer* hastaneye vardığımda hâlihazırda bekleme odasında oturuyordu. Ben odaya girerken ayağa kalkıp yoldaşlık duygusuyla elini uzattı.

“Schimanski,” diye bildirdi. Haylazca bakan gözleri ıslı ıslıldı.

“Bartmann,” diye yanıt verdim devasa elini sıkarak. Omuzları bir gardırobunki kadar dik olan insan azmanı Schimanski'nin gölgesi üzerime düşüyordu. “Seni görmemiştim,” diye belirttim. Tekrar düşününce, şakam oldukça aptalcaydı zira böylesine uzun bir adam sadece uzun adamlardan seçilen bir alayda bile kolayca fark edilebilirdi.

“Berlin'e henüz vardım,” diye yanıtladı kalın, gümbürdeyen bir sesle.

Doktoru görmeyi beklerken, tabiri caizse, anamnezlerimizi paylaştık. İtalya'da midesinden ağır yaralanmış, bunun neticesi ise açlıktan kırılmakta olan bir adamın iştahını dahi derhâl kabılabilecek iğrenç bir kokuyla gaz çıkarma eğilimi olmuştu.

“Mermi dönüyordu,” diye anlattı yeni arkadaşım, “bağırsaklarım isabet etti. Pervaneye takılmış bir ip gibi onları bükte.”

Doktoru ilk gören o oldu ve elinde salladığı bir kâğıtla muayene odasından geri döndü. “Osurmaya müsaade, her zaman, her yerde,” diye güleli bekleme odasından ayrılırken.

Doktor ayrıntılı bir muayenenin ardından bana bacaklarımdaki bandajları düzenli olarak değiştirmem için kışladaki reviri ziyaret etmemi önerdi. Bunun ömrüm boyunca sürecektir bir rutinin başlangıcı olduğunun farkında değildim.

Sihhiye gazinosundaki kutlamalar 1943’ün son saatlerinde doruğa ulaşıyordu. Yavaşça iyileşen yaraları kazayla oluşacak herhangi bir hasara maruz bırakmamak adına yatakta sakın bir gece geçirmeye karar vermiş ve kolaylıkla uykuya dalmıştım. Birden, irkilerek uyandım. Birini omzumu sarsıyordu.

“Şşş, benim – Schimanski.”

“Saat kaç?” diye sordum.

Schimanski’nin parmağı dudaklarına gitti. “Şş – daha sessiz – küçük bir sorunum var. Giyin, üçe geliyor.”

Schimanski üniformamı yatağın ucuna sermişti. Nahoş bir şekilde uyandırılmış olmanın sersemliğiyle üniformayı giymek için cebelleştim ve merdivenlerden çıkan Schimanski’nin yalpalayarak peşinden gittim.

“Sihhiyeciler beni mahvetti,” diye şikâyet etti biz gazinoya girerken, “ben işerken çekip gittiler.”

Masaya serilmiş kürk bir paltonun üzerinde güzel genç bir kadın vardı. Giydiği kırmızı ayakkabılar haricinde çıtır çıtırlı ve masanın köşelerindeki mumların titreyen sarı ışığında profesyonel bir modelin zarafetiyle uzanıyordu.

“Bu kim?” diye sordum.

“Babelberg’deki film stüdyolarından bir figüran.”

“Şimdiye gitmiş olmalıydı.”

“Biliyorum – sorun da bu – onu nasıl dışarı çıkaracağız Bartmann?”

Cümlenin “biz” kısmı irkilmeme neden olup üstümdeki bütün uykuyu attı. “Bu belaya siz bulaştınız,” diye terslendim. “Onu kim getirdi?”

“Ben.”

“Kıyafetleri?”

“Bulamıyorum. Belki de geldiğinde kürk paltosunun altına bir şey giymiyordu. *UvD* damlamadan evvel onu dışarı çıkarmalıyız yoksa boku yeriz.”

“Yoksa boku sen yersin demek istiyorsun,” diye tersledim öfkeyle.

“Bartmann, onu çıkarmama yardım etmek *zorundasın*.”

Schimanski’ye yardım ederken yakalanırsam şüphesiz suçun büyük bir kısmı üzerime kalacaktı, yine de sonunda yakarışlarına boyun eğdim.

“Sağ ol Bartmann.”

Kadını kürk paltosunun içine sardık ve onu ayaklarının üstüne doğrultmaya çalıştık. Lakin sarhoşluğun etkisiyle bu yetisini tamamen yitirmişti. Çileden çıkmış bir hâlde, “Ona destek olmamız lazım,” dedim. Henüz almış olduğum terfii uçurumun eşiğindeydi. “Onu kışladan nasıl çıkaracağız?”

“Bunu sonra düşüneceğim,” diye yanıtladı Schimanski.

Kızın birdenbire kafasını geriye atıp şarkı söylemeye başlamasıyla, Schimanski’nin devasa eliyle birbirine karışmış sözlerin akışını kesmesi bir oldu.

“Tanrı aşkına Schimanski, onu boğma.”

Kızı şüphe uyandırmadan koridorlardan dışarı çıkarmayı başardık. 1944 yılının ilk sabahını dondurucu bir sessizlikle karşıladık.

“Subay gazinosunun yakınlarında bir yer var,” diye açıkladı Schimanski, “gözlerden uzakta, onu oradaki parmaklıkların üstünden geçireceğiz.”

Üstünde demir uçlu sivri korkulukların bulunduğu alçak bir duvarın dibinden ilerleyerek kızı subay gazinosunun yakınlarındaki

bir yığın çalının ardında bulunan “sakin noktaya” getirmeyi başardık. Üst kattaki bir odadan bir kızın haz dolu inlemeleri duyuluyordu. Akla sarhoş bir kovalamacanın anlık görüntüsü geldi.

“Keşke bir subay olsaydım,” diye hayıflandı Schimanski.

“Hayal kurmayı bırak da onu parmaklıkların üstünden geçirmek için bana yardım et,” diye çıkıştım.

Kızı korkuluklarla aynı seviyeye kaldırırsak da gevşek bedeninin çivili uçlara gömülmesi tehlikesi vardı.

“Yararı yok,” diye fısıldadım, “ayık olsaydı ve onu bıraksaydık bile diğer tarafa düşerken yaralanırdı.” Kızı ayaklarının üstüne indirdik.

“Burada bekle,” dedi Schimanski çalılıkların arasında gözden kaybolarak, “uzun sürmeyecek.”

Döndüğünde Schimanski’nin yüzünde geniş bir tebessüm vardı. “Şanslıyız. Nöbetçinin bana bir iyilik borcu vardı. İmza attırmaksızın onu kapıdan kaçırabiliriz.”

Biz kızı nöbetçi kulübesinden geçirirken nöbetçi görmezlikten geldi. Kıza eşlik ederek yakınlardaki *tramvay* durağında oturması için yardımcı oldum ve soğuk gece havasına karşı kürk mantosunun önünü ilikledim. Bu sırada Schimanski de nöbetçiyle çene çaldı.

Birkaç hafta sonraydı. Kalabalık bir tramvayla Lichterfelde’den Berlin merkezine gidiyordum ki çekici bir genç kadının vagona diğer ucundan bindiğini gördüm. Göz teması kurduk ve gülümsedim. Tepkisi beklediğim gibi olmadı. Kısık gözlerle bana bakarken kaşları çatıldı. Ardından, sanki bir anda kendisine bir vahiy inmiş gibi gayriihtiyari ağzı açıldı. Burnundan soluyarak, bana doğru ilerlemek için diğer yolcuları bir kenara itti. İşte o anda onun kürk paltolu çıplak kız olduğunu anladım.

Suratıma doğru bir tokat yönelterek, “Seni düşüncesiz domuz,” diye çığlık attı. “Donarak ölebilirdim.”

Şükür ki tramvay çıkışının yanındaydım ve hızla ilerliyor olmasına rağmen, kız tam teşekküllü bir saldırı başlatmaya fırsat bulamadan kendimi kaldırıma atmayı başardım.

ZÜPPELİK VE BAŞKALDIRI

SCHİMANSKİ MİDESİYLE SORUN YAŞIYOR, benim dizimin ardındaki şişlik ise yürümemi güçleştiriyordu. SS doktoru tedavimizi yoluna koymak için bizi Konitz'deki nekahet ünitesine yazdırdı. Konitz, Polonya sınırının hemen ötesinde, doğmuş olduğum Schlochau'nun yakınlarındaydı. Buradaki SS varlığı ekseriyetle *Sicherheitsdienst* ve *Gestapo* personelinin oluşuyor, bunlar meselelerini doğudan akın eden mülteci gruplarını gözlemlemekle geçiriyorlardı.

Nekahet ünitesine vardığımızda *UvD*'ye tekmil verdik ve kendisi tarafından, tek bir askerin işgal ettiği bir kışla odasına yönlendirdik. Asker bize *Hauptscharführer* Grebarsche'nin komuta ettiği bölüğün toplamda sekiz kişiden oluştuğunu söyledi. Şövalye Haçı sahibi olan Grebarsche, *Wehrmacht* generallerinin bolluğuna rağmen görünüşe göre civarda bu prestijli ödüle sahip olan tek kişiydi.

Şehir merkezinde, her rütbeden askerin boş zamanını geçirdiği geniş lobili bir otel vardı. Bir gece, *Hauptscharführer* Grebarsche, nekahet ünitesinden bir başka arkadaşın eşliğinde otele geçti. Ben ve Schimanski de onlarla buluşmak üzere daha sonra peşlerinden gittik. Lobinin kapısını açtık. Altın şeritli apoletleriyle kapının yakınındaki bir masada oturan subay, yani *Wehrmacht*'tan bir general, kafasını kaldırarak bize baktı. Etrafa baktım ve Grebarsche ile refakatçisinin lobinin uzak köşesindeki her zamanki yerlerinde mesken tuttuklarını gördüm. *Waffen SS*

mensupları olarak her şeyi kitabına uygun icra ettik ve protokolün gerektirdiği şekilde, Şövalye Haçı sahibi Grebarsche'yi selamlamak için çark ettik.

Wehrmacht generali koltuğundan fırladı. “Umum içerisindeki bu kepezeliğin manası nedir?” dedi ters bir şekilde. “Beni *tamamıyla* görmezden geldiniz. Sizinle konuşurken hazır olda durun. Siz ne biçim askerlersiniz? *Waffen SS*, hah, saygılı olmayı ne zaman öğreneceksiniz?”

Lobideki izleyiciler, gözler önüne serilmekte olan dramaya bakışlarını dikmiş seyrederken, bu kendini beğenmiş küçük subayın hiç ön cephede çarpışma görüp görmediğini merak ettim. Düşmanca tavrıyla kendi kuyusunu kazdığı su götürmezdi.

“*Herr General*,” dedim gözlerimle *Hauptscharführer* Grebarsche'nin oturduğu köşeyi ima ederek, “belki de Şövalye Haçı sahibinin varlığını fark etmediniz.”

Olup bitene kulak misafiri olan *Hauptsturmführer* Grebarsche olduğu yerde ayağa kalktı, topuklarını birbirine vurdu ve kendini tanıtmadan evvel sıkça baş selamı verdi.

Generalin yanakları kıpkırmızı oldu. O anda, Schimanski'nin sessiz osuruklarından birinin kötü kokusunu fark ettim. General havayı kokladı.

“Bu korkunç koku da nedir? Bu rczillik, bu, bu...” generalin bir anlığına nutku tutuldu. “Bunu kim yaptı?”

“Ben yaptım *Herr General*, fakat açıklayabilirim,” dedi Schimanski.

Yanılıyor olabilirim fakat Schimanski'nin dudaklarında yapmacık bir gülümsenin belirtisini gördüğümü sandım.

“Bu bir hakarettir, askerî teamüllere *tamamıyla* bir hakaret ve apaçık itaatsizliktir.” General tombul yanaklarını şişirerek zırladı. “Hayır, bu yanınıza kalmayacak. Bir subaya, özellikle de umum içerisinde saygısızlık etmek ciddi bir suçtur.”

Schimanski kendisine *SS* hastanesi tarafından verilen sağlık raporunu şık bir şekilde ceketinin cebinden çıkarıp generale takdim etti.

“*Herr General*, özür dilerim, fakat bu sağlık raporundan da göreceğiniz üzere mide gazımı kontrol etmekteki aciziyetim bağırsaklarımdan ciddi bir şekilde yaralanmış olmamım sonucudur.”

Schimanski’nin raporunu okurken generalin açık pembe renkteki suratı kıpkırmızı oldu.

Söz konusu *Wehrmacht* generali gibi kendini beğenmiş sersemlelere ayıracak zamanım yoktu. Kendisi, köhnemiş ve hükmü kalmamış askerî züppelikleriyle daima *Waffen SS*’lere bulaşmaya meyilli görünen yüksek rütbeli subaylardan biriydi. Hatasını fark ettiğinde oltaya geçirilmiş solucan gibi kıvrandığını izlemenin bir zevk olduğunu itiraf etmeliyim. Biralılarımızı içerken olaya güldüysek de general ile karşılaşmamız bende muğlak bir huzursuzluğa neden oldu. Alman askerî teşkilatının kalbinde Schimanski’nin gazından daha çürük bir şey, *Waffen SS* saflarındaki bizlere yabancı olan bir toplumsal elitizm vardı. Sıradan *Wehrmacht* askeri böyle bir düşmanlık sergilemiyordu. Konitz’in banliyölerindeki bir *Wehrmacht* birliği, silah arkadaşlığının açık bir tezahürüyle, bütün nekahet ünitemizi – onumuzu da – civardaki gölde bulunan yelken kulübüne davet etti. Güzel, esintili bir gündü ve yelkenle geçecek heyecan verici bir günü iple çekiyorduk.

“Baylar, lütfen kendinizi evinizde hissedin,” dedi *Feldwebel*, adamlarından birkaçının bizi karşılamak için bekledikleri kulübe bizi buyur ederken. Elini uzunca bir masaya doğru uzatmıştı. “Buyurun, kendinize biraz kahve ve bisküvi alın veya arzu ederseniz bir bardak *Schnapps* yahut bira.

Wehrmacht askerlerinden biri masadaki kahverengi bir kese kâğıdının içine elini soktu ve birkaç paket sigara çıkardı. Onları masanın üstüne kaydırırken, “Misafirlerimiz için ufak bir hediyeye,” dedi.

Nazik davranarak, kendimizinkileri yakmadan önce yeni dostlarımızın her birine bir sigara ikram etmek üzere bir paket açtık. Kahve ve *Schnapps*’larımızı bitirdiğimizde ev sahibimiz bizi

yelkenli küçük sandalların esintiyile birbirine sürtündükleri ahşap bir iskeleye yönlendirdi. *Feld* tarafından gruplara ayrıldık ve her grubu farklı bir yelkenliye yerleştirdi.

“Kaptanımıza” duyduğum güvenin artmasıyla, kendimi çırpıntılı su boyunca kayıp gitmenin neşesine ve gölün uzak ucundaki sık ağaçlarla kaplı kıyıya doğru yol alırken beni saran mutlu paniğe bıraktım. Ansızın, başlarımızın üstünden, ana yelkeni delip geçen kurşunlar vızıldadı. Yana yatan sandaldan hedefi vurmak için pek az şansım olsa da tabancamı kılıfından çıkarıp ağaçlara doğru birkaç el ateş ettim. “Kaptanımız” sandalı döndürdü ve arkamıza aldığımız rüzgârla kulübün güvenliğine doğru hızlı bir dönüş yaptık. Karaya çıktığımızda, içimizden kimsenin tek bir çizik almaksızın macerayı atlattığımızı öğrendim.

“Lanet partizanlar,” diye sövdü *Feld*, “son zamanlarda bize gittikçe daha çok sorun çıkarıyorlar. Tam bir bela, her gün daha da cesaretleniyorlar. Tanrı şahittir ki duruma hâkim olmak gerçek bir çaba gerektiriyor.”

Göldeki talihli kaçışımızın ardından Schimanski ve ben, ürünlerini sigarayla değiş tokuş etmeye istekli küçük bir çikolata fabrikası keşfettiğimiz Varşova’ya bir seyahate çıktık. Paramız suyunu çekmeye başlayana kadar Narutowicz Meydanı’ndaki SS kışlasında konakladık, ardından ise Kızılhaç tarafından işletilen daha ucuz bir *Soldatenheim*’a yerleştik. Başlıca tren istasyonu sokağın hemen karşısındaydı. Dolayısıyla biz de yemek sırasında masayı hep pencerenin önüne çeker ve yemeğimizi yerken dünyanın akıp gitmesini izlerdik. Schimanski’nin beni Lichterfelde kışlasından çok da uzakta olmayan Dahlem’deki bir *Luftwaffe* tesisine götürdüğü seferden bahsediyorduk ki – her nasılsa sonunda orada çalışan kızların kullandığı duşlar için tahsis edilen soyunma odalarına kadar varmayı başarmıştık – dört papazın yoldan geçerek bize doğru ilerlediklerini fark ettim. Papazlara özgü kıyafetleri ile günlük işlerine koşturan insanların arasında şüphe

uyandıran bir grup teşkil ediyorlardı. Aklımdan tam da bir tehdit unsuru olabilecekleri geçiyordu ki bir *Wehrmacht* devriyesi oradan geçti. Devriyenin dikkatli komutanı da papazlardan şüphelenmiş olmalıydı, zira *Soldatenheim*'daki penceremizden sadece birkaç metre ötede onları durdurdu.

Aralarında geçen konuşmaları duyamasam da papazların duruma hararetle bir şekilde itiraz ettikleri açıktı. *Wehrmacht* subayı içlerinden birinin cüppesini kaldırdı. Cüppenin içinde asılı duran sıralı silahları – tabancalar ve el bombaları – gördüğümde ensemdeki tüyler diken diken oldu. *Wehrmacht* namlularının ucunda cüppelerini açmaya zorlanan diğer “papazlardan” da benzer bir silah zulası çıktı. Bir araba penceremizin dışında cırlayarak durana kadar sahtekârlar elleri başlarının üstünde kaldırımda bekletildiler.

“*Gestapo*,” dedi Schimanski, siyah üniformalı adamlar otomobiline kapılarını arkalarından çarparak kapatırken. “Hak ettikleri bu, piç partizanlar,” diye söze devam etti, “*Wehrmacht* genelevini patlattıklarının üzerinden daha çok geçmedi – kızlardan birkaçını öldürdüler, operaya tutkun, güzel kızlar. Onları severdin Bartmann. Neyse, mekânı tamir ettiler. Bir ziyarete ne dersin?”

Neresi olursa olsun, Schimanski hep en iyi mekânları bilirdi. “Tabii,” diye kabul ettim, “ama sadece bir bira için.”

Elbette bundan emin değilim, fakat “papazların” *Soldatenheim*'a bir saldırı planlamış olmaları muhtemeldi ki, bu durumda talihli bir şekilde kurtulmuş, bir haftadan kısa bir süre içerisinde paçayı ikinci kez yırtmış oluyorduk. Artık Varşova'da güvende değildik.

Genelevdeki nöbetçiler kapının kilidini açıp bizi içeri aldılar. İkinci bir grup kapı, sigara dumanının havada asılı olduğu bir salona açıldı. Çam yarması gibi olan Schimanski, masalardan biri boşaldığında boşalan masa için herhangi bir rekabet olmasına mahal vermedi. Masaya yerleşmemizin üstünden çok geçmeden iki kız bize salça olup dizlerimizin üstüne oturdu. Kötü görünmüyorlardı ama tavırları benim için fazla küstahtı. Günlük şeylerden, havadan ve Rusların batıya doğru ilerleyişlerinden söz

ettik. Ardından ise Schimanski'nin iddiasını teste tabi tutup, dizindeki kıza, "Operayı sever misin?" diye sordum.

"Opera mı? Ah, sevdiğimi söyleyemem. Fakat böyle bir yere operadan bahsetmeye gelmediğinize eminim," diye kıkırdadı kepimi kaparken.

Kepi geri almayı neredeyse başarmıştım ki, yana çekildi ve kepi eteğinin altından, kalçalarının üst kısmının arasına dayadı.

"Kepimi geri ver," diye talep ettim. Kep nispeten yeniydi ve haşat olmasını istemiyorum.

"Kendin al," diyerek güldü.

Elimi eteğinden yukarıya doğru kaydırıp – külotu yoktu – kepimi çekiştirdim. Kalçaları elimin üstünde sıkıca kasıldı ve ardından, aptalca bir oyun oynamadığının farkına vararak, aniden dizlerimden kalkıp suratıma bir tokat attı.

"Aşağılık herif," diye bağırды yumruklarıyla başımı döverken.

Darbeleri savuşturmak için kollarımı yukarı kaldırırken salondaki herkes bize bakmak üzere döndü. Schimanski "kendi" kızını iteledi. "Taktik geri çekilme zamanı dostum."

Salonun arkasındaki çıkış kapılarına ulaştığımızda kızlar hâlâ bize bağırırmaktaydılar. Dışarı çıktığımızda Schimanski tok ve harikulade bir kahkaha patlattı. "Bir dahaki sefere seni SS genelevine götüreceğim. Sana garanti veriyorum Bartmann, oradaki kızlar kültürlüdür, onlarla dilediğinçe operadan konuşabilirsin."

Konitz'deki ikametimiz sona erdiğinde Schimanski'yle birlikte Lichterfelde kışlasına geri döndük. O vakit, dizimin ardındaki zonklama yürümeyi acı verici bir hâle getirmişti. Başvurduğum revirdeki doktor, genişlemiş bir damarın alınması için derhâl bir ameliyat yapılmasını emretti.

Unter den Eichen'daki SS hastanesinde gerçekleşen ameliyattımdan bir veya iki gün sonra tekrar ayağa kalkmış ve bir yeraltı ameliyathanesinin inşasında yardımcı olmaları için yakınlardaki Tempelhof toplama kampından her sabah muhafızlar eşliğinde gönderilen bir işçi grubunun üyesi olan bir elektrikçiye nezaret etmekle görevlendirilmiştim. Savaşın başlangıcından bu yana adi

suçlardan sabıkalı bir suçlu olduğunu açıkça itiraf eden dost canlısı bir arkadaştı. Yeni X-Ray cihazına kablo çekerken, kendisinin eski “kariyeri” hakkında birçok ilginç sohbetimiz oldu.

17 Temmuz 1944’te hastanenin avlusuna hızla bir kamyon daldı. Görevli subay araçtan atlayıp bana seslendi, “*Unterscharführer*, yürüyebilen herkese derhâl burada toplanmalarını söyle.”

Koğuşlara haber salmak için sargılı dizimin müsaade ettiği kadar hızlı bir şekilde topalladım. Avluya döndüğümde, kamyonun arka tarafından dağıtılan tüfek ve tabancaları almak için bekleyen yürüyen yaralılar sırasına katıldım.

“Bir sonraki emre kadar tetikte olmalıyız,” diye emretti subay. Sıra dışı bir şey olması durumunda hat mutlaka korunmalı. İzinsiz kimse girmeyecek. Kendinizi savunmaya hazır olun; yaktan kalkamayanlar için de yeterince silah mevcut. Silah tutabilen herkes silahlı olmalı.”

Başka bir açıklama olmaksızın kamyon hastaneden ayrıldı. Neler olduğunu merak ediyordum. Paniğin toplama kampındaki tutuklularla bir âlâkası olabileceğini düşündüm. Yüksek alarmin nedeni ne olursa olsun, hadise hastanede geçirdiğim zamana anlamlı bir heyecan katmıştı.

21 Temmuz 1944 sabahındaydık. Sıcak bir Cuma günüydü. Radyonun özel bir haber (*Sondermeldung*) geçtiği vakit yan odadan bir diğer hasta arkadaşla birlikte kart oynuyorduk. Önceki gün, *Wehrmacht* subaylarından bir kliğin, kendisinin Doğu Cephesi’ndeki savaşı yönettiği *Wolfsschanze*’de (Kurt İni – Hitler’in Doğu Prusya’daki karargâhı) Hitler’e suikast teşebbüsünde bulunduğu duyuruldu. Masanın altında patlayan bir bomba dört yüksek rütbeli subayı öldürmüştü. Hitler ise nispeten ufak yaralarla suikast girişimini atlatmış ve bütün hadiseyi, Tanrı tarafından muhafaza edilerek, Bolşevizmi ezme görevini tamamlayabilmek için kurtulduğuna yormuştu. O vakit hastanedeki alarm durumunun bizi *Wehrmacht*’ın Berlin’de teşebbüs edilebileceği herhangi bir darbeye karşı direnmeye hazırlamak olduğunu fark ettim. SS Başkomutanı Heinrich Himmler görünüşe göre

Wolfschanze'de patlayan bombadan en az üç gün evvel komplo-
nun kokusunu almıştı.

Komplocuların yakalandıkları haberini kendi adıma iyi kar-
şılamıştım. Hitler'e karşı olası bir ayaklanmada Alman Alman
karşı çarpışır ve memleketim olan şehirde büyük bir can kaybı
yaşanırdı. *Waffen SS* o vakit Caen'e ilerlemekte olan İngiliz ve
Kanadalıları henüz yavaşlatmıştı ve Almanya'nın hâlâ savaşı ka-
zanabileceğini düşünerek, Hitler'in yaşamına yönelik teşebbüsün
Müttefikleri Batı Cephesi'nde püskürtme şansımızı baltalayacağı
gerekçesiyle bir ihanet eylemi olarak görmüştüm.

Hastaneden taburcu edildikten sonra Schimanski'yle irtibata
geçtim. İyi dostlar olmuştuk ve Lichtenberger Strasse'deki Horst
Wessel *Sturmlokal*'de sık sık birlikte vakit geçiriyor, beraber bir-
kaç biranın tadını çıkarırken çingene grubunu dinliyorduk.

Mekândan sorumlu *Luftwaffe* personeli arkadaşım 1944 ya-
zının sonlarına doğru bir akşam bizi bir köşeye çektiğinde Schi-
manski'yle birlikte barda oturuyorduk. “Burada gülünç bir şeyler
oluyor,” diye fısıldadı. “Sanırım el değiştiren tabancalar var.” Ya-
kındaki bir masada oturan iri yarı sarışın bir adamı işaret etmek
için gözlerini devirdi. “Şu Hollandalı – posta görevlisi – tabanca
temin ediyor.”

“Tabancaları kim tedarik ediyor?” diye sordum.

“Buna inanması zor ama tedarikçinin *Wehrmacht*'tan bir
Oberfeldwebel olduğuna eminim. Son zamanlarda her akşam
burada.”

Birkaç gün sonraydı. Bir bira içmek için mekâna uğramış-
tım. İçkimi bitirdiğimde tuvalete geçtim. Kapıyı açtığımda *Gros-
sdeutschland* Tümeni'nden bir *Oberfeldwebel*'in Hollandalı'ya bir
tabanca verdiğini gördüm. Dumura uğramıştım. Silahın gittikçe
faal bir hâl alan Hollandalı direnişçilere gideceğinden şüphelene-
rek öfkemi kontrol etmeyi başaramadım. “Seni piç,” diye köpür-
düm, “Umarım seni öldüren tabanca o olur.” Fakat iki kişilerdi

ve elimde kanıt olmadığından hadise hakkında elimden gelebilecek pek az şey vardı.

Bir hafta sonrasıydı. Aynı *Oberfeldwebel* içeri girdiğinde arkadaşım Schimanski'yle birlikte masalardan birinde oturuyorduk. Geçerken ona baktım. "Sadece hainler düşmana kaçak silah satar."

Bocalayarak aniden durdu ve benden yana pis pis baktı. "Bulaf için bir özür istiyorum," diye talep etti. "Senden yüksek rütbeli bir askere böyle saygısız bir şekilde hitap etmeye hakkın yok."

Schimanski doğrularak *Oberfeldwebel*'in gözlerinin içine baktı. "Ve bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?"

Çam yarması gibi olan Schimanski'nin cüssesiyle karşı karşıya kalan *Oberfeldwebel*'in suratı ifadesizleşti. Topukları üstünde döndü ve tek kelime etmeden mekânı terk etti. Bu *Sturmlokal*'imizde onu son görüşüm oldu. Hadise, en azından kapımızın eşğinde gerçekleşmekte olan büyük tarihi hadiselerle kıyasla önemsiz olsa da sonunda *Reich*'in yüzleşmekte olduğu umutsuz durumu açıkça görmeme yardımcı olmuştu. İçeriden çürümeye başlamış, hainlerin kişisel çıkarları için suistimal etmekten memnun oldukları, savaşı kaybedeceğimize dair küçük düşürücü bir kabulleniş baş göstermişti. Bu hadisenin üzerinden çok geçmeden – istihkakımı almaya gittiğim *Lichterfelde*'deki kışladan henüz dönmüştüm ve aile evime girmek üzereydim – bir aracın tekerleklerinin cırlamasını duydum. Sese kafa yormaksızın daireye girdim. Üniformamın ceketini henüz çıkarmıştım ki, kapıya gürültülü bir şekilde vurulduğunu duydum. Açtığımda karşımda *Wehrmacht* mensubu bir *Hauptmann* ve *Feldwebel* duruyordu.

"Belgeler," diye talep etti *Hauptmann* sert bir sesle.

Ona *Soldbuch*'umu ve bölük komutanımın ailemle kalmama ilişkin izin mektubunu gösterdim.

Hauptmann evrakı inceleyip ardından, "Tutuklusun," dedi.

Şoke olmuşum. Bildiğim kadarıyla yanlış bir şey yapmamıştım. "Neden tutuklanıyorum?" diye sordum.

"İzinde olduğunu belirten resmî bir belgen yok."

Berlin sokaklarından hızla geçerken başıma ne geleceğine dair bir fikrim yoktu. Eğer bir *Wehrmacht* subayı firarı olduğuma kanaat getirdiyse başım büyük belaya girecekti ve muhtemelen yargılanmadan infaz edilecektim. *Wehrmacht* kışlasına geldiğimizde hâlihazırda diğer tutukluların da bulunduğu bir hücreye atıldım. Zaman yavaşça geçti. Karanlık çökmesine rağmen beni sorguya almak için hâlâ kimse gelmemişti. Çileden çıkarak hücrenin demir parmaklıkları arasından bağırdım, “Bir subayla görüşmek istiyorum.”

UvD gelip, “Bütün bu gürültü de neyin nesi?” diye sordu.

Ceketimin SS rünlü yakasındaki spolcti sertçe çektim. “Bakın, ben *Leibstandarte* mensubuyum. Beni burada tutmaya hakkınız yok. Derhâl bir subayla görüşmek istiyorum.”

Şükür ki, *UvD* mantıklı davranarak talebimi kabul etti. Nihayetinde öykümü dinlemek üzere görevli subay geldi. Kendisine acımasızca nutuk çekerken gözlerini devirdi. “Ben *Waffen SS* mensubuyum. Bizim Berlin’de kendi mahkememiz var,” diye açıkladım, “Hakkımda herhangi bir disiplin cezası verilecekse, bunu *Wehrmacht* değil *SS* mahkemesi vermelidir.”

Sanki kendisi için çok zor olan bir matematik problemini çözmeye çalışan bir çocuk gibi dudaklarını büktü ve hafifçe başını eğdi. “Ah, peki o zaman, seni almaları adına birini göndermelerini istemek için *Lichterfelde*’yi arayacağım.”

UvD birkaç saat sonra hücremin kapısının önünde belirdiğinde yanındaki eski dostum Schimanski’den başkası değildi. *Wehrmacht* beni Schimanski’nin şefkatli kollarına resmen devrettiğinde saat artık gece yarısını epeyce geçmişti. Böyle geç bir saatte otobüs ve tramvaylar saat başı çalışıyordu. Dolayısıyla hadiseyi bir subaya rapor ettiğimiz *Lichterfelde* kışlasına geri dönmemiz epey zaman aldı. Subay *Soldbuch*’uma hadise hakkında herhangi bir şey düşmeden konuyu kapattı. Ertesi gün ailemin dairesine geri döndüm. Elimde kanıt olmasa da silah kaçakçılığı yapan *Oberfeldwebel* meselesi ile *Wehrmacht* tarafından tutuklanmam arasında bir bağ olduğuna ilişkin hâlâ şüphe besliyorum.

İLK AŞK VE SON TOPLANMALAR

BENİM tek gecelik cinsel ilişkilere duyduğum heves misali, sene de sonuna yaklaşıyordu. Bunlar, yüzeysel olarak keyifli olsalar da kalıcı tatminden uzaktılar. Yirmi yaşındaydım ve aylardır seksin tadını çıkarıyordum, fakat hayatımı paylaşmayı düşünceğim bir kızı hiç tanımamıştım. Lakin, harpte talihin dikte edeceği üzere, bu durum değişmek üzereydi.

Memeler Strasse'deki fırına yaptığım bir ziyaretin ardından ailemin dairesine dönüyordum ki, okulda benimle aynı dönemden olan ve şimdilerde yakınlardaki itfaiye merkezinde daktilocu olarak çalışan bir kıza tesadüf ettim. Bir süre sohbet edip, birbirimize okul günlerimizdeki ortak dostlarımız ile tanıdıklarımızın akıbetlerini sorduk.

"Hatırladığım kadarıyla iki arkadaşın vardı – hep onlarla takılıyordun – kendinize "Üç Silahşorlar" diyordunuz. Ah, evet Horst ve Gunter. Evlendiler mi?"

"Bilemiyorum, onları çoktandır görmedim," diye yanıt verdim.

"Ah, yazık! Çok iyi arkadaşlardınız. Peki senden n'aber, sürekli görüştüğün bir kız arkadaşın var mı?"

"Doğru kişiye hiç denk gelmedim," diye itiraf ettim.

İşaret parmağını yanağına bastırıp bir anlığına düşündü. "Tanışmak isteyebileceğin bir arkadaşım var. Adı Ingeborg."

Palisaden Strasse'de, yani ailemin apartmanına kısa bir mesafede yaşıyorsa da Ingeborg'u daha önce hiç görmemiştim. *Leibstandarte*'nin 2. Alay'ındaki bir *Unterscharführer*'le evliydi. Doğru

Cephesi'nde vazife yaparken altı aylık kızlarını sadece kendisine gönderilmiş olan fotoğraflardan gören *Unterscharführer*, Rusya'da kahramanca hayatını kaybetmişti ki, bu, savaşın bu safhasında oldukça alışıldık bir durumdu. Umabileceğim her şeye sahipti; çekiciydi, akıllıydı ve anlayışlıydı ve o ıslıl ıslıl mavi gözleri, savaşın üstüne yüklediği ümitsizliğin arasından parlıyordu.

Başta sadece iyi arkadaştık, birbirimizin arkadaşlığından hoşlandığımız için birlikte vakit geçiriyorduk. İlişkimiz yavaş yavaş ciddileşti ve sonunda flörtün zevklerinin tadını çıkarma fırsatım oldu. Müttefik bombardımanları bu tür şeylere son vermeden evvel birlikte sinemaya ve tiyatroya gittik. Savaş durumuna rağmen bu hayatımın mutlu bir dönemi idi. Onun dairesinde, yanında uyandığım sabahların veya kendisi ve kızıyla Friedrichshain'da yaptığım gezintilerin hatıralarına büyük kıymet veriyorum.

Ingeborg'la ilişkim başladıktan birkaç hafta sonra bir gün eve gelmiştim ki, annemi dizlerinin üstünde, atmış olduğunu sandığım eski ayakkabılarımı karton bir koliye doldururken buldum. Genişçe bir tebessümle kafasını kaldırdı.

"Bunları sakladığımı iyi olmuş," dedi. "Sen dışarıdayken bir misafir ağırladım – çoktandır görmediğin biri."

"Neden eski ayakkabıları çıkarıyordun anne?"

"Dediğim gibi, bir misafirimiz oldu, iyi tanıdığın biri."

"Ah, kim?"

"Horst Musch – okuldan arkadaşın. Onu az farkla kaçırdın."

Afallamıştım. Horst'un annesini Palisaden Strasse'deki dükkân-da sadece birkaç gün önce görmüştüm ve kendisi bana Horst'un dönmek üzere olduğuna dair hiçbir şey söylememişti.

"Nereye gidiyor olduğunu söyledi mi?"

"Sanırım eve. Fena hâlde ayakkabıya ihtiyacı vardı."

"Teşekkürler anne," dedim kapıya doğru dönerek.

Horst'un ailesi sadece birkaç apartman ötede yaşıyordu. 1941'de *Kriegsmarine*'e yazılmıştı ve kendisini o senenin baharından beri

görmemiştim. Bazen kısa koşulara dönüşen hızlı adımlarla, ailesinin oturduğu eve varana kadar yürüdüm.

“Ah Erwin, ne yazık ki onu az farkla kaçırdın,” dedi Frau Musch. “Schmidt’in barına gitti – Gunter de izinde.”

Sonunda “Üç Silahşorlar” yeniden bir araya gelmişti. Geceyi ortak anılarımızın keyfini çıkararak geçirdik. Gunter demir yolunda mühendis olarak çalışıyordu ve Rusya’daki görevinden izne gelmişti. Eski bir çift ayakkabımı giymekte olan Horst ise, ilerleyen Sovyet ordusundan kaçmak için Yunanistan’dan eve yürümesinin ardından henüz gelmişti.

“Üç Silahşorlar”ın son buluşmasının ardından ağabeyim Horst’la birlikte anne ve babamızın evini aynı anda ziyaret edeceğimiz bir tarih belirlemeyi başardık. Hava taarruzu sirenlerinin ürpertici çığlıklarından uzak, sakın bir gündü ve aile toplantımızı iple çekiyordum.

“Horst ve baban yakında burada olacak,” dedi annem eve girerken. “Bir bira içmek için az önce yolun karşısındaki bara gittiler. Onlar dönene kadar babanın koltuğuna otur. Sana küçük bir sürprizim var.” Oturma odasındaki çok amaçlı masanın üstünde duran gramofonu açtı. Parlak, siyah bir plağı elinde tutuyordu. “En sevdiğin. Küçükken bunu çalmam için başımın etini nasıl yediğini hatırlıyor musun?”

“Tabii, onu yatağının altındaki kutuda bulmuştum. O zaman beş yaşlarındaydım.”

“Müzik seni büyülemişti – babana çekmişsin – opera aşkı kanında var.”

Plak, platformun eğri hareketiyle yükselip alçalırken, iğnenin yüzeyi çizmemesi için annem pikap kolunu dikkatle plağa doğru indirdi. Gramofonun pirinç borusundan bir tıslama duyuldu. Gözlerimi kapatıp müziğin beni bir başka diyara taşımasına izin verdim. “Belle nuit, o nuit d’amour.”⁶⁷ Tenimi daima keyif

67 Fransızca “Güzel bir gece veya aşk gecesi” anlamında. (ç.n.)

dalgalarıyla saran sözler. Horst ve babam geldiler. Keyifli hâllerine bakılırsa birden fazla içkinin tadını çıkarmışlardı. Oturma odasındaki masada oturmuş, ender bulunan bir bardak kahvenin tadını çıkarırken babam en sevdiği hikâyeyi yeniden anlattı: Schlochau'daki ters giden cenaze töreni.

"Tabutu mezara indiriyorlardı – birisi ucunu bıraktı. Tabut baş aşağı oldu. Herkes dumura uğradı. Kapağın açılmasıyla cesedin papazı kapacakmış gibi kolları açık bir şekilde ileri fırlaması bir oldu."

Annem küçük kızlar gibi kıkırdadı. "Öylesine korkmuştun ki... Daha önce hiç bu kadar hızlı koşabilen yaşlı bir adam görmemiştim."

Neşeli atmosfere lezzet katmak için, konuşurken gittikçe artan bir sesle Hitler taklidimi yaptım. "Herkes *Reich*'a karşı vazifesini yerine getirmek durumundadır. Zafer avucumuzun içindedir, fakat bugün konuşmak istediklerim *Reich*'ın kadınlarıdır. Daha çok askere ihtiyacımız var ve çabucak ihtiyacımız var. Bu nedenden ötürü, hamilelik süresi altı aya indirilmiştir. Her kadından vatana karşı görevini yapması beklenmektedir."

"Sessiz ol Erwin, merdivenlerden seni duyabilirler," diye uyardı Horst. Ardından, sanki davetsiz misafirler olup olmadığını kontrol ediyormuş gibi omzunun arkasından geriye bakıp, kısık bir sesle konuşmayı sürdürdü. "Şimdi size söyleyeceğim şey çok gizli. Bunu kesinlikle tekrarlamamalısınız. Kimseye anlatmayın."

Gözlerimiz beklentiyle büyümüş bir şekilde babam ve ben onaylar mahiyette başlarımızı salladık.

Annemin kaşları çatıldı. "Öyleyse belki de bize söylememelisin Horst."

"Kendi aileme güveniyorum anne," diye yanıt verdi Horst, annemin endişelerine aldırmayarak. Oturduğu yerden ileri doğru eğildi ve fısıldadı, "Bildığınız üzere Havacılık Bakanlığı arandığında veya Havacılık Bakanlığı'ndan bir arama yapıldığında gerekli telefon bağlantılarını yapmakla sorumluyum. Şimdi, şunu dinleyin: Geçenlerde Göring ve *Führer* arasında bir telefon bağlantısı yaptım."

Annemin soluğu kesildi. “Oh Horst.”

“Göring, *Führer*’den üç özel bombanın kullanımı için izin istedi fakat *Führer* reddetti. ‘Eğer onları doğuda kullanırsam bizi batıdan yakalarlar,’ dedi.”

Babam sandalyesini masaya yaklaştırdı. “Bu özel bombalar neyin nesiydi?”

“Kesin olarak bilmiyorum ama güçlü olmalılar. Göring açıkça üç tane olduğundan bahsetse de daha fazla olabileceği izlenimini aldım.”

“Bu *Wunderwaffe*⁶⁸,” dedi babam aniden. “Bilim adamlarımız roketleriyle iyi iş başardılar. Böyle bir şey yaptılarsa buna kim şaşırır ki? Bu özel bombalardan birini bir rokete yerleştirirlerse İngilizleri gerçekten şaşırtırlar.”

68 İkinci Dünya Savaşı’nın sonlarına doğru artık ufukta Almanların yenilgisi görüldüğü günlerde Alman devlet adamlarının kamuoyunun moralini yükseltmek için yaptıkları bir propaganda. Buna göre; Almanlar geliştirmiş oldukları son teknoloji silahları (roketler ve jet uçakları gibi) devreye sokarak savaşın gidişatını kendi lehlerine değiştirecekleri düşüncesini sistematik olarak insanların zihinlerine naksettiler. Cümlede geçen “wunderwaffe” yani “harika / mucize silah” kelimesi bu durumu ifade etmektedir. (ç.n.)

SAMİMÎ VEDALAR

1944 KASIM'ININ SONUNA DOĞRU, Spreenhagen civarlarında konuşlu olan *Leibstandarte Ausbildung und Ersatz Bataillon*'a (Eğitim ve İkmal Taburu) ilişik bir ağır makineli tüfek eğitim bölümünde eğitmen olarak göreve başladım. Bu, geçen sene bacak enfeksiyonu tedavisi görürken yardımcı olmak için gönüllü olduğumla aynı eğitim bölümüydü. Yakınlardaki Alt Hartmannsdorf'a, birkaç sokak, iki han ve bir mezbahadan başka bir şey barındırmayan küçük kasabaya gönderildim. Ana sokağın sonunda bulunan hanlardan birine, mekânı idare eden kadının üç kızı olması nedeniyle Drei Mädel Haus (Üç Kız Evi) deniyordu. Drei Mädel Haus, müşterilerine sunduğu yüksek sahneli salonla düğün davetleri ve aile partileri için Berlinliler arasında popüler bir mekândı. Kasabanın merkezinde, sahra mutfaklarımızın avlusunda bulunan mezbahanın karşısındaki bir sokağın köşesinde ise ikinci bir han vardı. Bölük komutanı aşağı yukarı benim yaşımdaki genç bir subay olan *Untersturmführer* Schenk'ti. Büyük müstakil bir evde ikamet ediyorsa da yemeklerini hep mezbahanın karşısındaki handa, eğitimden sorumlu personelin eşliğinde yedi.

Benim gibi *Unterscharführer* rütbeli bir diğer arkadaşla birlikte, ona sanki uzun zamandır görmediği oğluymuş gibi davranan yerel bir çiftçinin evinde kalıyorduk. Arkadaş bölüm karargâhında çalışıyor ve ev sahiplerimizi kek ve şarap gibi küçük armağanlarla tedarik etmeyi bir şekilde başarıyordu. Fakat ev sahipleri-miz bana farklı gözlerle bakıyor, davetli bir misafir olmadığımızı

açıklığa kavuşturuyorlardı. Hatta Noel öncesindeki partide dışarıdaki tuvaleti berbat ettiğime ilişkin hakkımda yalan bir şikâyet bile bulunmuşlardı. Aramızda nadiren hoş bir söz geçiyordu ve kışın başlangıcında olmamıza rağmen sabahın erken saatlerinde o evden çıkmaktan memnun oluyordum.

Acemilere, yani ekseriyetle 16 veya 17 yaşlarındaki genç çocuklara sağlanan ibate imkânları ise çok daha ilkeldi. Yakınlardaki bir araziye yarı gömülü sığınaklara doldurulmuşlardı. Benim takımım ise sığınaklardan dördünü işgal ediyor, her bir sığınak on beş acemiye ev sahipliği yapıyordu. Tuvaletleri ise Almanya'nın o bölgesinde bulunan kumlu toprağa açılmış bir çukurdan fazlası değildi. Çukurun üstündeki üzerine delikler açılmış uzun ve yassı bir tahta – bir *Donnerbalken* (tuvalet) – umumi klozet hizmeti görüyordu. Sıcak su olmadığından, taharet gençler için kısa ve rahatsız bir deneyim olmaktaydı. Doğru düzgün yıkanabilmeleri için hava koşulları el verdiğince onları yakınlardaki Oder-Spree kanalına götürüyordum. Genellikle bir dilim ekmek ve kabukları hâlâ üzerinde olan haşlanmış patatesten ibaret olan yemeklerini sahra mutfağından alıp, yemek için sığınaklarına geri dönerlerdi. Acemilerin hiç değilse Ruslarla çarpışacakları ilk günde hayatta kalmalarına yardım edebilecek püf noktalarını altı hafta içerisinde öğrenmeleri gerekiyordu. Arazide eğitim ve silah talimleri başlıca faaliyetlerdi. Geceleri, kırsal kesimin üstüne çöken kışa özgü yoğun siste harita okuma ve yön tayini eğitimleri yapıyorlardı. Hayat, o vakte kadar bu zor zamanlarda ev yaşantısının bütün nimetlerinden yararlanmış olan genç acemiler için zordu. Yine de yaşam koşulları *Ostfront*'ta geçirdiğim iki merhametsiz kışta maruz kaldığımdan daha beter değildi.

Acemi askerlerden bir grup kan bağışçısını, Berlin'in merkezine giden elektrikli trene bindirmek için her çarşamba sabahı erkenden yaklaşık on iki kilometre mesafedeki Erkner'e yürütürdüm. Her bağışçıya bonkör bir parça salam ve bir şişe kırmızı şarap

verildiği için gönüllülerden yana hiç kıtlık yaşanmazdı. Unter den Eichen'daki SS cerrahi ünitesine öğleden önce varmamın ardından, onları birçoğu İskandinavlı gönüllüler olan çekici hemşirelere emanet edip oradan ayrıldım. Hemşirelerin kan aldığı bölmelerden sadece bir çift mevcut olduğu için işlemin benim takımıma gelmesi bütün öğleden sonrayı alacaktı. Bu, kan bağışçılarını teslim almak üzere akşam dönmeden evvel ailemin Strassberger Strasse'deki evini ziyaret etmem için bana zaman tanırdı.

Günün birinde, çiseleyen berbat bir kış yağmurunda kan bağışçılarını hastaneye bırakmamın ardından, aile evimin bulunduğu apartmanın girişine adım atmak üzereydim ki, bir cam tıkırtısı dikkatimi çekti. Bitişliğimizde yaşayan Yahudi ailenin küçük kızı dairelerinin penceresindeydi. Hayalet gibi bembeyaz olan yüzü, içerinin karanlığıyla tezat teşkil ediyordu.

Göğsüme işaret ettim.

Başıyla onayladı, aşağıya işaret etti ve gözden kayboldu. Onu beklemek için apartmanın girişine, gelen gidenlerin bizi göremeyeceği bir yere geçtim. Çıtı pıtı ayaklarının acele adımlarını, bir kapı mandalının merdiven boşluğu boyunca yankılanan metalik tıkırtısı takip etti. Görüş alanıma girdiğinde, sahanlığa inen son merdivenlere ulaştığında tereddüt etti.

“Erwin, başvuracak başka kimsem yoktu ve seni de güç bir duruma sokmak istemem ama senden bir iyilik rica edeceğim.” Gözleri yaşlarla parlarsa da sözcükleri açık ve sakın bir şekilde telaffuz etmişti. Çevik ayaklarıyla geriye kalan son birkaç basamağı da hızla indi. Elinde bir zarf tutuyordu. “Babam öldü. Kendisi Oranienburg Toplama Kampı'nda tutukluydu. Konu naaşı hakkında,” dedi kahverengi zarfı bana uzatarak.

Zarftan mektubu çıkarıp, naaşının ancak bir temsilcinin ilgili belgeleri imzalamak üzere Oranienburg'a gitmesi durumunda verileceğini okudum. Oranienburg sokağın başında sayılmazdı ve toplu taşıma araçlarının Yahudilere yasaklanmış olmasından dolayı yetkililer bedeni bertaraf etmeden evvel oraya nasıl varabilirdi ki?

“Bize yardım edebilecek tek kişi sensin Erwin. Lafı dolandırmadan konuya gireceğim: Ailemiz adına belgeleri imzalayabilir misin?”

“Lichterfelde’deki birlik komutanımdan izin almam gerekecek,” dedim. “Sizin adınıza bunu yapmam için bana müsaade edeceğine dair söz veremem.” Bir anlığına, bana sarılacağını sandım, fakat bu o zamanın adabına aykırı gelirdi ve ikimiz de bunun farkındaydık.

Göz kapakları koyu kahverengi gözlerini örttü ve derin bir nefes aldı. “Teşekkür ederim Erwin. Bu benim için büyük bir teselli.”

Yahudi kız, ablası ve annesiyle birlikte en azından 1945 yılı Ocak ayına kadar bitişliğimizdeki dairede kaldıysa da bu onu son görüşüm oldu. Birlik komutanımın yorum yapmaksızın kaleme aldığı gerekli izin kâğıdını edinmek için Lichterfelde’ye gitmek üzere anne ve babamın evinden erken çıktım. Bereket versin, cenazenin iadesi için gereken belgeyi, savaşın paramparça ettiği Avrupa’daki aileleri vuran trajedi yığınları arasındaki bu küçük teselli kırıntısını imzalamak üzere ertesi gün Oranienburg’a gidebildim. Onu bir daha görmemiş olduğumdan, kızın yakınlardaki Yahudi mezarlığına babasının defnedilmesini sağlayabilmek adına bir şekilde vakitlice Oranienburg’a ulaşmış olduğunu sadece umut edebilirim.

İçlerinde *Leibstandarte*’nin de yer aldığı kuvvetlerimizin Müttefikleri Ardenler’de bir geri çekilmeye zorladığı haricindeki iyi haberler dışında, 1945’in teşrifi Berlinlilerin kaygılarına herhangi bir ferahlık getirmedi. Sık sık gerçekleşen hava bombardımanları herkesi tüketmişti. Birçok kişi bir sonraki şiddetli hücumdan sağ çıkıp çıkamayacağını umursamayı bırakmıştı. Yavrularını savaşın getirdiği yoksunluklardan korumak çocuklu kadınlar için amansız bir mücadeleiydi. Moralleri kederle gasp edilmiş olan binlercesi, talihsiz binaların yıkılan duvarları veya yanan kalasları altında kemikleri tuzla buz olan oğul ve kızlarına veda etmek için Berlin’in mezarlıklarını ziyaret etmekteydi. Genellikle dönecek

bir evleri veya acılarını paylaşabilecek bir kocaları olmuyordu. Acımasız bombardımanların tek amacı evleri yerle bir etmek değildi; bombalar çaresizlik ve Almanya'yı bu duruma sürüklemiş fanatik kültün hayallerine yönelik hor görü haricindeki bütün hisleri yakıp kavuruyordu.

Strausberger Strasse'ye son ziyaretim olacak tarihte, yani Ocak 1945'te, yola çıkmaya hazır olduğum vakit babam bana tren istasyonuna kadar refakat etmekte ısrarcı oldu. Bir ebeveynin içgüdü-süyle, sanki yoktan var olmuş bir kalabalığın Grosse Frankfurter Strasse'de bize teşkil ettiği tehlikeyi öngörmüştü. Başlangıçta san-ki başlarına çöken felaket bütününü benim hatamış gibi bana baktılar. Ardından, birkaç metre önündeki duvara bir taş isabet etti, bir diğeri ise daha yakından geçerek, az farkla başımı ıskaladı. Durum tam bir saldırıya dönme tehlikesi arz ediyordu. Babam saldırganlara itiraz ederken, üniformamın ceketı içerisindeki dolu tabancımı, havaya ateş açmaya hazır olacak şekilde kavradım. Vatandaşlarımın gazabını hissetmek benim için sıra dışı ölçüde yürek parçalayıcı oldu. Fakat Nazi rejimine duydukları öfkeyi dışa vurma ihtiyaçları iyi bir sebepten yoksun değildi. İngiliz ve Amerikan orduları Ardenler'deki karşı taarruzumuzu kırmışlar ve her geçen gün Ren'e daha çok yaklaşıyorlardı. Doğu Prusya'dan kaçan mültecilerin anlattığı tecavüz ve vahşet hikâyeleri kontrol edilemeyen bir yangın misali ağızdan ağıza yayılıyor ve Müttefik bombardıman uçakları her Tanrı'nın günü Berlin semalarında uçuyordu. Üçüncü Reich dizlerinin üstüne çökmüştü. Ceketimin manşetinde "Adolf Hider" yazan bir bandın bulunması, beni nefret ettikleri her şeyin vücuda gelmiş bir hâli kılıyordu. İnsanların herhangi bir *Leibstandarte* mensubunun gözüne girmek için zahmet ettikleri günler acı bir şekilde sona ermişti.

Sağanak yağmurun genç huş ağacının çıplak dalları üzerinde bıraktığı su boncukları hafif rüzgârla birlikte sallanıyor, sanki hepsi birer mücevhermiş gibi gökkuşağı renkleriyle gevrek kış

güneşinde parlıyordu. Cumartesi sabahıydı; şubat ayının ilk cumartesi. Hava senenin o vaktine göre ılıktı. Acemilerden oluşan müfrezemi Alt Hartmansdorf'a geri götürürken, kızına bakması için bir bebek bakıcısı ayarlamış olan Ingeborg'un ziyaretini iple çekiyordum. Acemilerin moralleri iyiydi, asker marşları söylüyorlardı; tâ ki, korku dolu bir feryat melodiyi parçalayıp onları ansızın durdurana kadar. Acemilerden biri Berlin yönüne işaret etti. “*Unterscharführer*, bakın.”

Elimi güneşe karşı gözlerime siper ettim. Başkentimizin üzerinde karanlık bir bulut yükseliyordu.

Acemi, “Binlercesi olmalı,” diye ah etti.

Müfrezemin üstüne çaresiz bir sessizlik çöktü. Biz bir saat sonra Alt Hartmansdorf'a yaklaştığımızda Amerikan B-17 bombardıman uçaklarından sonuncusu da üssüne inmek üzere geri dönmüştü. Acemiler, haşlanmış patatesten ibaret olan lezzetsiz yemeklerini almak için mezbananın yanındaki sahra mutfağına koşturmak yerine, gözlerini Berlin semalarına dalga dalga yükselen duman bulutlarına diktiler.

Ingeborg'u tren istasyonunda karşılamak için o öğleden sonra kuzeye, Fangschleusse'ye doğru beş kilometre pedal çevirdim. Bombardımandan sağ kurtulmuş olması için dua ederek bisikletimi bekleme odasının duvarına yasladım. Berlin'den gelen tren, tekerleri raylardaki açıklıklardan ritmik bir sesle geçerek nihayet gözüktü. Ağır bir şekilde yavaşlayarak platformun yanında durdu. Yolcular yavaş yavaş platforma inerlerken gözlerim hızla bir vagonun kapısından diğerininkine yöneldi. Ingeborg göründü. Bana koştu, bedenini benimkine bastırdı ve ağladı. Acısını dindirebilmek için onu kendime yakın tuttum.

“Ah Erwin, korkunçtu. Korkunçtu.”

“Anlat bana, Strausberger Strasse vuruldu mu?”

“Evet ama endişelenecek bir şey yok. Anne ve babanın evinin gerisinde bir bomba patladı ama amcanda kalmak için zaten evden ayrılmışlardı. Bir itfaiye yetkilisi onu bir muşambayla su ve rüzgâr geçirmez yapacaklarını söyledi.”

“Uçakları eğitim faaliyetindeyken gördüm. Berlin’de durum korkunç olmalı.”

“Sirenler çaldığında işe gidiyordum. Şanslıydım. Eğer vakitinde oraya varsaydım sonum gelmiş olurdu. Bina doğrudan isabet aldı. Tamamen yok oldu.”

“Nereye gittin?”

“Schlesischer Bahnhof’taki umumi sığınağa,” dedi taze bir gözyaşı selinin arasından. “Oradan ayrılmadan hemen önce Frau Müller’le karşılaştım. Kederden kendini kaybetmişti. Polis, kızının cesedini teşhis etmesi için ona Neuenburger Strasse’deki kız okuluna gitmesini söylemiş. Frau Müller kavurucu bombaların kızların bedenlerini çırılçıplak bıraktığını söyledi. Sayıları yüzden fazlamış. Bazıları parça parça olmuş ve tanınmaz hâle gelmiş.”

O akşam Ingeborg’a veda etmeye katlanmak güçtü. Vagonun açık camından eğildi ve raylar kıvrılarak gözden kaybolana kadar el salladı. Ben de ona el salladım ve tren uzakta gözden kaybolana kadar onu izledim.

Anne ve babamın evlilik yıl dönümüne ve ironik bir şekilde Kül Çarşambası’na⁶⁹ tekabül eden 14 Şubat gününün öğleden sonrasında, radyodan Amerikan ve İngiliz uçaklarının Dresden’i yaktıkları haberi geldi. Güzelliği en aşağı Paris’inkine denk olan bu barok mimari şaheseri kül olmuştu. Ekseriyetini ilerlemekte olan Sovyet askerlerinin tecavüz ve cinayetlerinden kaçmak isteyen çaresiz kadın ve çocukların teşkil ettiği Doğu Prusyalı mülteciler, içlerinden birçoğunun cehennem ateşi tarafından yutulan binaların bodrumlarında saklanırken canlı canlı yanmakla yazgılı olduğundan habersiz, Dresden’e dolmuşlardı.

Amerikan bombardıman uçakları 26 Şubat sabahında merhametsiz bir vahşilikle rotalarını yeniden Berlin’e çevirdiler. Şehir merkezi hâlihazırda bir enkaz yığını olduğundan, uçakların yıkım

69 Hristiyan inancına göre, Paskalya’ya kadar 40 gün süren ‘Büyük Perhiz’in ilk günü. (ç.n.)

rotalarını bu kez daha doğruya, ailemin ve Ingeborg'un yaşadığı Friedrichshain'a doğru genişletmeleri kaçınılmazdı. Bombardımandan iki gün sonra bile siyah duman hâlâ göğe yükseliyordu. Şüphesiz artık yakmak için geriye hiçbir şey kalmamıştı.

Ingeborg'un müteakip cumartesi günkü ziyaretini endişe dolu bir kalple bekledim. O vakte kadar kendimi bütün enerjimle, bağınazlıkları bombardımanlar nedeniyle iyice şiddetlenenler ile ümitsizliğin bütün işaretlerini sergileyenler olarak ikiye ayırmış olan acemileri eğitmeye verdim.

Mart ayının başlangıcıyla birlikte kış yeniden boy gösterdi. Dondurucu bir rüzgâr, Fangschleusse durağı platformunu önüne kattı. Berlin'den gelen tren, tam zamanında görüş açımıza girmişti. Ingeborg'a ilk bakışımı atabilmek için platformun ucunda durup, yavaşlayan vagonlara dikkatle göz gezdirdim. Hafifçe elini salladı. Tren durana kadar peşinden koşup ardından vagonun kapısını açtım.

"Annen ve baban iyi Erwin," dedi vagondan dışarı adımları atarken. "Apartman tahrip oldu ama hâlihazırda bir hava saldırısı sığınağındaydılar. Bu sırada babanın amcasına geri döndüler. Memeler Strasse Tren İstasyonu doğrudan isabet aldı. İsabet aldığı yüzlerce insan vardı. Bombalar hâlâ ansızın infilak ediyor."

"Tehir tapaları – kurtarma görevlilerine engel olmak için hazırlanmışlar," diye açıkladım.

"Ah, Erwin," diye soluk verdi Ingeborg, "Keşke bunların hepsi sona erse. Artık buna katlanamıyorum. Bu nasıl hayat?"

Kollarımla onu sardım ve kendime bastırdım, fakat Alt Hartmannsdorf'a giden kır patikalarından yürürken onu teselli edebilecek söz bulamadım. Hava taarruz sığınağındaki tecrübesinden, patlamalarla duvarların nasıl sarsıldığından, elektrik lambalarının sönüp dehşet içerisindeki sığınmacıları nasıl zifiri karanlıkta bıraktığından bahsetti.

“Şimdi,” dedi Ingeborg, sanki büyük bir sorundan kurtulmuşçasına, “sadece günün geri kalanının tadını çıkaralım. Sandviç yapmaya yetecek kadar salam bulmayı başardım.”

Kış güneşinin ışığı altında Alt Hartmannsdorf'taki mezarlıkta ölülerin arasında piknik yaptık. Bir veya iki kez gülümsedi ki, bu da beni neşelendirmeye yetti. Göz açıp kapayınca kadar Berlin'e dönme vakti gelmişti. Tren platformdan ayrılırken boğazımda sert bir yumru vardı. Ingeborg ve kızını bir daha asla görmeyeceğimi her nasılsa biliyordum.

Eğitim ve İkmal Taburu, *Falke* Alayı'na dâhil edilmiş, aramıza, hepsi *Hitlerjugend* mensubu olan yeni bir grup acemi katılmıştı. Ah, her şeyi de biliyorlardı veya en azından bildiklerini sanıyorlardı. Onlar için her şey, “Yaşasın, Hitler için savaşı kazanacağız, *Sieg Heil*” dan ibaretti. Yakında hayatlarını kurtarabilecek talimlere katılma arzusu hiçbirinde görülmüyordu. Pekâlâ, kıçlarının tek-melenerek şekillenmesi için doğru yere gelmişlerdi. Yağmurda sırlıklam olan bir sabahın saat ikisinde onları tam teçhizatlı yürüyüş için yataklarından kaldırdım. Ormandaki patika boyunca ilerlerken her zamanki şikâyetler duyuluyordu, fakat *Hitlerjugend*'deki delikanlılardan biri çizmeyi aştı.

Grubun ön tarafındaki çocuklardan biri, işitme mesafesinde olduğumu fark etmeksizin, “Kimse bir hiç uğruna beni yatağımdan çıkaramaz. Size söylüyorum, ilk mermiyi o yiyecek,” dedi.

Kendini beğenmiş delikanlıya yetişerek onu omzundan yakaladım ve benimle yüzleşmesi için hızla döndürdüm. Ağzından tek kelime çıkmasına fırsat vermeden, kamuflajlı ceketini göğsünden kavrayıp burdum. İçinde gerçek tüfek mermisi olan sağ elimin yumruğunu çenesine dayadım. Acemilerin geri kalanı bize bakarken, “İşte, al bunu!” diye hırladım. “Dene.”

Titrek bir sesle, “Özür dilerim *Unterscharführer*,” dedi.

Akşamları genellikle benim gibi eğitimden sorumlu olan birkaç arkadaşla birlikte sohbet ederek veya kart oynayarak Drei Mädel Haus'ta geçiriyordum. Bir akşam, *Flieger Bier*'imizi⁷⁰ içerken, arkadaşlarımdan biri subayların askerleri neşelendirmek için bir gösteri tertiplemeye karar verdiklerini söyledi.

"Gösteri için numara arıyorlar Erwin," dedi. "Neden Hitler'i taklit ettiğin o küçük skeci yapmıyorsun – hani şu *Reich*'ın bekası için kadınlara hamilelik sürelerini azaltmalarını söylediği?"

Şov – acemileri firarilerin infazına tanıklık etmeye götürmenin benim görevim olduğu günden bir gün önce – gerçekleşti ve çok başarılı oldu. Bir *Unterscharführer* ve partneri tarafından icra edilen tango kalabalığı gülmekten kırıp geçirdi ki, bu o kötü zamanlarda nadiren gerçekleşirdi. Partner, bölge yerlisi bir kızdadan alınan elbiseye doldurulmuş paçavralardan oluşuyor ve *Unterscharführer*'e ayak bileklerinden bağlanmış olmasından dolayı onun her adımına mükemmel bir kesinlikle uyum sağlıyordu. Tabii ben herhangi bir Hitler taklidi yapmadım. Zira *Führer*'le göstere göstere dalga geçmek hiç şüphesiz *Gestapo*'nun ziyaretiyle sonuçlanırdı.

Kumlu bir tepeciğin önünde gerçekleşen firarilerin infazı cuma günleri vuku bulan haftalık bir rutindi. Kurşunlar bedenini delip geçerken, kan ve bağırsakların hüküm giymiş askerin arkasından püskürmesi, buna yakın mesafeden tanıklık eden acemileri dumura uğratmış olmalıydı. Lakin, komutam altındaki müfrezede bulunan acemilerden biri, böyle korkunç bir merasi-me tanıklık etmiş olmasına rağmen bir gece kayıplara karıştı. Büyüleyici bir sersemlikle, Frankfurt'ta yaşayan kız kardeşine firar etmiş olduğunu ve onunla tren istasyonunda buluşmak istediğini belirten Frankfurt damgalı bir kartpostal gönderdi.

Postacının uyanıklığı genç adamın sonu oldu. Kartpostalı kız kardeşin posta kutusuna atmak üzereyken okuyup derhâl polise haber verdi. Delikanlı platformda beklerken tutuklandı. Spreehagen'a geri getirilince SS askerî mahkemesinin kaçınılmaz ve

70 Alman pilotları ile özdeşleşmiş, limonata-bira karışımı bir içecek türü. (ç.n.)

VATAN VE FÜHRER İÇİN

kaçılmaz ölüm cezasına çarptırıldı. Müteakip cuma günü akşam saat 18:00'da idam mangasıyla yüz yüze geldi. Kaderini beklerken, metanetli bir şekilde "Tanrı Almanya'yı korusun," dedi. Kurşunlar bedenini delip geçti ve yere çöktü. Çıkış yaralarının olduğu sırtındaki noktalarda ceketinden duman çıkıyordu. Fakat genç kalbinde hâlâ titrete bir yaşam ışığı yanıyordu. Subaylardan biri, gencin kafasına nişan almak için 08'iyile öne çıktı ve tetiği çekti... Trajik sonla karşılaşan bir diğeryaşam. Bu infazın dehşeti aradan geçen yetmiş yıldan sonra bile hâlâ rüyalarıma musallat olmaktadır.

SON TABYA

16 NİSAN 1945 Pazartesi günü, saat sabaha karşı 03:00 sularıydı. Hitler'in Üçüncü *Reich*'inin çöküşüyle sonuçlanacak olan dramının son perdesi, Berlin'e doğudan giden yollara hâkim olan ve ağır bir şekilde savunulan *Seelow* Tepeleri'ne Rusların başlattığı muazzam bir topçu ateşiyle açıldı. O akşam *Drei Mädel Haus*'tan ayrıldığımda, sanki şiddetli bir şimşekle içeriden yanıyormuşçasına ufkun üstünde titreyen bulutları izlemek üzere durdum.

17 Nisan günü öğle vakti civarlarında *Lichterfelde* kışlasından bir kamyon konvoyu geldi. Makineli tüfeklerimizi, mühimmatı ve şahsi eşyalarımızı aceleyle kamyonlara istifledik. Çok geçmeden sıcak gün ışığının altında taşra yolları boyunca süratle ilerlemeye koyulmuştuk. Gözleri keten çiçeği misali masmavi olan en genç acemilerden biri, yüzünde kaygılı bir ifadeyle Berlin'e mi gittiğimizi sordu. "Bence Oder cephesine gidiyoruz, aldığınız eğitimi hayata geçirmek için bir fırsat," diyerek ona yanıt verdim.

Berlin-Frankfurt *Autobahn*'ının doğu istikametindeki şeridine girip, *Beeskow*'a kadar yemyeşil kırlar boyunca güney yönünde ilerledik. Orada bizi bir okulun önünde bir *Oberscharführer* bekliyordu. Bize kişisel eşyalarımızı giriş salonunun köşesine istiflememizi emretti. "*Soldbuch*'unuz dışında bütün belgeler teslim edilecek," diye bildirdi. "*Soldbuch*'unuzu her zaman yanınızda bulundurmalısınız. Eğer onsuz yakalanırsanız firari sanılır ve vurulursunuz."

Okuldan ayrılıp bu kez kuzeydoğuya, Müllrose üzerinden Oder Nehri'ne doğru yolculuk ettik. Yüzleri çömlekçi çamuru gibi külrengi olan acemilerin üstüne ölümcül bir sessizlik çökmüştü – artık “Yaşasın” ve “Heil Hitler”ler işitilmiyordu. Gaddar Bolşevik ile kapılarının önünde karşı karşıya gelme düşüncesi – ki bu tasavvur büyüme çağları boyunca akıllarına kazınmıştı – kanlarını donduruyordu. Ben de artık bozgunun sadece muhtemel değil, fakat kaçınılmaz olduğunu düşünmeye cüret ediyordum.

Akşamüstüne doğru on iki ağır makineli tüfek ekibimiz, Frankfurt-Müllrose yoluna bakan bir tepenin zirvesindeki ağaçlığın ucuna kurulmuş mevzilere yerleşmekle meşguldü. Küçük bir kasaba olan Lichtenberg birkaç kilometre gerimizde kalıyordu. Biz makineli tüfeklerimizi sehpalarına yerleştirirken kuzeydeki *Seelower Höhen*'dan duyulan şiddetli top atışları uğursuz bir şekilde gümbürdemeye devam etti. *Untersturmführer* Schenk makineli tüfek mevzilerini birbiri ardına teftiş ediyor, başlarındaki askerlere mesafe ve atım sıklığı ayarlarını bildiriyordu.

Komutam altındaki iki makineli tüfeği ayarlayıp kontrol ettikten sonra kendisine tekmil verdim, “*Untersturmführer*, mevzilerimiz hazırdır.”

“Güzel, güzel,” diye cevap verdi sesi hafifçe titreyerek. “Söylesene – sanırım 43’e kadar Güney Ordu Grubu’laydın – sence şimdi ne yapmalıyız?”

“Biraz araştırma yapmak akıllıca olabilir.”

“Yani?”

“Herhangi bir taarruza karşı erkenden haberdar olmak için istihbarat toplaması adına bir devriye gönderin.”

“Bunu kimin yapmasını öneriyorsun?”

Ruslarla çarpışmak konusunda birinci elden tecrübeye sahip oradaki tek kişi olduğumdan gönüllü oldum, “Yanıma iki gönüllü alacağım; onlar için faydalı bir tecrübe olacaktır.”

Makineli tabancalarımızı kuşanarak, uzaktaki bir endüstriyel yapıya doğru yola koyulduk. Bütünüyle terk edilmiş gibi gözükse de binaya azami ihtiyatla yaklaştık ve yan kapıya doğru ilerledik.

Genç yoldaşlarıma, “Girişi koruyun,” diye fısıldadım. Kapıyı açmamla mide bulandırıcı tatlı bir kokunun burun deliklerime hücum etmesi bir oldu. Yarım dakika kadar sessizliği dinleyip ardından içeri girdim. Her duvarın dibine tahta fiçılar istifliydi. Burası bir *Schnapps* imalathanesiydi.

Acemilerden biri sıkılı bir yumrukla fiçılardan birinin yanına vurdu. “Dolular,” dedi, “arkadaşlarımıza biraz götürelim mi?”

“Sadece biraz,” diye yanıt verdim. İsteyeceğim son şey komutam altındaki delikanlıların içerek sersemlemeleriydi, fakat küçük bir sürpriz onları neşelendirebilirdi. İki acemi o günlerde reçel stoklamak için kullanılan türden boş bir gerdel bulurken ben de gözcülük ettim. “Doldurun ve sonra arta kalan fiçıları boşaltın,” diye emrettim.

“*Unterscharführer* Bartmann, *Schnapps* binlerce Mark değerinde olmalı. Hepsini dökmek yazık olur.”

“*Uscha*’yla tartışma,” diye tersledi diğer acemi. “Doğu Prusyalı mültecilerden Rus sürülerinin köy ve kasabalarımızı aldıklarında nasıl davrandıklarını duydum. Alkol yağmalamak için çıldırıyorlar. Annen ve kız kardeşlerinin sarhoş haydutlar tarafından tecavüze uğrayıp öldürülmesini mi istiyorsun?”

Fiçi sıraları boyunca tıplarını açarak ilerledim. İki delikanlı da benim izimden gitti ve çok geçmeden bütün fiçıların içindekiler yere boşalmış, uçları kanalizasyona doğru yolunu bulan büyüyen birikintiler oluşturmuştu.

İç *Schnapps* dolu gerdelle birlikte hatlarımıza geri döndük. Bulduklarımızı genç *Untersturmführer*’e rapor ettim. Eli kulağında bir Rus taarruzu olmadığını öğrenmekten rahatlamış gibiydi. İsteyen herkese tadımlık bir ikramda bulunulmadan evvel benim tavsiyemle gerdelin içindeki likörün sulandırılmasını emretti. Çocuktan sadece biraz daha büyük olan acemilerin çoğu daha önce hiç kuvvetli bir alkollü içecek içmemişlerdi ve takımımdaykilerden sadece birkaçı ikramı kabul etti. Karanlığın çökmesiyle birlikte *Schnapps*’tan geri kalanı yere döktüm.

Topçu bombardımanı gece boyunca toprağı salladı. Her genç yüz, alnında korkunun yol açtığı çizgileri taşıyordu. Onları, “Endişelenmeyin,” diyerek temin ettim, patlamalar bize zarar veremeyecek kadar uzakta. İvan henüz burada olduğumuzu bilmiyor.”

Her vızıltı veya patlamada başını sımsıkı omuzlarının arasına sıkıştıran acemilerden biri, “Rahat olunamayacak kadar yakındılar,” dedi.

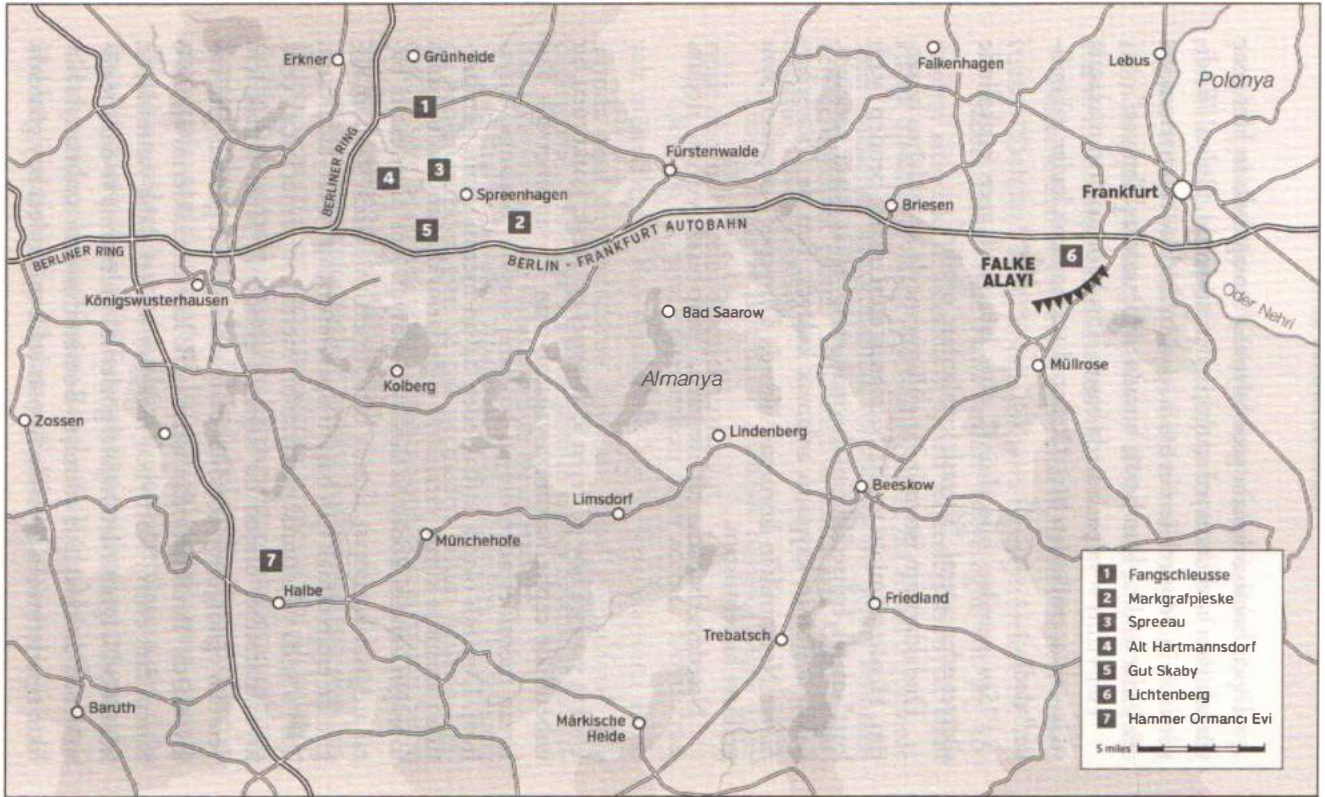
“*Sen* nereden bileceksin?” diye lafa girdi gece intikalinde şikâyet eden acemi. “O yaşlı kurtlardan, o bilir.”

Dudaklarımın istemsiz bir gülümsemeyle kıvrıldığını hissettim. Henüz yirmi iki yaşına basmamış dahi olsam, benden “yaşlı kurt” olarak bahsedildiğini duymak garip, fakat gurur vericiydi. Lakin aceminin kaygısını anlamak kolaydı. Ben de *Unterscharführer* Nowotnik’in koruması altında Dinyeper’i geçerken aynı gerilimi hissetmiştim.

Neredeyse babacan bir hissiyatla, “Yatıp biraz uyuyun,” dedim.

Ufukta yavaşça boy gösteren iç karartıcı gri şafak, korkutucu bir isabetlilikle cephe hattımıza yağacak olan 15 santimetrelik Rus havan mermilerinden oluşan bir baraj ateşinin başlangıç sinyaliydi. Devamlı olarak infilak eden havan mermilerinin gümbürtüleri arasında kimse yaralıların çığlıklarını duyamıyordu. Sanki toprağın kendisi korkuyla sarsılıyor gibiydi. Rus piyadesinin baraj ateşinin koruması altında bize hissettirmeksizin yaklaşmadığından emin olmak için başımı siper hattından yukarı kaldırdım. Tam o anda yakınımda patlayan bir mermi, suratıma küçük çelik kıymıklarından oluşan bir sağanak gönderdi. Siper almak için yeniden eğildiğimde acemiler bana sanki şeytan görmüş gibi bakıyorlardı. Yanaklarımdan akan sıcak kan dereciklerini ancak o zaman fark ettim. Koruyucu meleşim bir kez daha yanımdaydı; küçük çelik iğnelerden hiçbirisi gözlerimi bulmamış ve derime gömülenler de kolaylıkla çıkmıştı. Bombardımanın azalmasıyla birlikte siperlerimizin üstünde Alman çelik miğferleri boy gösterdi.

Erwin'in Doğu Cephesi'ndeki faaliyetleriyle bağlantılı yerler. Nisan-Mayıs 1945. (Helion & Company Ltd)

Yakınlardaki biri bağıyor, Frankfurt-Müllrose yolu istikametini işaret ederek sövüyordu.

T-34 tanklarından oluşan zırhlı bir birlik güney yönünde ilerlemekteydi. Dürbünümü kaldırdım. Odağa giren görüntü midemi bulandıracak kadar tiksindirdi. Tankların namlularına kadın ve çocuklar bağlanmıştı. Tank motorlarının sesinden feryatlarını duyamayacak kadar uzakta olsam da annelerin vücut dili acıklı durumu anlatıyordu. Soğuk, sessiz, çaresiz bir öfke yüreğimi doldurdu.

Makineli tüfek takımımından birisi, “Ne yapmalıyız?” diye bağırdı. Çocuksu suratı şaşkınca bir ızdırapla buruşmuştu.

Kazayla basılacak bir tetik, bütün makineli tüfeklerimizin, rahatlıkla menzilleri dâhilinde olan tanklara mermi yağdırmasına neden olabilirdi. “Ateş etmeyin,” dedim sıkılı dişlerimin arasından. “Bırakalım subaylar karar versin.”

Subaylar kısa lâkin alevli bir tartışmanın ardından tek bir kurşun atılmaksızın tankların geçmelerine izin verdi. Fakat dehşete kapılmış rehinelere bekleyen kader hakkında tahminde bulunmaya cesaret edemedim. Doğu Prusyalı mülteci kabilelerini paletlerinin altında kasten ezen Rus tanklarına ilişkin haberleri hepimiz biliyor ve bunlara inanıyorduk.

Siperlerimize hücum eden Rus avcı uçakları makineli tüfekleriyle bölgeyi derinlemesine ateş altına aldılar. Acemilerimin başlarını aşağıda tuttuklarından emin oldum ve şiddetli saldırıyı tek bir zayıt vermeksizin atlatmayı başardık. Bir düşman piyade taburu herhangi bir engelle karşılaşmaksızın öğle vaktinin ilk saatlerinde sadece bir kilometre ötemizde toplanmaktaydı.

“Süngülerden endişe etmeyin,” dedim, aynı siperi paylaştığım makineli tüfek takımındaki delikanlılara, “onları kullanacak kadar yaklaşamayacaklar.”

Biz kaçınılmaz hücumu beklerken acemiler arasındaki endişeli mırıltılar devam ediyordu. Sonunda düşman piyadesi hücum kalktı. Makineli tüfeklerimiz imha bölgelerine giren düşmanı kurşun yağmuruna tutup, kahverengi üniformaların akınlarını

dalga dalga biçti. Benim doğrudan komutam altında olan iki grup iyi performans gösterdi ve saldırganları savunma hattının bize ait mıntıkasından uzak tutmayı başardık. *Ostfront*'ta edindiğim tecrübe kayıplarımızı sadece iki adamla sınırlı tutmama olanak sağlamıştı. Bunlardan birini Lichtenberg'deki *Friedhof*'a, diğerini, yakışıklı bir genç çocuğu ise iki silah arkadaşımın yardımıyla hayatını kaybettiği yerin yakınlarına gömdük.

Bir sonraki Rus hücumu daha inatçıydı. Hatlarımızda bir boşluk buldular ve *Untersturmführer* Gester'in piyade müfrezesi düşman taarruzunu püskürtmek için ağaçların örtüsünü terk edip tepeden aşağı, makineli tüfek mevzilerimizin önüne doğru harekete geçti. Ne yazık ki, birliğini düşmana etkili bir makineli tüfek desteği veremeyeceğimiz kadar yaklaştırmıştı. Gessner'in müfrezesine yönelik herhangi bir hücumu savuşturmak maksadıyla, makineli tüfekçilerimden birkaçını daha uygun bir ateş mevzii alabilmek için tepeden aşağı yönlendirdim. 500 metre kadar ilerlemiştik ki, yoğun bir hafif silah ateşi altında kalıp kendimizi yere attık. Ateş sona erdiğinde Rus piyade müfrezesinin *Untersturmführer* Gessner'in etrafını sardığını görerek dehşete düştüm. Şakağına dayanmış bir tabancayla dizlerinin üzerindeydi. Bir duman kabardı ve yan tarafa yığıldı. Cesareti onu yüzüstü bırakmamıştı.

Ağır makineli tüfekçilerimi ağaçlığın ucundaki hatlarımıza geri çektiğimde diğer acemileri tam olarak onları bıraktığım yerde buldum. Öfkeyle, "Eğer bizi takip etmiş olsaydınız *Untersturmführer* Gessner'i kurtarabilirdik," diye kükredim ve sadece eylemsizliklerini meşru kılmak maksatlı bir bahane çığıyla karşılaştım.

Gece başka bir hadise yaşanmaksızın sona erdi.

Ingeborg? Suskun makineli tüfeklerimizin ardındaki ağaçlarda ardıc kuşlarının şakıdıklarını duyabiliyordum, lakin o yine de gülümseyerek bana geldi. Bir rüyanın himayesi altına girdim.

"Bir kez daha Erwin, sadece seni bir kez daha görmek istedim."

Büyük bir mutluluk beni sardı. Friedrichshain Park'taydık. Bir bankta, güneş ışığının altında Märchenbrunnen'e karşı el ele oturuyorduk. Ingeborg'un kızı havuzu çevreleyen alçak duvarda oturuyor, eliyle su sıçratıyordu. Davetkâr, hoş bir yaz kokusu, sanki gönüle ferahlık vad ediyor gibiydi. Bir ses mutlu yanılsamamı kesintiye uğrattı. Ingeborg ayağa kalktı ve çocuğunun elini tuttu. "Elveda Erwin, koruyucu meleğin hep seninle olsun." Bir elin omzumu kavradığını hissettim.

"Unterscharführer Bartmann."

Gözlerimi açtım. "Untersturmführer Schenk," diye mırıldandım uyku sersemliğiyle. Ingeborg'la olan değerli, hayali ânlar sonsuzluğa karışırken, rüyama eşlik eden mutluluk duygusu yerini berbat bir melankoliye bıraktı.

"Sence bundan sonra ne olacak?"

Kafamı topladım. "Bizi sadece piyade taarruzuyla yerimizden oynatamazlar. Organize olur olmaz bizi top veya tanklarla vuracaklar. Ardından piyadeleri yeniden üstümüze gelecek."

Kurumuş ağzımı ıslatmak için mataramdan bir yudum su aldım. Havada bir ısıklık çaldı ve ardından, hatlarımızın hemen ardındaki ağaçların arasında patlayan yüksek kalibreli bir top mermisinin kudretli gümbürtüsünün altında toprak sarsıldı. Genç yoldaşlarımı, "Mesafeyi buluyorlar, kafanızı çıkarmayın," diyerek uyardım.

Çok geçmeden altında çaresiz kaldığımız mermi yağmuru öylesine şiddetliydi ki, müstakil patlamalar devamlı, sağır edici bir gümbürtüye evrildi. Yanık barutun sindiği hava gırtlığımı tahriş etti. Ardından gelen sessizlik, bir anlık huzur, çok geçmeden Rus piyadesinin, "Urra, Urra," şeklindeki, intikamcı şeytanlar tarafından söylenen cehennemden çıkma ilahisiyle, vahşi ulumalarıyla yok olacaktı.

Makineli tüfeklerimiz ormanda çalışan elektrikli testereler misali "brr-brr" sesleriyle hücum eden Rusları parçalıyorduysa da, düşman hatlarımızı sarmaya devam ediyordu.

"Uscha, namlular hararet yapıyor."

"Ateşe devam edin."

Düşman piyadesi dalga dalga kendisini – sonunda taarruzlarını kiran – kurşun yağmurunun önüne attı. Rus cesetlerinden oluşan yığınların arasında tek tük kıpırtılar görülüyor ve yardım çağlıkları duyuluyordu. Hatlarımızdan açılan fasılalı ateşe rağmen, Ruslar ölü ve yaralı yoldaşlarını geri alabilmek için ellerinden gelen bütün çabayı gösterdiler.

Ertesi gün, saat sabaha karşı 03:00'te – *Führer*'in doğum günü ve yağmurlu bir güne soğuk bir başlangıç – Ruslar geniş bir cephede zinde bir taarruza geçtiler. Bir kez daha ağır kayıplar vererek püskürtüldüler; eğer hava hâlâ karanlıkken aramıza ulaşmayı başarsalardı kanlı bir kaos yaşanırdı. Saat 06:00 civarında ikinci bir taarruz gerçekleşti. Kahverengi üniformalardan oluşan üç büyük yığın, birbiri ardına, sanki eski bir savaş filmi sahnesindeymişçesine üstümüze geldi. İlk sıra kendini yere attı, ikinci sıra onların ardına diz çöktü ve üçüncü sıra bunların ardında ayakta durdu. Her sıra birbiri ardına ateş ederken, saldırganlarımızın etrafındaki hava silah dumanıyla beyazlaştı. Buna makineli tüfeklerimiz aracılığıyla gönderdiğimiz bir kasırgayla yanıt verdik. Mühimmat kayışlarını birbiri ardına durmaksızın boşaltırken silahlarımızın namlularından duman tütüyordu. Rus saflarındaki adamlar, sanki bez bebeklere dönüşmüş gibi aniden düşüyordu.

Korkunç "*Ratsch-bumms*"lardan atılan mermiler feryat ederek üzerimizden geçip arkamıza yakın düştü. Aralıksız atışların sebep olduğu hararetle makineli tüfeklerimiz artık tutukluk yapıyordu. Rusların ilk savunma hattımızı ele geçirme tehlikesi doğmuştu. Şarapnel yağmurunun arasında ikinci savunma hattına düşmana sezdirmeden çekilmek üzere, ayaklarımızın altında her an infilak edebilecek bir alan boyunca ilerlemek için kendiliğimizden hep birlikte ayaklandık. Sonunda siperlerimizin nisbî güvenliğine ulaştık. Bunlar birinci hattakilere nazaran daha üstünkörü yapılmış olsalar da yine de sağlamlardı.

Bombardıman arasındaki bir sükûnette, bir *Wehrmacht Feldwebel*'i siperime atladı. Homurdanıp tükürükler saçarak, şu

şekilde tercüme edilebilecek kendi özgün küfürlerini icat etti: “Aşağılık piçler – siktiğimin sikikleri siktirip gittiler!

“Kim?” diye sordum.

“Subaylar.”

Öfkeye boğularak ben de sövmeye başladım. “Aşağılık herifler– omurgasız aşağılık herifler – ben acemileri firarilerinin idamını izlemeye götürüyorum ve onlar bunu yapıyor. Aşağılık puştlar.”

“Bunu kabullenmek onlar için zor olacak,” diye tısladı *Feldwebel*.

Artık geriye kalan tek şey, eli silah tutabilen herkesten oluşan çaresiz bir gruptu: Yüzüstü bırakılmış *Wehrmacht* personeli, zorla *Volkssturm*’a alınmış yaşlı adamlar ve adlarını duyurmaya kararlı *Hitlerjugend* çocukları. O kaos tiyatrosunu anlatmak için kelimeler kifayetsiz kalır.

Disiplin duygusunu biraz olsun geri getirebilmek için arta kalan birkaç *Wehrmacht Feldwebel*’ıyla birlikte dağılmış hâldeki askerlerin komutasını üstlendim. Sadece bir *Unterscharführer* de olsam, kendimi birdenbire seksen erkek ve çocuğun kaderi ellerinde olan bir bölük komutanı olarak hareket ederken bulmuştum.

Sağanak yağmura rağmen Ruslar gece boyunca tekrar tekrar taarruz etti. Fakat sayıca az olmamıza ve büyük kayıplar vermemize rağmen pozisyonumuzu korumayı başardık. Ardı arkası kesilmeyen akınlar nedeniyle uyumak bütünüyle imkânsızdı ve azıcık tayın haricinde yiyecek yemeğimiz yoktu. Her birimiz çöküşün eşiğindeydik. Ardından, şafak sökerken, akla gelebilecek en acı haberler saflarımıza sızdı. Seydlitz birliklerinden oluşan büyüğe bir topluluk, yani Rus tarafına geçmiş olan Alman askerleri, mevzilerimize saldırıyordu.

Aralıksız ateş altında üçüncü ve son savunma hattına çekildik. Yaklaşık olarak sadece bir metre derinliğindeki siperler asgari ölçüde koruma sağlasa da ilave koruma sağlaması için aralıklara avcı çukurları kazılmıştı. Taarruza Rus pike-bombardıman uçakları da

katılırken personele *Panzerfaust* tanksavarları dağıtıldı. Bombalar yere yaklaşırken ısıkl çalıyor, korkutucu bir isabetlilikle düşüyorlardı. Avcı çukurumda sinerken, aklıma yakınım bir bomba düşmesi durumunda canlı canlı gömüleceğime ilişkin korkunç bir düşünce geldi. Dua etme sanatını ansızın yeniden öğrendim.

Pike-bombardıman uçakları nihayet gökleri terk etmişti, fakat bu çarpışmalara ara vermedi. Yaklaşan tankların homurtuları muharebe kakofonisindeki sessizliğin yerini aldı. Siperimin ucundan bir bakış atmaya cüret ettim. Aşağı yukarı üç yüz metre mesafedeki bir huş ağacı topluluğu, gümüş renkli gövdeleri inleyip parçalara ayrılırken titredi. Bir Josef Stalin belirdi. 122mm'lik toplarıyla Sovyet cephaneliğinin en ağır silahı olan bu tanklar hatlarımızda, daha hızlı olan kuzenleri T-34'lerin içlerine dalabileceği gedikler açabilirlerdi. *Panzerfaust*'umu kavradım, emniyet pimini tetik kolundan uzaklaştırdım ve nişan kaldıracını doğrultup ateşleme pozisyonuna getirdim. Bu silahı eğitim sırasında sadece iki kez kullanmış olduğumdan yaklaşan tankı vurabileceğimden pek de emin değildim. Kalbimin her atışı kanı vücuduma tokmaklayarak gönderiyordu. Gözümü nişan kaldıracındaki 60 metrelik mesafeye tekabül eden deliğin hizasına getirmek için başımı alçalttım. Çelik canavar bana doğru ilerliyor, paletlerinden çıkan tiz metalik gıcırtilar motorunun boğuk horultusunu delip geçiyordu. Başparmağım tetik kolunun üstünde kasıldı. Sinirlerimi yatıştırmak için derin bir nefes alıp tankın menzile girmesini beklemeye koyuldum.

Elli metre kadar solumdaki avcı çukurundan beyaz bir du-man bulutu yükseldi. Kahretsin! Acemilerden biri sinirlerine hâkim olamamış ve *Panzerfaust*'unu çok erken ateşlemişti. Havada ısıkl çalan roket on metre kısa düştü. Çelik canavar aniden durdu. Motorun devri sertçe yükseldi; panikleyen sürücü beceriksizce geri vitesi çekmeye çalışırken şanzıman kulak tırmalayan bir şekilde gıcırdadı. Birkaç dakika sonra, birkaç T-34'ün intikaliyle güven tazeleyen tank komutanı, hatlarımıza doğru, bu kez daha soluma ve *Panzerfaust*'umun menzili dışına yeniden ilerlemeye

başladı. Makineli tüfeklerinden bir kurşun yağmuru saçarak ace-miye doğru ilerliyorlardı. Tank toplarının namı ağızlarından alevler parladı. Hatlarımızda patlayan mermiler dizginlenemeyen bir panik yaratmıştı. Tanklar dar siperlerimize ulaştıklarında paletlerini siper boyunca sürmek için döndüler. Tanklar kemiklerini ezerken Alman askerlerinden acı feryatlar yükseldi. Yüz kızartıcı bir dehşetle kaçarken yaralılarımızı arkamızda bıraktık.

Ağaçların arasından koşarken gözleri keten çiçeği mavisi olan acemiye rast geldim. Yana doğru korkunç bir açıyla çıkmış bir bacağıyla – artık bu *onun* bacağı sayılmazdı – kendini bir ağacın gövdesine sürüklemişti.

Uyluk kemiğinin başı ve leğen kemiğinin bir kısmı yoktu. Bembeyaz yüzü ter damlacıklarıyla kaplanmış bir hâlde elini kaldırdı.

“*Unterscharführer* Bartmann, siz misiniz?” Beni tanımasıyla birlikte, kan çekilmiş dudaklarından zayıf bir tebessüm geçti.

Yanına diz çöktüm. “*Ja mein Junge, ben Uscha Bartmann.*”

“*Unterscharführer* Bartmann,” diye tekrarladı sakın bir sesle, “Bir isteğim var.”

Sözcükler daha dudaklarını terk etmeden dahi ne isteyeceğini biliyordum. Midem kasıldı.

Yaşam genç bedenini yavaş yavaş terk ederken, alt göz kapağından yaşlar boşalacak gibiydi. “Lütfen ... Beni vurun.”

Titreyen parmaklarla tabanca kılıfımın düğmesini çözdüm. Sinirlerimi toparlayarak tabancamın kabzasını kavradım, fakat silahı kılıfından çekmek imkânsızdı. Bu kutlu bir merhamet eylemi olacaktıysa da kendimi cesur genci öldürmeye ikna edemedim. Etrafımda, Ruslara av olmamak için çalıların arasından aceleyle koşan adamların telaşı vardı; son savunma hattımızdan arta kalanlar hayatlarını kurtarmak için kaçıyordu. Bir sargı beziyle aceminin alnını sildim ve Ruslar varmadan evvel kan kaybından sükût içerisinde ölmesi için dua ederek onu ağaca yaslanmış bir şekilde bıraktım.

ÜÇ GENERALİN HİKÂYESİ

FALKE ALAYI'NDAN arta kalan bir avuç kişi ile birkaç *Wehrmacht* askeri peşime takılmış, hayatta kalma ümitlerini benim tecrübeme bağlamıştı. Onları, Berlin-Frankfurt ana demir yolunun kollarından birinin geçtiği Briesen'e götürdüm, orada Berlin'e giden bir treni yakalamayı umuyordum. İlerlerken, cesaretlenmemiz adına bize asker şarkıları eşlik etmedi. Zafere dair için için yanmakta olan son umut kırıntıları da her gönülde titreyerek sönmüştü. Komutam altındaki erkek ve çocukların çoğu Berlin veya varoşlarındandı. Bir zamanlar güzel olan şehrimiz, doruğuna ulaşan savaşın acımasızlığıyla ezilmeden önce evlerine dönmeye can attıkları yüzlerinden okunuyordu.

İstasyona ulaştığımızda platformun hâlihazırda şaşkın asker ve mültecilerle dolu olduğunu gördük. Berbat bir manzaraydı. Terörden bembeyaz kesmiş yüzleriyle anneler, Rusların ellerine düşmeleri durumunda çaresiz gözlerinin önlerinde tecavüze uğrayacaklarını bilerek kızlarını yanlarından ayırmıyorlardı. Henüz tıraş olmuş ve pahalı sabun kokan bir *Wehrmacht* subayı, ayaklarının dibindeki iki deri valizle birlikte platformda dikiliyordu. Patlayacak kadar doldurulmuş olan valizler, subaya zengin bir tatilci görüntüsü veriyordu.

"Trenler hâlâ çalışıyor mu?" diye sordum.

Aristokratlara özgü uzun burnunun üzerinden bakarak, "Bana birinin her an burada olabileceği söylendi," diyerek yanıt verdi.

Platformun ucunda müfrezemle birlikte bekleyerek boş boş raylara baktım. Aradan yarım saat geçmiş olmasına rağmen tren-den yana hâlâ hiçbir işaret yoktu. Ne kadar beklersek, hayata bağlı olduğumuz pamuk ipliğinin de bir o kadar gerileceğini düşündüm. Derme çatma birliğin bir araya topladım. “Ruslar çok geçmeden peşimize düşecek,” dedim. “Arzu edenler burada kalabilir, geri kalanımız batıya doğru ilerleyecek.” Müfrezemdeki tek bir adam bile platformda kalmayı tercih etmedi.

Bir *Waffen SS Sturmbannführer*’inin komutası altındaki bir diğer karışık gruba denk geldiğimizde daha sadece birkaç kilometre ilerlemiştik. Benden daha yüksek rütbeli olmasına istinaden, viran hâldeki birliğin sözüm ona cephe hattına dönmesini emrettiyse de, en azından bizi oraya bizzat yönlendirecek cesareti vardı ki, *Wehrmacht* subaylarının çoğu için bunu söyleyemeyeceğimizi keşfetmiştim.

Kahverengi üniformaların uğursuz görüntüsüyle bir kez daha karşı karşıyaydık. *Sturmbannführer* bize terk edilmiş siperlerde düşmana karşı direnmemizi emretti. Şans eseri (veya ben öyle sanmıştım), terk edilmiş bir MG42’ye denk geldim. Bu atış hızı son derece yüksek bir makineli tüfektir. MG42’nin yanına düzinelerce içi dolu mühimmat kutusu ve içinde bir işaret tabancası ile birkaç işaret fişegi bulunan baş aşağı bir miğfer istiflenmişti. Önümüzde, pek az korunma imkânı sunan açık bir arazi mevcuttu; makineli tüfek nişancısı için ideal manzara. Rus piyadelerini oldukları yerde durdurmak kolay olacaktı. Kurma kolunu çektim ve tetiğe bastım. Hiçbir şey olmadı. Mermi şeridini yeniden yerleştirdiysem de silah tekli atışlar veya on mermi civarındaki kısa yayılım ateşlerinden fazlasını yapmaya izin vermedi.

Silahın inadına sövüyordum ki, arkadan gelen yabancı dildeki sesler dikkatimi çekti. Arkama bakıp, her biri için bir avuç mühimmat bulunan sürgü mekanizmalı *Karabiner* 98’lerden başka hiçbir şey kuşanmamış olan 17-18 yaşlarındaki delikanlılardan müteşekkil bir Macar birliği gördüm. Yanıma çömelip tüfeklerini kurcaladılar – şarjörlerini nasıl değiştireceklerine dair

hiçbir fikirleri yoktu. Ruslar mevzimize doğru yaklaşıırken, en yakındaki Kar 98'i kapıp, açık sürgünün önündeki boşluğa şarjörlerini nasıl dolduracaklarına dair onlara hızlıca bir ders verdim. Macarlar hızla öğrenip iyi bir performansla ateş ettilerse de hatlarımızda büyük gedikler vardı. Bir Rus müfrezesi kanadımızın çevresinden bizim *Sturmabführer* ile adamlarının beklediği üstünkörü yapılan siperlerimize ulaşmaya başladı. Karşılıklı el bombası ve makineli tabanca atışları olduysa da *Sturmabführer*'in mevzisi hızla işgal edildi. *Unterscharführer* olarak mevcut en yüksek rütbeli kişi bir kez daha bendim.

Etrafımızın sarılma tehlikesini göz önüne alarak, Macarlara Rus müdahalesini durdurmalarını emrettim. Cesurca süngülerini takip kendilerini düşmanın üstüne attılar ve hayati önem taşıyan birkaç dakikalığına savunma hattımızı toparlamayı başardılar.

Karşılıklı ateş sürdü. Fakat cesareti artan Ruslar, uzun çimlerin arasında sadece sırt çantaları görülebilir bir şekilde sürünerek yakınlaştılar. Birkaç istikrarsız atışın ardından MG42'im sonunda bütününü kullanılamaz hâle geldi. Sırtımdan akan soğuk terlerin eşliğinde baş aşağı duran miğferden işaret tabancasını kapıp ateş ettim. Kavis çizen bir dumanın ucunda tıslayarak ilerleyen kırmızı bir alev Ruslardan birinin sırt çantasına düştü. Sırt çantasının sahibi panikle haykırdı. Kendisini yutma tehlikesi taşıyan alevleri söndürmeye çalışırken kolları çılgınca sağa sola sallanıyordu. Macar dostlarımın açtığı bir yaylım ateşi uğraşlarına hızlı bir son verdi.

Aksaklık karşısında şaşıran Ruslar birkaç yüz metre kadar geri çekildi. Bu sırada, hâlâ yapabiliyorken, ben de adamlarımı geri çekmeye karar verdim. Amacım, işinin ehli bir komutanın emrindeki savaşma yetisi devam eden bir muharebe grubuyla karşılaşmayı umduğum Berlin-Frankfurt otobanına gitmekti.

Otobana yaklaştığımızda ileride küçük bir grup *Waffen SS* gördüm. Aralarında eski bir arkadaşım, *Rottenführer* Alfred Schneiderei da vardı. Suratındaki şaşkın ifadeyi görünce hızımı artırdım.

Yaklaştığımda, artık *Untersturmführer* rütbesi taşıdığını ve ceketinin yakaları arasında Şövalye Haçı asılı olduğunu gördüm. Kendisinin yüksek rütbesine rağmen samimi bir şekilde el sıkıştık.

“Ah Erwin,” diye iç geçirdi, “nasıl da bir karmaşanın içerisindeyiz – gerçek bir kaos. Kimse ne halt olduğunu bilmiyor. Rusları perişan hâlde Rostov’a kadar kovaladığımız o günlerdeki gibi değil. Görüyorum ki Prohorovka’da aldığın şarapnel yarısından sonra iyi toparlanmışsın.”

“Bu nedir, Şövalye Haçı ha?” diye işaret ettim.

Muharebeyle kararmış suratında geniş bir tebessüm ışıldadı. “Bir veya iki tank patlattığım için Aralık 43’te verdiler. *Führer* bizzat takdim etti.”

Kendisiyle biraz daha konuşup, ardından küçük grubumla daha batıya doğru bir kez daha yola koyulduk. Açlığın kemirdiği karınlarımızla, şatafatlı demir kapısında birkaç *Wehrmacht* askerinin nöbet tuttuğu zengin bir taşra malikânesine rastladık. Yetkili olan *Feldwebel*’a biraz yiyecek bulabileceğimiz bir yer bilip bilmediğini sordum.

“Size yardımcı olamam,” diye yanıt verdi. “Eğer yiyecek istiyorsanız General’den yazılı izin almanız gerekecek.”

“General nerede?”

“Malikânede, araç yolunun sonunda.”

Kapıdan geçmeye davrandığımda muhafızların tüfeklerindeki süngüler yolumu kesti.

“İznin olmadan oraya gidemezsin.”

Tipik bir açmazdaydık, lakin *Feldwebel*’a dil dökmemin ardından sonunda adamlarından birini araziye girmem adına izin almak için gönderdi. Nöbetçi on beş dakika sonra geri döndü. “General’i görebilirsin,” dedi parmağıyla beni işaret ederek, “fakat adamların burada kalmak zorunda.”

İki tarafı ağaçlarla çevrili araç yolundan, yorgun bacaklarımın müsaade ettiğince hızlı bir şekilde, malikâneye ulaşana kadar yürüdüm. Malikânenin kapısında nöbet bekleyen iki muhafız başka bir sorgu olmaksızın içeri girmeme izin verdi.

Malikânenin büyük salonunun meşe lambriyle kaplı duvarlarını sayısız geyik boynuzu süslüyor, bir grup yüksek rütbeli subay uzun bir masada oturmuş, avuçlarıyla konyak bardaklarını ısıtıyordu. Ben onlara doğru yürürken orta yaşlı bir general yüzündeki duman bulutunu eliyle dalgalandırdı.

“Evet, ne vardı?”

“*Herr General* ben ve adamlarım bir süredir yemek yemedik. Acilen kumanyaya ihtiyacımız var.”

“Ne kadar adamın var?”

“Yirmi kadar *Herr General*.”

“Ah, yirmi. O kadar adama yiyecek tedarik edebileceğimizi sanmıyorum ama *sana* bir şey ikram edebilirim. Neden bize katılmıyorsun? İstedğin kadar yiyebilirsin,” dedi general davetkâr elini yemekle kaplı masaya doğru esneterek.

“Hayır, teşekkürler *Herr General*,” diye yanıt verdim, “bir *Waffen SS* olarak adamlarım açken benim yemem doğru olmaz.”

General, işaret parmağını sanki yaramaz bir çocuğu azarlıyormuş gibi sallayarak, “Fakat yemek zorundasın,” diye ısrar etti. “Lider olarak senin gücünü koruman gerek. Aksi takdirde nasıl aklını başında tutacak takati bulup adamlarına etkili bir şekilde komuta edebilirsin?”

O vakit artık çileden çıkmaya başlamıştım. “Adamlarım çarpışamayacak kadar zayıf düştükten sonra benim karnım ağzına kadar dolu olsa neye yarar?” Ondan yana kasten kötü bir bakış attım ve izin beklemeksizin topuklarımın üstünde dönüp homurdandım: Böyle liderlerle bu savaşı nasıl kazanabilirdik ki? Umarım Ruslar bu piçi yakalar da layığını bulur.

Belki de manzaraya fazla dikkat edemeyeceğim kadar yiyecek düşünmekle meşgul olmuştum. Bu yüzden o sefil açlık hâliyle ne kadar uzağa gittiğimizi söyleyemem, fakat mermilerle harap olmuş bir ambarı arkamızda bırakmıştık ki, havayı koklamak üzere durdum. “Domuz kızartması.” Sözcükler dudaklarımdan

istemsizce dökülmüştü. “Ambarda bekleyin,” dedim adamlarıma. “Kimin pişirdiğini bulacağım.”

Biraz daha ileride, yoldan biraz uzaktaki bir evin içine kurulmuş bir komuta karargâhına denk geldim. Çok sayıda muhafızla görüşerek ilerlememin ardından, kendimi bir *Wehrmacht* generallerinin derme çatma makamında buldum.

“Ah,” dedi general, sanki dünya umurunda değilmiş gibi, “senin için ne yapabilirim?”

“*Herr General*, adamlarım günlerdir doğru düzgün bir şey yemediler.

“Neredeler?”

“Yakındaki bir ambarda, dinlenmeleri için onları orada bıraktım.”

“Moralleri iyi mi?”

Geçirdiğimiz son birkaç günü kısaca generale anlattım.

“Hmm, ne yapabileceğime bakacağım.” Masasından bir not defteri alıp bir emir yazdı. “Bunu sahra mutfağına götür, aşçıya ver.”

Ağzım sulanarak, dört fırına ve merkezî bir bacaya sahip siyah, tuhaf bir alet olan sahra mutfağına kadar burnumu takip ettim. Fevkalade yuvarlak bir göbeğe ve olgun bir elma kadar kırmızı yanaklara sahip olan aşçı da general gibi neşeli görünen bir adamdı. İzni elimden almadan evvel ellerini önlüğüne sildi.

“Ha, şanslısın dostum,” dedi omzundan bir kurulama bezini kaparak. Fırınlardan birinin kapağını açmak için eğildi ve ellerimi korumam için bezi bana vermeden evvel üstünde kızarmış bir domuzcuk bulunan büyük metal tepsiyi fırından dışarı çıkarıp üste koydu.

Yemek içi can atarak hediyemi ambara taşımaya dönmüştüm ki aşçı beni geri çağırdı.

“Hey, bir dakika bekle,” dedi, bu kez kızarmış patateslerle dolu bir başka tepsiyi ikinci bir fırından çıkarmaya davranırken. Aç gözlerime güçlükle inanabiliyordum. Büyük bir kepçeyle, bonkör miktardaki bir patates yığını elimdeki tepsiye döktü. “Tepsiyi geri getirmeye zahmet etme,” dedi. “Ona ihtiyacımız olacağını sanmıyorum.”

Elimdeki cömert yiyecek tepsisiyle geri döndüğümde ambarrın loş ışığındaki bütün gözler parladı. Her bir ağızdan istemsiz sevinç hırıltıları döküldü. Karınlarımız tıka basa doyana kadar yedik ve geri kalan yiyeceği yanımızda götürmek için paket yapıp, mümkün olduğunca ormanların örtüsüne bağlı kalarak ilerledik. O muhteşem sahra mutfağının çok geçmeden Sovyet malı hâline geldiğine eminim.

Rüzgâr, üzüntüyle iç çekercesine esiyordu. Ağaçların tepelerinden birbirlerine seslenen cıvıldaayan güvercinler sanki savaşın deliliğiyle alay ediyordu. Hem sivil hem de askerler, ara sıra görünen birkaç Messerschmitt 109 haricinde Almanya göklerinde serbestçe gezinen Rus uçakları tarafından taranmaktan ormanın örtüsü altında kaçabilirdi.

Yanımda yürüyen bir acemi elini kulağına götürdü. “*Unterscharführer*, bunu duyduunuz mu?”

Sesleri dinlemek için müfrezemi durdurdum. İri ladin ağaçlarının gövdeleri arasından zayıf bir metalik tıngırtı duyuluyordu. “Keçi çanları.”

“İnsan sesleri de var,” dedi acemi, “ayrıca uzaktan silah sesleri geliyor.”

Daha dikkatli dinledim. Harkov’daki Tiger topunun patlaması nedeniyle iştme duyum hâlâ körelmiş vaziyetteydi. “Şşş. Evet, evet, kadın sesleri.”

Patika, kurtarmayı umdukları inekler, koyunlar ve keçilerle birlikte bir grup sivilin bulunduğu bir açıklığa çıktı. Ağaçların altındaki çalılıkları yarararak ilerleyen silah sesleri ve erkek bağırıltıları yaklaştıkça kadınlar birbirlerine tutunuyordu. Birdenbire etraf-taki kozalaklı ağaçlara saplanan mermiler yukarıya kokulu reçine bulutları gönderdi. Bunlar serseri kurşunlardı, fakat yine de sivil-leri siper almaları için dağıtmaya yetti. Uzakta, Alman üniformalı şahıslar ağaçların arasında hızla koşuyordu. Kendilerinin *Seydlitz* hainleri olduğunu gösteren beyaz kol bantları takıyorlardı. Çok

geçmeden çatışma sona erdi ve çalılarının arasından bir grup yüksek rütbeli *Wehrmacht* subayı ile darmadağın askerlerden oluşan maiyeti çıkageldi. Ellerinde büyük kanvas çantalar ve sırtlarında sırt çantalarıyla ağır yüklü olan askerlerden bazıları – şüphesiz bunlar generallerin konforlu bir hayat sürdürmeleri için ihtiyaç duydukları şeylerle doluydu – ağırlıklarının altında tökezliyordu. Diğerleri ise bir şekilde ele geçirmeyi başardıkları kafası önüne eğik birkaç *Seydlitz* askerinin başında nöbet bekliyordu. Muhafızlardan birisi kırmızı bir Mısır fesi takıyor ve mahkûmların etrafında deli gibi kıkırdayarak dans ediyordu.

Subaylardan biri bana seslendi: “Hey sen, *SS*, bunları vurma ya hayır demeysin.”

“Onlar senin esirlerin,” dedim sert bir şekilde. “Ben o tür işler yapmam. Neden onları kendin vurmuyorsun?” Yüksek rütbeli bir subayla böylesine ters bir üslupla konuştuğuma güçlkle inanabildiğimden ve bu grupla münasebeti uzatmak istemediğimden dolayı adamlarımı oradan götürdüm.

Wehrmacht birliğinin işitme mesafesinden çıktığımızda acemiler arasındaki zeki bir çocuk kahkahayı bastı, “*Unterscharführer*, rütbenizi görmemeleri talihli oldu – emre itaatsizlikten sizi vura-bilirlerdi. Ama kepinizin görüntüsü sizi bir subay gibi gösteriyor.”

JUNGHANS-HENGSTMANN GİZEMİ

BİRLİĞİMDEN geriye kalan adamları Spreenhagen yakınlarında bulunan Alt Hartmannsdorf'taki eski eğitim sahamıza götürmeye karar verdim. Orada *Falke* Alayı'ndan arta kalanlarla karşılaşmayı umuyordum. Köye birkaç metre kalmıştı ki, başını üstü açık bir VW *Kübelwagen*'ın çektiği üç kamyonndan müteşekkil bir konvoy arkamızdan yaklaştı. Geçmelerine izin vermek için adamlarımı yolun kenarına çektiysem de *Kübelwagen* yavaşça yanımıza yanaştı. Arka koltukta yakasında dört gümüş yıldız bulunan bir *Waffen SS* subayı vardı.

"Ben *Sturmbannführer* Junghans," diye bildirdi subay. "Hangi birlikle berabersiniz?"

"*Falke Alayı, Sturmbannführer,*" diye yanıt verdim. "Ruslar saldırdığında Lichtenberg'deydik."

"Ah, *Falke*, kardeşim *Falke*'de. Bakın, yabancılardan oluşan bu alayın başında ben varım. Çoğu Macar. Etrafımda yeniden Alman sesleri duymak güzel olur. Sen ve adamlarım birliğime katılabilirsiniz, korumalığımı yaparsınız."

Yüksek rütbesine rağmen, sözleri kulağa bir emirden ziyade bir teklif gibi geldi. İkinci bir kez düşünmeksizin, "Evet, elbette," diye yanıt verdim.

Ben *Kübelwagen*'da Junghans'a katılırken, acemilerim de kamyonlardan birinin içine doluştu.

Junghans arkadaşça bir üslupla, "Karargâhımı Spreenhagen'a yakın bir çiftlik evine kurdum," dedi biz kır yolu boyunca sarsılarak

ilerlerken. “Oraya vardığımızda adamlarını bir koruma ekibi olarak bir araya getirip ardından makamımda bana rapor vermeni istiyorum.”

İtibar edebileceğim tecrübeli bir subaya sahip olmam karşısında moral bulmuştum. Hevesle, “*Jawohl Sturmbannführer*,” diye yanıt verdim.

Makamına çağrıldığında Junghans bana bir zarf verip, “İçindeki evrakı oku ve imzala,” dedi.

Evraka kısaca bir göz attım ve Junghans’ın bazen *Obersturmbannführer* Hengstmann adını kullandığını gördüm. Bir adamın, ikisi de farklı rütbe ve doğum tarihleri olan iki ismi olmasını garip bulmuştum, fakat o vakit herhangi bir yorumda bulunmadım. Her sayfanın altına imzama atıp ardından yeni birlik komutanıma verdim.

Ertesi gün, *Kübelwagen*’ının arka koltuğunda Junghans’la birlikte savunma mevzilerimizi teftiş edeceğimiz bir yolculuğa çıktık. Kendisini biraz daha iyi tanımak için, onunla daha serbest bir şekilde konuşabileceğimi hissettim. “*Sturmbannführer*, nasıl oldu da iki isminiz oldu?”

“Eğer evrakımı daha dikkatli okumuş olsaydın anlardın,” diye cevap verdi gizemli bir tebessümle. Kamuflej ceketinin içine uzandı. Zarfı bana uzatarak, “İşte – bir daha bak,” dedi. “Ve bu arada, eğer Ruslar beni yakalayacak gibi olurlarsa senden beni vurmanı istiyorum. Şu andan itibaren bu belgeler seninle kalacak. Eğer bana bir şey olursa geride hiçbir iz kalmaması için onları yakmalısın.”

Fırsat olduğunda belgeleri dikkatle okuyup, Junghans’ın savaştan önce, yedi yıl boyunca Rusya’da casusluk yaptığını, Güney Amerika’da yaşamış olduğunu ve yedi dil konuştuğunu öğrendim. Belgelerde yaşamına ilişkin başka detaylar vardıysa da aradan geçen 70 yılın ardından artık onları hatırlayamıyorum.

Biraz daha ötede, bir evin içine kurulmuş bir komuta karar-gâhında durduk. Kapıdaki muhafızları geçip, bodruma giden az

sayıdaki merdiveni inen Junghans'ı takip ettim. Bodrumda *Obersturmbannführer* Rosenbusch'u elleri başının arasında bir masada otururken bulduk. Daha düşük rütbeli subaylar arkada yapmacık bir şekilde masaları etrafındaki evrakı karıştırmakla meşgullerdi.

Rosenbusch'un ne nihai zaferimize inanacak hayal gücü ne de kaygılarını maskeleyecek iradesi kalmadığı açıktı. "Devam edemiyorum," diyerek hıçkırıklara boğuldu. "Sonumuz geldi. Hepimiz öleceğiz."

Junghans, ondan daha düşük rütbeli olsa da Rosenbusch'un ceketinin yakasını iki eliyle kavrayıp onu ayağa kaldırdı. Yüzü tiksintiyle buruşmuş bir şekilde, "Şu hâline bak, sen bir yüz karası. Aptal küçük bir kız gibi sızlanıyorsun. Hepimiz öleceğiz; önemli olan nasıl yaşadığımız. Şeref ve sadakat, biz bunlarla yaşarız. Neden adamlarınla birlikte değilsin?" diye hırladı.

Rosenbusch suratını Junghans'ın ağzından çıkan tükürük yağmurundan öteye çevirdi. "Buraya savunmamızı koordine etmeye gelmiştim, her şey çığırından çıkmış. Yapabileceğim hiçbir şey yok – bittik."

Junghans, Rosenbusch'u alınları sertçe birbirini zorlayana kadar kendine çekti. "Adamlarına geri dön," diye hırladı, "Onlara biraz saygı göster, korkularını kendine sakla ve onlara cesaret göster." Ardından, tir tir titreyen *Obersturmbannführer*'i ansızın sandalyesine geri savurdu. "Piç kurusu, seni tam şu an vurmalıyım."

Junghans'ın karargâhına geri dönüş yolunda, dağınık evlerin pencerelerinde beyaz çarşafların asılı olduğu Markgrafspieske'den geçtik. Ateşlenen tüfeklerin çatırdısı duyuldu ve *Kübelwagen*'imize yakın düşen bazı kurşunlar toz kaldırdı.

"*Obersturmbannführer*, Spreenhagen'a giden başka bir yol biliyorum – Spreeau üzerinden," diye bağırdım yüksek devirde çalışan motorun sesini bastırmaya gayret ederek. "Bir sonraki dümeneciden sapmalıyız."

Şoför *Kübelwagen*'ı kır yoluna döndürürken, aracımızın kaptortasına saplanan birkaç kurşunun tıkırtısı duyuldu. Şükür ki yakıt deposu veya lastikler zarar görmemişti. Arka yollardan seyahat

ederek, yelek giyen kır saçlı bir adamın yaklaşıırken bize el salladığı Spreeau civarlarına geldik.

Junghans şoförün omzuna dokundu. “Kenara çek, bakalım ne diyecek.”

Yaşlı adamın suratında bir çaresizlik ifadesi vardı. “Bolşevikler hâlihazırda bazı evlere girdiler,” diye açıkladı. “Hâlâ gidebiliyorken gitmem gerektiğini düşünmüştüm. Dikkat edin, oraya gitmeyin,” dedi ana yolun köşesindeki bir eve işaret ederek, “O çiftliğin sahibi bizim oğlanları o eve yönlendiriyor. Ruslarla iş birliği yapıyor, bizimkiler içeri girdiklerinde Ruslar onları vuruyor. Hâlihazırda *Waffen SS*’leri öldürdüler.”

“Uyarı için teşekkürler,” dedi Junghans.

Köy meydanına vardığımızda hem sivillerden hem de *Waffen SS*’lerden müteşekkil ölü Almanlarla karşılaştık. Rus ilerleyişinin çapına dair yeterli istihbarat toplamış olarak, avluda motorları çalışmakta olan iki kamyonun beklediği Junghans’ın karargâhına döndük.

Şoför *Kübelwagen*’i durdurduğunda Junghans, “Bizim için ne getirmişler bir bak bakalım *Unterscharführer*,” diye emretti. “İncelemeyi tamamladığında beni büromda bulabilirsin.”

Kübelwagen oradan ayrıldığında, ilk kamyonun şoförüne yaklaştım. “Mühimmat mı?”

“Evet, evet, mühimmat,” diye tekrarladı şoför ters bir şekilde.

İlk kamyonun arkasındaki örtünün altına baktım. “Bunu hangi salak gönderdi? Bize makineli tüfek mühimmatı lazım, 88’lik mermileri değil. Buradan ayrılma.”

88mm’lik mermilerin sevkiyatını rapor etmek üzere Junghans’ın karargâhına gittim. Bana kamyon şoförlerine onları nereden aldılarsa oraya geri götürmelerini söylememi emretti. Çiftlik avlusuna döndüğümde kamyonların yakındaki ambara, yani ahşap bir çatısı bulunan yanları açık binaya yüklerini hâlihazırda boşaltmış olduklarını öğrendim.

“Buraya,” dedi şoför bir evrakı suratıma dayayarak. “Lütfen acele eder misin? Şunu imzala.”

Kamyonlar şüphe uyandıracak bir aceleyle oradan ayrıldı. Kaygılarımı belirtmek için Junghans'ın ofisine doğru ilerlerken ambar yakıcı bir ısıltıyla parçalara ayrıldı. Önce küçük tahta parçaları yağdı, ardından ise ince bir toz bulutu. Aklımdan tek bir düşünce geçti: *Seydlitz* askerleri...

26 Nisan'da *Obersturmbannführer* Kausch'un *Schwere Panzer Abteilung 202*'sine ait Tiger ve Panzer IV'lerden oluşan bir zırhlı kol ortaya çıktı.

"Tam da ihtiyacımız olan şey," dedi Junghans geniş bir tebessüm yüzünü aydınlatarak. "Böyle bir fırsat bekliyordum." Kapağı açık kulesinde gururla duran tank komutanını selamlamak için bir çırpıda birinci tankın, bir Tiger'ın yanına vardı.

"Halletmek istediğim küçük bir mesele var," dedi Junghans. "Ruslar yakında, Gut Skaby'deler. Bu tankın komutasını alıp saldırıya öncülük edeceğim."

Tank komutanı itiraz etti. "Bu benim tankım, biz Berlin'e gidiyoruz. Tanka komuta etme yetkiniz yok."

Junghans tank komutanının daha fazla konuşmasına müsaade etmedi. Tiger'a tırmandı, tankın komutanını kuleden dışarı savurdu ve Gut Skaby'ye doğru yola koyuldu. Ben ve adamlarım da kendimizi korumak için tankların arkasında yola koyulduk. Junghans'ın Tiger'ı Gut Skaby topraklarının eşiğindeki kapıdan girdiğinde çeliğe vuran çeliğin gümbürtüsü duyuldu. Junghans'ın kule kapağı açık olan Tiger'ından duman yükseliyordu. Yanmakta olan tanka ulaşmaya çalıştıysam da ambulansları tam da doğru anda sanki hiç yoktan ortaya çıkan sıhhiyeciler tarafından geri çevrildim. Birlik komutanıma eşlik etmek yönündeki taleplerimi görmezden gelen sıhhiyeciler Junghans'ı ambulansın arkasına yerleştirip, karargâhımızdaki, oraya vardıktan kısa süre sonra hayatını kaybedeceği ilk yardım noktasına götürdü. Junghans'ın serüvenlerini listeleyen evrak hâlâ ceketimin içerisindedi. Sözüme sadık kaldım ve onları önce yakıp, ardından küllerin arasında dahi tek bir kelimenin okunamayacağından emin olana kadar parça parça ettim.

SARDALYALAR, CİNAYET VE TECAVÜZ

JUNGHANS'IN ÖLÜMÜNÜN ARDINDAN, Rosenbusch'un kendini vurduğu haberini aldım. Bize komuta edecek yetkin bir subay olmadığından ve düşmanın karargâhımızı işgal tehlikesi bulunmasından ötürü, Junghans'ın birliğinden geriye kalanlardan ayrılma vaktinin geldiğine kanaat getirdim. Ve artık Berlin'in bir ölüm kapısı hâline gelmek üzere olduğu benim için fazlasıyla açıktı; dolayısıyla harap hâldeki başkentimizin güneyindeki ormanlara doğru gitmeye karar verdim. Harita veya pusula olmaksızın güneş aracılığıyla yön tayini yaptım ve aklımda şimdilerde Berlin'e doğru ilerleyecek olan Rus birliklerinden kaçınmaktan daha somut hiçbir şey olmaksızın yola koyuldum.

Açlık bir kez daha midelerimizi kemiriyordu. Sağanak yağmur altında kendimizi terk edilmiş bir çiftlik evinin girişinde bulduk. Diğerlerimiz içeri girerken, Mühs isimli bir delikanlıyı kapıya nöbetçi koydum. Adamlarım salondaki büyük bir masada dinlenirken, bodrumda içi ağzına kadar konservelerle dolu bir karton koli buldum. Akıllıca davranarak makbul bir yemek stoku yapma zahmetine katlanmış olan ev sahibine gıyabında sessizce teşekkür etim ve koliyi salona taşıyarak masanın üstüne koydum.

Genç adamlardan biri koliyi yırtarak açıp, "Sardalya," diye bağırdı. "Sardalyayı severim."

Kendi payıma düşen balığı yemeyi bitirdiğimde, başka ne bulabileceğime bakmak için bodruma döndüm. Ardından eli boş

bir şekilde merdivenleri yeniden çıktım ve bir Rus askerinin, adamlarımın sadece birkaç dakika önce oturdukları yerde, sardalya konservelerimizden geriye kalanları aceleyle yediğini gördüm. Bu kendisinin son yemeği idi. O masadaki bir tabancayı hızla kaparken, ben de makineli tabancamın tetiğine bastım. Rus sandalyesinde geri tepti. Oyalanacak zaman yoktu. Binanın ön girişine koştum ve ön bahçede motoru çalışan bir Rus tankı görüp tökezleyerek aniden durdum. Çok şükür yoldaşlarını öldüren ateş sesini duymamışlardı. Peki şimdi ne olacaktı? Ve görevlendirmiş olduğum nöbetçi neredeydi? O anda tankın motoru sustu. Bir kaçış yolu bulmak için çiftlik evine sığıştım ve acemilerimi binanın arka tarafındaki bir odada toplanmış vaziyette buldum. Duvarla çevrilmiş bir bahçeye bakan odadaki iki tozlu pencere, bir adamın içinden geçemeyeceği kadar küçüktü. Kapının kolunu denedim. Kapı kilitli ve düşman tankı mürettebatının dikkatini çekebilecek bir patırtı yaratmadan kırılmayacak kadar ağırdı. Beni yolunu kaybetmiş bir koyun sürüsü gibi takip eden acemilerimi bitişikteki penceresiz bir depoya yönlendirdim ve binanın yerleşimine bakılırsa, yine bahçeye açılan bir başka kapı buldum. Acemilerden birinin tüfeğinin dipçiğiyle indirdiği tek bir darbe hafifçe yapılmış kilidi ezdi. Müfrezemin hızla dışarı çıkacağı beklentisiyle kapıyı savurarak açtıysam da oldukları yerde kaldılar.

Acemilerden biri, “Orayı asla aşamayız,” diye sızlandı.

Duvar şüphesiz heybetli bir boydaydı, fakat bu durumda ihtiyacımız olan en son şey kararlılığımızın kaybıydı. “Duvarları aşmak için eğitim gördünüz,” dedim umutla. Acemiler birbirlerine baktılar. Yüzlerinde yetersizlikleri karşılığında sersemleyen kişilerin boş ifadeleri vardı. Artmakta olan paniği duvarın dibine iki “kaldırıcıdan” oluşan gruplar kurarak bastırdım. Kaldırıcılar “tırmanıcıyı” bacaklarından kavıyor, onu duvarın tepesine uzanabileceği şekilde yukarı kaldırıyor, ardından ise onu ayaklarından kuvvetle itiyordu. Taktiğimiz işe yaradı ve yanlış tarafta kalan son adam olarak, duvarın tepesindeki iki aceminin ellerini kavradım. Diğer tarafta bekleyen acemilerin gözleri yukarıya,

bana doğru dikildi. “Orada dikilmeyin,” diye çıktım. “Bayırın tepesindeki ağaçlığa gidin.”

Peşinden tazılar kovalayan bir geyik misali, müfrezem beni beklemeksizin bayırdan yukarı koştu. Ağaçların sağlayacağı güvenliğe yarı yol kala, tükenmiş bir nefes ve çarpan bir kalple ardıma baktım. Duvarın, bizim tırmadığımız noktasının diğer ucunda, zemin hizasında bir mermi gediği vardı. Duvardaki deliği kaçırmak bize pahaliya mâl olmuş olabilecek bir hataydı, lakin koruyucu meleşim bana ve komutam altındaki delikanlılara bir kez daha mukayyet olmuştu. Ormanlık alanın ucuna ulaştığımda kayıp nöbetçiyi gördüm.

“Hey Mühs. Ne halt ettiğini sanıyorsun?” diye çıktım. “Ölebilirdik.”

“İşemem lazımdı,” dedi, “Geri döndüğümde Ruslar oradaydı.”

Birkaç saat boyunca canlı bir şekilde yürümemizin ardından, 50 yaşlarındaki, gösterişli bir bıyığı olan, güçlü kuvvetli ve *Volkssturmm* pazubentli bir adam birliğimize katıldı. Mühs’ün yeniden ortadan kaybolduğunu o vakit fark ettim. Büyük bir taş evin bulunduğu bir açıklığa ulaşana kadar ormanlık alanda ilerlemeyi sürdürdük. Üstüne *Forsthaus Hammer* yazısı kazanmış bir levhası bulunan, kapısı açık bir duvarın ardındaki ev orman müdürüne aitti. Yakınlarda, yoğun bulutları delip geçmeyi bir şekilde başarmış anlık bir güneş ışığının altında melekler gibi bembeyaz olan üç kelebek, biri diğeri üstünde dans ediyordu.

Ormanın ucundaki su damlayan ağaçların altına gizlenip, etrafta Rus olmadığından emin olana kadar evi gözlemledim. Müfrezemden üç kişiyi binayı araştırmak için seçtim. Geri kalanları da yaklaşma yollarını korumak için geride bıraktım.

Ön kapı, evde birinin olduğu izlenimini verecek şekilde aralık duruyordu. Yan odalardan birinde radyodan Weber’in *Der Freischütz*’ünün uvertürü çalıyordu. Kapıyı tıklattım: “*Waffen SS.*” Yanıt veren olmadı. Ayağımla kapıyı ardına kadar açarken,

parmağım makineli tabancamın tetiğinin yanında geziyordu. Devrilmiş bir kitap rafından düşen kitaplar koridora saçılmıştı. Aralarında mutlu günlere tanıklık etmiş aile fotoğrafları vardı.

Dışarıdan bir ses geldi. “*Unterscharführer*, hemen gelin.”

Evin yanındaki ıslak çimlerde bir adamın çıplak ayaklı bedeni yatıyordu – kurbanlarından çizmelerini almak bir Rus alışkanlığıydı. Kırılmış dişlerinin kökleri taze kanla kaplıydı. Açıkta çalışmaktan ceviz rengi olan yüzünde telaffuz edilemez bir ızdırıp ifadesi vardı. Birkaç metre ötede ise bir kadın ile üç genç kızın cesetleri yatıyordu. Hepsi çıplaktı ve hepsinin mahrem yerleri kurşun veya süngülerle parçalanmıştı.

“Umarım onu kızlarına ne olduğunu görmeden öldürmüşlerdir,” dedi acemilerden biri.

“Bundan şüpheliyim,” diyerek iç çektim, “fakat bunları düşünmenin zamanı değil. Derin bir nefes aldım ve boğazımdaki öfkeyi yuttum. “Ruslar yakın olmalı. Yola çıkmadan evvel yiyecek için evi arayın.”

Boş karınlarla *Forsthaus*’tan ayrıldık. Mühs kapıda yeniden ortaya çıkmıştı. Duvarın üstüne oturmuş, ayağındaki bir yaradan yakınıyordu. Çizmelerine baktıysam da deride herhangi bir yırtık göremedim. Rus cephe hattının gerisinde kalmamız nedeniyle çok hassas olan konumumuz ile Mühs’ün sözde yarasını inceleyemeyecek kadar meşgul olduğumdan ötürü, konu hakkında herhangi bir mesele çıkarmaksızın onu geride bırakmaya karar verdim.

Tali bir yolun kenarındaki terk edilmiş bir ambulansa rastlayana kadar orman ve arazi boyunca ağır adımlarla yürüdük. Açık bir çöp kutusunda yenilebilir artıklar bulmayı uman kargalar misali aracın her bölümünün altını üstüne getirdik. Fakat alkol gibi kokan birkaç şişeden başka bir şey bulamadık. Berrak sıvının bir kısmını bir testiye döktüm ve sulandırdıktan sonra karışımı genç yoldaşlarım arasında gezdirdim. Tadı korkunçtu, fakat bu sayede biraz enerji almayı başardık ki, tıbbî alkolün aslında yaraların

sterilize edilmesi maksadı taşımaya rağmen, bu bize kendimizi birazcık daha iyi hissettirdi.

İnce dalların çatırtısı, yolun kenarındaki, ambulansın yanındaki hendeğe siper almak için kendimizi atmamıza neden oldu. Yakındaki bir tarlanın ucundaki sık bir çitten iki kadın çıkageldi. Biri eşarplı ve orta yaşlı, diğeri ise onun kızı olacak kadar gençti. Çılgınca ellerini salladılar. “Tanrı’ya şükür,” diye iç çekti kadınlardan yaşlı olanı. “Nerede olduğumuzu bilmiyoruz.” Gözleri yaşlarla doldu. “Lütfen, lütfen, bizi de yanınızda götürün. Bizi yakalarlarsa Rusların bize ne yapacaklarını düşünmeye dayanamıyorum.”

Forsthaus Hammer’daki kasaplığa tanıklık ettiğimden, onları kendi başlarının çaresine bakmaya bırakamazdım.

Akşama doğru, biz güneye ilerledikçe sesi daha da artan, “thud, thud, thud,” şeklinde yinelenen patlamalar duyduk. Sonunda ormanlık bir bayırın ucundan açık araziye çıkarak, bir çift tepenin arasından ilerleyen bir yol gördük. Her otuz saniye veya civarında, iki ateş ve toprak bulutu vadi tabanından neredeyse eşzamanlı bir şekilde yükseliyordu. Her biri tepelerden birine yerleştirilmiş olan iki ağır top, vadiye girişi engellemek için birlikte çalışıyordu.

“Dinleyin *Unterscharführer*”, dedi sıska suratlı *Volkssturm* mensubu buruşuk eliyle kulağını kabartarak. “Duyabiliyor musunuz?”

Yoldaki patlamalar arasındaki aralıkta, güneydeki sürekli top ateşinin gümbürtüsü duyuluyordu. Elbette ses başından beri oradaydı, fakat ben acil tehdit teşkil etmeyen sesleri işitmez hâle gelmiştim.

“Ruslar Halbe’de,” dedi yaşlı *Volkssturm*. “Birinci Dünya Savaşı’nda bulunmuştum, bir çatışmayla gerçek bir muharebe arasındaki farkı söyleyebilirim. Şimdi ne olacak?”

“Bölgeyi biliyor musun?” diye sordum. Ne haritam ne de pusulam olduğundan dolayı, yaşlı adamın bilgisinin çok değerli olabileceğine hükmetmiştim.

“Biliyorum, sahiden de biliyorum,” dedi yaşlı adam. “Kızım Halbe civarında yaşıyor.”

Küçük birliğimdekilerin suratlarına baktım; *Führer*'e sadakat yeminleriyle bağlı, nereye gidersem gideyim peşimden gelmeye hazır masum *Leibstandarte* acemileri; kızının evine gitmek için can atan yaşlı *Volkssturm* ve dehşet içinde titreyen iki kadın. Halbe'deki muharebeye katılmalı mıydık? Peki ya kadınlara ne olacaktı? Küçük bir kuvvettik, büyük bir muharebenin seyrini etkilemek bir yana, kendimizi koruyamayacak kadar küçük ve hafif silahlı bir kuvvet. Vadiye işaret ettim. "Bu yol nereye çıkıyor?"

"Gölleri geçince Kummendorf'a," diye yanıt verdi yaşlı *Volkssturm*. "Fakat muhakkak Halbe'deki yoldaşlarımıza yardım etmeliyiz."

"Halbe'ye gitmiyoruz – ölüm kapanı olur."

Yaşlı adamın alnı kırıştı. İçini çekip başını salladı. "Bu durumda, birliğinizden ayrılmayı talep edeceğim."

Arayışına başlamak için döndüğünde, onu durdurmak için herhangi bir çaba göstermedim.

Vadide, patlayan mermilerin cesaretimiz yettiği kadar yakınına sokulduk. Bir düzenek malum oldu. Önce sağdaki top, ardından ise soldaki ateş ediyordu. Mermiler yola yakın düşüyor, her seferinde neredeyse eş zamanlı bir şekilde aynı noktayı vuruyordu. Annemin bana Noel hediyesi olarak verdiği saat aracılığıyla patlamalar arasındaki, hiçbir vakit otuz saniyeden fazla, yirmi saniyeden ise az olmayan zaman aralığını hesapladım. Bu kısa aralıkta adamlarımı bir seferde iki kişilik gruplar hâlinde gönderdim. Ben ve iki kadın dışındaki herkes herhangi bir kayıp vermeksizin çapraz ateşten geçtiğinde, makineli tabancamı omzuma astım ve iki kadının da ellerini tutmak üzere ellerimi uzattım. Patlamalar arasındaki zaman aralığını beklerken, soğuk kavrayışları parmaklarım sertçe bastırıyordu.

Top mermilerinden biri sağır edici bir patlamayla yakına düştüğünde henüz vadide fazla yol almamıştık. Bir şarapnel parçası sağ çizmemin topuğunu yarıp geçti. Çorabımın içine ılık, taze

kan süzöldüyse de koşmaya devam edebilir durumdaydım. Emniyete ulaştığımızda muzdarip olduğum yaranın birkaç dikişle kolaylıkla üstesinden gelinebilecek bir sıyrıktan fazlası olmadığını gördüm. Yaranın pislikle temas etmemesi için etrafını sardım. İhtiyacım olan son şey Ruslardan kaçmamı aksatacak bir enfeksiyondur. Kadınlar önce birbirlerine, ardından da bana sarıldılar.

Biz batıya doğru yolculuğumuza devam ederken, Halbe'deki muharebenin cehennemvari gürültüsü arkada yavaşça kayboldu. Küçük grubumuz çok geçmeden bize rastlayan her Almanın umudu hâline geldi ve kendimi birliklerinden ayrı düşmüş *Hitlerjugend*, *Volkssturm* ve *Wehrmacht* askerleri ile sırtlarına ev eşyalarını yüklenmiş, çocukları paltolarının eteklerine asılan kadınlardan oluşan bir kolun komutasında buldum. Tuhaftır ki, Almanya'nın o bölgesinde birçok göl olmasına rağmen, bir tanesini bile gördüğümü hatırlamıyorum. Geceleyin, o bölgede bulunan birçok ağaçlık alandan birinin örtüsü altında, tâ ki yaklaşmakta olan hafif silah ateşi sesleri bize kaçışımıza devam etme zamanının geldiğini ima edene kadar, birkaç saatlik bir mola verdik.

Ormanın örtüsünü terk ettiğimizde uzakta Königs Wusterhausen'ın radyo antenlerini gördüm. Bu bana Berlin'in güneyinde kalan Zossen kentine yakın olduğumuzu söyleyen tanıdık bir işaretti. Maalesef bir *Feldgendarmarie*⁷¹ birliği bizi fark etti. Boyunları çevresinde zincirlerle asılı duran dekoratif gerdanlıklar nedeniyle *Kettenhunde* (zincirlikli köpekler) olarak bilinen söz konusu personel, artık var olmayan cephe hattından kaçan askerleri avlamak için salıverilmişti. Firar veya bozgunculuk ettiğinden şüphelendikleri herkesi hızla idam etmeye yetkileri olduğundan, bu yabancılerden sakınmak en iyisiydi. Acımasız gözlere sahip sert yüzlü bir subay elinde tabancayla yaklaştı. "Komuta kimde?"

71 Daha ziyade cephe gerisinde kalan kırsal bölgelerde görev yapan inzibat birlikleri. (ç.n.)

İleri çıktım. Subay buz gibi gözlerle bana baktı. “Ormanda yolumuzu kaybettik,” diye yalan söyledim. Düşmandan kaçtığıını kabullenmek derhâl idamla sonuçlanırdı.

Yüzü alaycı bir gülümsemeyle sabit bir hâlde baştan aşağı beni süzdü. Daha önce ölümle sayısız kez karşı karşıya geldiğimden, bu mankafanın gözümü korkutmasına müsaade etmeyerek soğuk bakışlarına çekinmeksizin karşılık verdim.

Subay nihayet kenara çekildi. Onlara ilerlemelerini işaret ederek, “Kadınlar ve çocuklar devam edebilir,” dedi. Ardından ise dikkatini yeniden bana çevirdi. “*Unterscharführer*, Ruslar ormanda. Düşmanı püskürtmek bir askerin vazifesidir.”

Çaresizlikten dili tutulan yaşlı adamlar, ben onları tekrar ormana yönlendirirken beni cesaretle izlediler. Barış vaktini hatırlayamayacak kadar genç olan *Hitlerjugend* oğlanları ise hâlâ nafile bir ölümle yüzleşebilecek kadar yürekliydiler. Çok geçmeden kendimizi sanki her ağacın ardında pusuya yatmış gibi görünen bir düşmanla kanlı bir yakın muharebede bulduk. Kurşunlar yeşillikleri yarıp geçiyor, yoldaşlarımdan bedenlerine saplanıyordu. Düşman hızla kanatlarımızı çevirdi. Yaralıları kaderlerine terk edip, askerlerimi artık *Kettenhunde*’nin yerinde yeller esen ormanın ucuna geri çektim. Postlarını kurtarmak için çoktan kaçmışlardı. Bir düzine daha yaşamın beyhude fedasının ardından, biz hayatta kalanlar kaçışımızı sürdürmekte serbesttik.

Yemeksizlik ve uykusuzluktan çöküşün eşiğine gelmişken, dört *Leibstandarte* personelinden oluşan bir gruba tesadüf ettik. İçlerindeki kıdemli subay, dik dik bakan kahverengi gözlerle solgun yüzlü bir *Hauptsturmführer*’di. Biri bir *Obersturmführer*, diğeri ise Alt Hartmansdorf’taki bölük komutanım olan *Untersturmführer* Schenk olmak üzere diğer iki subay da ona eşlik ediyordu. Grubun dördüncü üyesi ise suratından tebessüm nadiren eksik olan, benim gibi bir *Unterscharführer*’di. Zannedersem adı Heinrich’ti. *Untersturmführer* Schenk’e nazikçe nasıl oraya geldiğini sorduysam da sorularımı savuşturup bana sırt çevirdi. Böyle

bir durumda doğal olarak kişinin şüphesi uyansa da meselenin peşinden gitmenin bir manası yoktu. Hepimizin aklında tek bir amaç vardı: hayatta kalmak. Küçük grubumuz batıya doğru yoluna devam etmek üzere onlarla elbirliği etti.

Elbe Nehri'ne ulaşmamıza artık sadece birkaç günlük yürüyüş mesafesi kalmıştı. Böylelikle *Hauptsturmführer* benimle birlikte olanlara nehrin diğer tarafına geçmek için kendi şanslarını denemek veya ailelerine dönmek için izin verme kararı aldı. Hepsi bu teklifi hevesle kabul edip veda ettiler. Arkadaşlarımız gözden kaybolur kaybolmaz, biz de Elbe'ye doğru yola koyulduk ve fırsat oldukça ormanlık alanların örtüsünden yararlandık.

Birkaç kilometre kadar ilerledikten sonra, çalılıkların hisırtısını ve kırılan ince dalların çıtırtısını, yani ormanda kaçmakta olan adamların çıkardıkları sesleri duyup hızımızı artırdık. Heinrich ve benim biraz önümüzde olan üç subay çalılarının arasında siper aldı.

"Kahretsin, bizi gördüler," dedi Heinrich.

Devrilmiş bir ağacın ardında kendimizi yere yapıştırıp son savunmamızı yapmaya hazırlandık. "Bir kurşunu kendin için sakla," dedi yeni arkadaşım.

"Böyle olacağı varmış," dedi sırtarak. "*Sieg Heil*."

Makineli tabancamı yeşilliklerin arasından bize doğru koşan silüetlere doğrulttum.

"Ateş etme," dedi Heinrich, "Kurşunları harcama. Bunlar *Seydlitz* hainleri – perde kapanmadan önce tabanları yağlıyorlar. Efendilerine güvenmiyorlar."

Deneyim ve içgüdüye dayanarak, beşimiz, Elbe'nin doğu kıyısına yakın bir köy olan Jerichow'a ulaşana kadar mola veya yiyecek olmaksızın yolumuza devam ettik. Her yer *Wehrmacht* askerleriyle doluydu, fakat fark edebildiğim kadarıyla o vakit mevcut yegâne *Waffen SS* personeli bizdik. Nihai zaferin, *Endsieg*'in eli kulağındaydı, fakat bu bizim zaferimiz değildi, vadedilen zafer değildi. O, can düşmanımız Bolşeviklere aitti. Keyif içerisinde; tecavüz, işkence ve cinayet gibi alçak eylemlerle Alman sivillerini faşizmin pençesinden "özgürleştirmeye" başlamışlardı ve onları durdurmak için yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu.

JERİCHOW'DAKİ SİĞINAK

KÖYÜN KAPILARINI birbirini ardına çaldıysak da sadece arkadaşlığımızın istenmediğini açıklığa kavuşturan *Wehrmacht* personeliyle karşılaştık. Tükenmiş, neredeyse deliliğin eşiğine gelmiş bir vaziyette köyün ucundaki, konforlu bir ikametgâh bulmak için son umudumuz olan bir eve geldik.

Hauptsturmführer'imiz kapıyı çalarken ben de onun omzunun üstünden bakıyor, ev sahiplerinin bizi geri çevirmesinden başka bir şey beklemiyordum. Kapı birazcık açıldı ve kırmızı benekli önlük giyen çekici bir genç kadın aralıktan bize baktı.

"Geceyi geçirmek için barınağa ihtiyacımız var," dedi *Hauptsturmführer*.

Genç kadın gülümsedi, bizi içeri buyur etti ve silahlarımızı yere fırlatacağımız oturma odasına yönlendirdi. Üç subay duvara dayalı geniş bir kanepeye çökerken, ben ve diğer *Uscha* ise, yemyeşil pastoral manzaralar tasvir eden mavi fayanslı, çok eski, fakat güzel bir *Kachelofen*'in iki tarafındaki eski püskü koltuklara kendimizi sertçe bırakıverdik. Oturduğum koltuğun önündeki küçük bir masanın üstünde ufak, dikdörtgen biçimindeki kahverengi bakalit bir radyo alıcısı olan *Volksempfänger* duruyordu. Bunlar, yabancı radyo istasyonlarına kolayca erişilmesine imkân vermeksizin, Alman toplumunu propaganda bombardımana tutmak için topluca üretilmişlerdi. Radyonun iki tarafında da o dönem her yerde bulunan kartal ve gamalı haç görselleri yer alıyor, çizgi şeklindeki yatay frekans ayar bölümü her nasılsa gözetleyen

bir yüz intibası uyandırıyor, mektup kutusunu andıran bir ağız teşkil ediyordu.

“Tükenmiş görünüyorsunuz,” dedi genç kadın. “Ute, Ute,” diye çağırdı kız kardeşini koridordan, “Bakacağımız bazı bitkin oğlanlar var – *Waffen SS*, beş tane.” Aç olup olmadığımızı sormak için koridordan geri döndü. Yüzlerimizdeki umut ifadesi dile getirilmemiş cevabımız oldu. Kadın bir kez daha koridora seslendi. “Ute, aşağı gel ve kalan sosisle sandviç hazırlamak için bana yardım et.” Odadan ayrılmadan evvel bize döndü ve nazik bir tebessümle, “Lütfen baylar, kendinizi evinizde hissedin,” dedi.

Kız, beş bardak su ve kalınca kesilmiş sandviçlerle dolu geniş kalay bir tepsiyle geri döndü. “Maalesef size ikram edebileceklerimin hepsi bu.”

Hauptsturmführer’imiz ilk bardağı aldı. “Evde bir tek siz mi varsınız?”

Kız iç çekti, “Anne ve babamız siz gelmeden hemen önce gittiler. Ruslar gelmeden önce onları buraya getirmek için büyükanne ve büyükbabamızı almaya gittiler.”

Kız tepsiyi bana doğru tutarken gözlerinin içine baktım. “Adınız nedir?”

“Liza,” dedi tatlı bir tebessümle. “Sizinki nedir?”

“Erwin.”

Açlıktan kırılmakta olan köpekler gibi homurdanarak sandviçleri yuttuk. *Hauptsturmführer* son sigaralarını elden ele gezdirip ardından *Volksempfänger*’yı açtı. Sigara dumanının yavaşça yükselen helezonları arasında Wagner’in canlandırıcı müziğini dinledik.

Liza kendinden memnun görünen bir ifadeyle odaya yeniden daldı. “Sizin için arka odada bir küvet doldurduk. Kusura bakmayın, su çok sıcak değil ama çok pis görünüyorsunuz, o yüzden temizlenmek isteyebileceğinizi düşündük.”

Rütbe sırasına sıkı bir şekilde bağlı kalarak yıkandık. Heinrich’in ardından, artık oda sıcaklığından güç bela daha sıcak olan sabunlu suya giren son kişi ben oldum. Lakin böylelikle küveti sıradaki kişiye bırakmak için acele etmem gerekmediğinden bu benim için

avantaj oldu. Orada; dizlerim bükük, ensem küvetin haddelenmiş metal ağzında, yarı uykulu yarı ayık bir şekilde yattım. Liza elinde metal bir kovayla birdenbire odanın açık kapısında belirdi.

“Seni uyandırdıysam özür dilerim – umarım senin için bir mahsuru yoktur – sıcak su getirdim,” diye belirtti.

Henüz örtünecek kadar kendime gelmeden o üstünden buhar tüten suyu küvete döküyordu. Dudaklarında bir tebessüm belirtisiyle, “Merak etme, daha önce görmediğim bir şeyin yok,” dedi.

Su sıcaklığını kaybedene kadar küvette uzandım ve giyinip oturma odasına dönmeden evvel her değerli saniyeyi suda geçirdim. Oturma odasına döndüğümde, 18 veya 19 yaşlarında, altın sarısı düz saçları mavi yaz elbisesinin omuzlarına dökülen bir kız buldum. Teni solgun ve berraktı. İnce elleriyle iki beyaz yastık kılıfını göğsüne yakın tutuyordu. Çekingen bir şekilde gülümsedi.

“Ah, sen Erwin olmalısın. Ben Ute, Liza’nın kız kardeşi. Bana senden bahsediyordu.”

Konuşmaya çalıştıysam da gözlerinin harikuladeliği karşısında afallamıştım. Manasız bir mırıltıdan başka bir şey dile getiremedim.

“Liza – ablam – sandviçleri getirmişti.”

Güzelliği karşısında hâlâ yarı sersem bir şekilde başımı sallayarak onayladım.

“Yiyecek tedarikiyle ilgili herhangi bir haber olup olmadığına bakmak için şehirdeydim,” dedi Ute.

Kendisinin ve ablasının cömertliğinden övgüyle söz edip, değerli sosislerinden sonuncusunu mideye indirmeye yardımcı olduğum için özür diledim. “Peki herhangi bir haber var mı, erzakla ilgili?”

“Ah evet, ümit verici görünüyor,” dedi. “Postacı bana nehrin birkaç kilometre yukarısında, kıyıya yakın bir noktada bir mavnanın mahsur kaldığını söyledi.” Görmem için yastık kılıflarını kaldırdı. “Ne varsa taşıyabilmek için bunları almaya geldim.”

Yastık kılıflarını elinden aldım. “Hayır, ben gideceğim. Haberler kilometrelerce öteden herkesi çeker. Nehir kenarında bir izdiham yaşanırsa ne olacağını Tanrı bilir.”

Göz kapaklarını mahcupça, bana Ukrayna'daki bir tarlada bir ayçiçeğinin üstünde dinlenen kelebeği anımsatacak şekilde indirdi. "Geri dönecek misin?"

"Elbette," dedim. "Yoldaşlarım ve ben günlerdir düzgün bir uyku uyumadık. Geceyi geçirmek için bir yatağa ihtiyacımız var. Döneceğim, söz veriyorum."

Bu anın, genç bir adam ve kadının birbirlerinde gördükleri bir kıvılcımın, daha mutlu zamanlarda tutkulu bir aşk ilişkisini alevlendirebileceği o anlardan biri olduğunu düşünmüştüm.

Heinrich'le birlikte, alımlı ev sahibelerimiz için yiyecek toplama-yı umduğumuz mavnayı bulmak için nehre doğru ilerliyorduk. "İyi kızlar," dedim.

"İyi kızlar," diye tekrar etti; "ve çok güzeller."

Kendimi Ute'nin hareketlerindeki ahengi, dingin sesini ve gözlerimizin temas ettiği anı düşünürken buldum. Batıya doğru kaçışımıza devam etmeden önce, yiyecek bulmak suretiyle Ute ve kız kardeşine yardım etmek adına somut bir şey yapmak fırsatına sahip olduğumuz düşüncesiyle avundum. Nehrin kıyısına yakın bir yolu takip ediyorduk ki, karaya oturan mavnayı gördük. Tay-falar nehir kıyısında sabırsızca bekleyen kalabalığa bağırды.

"Konserveleri teker teker fırlatacak değiliz – hem sabaha kadar burada kalırız hem de onlar için kavgı ederken suya düşersiniz – birkaç kalas getirin."

Ağız dalaşı başladı. Son derece yüklü olan mavnanın sunduğu fırsatı kaçırmak korkusuyla seyircilerden hiçbirisi yerlerinden ayrılmaya istekli durmuyordu. "Bir daha ne zaman yiyecek bulacağımızı Tanrı bilir. Ruslar kapımıza dayandı," diye bağırды biri homurtuların arasından.

Kalabalığı yarararak öne doğru ilerledik. "Sessizlik!" diye bağırдыm. Derhâl sessizlik oldu. İki silahlı *Waffen SS*'in varlığı sığınmacıların halet-i ruhiyelerini sakinleştirmeye yetmişti. İcap ederse bir binanın çatısından olmak üzere, gerekli kerestelerin

alınması adına bizi takip etmeleri için en sağlıklı görünen erkeklerden küçük bir grup tertitledik. Şükür ki, bir ambarın içine yığılmış tozlu bir yığının arasında birkaç kalas bulduk ve oynak bir iskele merdiveni kurmak suretiyle kalabalığın artan sabırsızlığını yatıştırmak üzere geri döndük.

Mavnaya geçecek ilk kişi Heinrich'ti. Sıra bana geldiğinde aşağıya, kıyı ve mavna arasında fırl fırl dönen kahverengi suya baktım. Suya duyduğum korku beni ilk adımımı atmaktan alıkoymuştu. Ardından derin bir nefes alıp Heinrich'in izinden gittim ve herhangi bir terslik olmadan mavnanın güvertesine çıktığımda derin bir oh çektim. Mavnadaki tayfalar içi çikolata ve üzüm şekeri konserveleriyle dolu koliler ile – bolca enerji verecek gıdalar – konserve etler ve birkaç diğer ev gerecini güverteye istiflemekle meşguldü. Ute'nin verdiği yastık kılıflarını doldurduk. Şimdi üzerimde ağır yüklü çuvallarla kıyıya dönmek gibi riskli bir işle karşı karşıyaydım. Ayağımın altındaki kalaslar az önce olduklarından bile güvensiz görünüyordu. Endişe verici bir şekilde bükülüp, ben yarı yoldayken kırılma tehlikesi doğurdular. Bir ayağımın ardından diğerini kaydırıp ayak sürerek nehir kıyısına ulaştığımda Heinrich hâlihazırda yiyeceklerin adil dağıtılması işini idare ediyordu. Jerichow'a dönerken yastık kılıflarımızın içindekileri karşılaştırıp birinde eksik olanın diğerinde bulunduğunu görmekten memnun olduk.

Yastık kılıflarının içindekileri Ute ve Liza'nın önünde mutfağın masasına boşalttığımızda akşamın ilk saatlerindeydik. Sevinç içerisinde nefeslerini tutup, konserveleri sırayla kaldırarak, onları bir dolaba istiflemeyi önce etiketlerini yüksek sesle okudular. Ute son kavanozu da rafa koyup, "Bize yiyecek getirdiğiniz için sağ olun, yiyecek almaya gitmeden önce bile perişan hâlde olduğunuzu biliyoruz," dedi.

"Lafı olmaz," diye yanıtladım. "Misafirperverliğiniz karşısında bir şey yapabilmiş olmaktan mutluyuz."

"Liza'yla birlikte sen ve Heinrich için üst kattaki ön yatak odasında yataklar hazırladık. Sizin için temiz çarşaflar serdik.

Subaylar bitişikteki yatak odasındalar. Horlamalarına bakılırsa şimdiden derin bir uykudalar.”

Gece karanlığına daha birkaç saat olsa da temiz çarşafli iki yatak karşı konulamayacak kadar davetkârdı. Tabanca kılıflarımızı ve kirli üniformalarımızı yatakların arasında kalan zemine fırlatıp aynı anda döşeklere çökuverdik. Hemencecik derin bir uykuya daldım.

Yatak odasındaki menteşelerin gıcirtısıyla uyandım. Kalbim çarparak, tabancamı almak üzere yere uzandım.

Bir kız sesi fısıldadı, “Biziz, Liza ve Ute.”

İki kız şafağın açık gri aydınlığında, açık kapının eşliğinde duruyordu. İkisi de katıksız, bembeyaz pamuklu geceliklere bürünmüşlerdi. Ute gülümsedi, dişleri yarı-aydınlıkta ışık saçıyordu. Heinrich diğer yatakta ağzı açık bir şekilde dimdik doğrulmuştu. Ute geceliğinin önündeki bağı yavaşça çözüp, göğüslerinin kıvrımlarını açığa çıkaracak kadar açtı. O anda, kendisi hayatımda görmüş olduğum en güzel kızdı. Geceliğinin geri kalanını da zarıfçe açıp, vücudunun önünü bütünüyle açığa çıkardı. Meme uçları şafağın serinliğinde erekte olmuştu, cildi pürüzsüz ve gümüşiydi. Bacaklarının çatalında, cinsel organının çevresindeki kıl tutamları ışıktaki altın iplikler gibi parlıyordu. “Sizinle yatmaya geldik,” dedi, utangaç bir şekilde onu başıyla onaylayan kız kardeşine bakarak, “siz de gönüllüyseniz.” Geceliği zemine kaydđ.

Meme uçlarının çevresi genişçe pembe olan küçük göğüslü Liza da kız kardeşini izledi. Çırılçıplak bir hâlde yataklarımızın ucunda dikildiler – bu, son on günleri yalnızca korku ve tükenmişlikle geçen iki asker için büyüleyici bir manzaraydı.

“Ruslar çok geçmeden burada olacaklar. Eğer sığınmacıların bize anlattıkları hikâyeler doğruysa, pek çok kez tecavüze uğrayacağız,” dedi Ute, onu yatakların arasına doğru yönlendirmek için kardeşinin elini tutarken. “Eğer hamile kalacaksak çocuklarımızın Rus olmalarını istemiyoruz.”

Liza Heinrich'in yatağına çıktı. Ute de benim yanıma sokuldu. Vücudu, Fransa'da bulunurken kafenin birinde koklamış olduğum bir kokuyla mis gibi kokuyordu. Ben sırtüstü uzanırken boynumu okşadı. Serin parmakları yavaşça göğsümün üstüne kaydı, arada bir durdu ve ardından parmak uçlarının tatlı dokunuşuyla tenimi baştan çıkardı. Cüretli parmakları yavaşça alt karın bölgeme doğru ilerledi. Ne büyük bir mutluluk – sadece birkaç kilometre doğuda böylesine gaddar canavarlıklar işlenirken bu nasıl olabilirdi? Ana odaklanmak; bütün savaş, nefret ve ölüm düşüncelerini aklımdan çıkarmak için gözlerimi kapadım. Tırnaklarının ucu artık kasıklarımın zevk titreşimleri göndermeye başlamıştı. Bu genç bir adamın deneyimlemesi gereken türden bir aşk değildi. Sevdalanma dönemi, tereddüt içerisindeki ilk öpücüğün heyecanı neredeydi? Fakat bunun önemi yoktu. Arzunun avucuna düşmüştüm ve her saniye, tırnak uçlarının her baştan çıkarıcı hareketi beni vücutlarımızın birleşeceği ana hazırlıyordu.

Ute'nin maharetli dokunuşları çok geçmeden amacına ulaştı. – Şimdi diğer yatakta Heinrich'in altında yatan – kardeşini önemsemeksizin üstüme çıktı ve yavaş, ritmik bir şekilde hareket etmeye başladı. Durdu, ellerimi kavradı, göğüslerine bastırdı, hafifçe öne eğildi ve yeni, başlangıçta yavaş fakat kademeli olarak hızı artan bir tempoya geçti. Kaynağını ruhumun derinliklerinde bir yerden alıyor gibi görünen katıksız fiziksel hazzın fırtınasında kaybolmuştum. Kendimden geçişimi geciktireceğini ve hazzımızı uzatacağını umarak dudağımı ısırıysam da en son bir kızla birlikte olduğumdan bu yana belirli bir zaman geçmişti. Ne kadar dayanabildiğimi söyleyemem, zira zaman anlamını yitirmişti, geçmiş yoktu, gelecek yoktu, sadece o an vardı. İnleyerek öne, üstüme doğru düştü ve yana yuvarlanmadan önce bir anlığına sessiz kaldı. Kolu hâlâ göğsümün üstündeydi.

"Neden ben? Kasabada içlerinden seçebileceğin bolca asker var."

Yanağımı öptü – sadece küçük bir öpücük – ve kıkırdadı. "Eldeki tek *Waffen SS*'ler sizdiniz – siz ve subaylarınız."

Pekâlâ, diye düşündüm, mutlu romans buraya kadardı.

1 Mayıs 1945 sabahında, yani bedenimi Hitler'e teslim ettiğimden tam olarak dört yıl sonrasıydık. *Hauptsturmführer* dinlenmemiz ve mavnadan tedarik ettiğimiz tاینلارلا gücümüzü toparlamamız için evde kalmamız gerektiğine karar vermişti. Radyodaki haberler Alman kuvvetlerinin kahramanca direnişinden dem vurmaya devam ediyor ama bir sonraki hamlemizi temellendirebileceğimiz somut hiçbir şey içermiyordu. Geçen haftaki yolculuğumuz nedeniyle hâlâ tükenmiş vaziyetteydik. Bu sebeple, ertesi sabah erkenden yola çıkmak maksadıyla akşam karanlığı çöktüğünde yataklarımıza geçtik. Fakat Ute'nin yatak odasının kapısını tıklatan parmakları çok geçmeden uykumu böldü. "Çabuk gelin," diye ısrar etti, "radyoda önemli bir duyuru yapılacak."

Heinrich hoşnutsuz bir şekilde homurdandı. "Kahretsin, daha şimdi uyumuştum."

Saatime baktım, "Heinrich, iki saat önce uyudun."

Ute'nin adımları ahşap merdivenin çıplak basamaklarını ritmik bir şekilde gıcırdattı. Pantolonlarımızı giyip, uykulu uykulu yalpalayarak Ute'yi, Liza'yı ve üç subayımızı radyoda Wagner'in *Tannhäuser*'ini dinlerken bulacağımız oturma odasına geçtik. Ansızın müzik sona erdi ve vakur bir ses, "Birazdan önemli bir duyuru yapılacaktır," dedi. Müzik, kasvetli *Götterdämmerung*'la devam etti. Birkaç dakika sonra, radyo sunucusunun tiz sesi duyuldu. "Dikkat! Dikkat! Az sonra Alman halkına önemli bir duyuru yapılacaktır."

"Bu *Wunderwaffe*, yeni bir mucize silahla savaşı kazandık," diye çığlık attı Liza ayağa fırlayarak. Sözleri, babamın sadece birkaç ay önceki sözlerini anımsatıyordu.

"Otur yerine Liza," dedi Ute, oldukça tahammülsüz bir şekilde. "Sadece otur ve dinle."

Saat akşam 10:00'dan hemen öncesine kadar ışıksız odada beklenti içerisinde oturduk. Ardından, radyoda bir sonraki parçanın Brückner'in Yedinci Senfonisi olacağı duyuruldu. Öğretmenimiz Herr Werth'in bu parçayı sınıfta çalmadan önce "abidevi" olarak tanımladığını anımsadım. Bize, Brückner'in dostu Wagner'in

hatırasını yâd etmek için senfoninin adacyosuna tubaları dâhil ettiğini söylemişti. Bu, zafer ilanından önce çalınacak bir müzik değildi.

Pencereye gittim, karartma perdesini çektim ve karanlık, ıssız sokağa hissiz bir şekilde gözümü diktim. Brückner'in senfonisi davul sesleriyle birdenbire sona erdi. Yoğun sessizlikte sert bir şekilde alt dudağımı ısırdım.

"*Führer*'imiz Adolf Hitler'in *Reichskanzlei*'daki karargâhında Bolşevizme karşı son nefesine kadar çarpışarak düştüğü bildirilmiştir."

Sanki bu yaşamın ilk nefesiymişçesine havayı içime çektim. Omzuma tüneyip; ateşli, genç ruhuma davetkâr vaatlerini fısıldayan yırtıcı *Zeitgeist* birdenbire ortadan kaybolmuştu. *Führer* ölmüş, sonlanmış, Kaderin İradesi ona ettiğim yemini yürürlükten kaldırmıştı. Şimdi Üçüncü Reich'tan geriye kalan tek şey Jerichow'daki o odanın sınırlarını paylaştığım adamların arkadaşlığıydı.

Ute radyoyu kapattı. Sessizlik, buz gibi karanlık odanın üstüne çöktü. Ute, sanki bütün dünyasını yitirmiş gibi hüngür hüngür ağlamaya başladı.

STYX'İN YANLIŞ TARAFINDA⁷²

SAATİMİ KONTROL ETTİM: beşe beş vardı. Heinrich ve diğer üç subay beni hâlihazırda sokakta bekliyorlardı. Ute ve Liza'yı uyan-dırmamak için sessizce kapıyı kapattım.

“Umutsuzluk batağına düşmenin manası yok,” diye bildirdi *Hauptsturmführer*. “Yeminimiz Hitler’eydi ve bu bakımdan silah-lı kuvvetlerin diğer sınıflarından farklıyız. Hitler öldü. Meseleyi enine boyuna düşündüm. Biz, tabiri caizse, Styx’in yanlışı tara-fındayız – bizi burada bekleyen sadece ölüm ve işkence. Elbe’nin diğer yakasına geçmek için bir yol bulmak üzere birlikte hareket etmemiz bana makul geliyor.”

Oder’den ricatımızdan bu yana Avrupa’yı Bolşevizmden kurtarmaya yönelik destansı teşebbüsümüzün sona erdiğini fark etmiştim. Dolayısıyla *Hauptsturmführer*’in – ettiğimiz yeminin Hitler tarafından “atanmış üstlerimizi” de kapsadığını münasip bir şekilde göz ardı eden – bozguncu sözleri beni pek de dumura uğratmamıştı. Ruslara teslim olmak berbat bir seçenektir. Rusla-rın eline düşen *Waffen SS*’leri bekleyen acımasız kadere birçok kez tanık olmuştuk. Zihin, bu gibi hassas durumlarda hayatta kalma iradesi dışında her şeyi engeller. Dolayısıyla *Hauptsturm-führer*’in mücadeleyi terk etme kararı da bana fevkalade ferahlık getirmişti.

72 Yunan mitolojisinde Dünya ve Hades’in yönettiği Ölüler Diyarı’nı ayıran nehir. (ç.n.)

Güneşsiz şafakta, evime ilişkin bütün düşüncelerimi ağaçların arasında bıraktım. İçinde büyüdüğüm dünya, oldukça ani bir şekilde, sona ermişti. Uzakta keskin bir tüfek ateşi işittik – belki de biri yaşamına son vermeye karar vermişti. Kırdaki birkaç kilometre yürüdükten sonra Elbe’nin kıyılarına ulaştık ve büyüleyici ev sahiplerimiz için yiyecek tedarik ettiğimiz, artık terk edilmiş olan mavnayı arkamızda bıraktık. Akıntının biraz daha aşağısında, nehri yarısına kadar geçmiş bir tekne gördük. Tayfalar, yani Amerikan askerleri, nehrin iki yakasını birbirine bağlayan bir halat kullanarak taşıtı halatın diğer ucunda, yani nehrin bizim tarafımızda bekleyen yirmi veya o civarda *Wehrmacht* askerine doğru çekiyorlardı.

Obersturmführer MP40 makineli tabancasının horozunu kaldırdı. “Neden tekneye ateş etmiyorlar?” dedi öfkeyle. Bunlar, gruba katıldığımdan o yana benim varlığımı telaffuz ettiği ilk sözlerdi.

Hauptsturmführer’imiz başını iki yana salladı. “Tabii, diğer tarafta bir ordu Amerikalı olacak. Hepsiyle savaşamazlar, biz de savaşamayız.”

“Eğer şimdi teslim olsaydık, nehri geçmek için bir fırsat olurdu – Amerikan tarafına,” dedi Heinrich.

Hauptsturmführer niyeti hakkında herhangi bir uyarıda bulunmaksızın dizginleri kendi eline alıp bağırdı, “Hallo, hallo.”

“Size ateş etmeyeceğiz,” diye yanıt verdi bir Amerikan sesi kusursuz bir Almancayla, “önce siz ateş etmediğiniz sürece.”

“Ateş etmeyeceğiz,” diye yanıt verdi *Hauptsturmführer* birleştirilmiş avuçlarla.

Amerikalı, “Buraya gelin, nehir kıyısına vardığımızda sizinle konuşmak istiyorum,” diye seslendi.

Silahlarımız omuzlarımıza asılı bir hâlde teknenin yolunu tuttuk. Teknenin ucunda bir Amerikan subayı duruyor, sakız çiğniyordu. Kendini tanıttı. Adı bir Yahudi adıydı (zannedersem Cohen olabilir). “Size ufak bir teklifim var baylar.”

Genç *Untersturmführer* Schenk, “Savaş bitti mi?” diye sordu sabırsızca.

Amerikalı, sözcükleri yuvarlayarak, “Hayır, fakat birkaç gün içerisinde biteceğini tahmin ediyorum,” dedi.

“Bir tekliften bahsetmiştin,” dedi *Hauptsturmführer*’imiz.

Bu absürt bir durumdu; savaş henüz bitmemişti, fakat biz dolu silahlarla oradaydık ve sadece birkaç adım ötemizdeki düşman herhangi bir endişe belirtisi göstermiyordu.

“Sizi karşıya geçiririm. Rusların eline düşmek istemeyeceğinizi biliyorum. Bir şartla: madalyalar, saatler, yüzükler ve benzeri şeyler topluyorum ve tabancalar, özellikle de Lugerler.”

Bizi yönlendirmesi için *Hauptsturmführer*’e baktık.

Bir an düşündükten sonra başını iki yana salladı. “Maalesef teklifinizi kabul edemem, fakat adamlarımı kendi kararlarını vermekte serbest bırakacağım.”

Tek havlu atan Heinrich oldu. “Sikerler. Bu maceradan bana gına geldi,” diye beyan etti. “Ben geçiyorum.”

Amerikan subayı, yüzleri her nasılsa keyifsizlik ve ferahlığı bir araya getiren bir ifade taşıyan *Wehrmacht* askerlerine katılmak üzere güverteye adımını atarken dengesini koruması için yeni yolcusuna elini uzattı.

Tekne nehir kıyısından ayrıldığında, “İyi şanslar Heinrich,” diye seslendim.

“Kim bilir, belki bütün bunlar sona erdiğinde yeniden görüşürüz,” dedi Heinrich geniş bir tebessümle.

Heinrich’e veda etmek için son kez elimizi salladığımızda, herhangi birini kastetmeden, “Bu Amerikalılar – neyin peşindeler?” diye sordum.

“Kaptan Yahudi’ydi,” diye yanıt verdi *Obersturmführer*, “para kazanmak için daima fırsat kollarlar – iyi bir iş adamı bir fırsat yakalamak için *daima* hazırdır – yaşamak için öğrenmemiz gereken dünya bu olacak – tabii hayatta kalırsak.”

Tam da nehrin karşı tarafına geçmek için uygun bir taşıt bulmaya ilişkin umutlarımızı yitiyorduk ki, bir motorbot gördük. Uzun sazlıkların yetiştiği, nehrin durgun bir kısmındaydı. Sığ

sudan bata çıka ilerleyip, motorbotu çamurdan çekmeye çalıştık, lakin sımsıkı saplanmıştı.

“Üstüne çıkın,” dedi *Hauptsturmführer*’imiz.

Ansızın beliren batıya kaçma ihtimalinin bize verdiği şevkle motorbota tırmanıp, taşıtı bir yandan diğerine sallamak için ağırlığımızı kullanmaya başladık. Çamur höpürdedi ve taşıtın gövdesine çarparak çağıldadı. Sesi iyimserlikle dolu olan *Oberssturmführer* seslendi, “Daha sert – kurtuluyor.”

Motorbotun çevresinden sular püskürdü. Sazların sert gövdeleri, sanki görünmez bir bıçakla biçilmişçesine devrildiler. Bel yüksekliğindeki bulanık suya sıçradık. Makineli tüfek kurşunlarının yağmurundan bir şekilde kaçmayı başardım. Koruyucu meleşim ihtiyaç anında yanıma dönmüştü. Çamurla kaplı bir hâlde, akıntının biraz aşağısında üç subayla karşılaştım.

“Amerikalıların nehrin karşısına geçenleri durdurmak için Ruslarla bir anlaşması olmalı,” dedi Schenk. “Oradaki Yahudi arkadaşımız muhtemelen kendi inisiyatifiyle iş görüyordu.”

Bir çayırı örten söğüt ağaçlarının arasından çıkana kadar akıntı yönünde nehri takip etmeye devam ettik. Nehir kıyısının yanında tuhaf görünümlü bir çalılık oluşumu fark ettim. *Hauptsturmführer* beni çalıları yoklamaya gönderdi. Bu sırada o ve diğer iki subay da siper aldıkları yerden beni koruyorlardı. Uzun, dar, iyi cilalanmış ve bir çift küreğe sahip bir kayık keşfettim. Nehrin karşı yakasına kaçma ihtimalinin bir kez daha baş göstermesinin verdiği şevkle yoldaşlarıma iyi haberleri vermek üzere geri döndüm.

“Aferin *Uscha Bartmann*,” dedi *Hauptsturmführer*, “fakat acil bir durum haricinde gün ışığında nehri geçme riskini göze alamayız. Ağaçları siper alıp kayığı koruyacak ve geceyi bekleyeceğiz. Bu sırada iki gruba ayrılacağız: gruplardan biri kayığı koruyacak, diğeri ise Jerichow’a dönüp Ruslara karşı tetikte olacak. Eğer endişe verecek kadar yaklaşırlarsa öncesinde bir çeşit haber almamız iyi olur, böylece bizi nehrin ortasında elimiz kolumuz bağlıyken yakalayamazlar.”

Daha yüksek rütbeli iki subay kayığı korumak için söğüt ağaçlarının arasına gizlenirken, ben ve Schenk de Jerichow'a döndük. Nehre dönme vakti gelene kadar Liza ve Ute'nin yaşadıkları evi üs olarak kullanmayı planlıyorduk. O sabah erkenden evden ayrılmış olmamız nedeniyle Ute ve Liza'ya sıcak misafirperverliklerinden ötürü teşekkür etmemiştim ve bu ihmali telafi etmek fırsatını iple çekiyordum.

Rotamız bizi, köye doğru ilerleyen bir mülteci akınıyla karşılaştığımız Jerichow'un güney ucuna götürdü. Sırtına bağlı iki ağır valiz ve ellerinden tuttuğu iki bitkin çocuğuyla, bu insanlık nehrinin akışına ayak uydurmak için mücadele eden genç bir kadına, "Nereye gidiyorsunuz?" diye sordum.

"Tangermünde'deki demir yolu köprüsüne, suya gömülmüş," dedi, "Fakat söylendiğine göre siviller için bir tür geçit uydurmayı başarmışlar ve benim de Ruslar kapımı çalana kadar oyalanıp beklemeye niyetim yok."

Ana sokağın haricinde Jerichow ürpertici bir şekilde sessizdi. Çamura bulanmış ayaklarla kızların evinin kapısını çaldım. Yanıt yoktu. Kapı kolunu çevirdim – kilitli değildi – ve içeri girdim. Mutfaktan sızlanmalar duyuldu.

"Benim, Erwin," diye seslendim. Kızlar mutfak kapısına koşarken bir iskemlenin devrildiğini işittim.

"Ah, Erwin," diye hıçkırıklara boğuldu Ute, "Rusların geldiğini sanmıştık."

"Buraya ulaşmaları bir veya iki gün sürebilir ama çok geç olmadan gitmeniz lazım," dedim. "Amerikalılar hâlihazırda nehrin diğer tarafındalar, orada güvende olursunuz."

"Nasıl gidebiliriz? Sahip olduğumuz her şey burada. Anne ve babamız daha dönmediler. Belki de Ruslar söyledikleri kadar kötü değildir," dedi Ute, koluyla kardeşinin titreyen omuzlarını sararken.

Bildirecek herhangi bir Rus faaliyeti söz konusu olmaksızın, akşam yaklaşırken Schenk'le birlikte nehir kıyısına doğru yola koyulduk. Kayığımızın keşfedilmemiş olduğunu görünce rahatladık. Biz kendimizi rahat ettirirken, nehir kıyısını örten yaşlı söğütlerin henüz çıkmış yaprakları soğuk bir rüzgârın esintisiyle hışırdadı. *Hauptsturmführer*'imiz Elbe'nin yüz kilometre kadar batısındaki, Königsutter'de konuşlu SS cerrahi ünitesine doğru gitmemize karar verdi. Kararını kimse sorgulamadı. Böylelikle artık en azından uğruna çabalayacağımız bir hedefimiz vardı. Dahası, Amerikalılarla nehri geçme fırsatını teptiğinden ötürü, bir şekilde esaretten topyekûn kaçma umudu taşıdığından şüphelenmeye başlamıştım. Şimdi tüm yapmamız gereken gece karanlığını beklemektir.

Nehir kıyısının yakınındaki çalılarda, çayırın uzak ucunda bir kımıldanma oldu. Silahlarımızı omuzlarımızdan indirip kendimizi bir çatışmaya hazırladık. Yeşilliklerin arasından Alman üniformalı yirmi kadar suret belirdi.

"*Seydlitz* birlikleri olabilirler – eğer öylelerse onları mıhlıyacağız," diye fısıldadı *Obersturmführer*. "Piçlere müstahak."

"Kol bantları yok; muhtemelen muvazzaf *Wehrmacht* askerleri," dedim.

Askerlerin başındaki *Feldwebel* neredeyse derhâl kayığımızı fark edip hızını artırdı.

Hauptsturmführer, "Onları kolların," diye emredip koruluğun emniyetini terk etti. "Ateş etmeyin," diye bağırdı. "*Waffen SS*'iz, bu bizim kayığımız."

Wehrmacht devriyesinin sahip olduğu bütün silahlar *Hauptsturmführer*'imize doğruldu.

"Hangi birlik?" diye seslendi *Feldwebel*.

"*Falke – Leibstandarte Adolf Hitler*," diye yanıt verdi *Hauptsturmführer*'imiz.

"Kaç kişisiniz?"

"Üç kişi daha var; iki subay ve bir *Unterscharführer*."

"Kendinizi gösterin."

Hauptsturmführer ona katılmamızı işaret etti.

Feldwebel askerlerine dönüp onlara silahlarını indirmelerini emrettiyse de bu iki grup arasındaki gerilimi azaltmak adına pek az faydalı oldu. *Wehrmacht* devriyesi yaklaşırken olduğumuz yerde durduk.

Feldwebel’ın gözleri kısıldı. “Bunun sizin kaygınız olduğunu mu söylüyorsunuz?”

Hauptsturmführer’imiz, “Onu bugün bulduk. Gece karanlığında Elbe’yi geçmeyi planlıyoruz,” diye cevap verdi ters bir şekilde.

Feldwebel başını iki yana salladı. “Öyle olsun, fakat kayığa el koyuyorum,” diye bildirdi, “generalimiz için.”

“Bu *bizim* kayığımız,” dedi *Hauptsturmführer*’imiz kesin bir üslupla.

“Üzgünüm, emir aldım,” diye ısrar etti *Feldwebel* kayığa doğru ilerlemeye başlayarak.

Ondan bir kafa daha uzun olan *Hauptsturmführer*’imiz *Feldwebel*’ın önünü kesmek için hızla önüne geçti. “Bu bizim kayığımız dedim.”

İçgüdüsel olarak makineli tabancamı kaldırdım. Değerli kayığımızı kurtarmak adına girilen çaresiz bir eylemle, Schenk ve *Obersturmführer* de teşkil ettiğim örneği tekrar etti. Bize kıyasla dörde karşı bir oranında daha kalabalık olan *Wehrmacht* devriyesinin yanıtı da aynı şekilde oldu. Tüfeklerden oluşan bir yarım dairenin odak noktasındaydık. Beklenmedik en ufak bir hareket yakın mesafeden ölümcül bir çatışmayı tetikleyebilirdi. Bu gergin bir durum, bir irade sınavıydı.

Feldwebel’ın gözleri, yerini kararlılıkla koruyan *Hauptsturmführer*’imizin gözlerine öfkeyle dikilmişti. Kızgın bir homurtu *Feldwebel*’ın sessizliğini bozdu. İki adamına generalini getirmelerini emretti. İşte *Reich*’ın sonuna gelmiştik... Alman Almanla karşı karşıya, birbirlerinin namlularının ucunda duruyor, içinde bulundukları çıkmazı sonlandıracak bir şey bekliyordı.

Bitmek tükenmek bilmeyen yirmi dakikanın ardından, yüksek rütbeli bir *Wehrmacht* subayı, *Feldwebel* tarafından gönderilen iki habercinin eşliğinde iştirak etti.

Adamlarına, “Silahlarınızı indirin,” diye emretti ve *Hauptsturmführer*’imize dönerek, “Burada amir benim,” diye kükredi.

Hauptsturmführer’imiz tepkisiz kaldı.

General’in suratı kızardı. “Şimdi buraya bakın, daha fazla engelleme olmaksızın adamlarımın kayığı almalarına izin vermenizde ısrar ediyorum.”

Hauptsturmführer’imiz tavizsiz biz üslupla “Kayığı vermeyeceğiz,” diye yanıtladı.

General homurdanarak söylendiyse de sonunda pes etti. “Pekâlâ,” dedi başını sallayarak, “fakat eminim ikimizi de tatmin edecek bir tür mutabakata varabiliriz.”

Uzlaşmaz tavrından herhangi bir ödün verme belirtisi göstermeyen liderimiz, kararlılıkla sessiz kaldı.

“Bakın, hepimiz karşı tarafa geçmek istiyoruz,” dedi general uzlaşmacı bir üslup benimseyerek. “Size iki adam vereceğim – sizi karşıya götürüp sonra kayıkla geri dönecekler – böylelikle hepimiz karşıya geçeriz.”

Karanlık nihayet nehri sardığında, *Wehrmacht* birliğinin yanımızda kürekçi olarak görev yapacak iki güçlü görünümlü delikanlısıyla birlikte kayığa bindik. Biz nehir kıyısının güvenliğini terk ederken, kayık beklenmedik güçlü bir akıntıya yakalandı. Tangermünde’deki viran olmuş demir yolu köprüsünü artık uzakta seçebiliyordum.

Hauptsturmführer, “Kahretsin! Bu gidişle sabaha Hamburg’da oluruz,” diye sövüp, kürekçilerimizi, “Yüklenin,” diye dürttü.

Kayığın burnu, Elbe’nin batı yakasındaki, dik bir toprak setin dibindeki çakıllığa sürtündüğü vakit akıntı boyunca birkaç kilometre yol gitmiştik. Kıyıya inip kayığı nehre doğru ittik. *Wehrmacht*’taki iki gencin generallerine dönüp dönmediklerini söyleyemem, lakin akıntı ve karanlık kayığı görüş alanının dışına çıkarırken, kayığın tayfası bana Elbe’nin diğer yakasına geri dönmek için kararlı bir çaba sarf ediyormuş gibi görünmedi.

Dik toprak setin tepesine sürünüp ucundan kafamı çıkardım.
“Lanet olsun!”

“Ne var?” diye fısıldadı *Hauptsturmführer*.

“Çadırlar – yüzlercesi – ve ağır toplar, muhtemelen Amerikan.”

“Nöbetçiler?”

Karanlığı dikkatle süzdüm. “Nöbetçi yok.”

Akıntının biraz ilerisindeki bir ağaçlığın örtüsüne ulaşana kadar *Hauptsturmführer*’in önderliğinde nehir kıyısından ilerledik. Ardından ise ormandaki bir patika boyunca yola devam ettik. Ortaya çıkmakta olan gün ışığında, ilerlediğimiz patikanın sadece elli metre kadar solumuzdaki bir yolla paralel ilerlediğini keşfettik. Neşeli bir koro teşkil eden kuş seslerinin müziğiyle ormanın tamamı neşeye boğulmuştu.

“Güzel memleket,” dedi *Hauptsturmführer*.

Boş midemin gurultularını göz ardı edip baharın seslerini, doğanın melodik mucizesini dinlemek üzere yorgun gözlerimi kapattım.

“Tam siper!” diye bağırdı Schenk.

Bir Amerikan jipinin tam da ormanlık alanın ucuna yakın geçtiği sırada siper almak için düşünmeden kendimi ıslak yeşilliklerin arasına attım. Aracın arkasındaki ağır makineli tüfek ateş açtı. Kurşunlar yaprakların arasında vızıldadıysa da jip yavaşlanmaksızın Elbe’ye doğru yoluna devam etti.

“Ucuz kurtardık,” dedi *Hauptsturmführer* üstünden çiyi silerken. “Savaşın bu safhasında risk almanın manası yok. Şu andan itibaren sadece karanlığın örtüsü altında yolculuk edeceğiz.”

Son istihkaklarımızın da tükenmesiyle, yeni günün ilk ışıklarını boş mideler ve titreyen bedenlerle karşıladık. Bir tarlanın ucundaki köhne bir kulübe soğuk ve belki de açlığa bir paydos verme ihtimali sunuyor gibiydi. Yaklaştığımızda kapı açıldı.

Çökmüş gözlere sahip ince bir adam belirdi. Yaka uzunluğundaki siyah saçları ve kemikli suratıyla bir kargayı anımsatıyordu.

“Ah, bakın burada kimler var?” diye aşağıladı karga gibi sesiyle. “*Waffen SS* beni kurtarmaya...”

“Zırvayı kes,” diye müdahale ettim. “Yiyecek bir şeylere ihtiyacımız var.”

Biz onu iterek kendimize yol açarken karga suratlı adam yana çekildi ve ardından kapıyı kapatıp bizi takip etti.

“Et suyuna çorba... Size verebileceğim tek şey bu,” dedi adam. “Şu madalyalarınıza bakın, artık ne faydaları var? Amerikalılar Storkau’da Ruslarla karşılaştılar. Büyük kutlamalar yapıyorlar, sokaklarda Almanların mezarları üstünde dans ediyorlar ve sizin bu konuda yapabileceğiniz hiçbir şey yok.” Küçük, sefil odanın köşesindeki ocağa gitti ve bir çanağın kapağını açtı. “Pek sıcak sayılmaz ama başka bir şey yok.”

Baharatlı çorbayı zevkle içtik.

“Ne kadar kalıyorsunuz?” diye sordu kindar ev sahibimiz.

“Gece çökene kadar,” diye yanıt verdi *Hauptsturmführer* esnemesini bastırarak. “Temizlenip ardından karanlık çökene kadar dinleneceğiz.”

Adam sivri uçlu omuzlarını silkti. “Yatak odasındaki tezgâhın üstünde bir lavabo var ama kendi suyunuzu kendiniz getirmeniz gerekecek,” diye huysuzlandı. Tulumba arka odada. Ah, bu arada lavabodaki testi yı kırmayın.”

Kamuflej ceketimi yatağa attım ve testideki son suyu lavaboya boşaltırken, lavabonun ardındaki duvara asılı olan bir aynadan bana bakan suratı fark ettim. *Leibstandarte*’ye katıldığımdan bu yana dört sene olmuştu, fakat bana sadece dört ay geçmiş gibi geliyordu. Aynanın söylediği ise farklıydı. Yorgunluk ve suratımdaki kızıl sakallar görünüşüme on yıl eklemişti. Kuru kafalı gümüş yüzüğümü parmağımdan çıkardım ve içinde tek bir diş fırçasının bulunduğu kirli bardağın yanına koydum. Kavuşturulmuş ellerimle suratıma su çarpmak için eğilmiştim ki, evin karga suratlı sahibi yumruklarıyla yatak odasının kapısını dövdü.

“Ruslar geliyor. Arkadaşların dışarıda seni bekliyorlar.”

Aklımızı ancak evden uzaklaştığımız vakit başımıza toplayabilmiştik.

“Sinsi yaşlı domuz,” dedi *Hauptsturmführer*, “bizden kurtulmak için muhtemelen Ruslarla ilgili hikâyeyi uydurdu.”

Yüzüğümü, beni hâlâ müthiş öfkeliendiren bir dikkatsizlik anında orada bıraktığımın ancak o zaman farkına varabildim.

Güneş yaprakların arasından ilk parlak ışıklarını gönderdiğinde, kendimizi Königsutter’in kuzey varoşlarındaki ormanlık bir alanda bulduk. O vakte kadar çamurlu akıntılardan içip, gecenin köründe orman yollarında tökezleyerek, açlıktan hummalı bir şekilde hızla ilerlemiştik.

Sonu gelmeyen bulutlar yerlerini uğuldayan uçaklardan arınmış sessiz mavi göğe bırakmıştı. Havada yaza ait bir his vardı.

Bizi *Leibstandarte* ve *Waffen SS*’le özdeşleştiren her şeyi çıkarıyalıyız,” diye bildirdi *Hauptsturmführer*.

Vakur bir sükûtle kol bandımın dikişlerini bıçağımla kopardım ve üzerine gümüş iplikle işlenmiş “Adolf Hitler” adına son kez baktım. Kol bandını bir ağacın dalına, yoldaşlarımla yakın bir yere astım. Yakına da silahlarım ile künyemi ve onlarla birlikte savaşla ziyan olan gençliğimi gömdüm.

ESARET

KÖYLERİ SİNSİCE ARKAMIZDA BIRAKARAK ve ormanlık arazide yorgun argın yürüyerek geçen geceler kemiklerimin üstünde pek az et bırakmıştı. Böylelikle nihayet Königsutter'e bakan SS hastanesinin girişine baktığımda harika bir rahatlama duydum. Harita veya pusula olmaksızın bir şekilde amacımıza ulaşmayı başarmıştık. Ben Schenk ve esrarengiz *Obersturmführer*'le birlikte kapıda beklerken *Hauptsturmführer* içeri girdi.

Bir süre sonra *Hauptsturmführer* yeniden ortaya çıktı. "Savaş kaybedildi," diye mırıldandı. Facianın büyüklüğü suratından okunuyordu. "Almanya kayıtsız şartsız teslim oldu." Gözleri aşağıda, topukları üstünde döndü. Onu hastanenin içine doğru takip ederken, bir yan koğuştaki hareket eden hastalar gözüme ilişti. Bir kısmı yüzlerinde berbat bir deri kayıplarından muzdaripken, diğerlerinin yüzleri ise deri nakliyle grotesk maskelere bürünmüştü. Hastane bir estetik plastik cerrahi merkeziydi.

Hemşire, Halbe yakınlarındaki çapraz ateşten kaçarken ayağımdan aldığım yarayı temizledi ve sardı. Ardından ise beni hastanenin bodrumundaki, bir döşek ve birkaç battaniyenin bulunduğu bir odaya yönlendirdi. Hepsi subay olan ve burunları bile kanamamış üç yol arkadaşım ise birinci kattaki özel bir odaya alındı. Lakin bana da en azından hastalarla aynı istihkak verildi ki, bunun için son derece minnettardım.

Rahat bir uyku çektiğim iki mutlu gecenin ertesi sabahında yaralarımın sargılarını değiştirmek için bir hemşire uğradı.

Bandajları bağlamayı bitirirken, “Sanırım iznin yok. İznin olmadı seni hiçbir suretle tedavi etmemeliyiz. Son⁷³ geldiğinde yeni hasta kabul etmeyi durdurduk.”

Hastane yetkililerine herhangi bir sorun çıkarmak istemeyerek böyle bir izni nereden temin edebileceğimi sordum.

“Belediye binasından, Belediye Başkanı tarafından imzalı olmalı.”

Konuyla ilgileneneğime dair söz verip, hemşire oradan ayrılır ayrılmaz giyindim ve subayların kaldığı odaya gittim. Üniformam perişan hâldeydi, pantolonum pisti, paçaları delinmişti ve ceket birkaç yerinden yırtılmıştı. Subayların özel meskeninin kapısını çalarken genç Schenk’in talebime olumlu yanıt vereceğinden emindim.

Üstünde pijamalar olan Schenk odadaki tek kişiydi. Beni içeri davet etti. İçeride dört yatak olduğunu fark ettim. Şüphesiz, alanlarını ast rütbedeki bir *Unterscharführer*’le paylaşmak istemişlerdi. Yine de bu durum tepemi attırmadı. Bodrum yeterince iyiydi ve artık üstümde pek az otoriteleri bulunan üç subayla aynı odayı paylaşmak katlanılamayacak kadar tuhaf olurdu.

Durumumu açıkladıktan sonra, “Berbat göründüğünü kabul ediyorum *Unterscharführer*,” dedi Schenk, “Fakat sana pantolonumu ödünç vermeye gönülsüz olduğumu itiraf etmek durumundayım.”

“Fakat sadece kısa bir süreliğine,” diye isticram ettim.

“Peki ya kaybolursan? Burada pantolonsuz kalmamı arzu eder misin?”

Viyana’daki SS hastanesine giderken sokaklarda korkuluk gibi geçit yapmış olarak, bu tecrübenin bir benzerini yaşamamaya kararlıydım ve Schenk’in azminde bir zayıflama sezerek söz verdim, “Derhâl geri geleceğim.”

Schenk’in direnişi nihayet çöktü. Dolabına gitti, güzel deri pantolonunu getirdi ve onu bana verirken sert bir şekilde, “Unutma, en kısa zamanda geri dön,” dedi.

73 Savaşın sonu kastediliyor. (ç.n.)

Genç subayı, “İzni alır almaz,” diye temin ettim. “Bir saatten uzun sürmez. Belediye binası uzakta değil, saat da erken. Belediye Başkanı’nın bürosunda ilk sırada olacağım.”

Eşyalarımı, lime lime olmuş üniformamı ve annemin bana Noel hediyesi olarak verdiği saati bodrumda bıraktım ve Schenk’in deri pantolonu içinde yola koyuldum. Kendi SS gömleğim kazağımın üstünden zar zor görölüyordu ve dolayısıyla hasmâne bir dikkat çekmesi pek muhtemel değildi. Kimliğimi, yani *Soldbuch*’umu ise koncuma tıktırmıştım.

Huzurlu bir yaz gününe delalet eden küçük seslerle dolu pastoral bir sabahtı. Hastanenin araç yolundan beni Königsutter’ya götürecek yola dönerken hafif bir rüzgâr yol kenarındaki ağaçların yapraklarını hışırdattı. Hızla uçan bir karatavuk, kapının dikey demir çubuklarının arasından güvenle geçmek için kanatlarını kıvırdı. O anda, Avrupa’yı parçalara ayırmış olan fena savaşın yeni bitmiş olduğuna inanmak güçtü. Genç bedenimdeki bütün sınırlara dalgalar hâlinde yayılan sevinçli güçle bastırarak bayır aşağı gezindim. Hayatta kalmayı başarmıştım.

Sağ omzumu sertçe kavrayan bir el aniden beni durdurdu.

“SS mi?”

İçimi bir ürperti sardı. “Evet, *Leibstandarte*.”

“Bizimle geliyorsun.”

“Belediyeye...”

“Bizimle geliyorsun dedim.”

Omzumu kavrayan el kuvvetle asıldı. Kendi etrafımda dönerek üç gürbüz adamla karşı karşıya geldim. Ceketlerinin sağ kollarında *Hilfpolizei* (Yardımcı Polis) yazan kol bantları ve Amerikan askerî yetkilisinin resmî damgası vardı.

“Nereye gidiyorsun?”

“Yaralarım iyileşene kadar SS hastanesinde kalmak için Belediye Başkanı’nın bürosundan izin belgesine ihtiyacım var,” diye açıkladım.

“Belediye Başkanı’nın bürosunda kimseyi bulamayacaksın,” diye pis pis güldü beni alıkoyan alan kişi. “Belediye tamamen kapalı. Bugünün hangi gün olduğunu bilmiyor musun?”

O günün pazar günü olabileceği ihtimalini aptalca göz ardı etmiştim ve beni Königsutter'daki hapishaneye götürmelerine müsaade etmek dışında pek az seçeneğim vardı. O akşam saat 18:00 civarlarında hücreme geldiler. Ayrıntılı bir sorgulamanın ardından üstümü aradılar ve *Soldbuch*'umu buldular. Beni alıkoyanlardan biri *Soldbuch*'umu açınca tiksintiyle homurdandı. Ön kapağın ardındaki Hitler fotoğrafını yırtıp yere attı ve ardından evrakı en ince ayrıntısına kadar inceledi. *Soldbuch*'umu geri verdiğinde Hitler'in fotoğrafını almak için hücrenin zeminine uzandım. Bu herhangi bir eleştiriye neden olmadı. Sorgum bittiği vakit açlıktan ve sıvı kaybından neredeyse bayılmak üzereydim. "Siz gitmeden önce," dedim beni esir alanlara, "Bir sorum var."

"Nedir?"

"Savaş esiri miyim?"

"Evet."

"Öyleyse o şekilde muamele görmeliyim. Beni tutukladığınızdan beri bana yiyecek veya içecek hiçbir şey vermediniz. Düzgün bir şekilde beslendiğimden emin olmak sizin vazifeniz."

Üç *Hilfpolizei* herhangi bir yorum yapmaksızın hücreden ayrıldı. Koridorda bir konuşma gerçekleşiyse de ne dediklerini duyamadım. Kısa bir süre sonra içlerinden biri hücreme döndü ve iki arkadaşı içi yemek dolu tepsiyle bir saat sonra gelene kadar nazikçe sohbet ettik. Sunulan yemeğin hem niteliği hem de niceliğiyle afallamıştım. Sıcak çorba, taze ekmek, en güzelinden salam ve kaymaklı süt. Tepsidekileri olduğunca çabuk bir şekilde mideye indirme dürtüsünü dizginlemem gerekti.

Beni alıkoyanlar birkaç saat boyunca hücremde kalıp savaştan ve Berlin'deki yaşantımdan konuştu. Doğal olarak ben de onların yaşantıları hakkında sorular sordum ve çok geçmeden üçlünün Münih yakınlarındaki Dachau toplama kampının eski mahkûmları olduklarını öğrendim. Sorgucularım besili görünüyorlardı. "Nasıl oluyor da böyle şişmansınız?" diye sordum.

"Hepsi su," dedi içlerinden biri göbeğini ovalayarak. "Korkunç acılar veriyor, bazen zar zor dayanabiliyorum."

Sözleri ikna edici değildi. Zira açlık sebepli ödemle bu kadar sağlıklı görünülebileceğine inanmak güçtü.

Ertesi sabah hücremin kapısında yeni bir muhafız belirdi.

“Hastanede kalmak için Belediye Başkanı’ndan izin almalıyım,” diye yakındım. “Ayrıca ayağımdaki yaranın yeni bir sargıya ihtiyacı var. Hastaneye dönmeme ne zaman izin vereceksiniz?”

“Oraya dönmeyeceksin,” diye yanıt verdi muhafız.

Ayağımdaki yara her geçen gün daha da pisleniyordu ve ciddi bir enfeksiyon tehlikesi vardı. Hücre kapısının parmaklıklarından tekrar tekrar seslendim, lakin protestolarım yanıtsız kaldı. Onların hâlime daha sempatik yaklaşabileceklerini umarak, “Beni buraya getiren üçlü nerede?” diye bağırdım.

“SS’leri avlıyorlar,” diye güldü yeni muhafız.

Tek kişilik hücre hapsimde günler yavaşça geçiyordu. En azından sohbet edebileceğim biri de olmayınca, tecrit moralimi sarsmaya başladı. Zamanımın çoğunu, ebeveynim ve Ingeborg’a dair düşünceler aklımda bir girdap misali dönerken pinekleyerek geçirdim.

Hücremin kapısı çarpılarak açıldı. Döşөгimden kalktım. Altı iri yarı Amerikan askeri kapının eşiğinde duruyor, makineli tabancalarını göğsüme doğrultuyordu. Bir subay askerlerin arasından geçti. “*Sprechen Sie Englisch?*”⁷⁴

Amerikalılardan birinin parmağının asabiyetle seğirmemesi için ani hareketler yapmamaya özen göstererek, “*Nein, leider nicht,*”⁷⁵ diye yanıt verdim. Subayın başıyla yana doğru yaptığı sert hareket bana hücreyi terk ediyor olduğumu söyledi.

Motorları çalışır durumdaki birbiri ardına dizili üç jip sokakta bizi bekliyordu. Muhafızlardan biri beni en arkadaki aracın arkasına iterken, subay da şoförün yanına oturdu. Kasabadan ayrılırken SS hastanesine doğru gitmediğimiz çok geçmeden malûm oldu.

74 Almandaca “İngilizce konuşabiliyor musun?” (ç.n.)

75 Almandaca “Maalesef hayır.” (ç.n.)

Hayal kırıklığını işaretler ve Almanca yakarışlarla anlatmaya çalıştıysam da bunlar subay tarafından kararlılıkla göz ardı edildi.

Königslutter'dan dışarı doğru yol aldık ve harap olmuş köylerden geçtik. Bunlar sadece birkaç gün önce şiddetli çatışmalara sahne olmuş olmalıydılar. Güneşin açısına bakarak doğruya seyahat ettiğimizi söyleyebilirdim. Aklımdan Ruslara teslim edilmek üzere Elbe'ye götürüldüğüm düşüncesi geçti. Königslutter'nın 25 kilometre kadar doğrusundaki Helmstedt'e ulaştığımızda jipler büyük bir yapının girişine uzanan merdivenlerin çşiğine park etti. Subay jipten atlayıp girişe uzanan merdivenlere doğru onu takip etmemi işaret etti. İçeri girdiğimde muhafızlar güzel, cilalı mermer bir zemini olan uzun bir koridorun başlangıcında beni durdurdu. Bundan sonra ne olacağını merak ederken, arkamdan vurulan güçlü bir tekme beni tepe üstü düşürüp parlak zemin boyunca yüzüstü kaymama neden oldu. Daha hızımı yitirmemişim ki, güçlü eller gömleğimin yakasını burup beni sertçe ayağa kaldırdı.

Muhafız, "Oraya seni piç," diye alay ederek, beni üç Amerikalı subayın masada oturdukları bir yan odanın içine itti. Muhafız beni üçü de Almancaya iyi ölçüde hâkim subayların karşısındaki bir sandalyeye fırlattığı sırada duvarların çevresine dizili iri yarı nöbetçiler gözcülük ediyordu. Dört bir yandan soru yağmuruna tutuldum. Bir süre sonra ikinci bir sorgulama grubu geldi ve onlar da öncekilerle bütünüyle aynı soruları sordu. Benden ne öğrenmek istedikleri katıyen açık değildi, fakat düşünmek için ne vakit dursam başımın arkasına bir tokat veya sırtıma bir yumruk yedim. Yavaş yavaş, beni sorgulayanların *Falke* adıyla olan bağlantıyla ilgilendikleri belirginleşti. *Falke* Alayı'nın sadece Spreenhagen çevresinde konuşlu olan derme çatma bir SS alayı olduğuna onları ikna etmek için bunu hatırı sayılır ölçüde tekrar etmem gerekti. Elbette, *Falke* adının ilgilerini neden böylesine cezbedtiğini asla açıklamadılar, fakat zannedersem o isimle ilişkili biriyle ilgili bir hadise olmuştu ve onu yakalamak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Sorgu boyunca ayağa kaldırıldım ve oturtuldum. Bu olay aklıma Lichterfelde'deki *Maskenball* performansımı getirdi. Sorgu saatler boyu sürdü. İltihaplanmaya başlamış olan ayağımdaki yara sıcak bir şekilde zonkluyordu. Bunu sorgu hâkimlerinin dikkatine sunduğumda, "Sonra, sonra," diyerek meseleyi âdetâ bir kenara attılar.

Sorgu sona erdiğinde muhafızlarım bana Helmstedt yakınlarındaki belediye binasına kadar eşlik etti. Orada saatlerce sorgulandıktan sonra kaba bir şekilde tek bir döşegi bulunan küçük bir hapisane hücrelerine atıldım. Hücre kapısının *Wehrmacht* üniformalı bir subayın ardından çarpılmasıyla birkaç saat sonra tek kişilik hapisliğim sona erdi. İkisinin de üstü kıvılcıkla süslenmiş küçük bir çanta taşıyor ve bir kol bandı takıyordu. "Ah sonunda, bir doktor," deyip, pantolonumun paçasını yukarıya kıvrımak için döşegin üstünden ayaklarımı salladım. "Ayağımdaki yara birkaç gündür iltihap topluyor."

Subay başını iki yana salladı. "Ah hayır, ben bir dişçiyim. Ben de mahkûmum. Kasabadaki bir adam beni Nazi diye ihbar etti." Tek bir adımla döşege gelip yanıma oturdu. "Duruşmayı ve hükümü beklemem için getirildim," diye açıkladı.

Birbirimize hikâyelerimizi anlatırken kapı bu kez sivil giyimli üçüncü bir mahkûmun ardından çarpıldı. Yeni mahkûmlar, hücrelerde çoğunluğu askerlerden oluşan on bir arkadaş olana dek, gece vaktine kadar gelmeye devam etti. Bitişikteki hücrelerin açılıp kapanan kapıları da benzer bir hikâyeye anlatıyordu.

Yiyecek ve su için ümitle beklediysek de boşuna beklediğimiz zaman geçtikçe açıklığa kavuştu. Tek bir mahkûmu, o da sadece kısa bir süreliğine tutmak için tasarlandığı açık olan, tuvaleti bulunmayan küçücük bir hücreye bu kadar adamın yığılması uyumayı imkânsız hâle getiriyordu ki – bu da ızdırabımıza tüy dikiyordu. Hücreden hücreye bağlamak suretiyle komşu hücrelerde ellinin üzerinde mahkûmun alıkondüğünü belirlemiştik.

Şafaktan kısa bir süre sonra kapı açıldı. Namluların ucunda küçük, etrafı duvarlarla çevrilmiş bir avluya ilerleyerek, içlerinden birkaçı yüksek rütbeli Alman subayları olan diğer hücrelerdeki mahkûmlara katıldık. Temiz hava solumak herkesi rahatlatmış olsa da diğer mahkûm arkadaşlarım arasında hoşnutsuz mırıltılar mevcuttu. Birçoğunun askerî madalya ve yaralanma rozetlerine el konulmuştu. Bunlar, o kişilerin ülkeleri için yıllarca ettikleri muharebeler ve yaptıkları vazifeler karşılığında gösterebilecekleri tek şeydi.

Muhafızlardan biri, “Volta atmak için 15 dakika zamanınız var,” diye bildirdi.

Mevcut sadece üç tuvalet olduğundan, tuvalete çıkmak için sabaha kadar bekleyenler için bu kaygı verici bir süreydi. Herkes bir şekilde hücresine dönmeden önce gerekeni yapmayı başardı. Konservedeki sardalyalar gibi sıkış tepiş bir hâlde saatler yavaşça geçti ve yiyecek ile sudan hâlâ hiçbir işaret yoktu. Ertesi sabah avluda toplandığımızda solgun yüzler keder ifadeleriyle lekelenmişti.

Sıkış tepiş mahpuslukla geçen üç sıcak ve rahatsız işkence gecesine katlandıktan sonra bitişikteki hücrede kalan bir *Hauptmann*’ın tepesinin taşı attı. Azgın bir boğa gibi, “Komutanı görmek istiyorum,” diye böğürdü. “Bu insanlık dışı muameledir.” Muhafızlar çınlamayı kulak arkası etmeyi imkânsız bulana kadar yumruklarıyla hücrenin kapısını dövdü.

Amerikalı bir teğmen geldiyse de kızgın *Hauptmann*’ı yatıştırmayı başaramadı. Karşılıklı edilen öfkeli sözlerin ardından teğmen komutanını çağırmayı kabul etti. Komutan içinde bulunduğumuz koşulları görür görmez teğmenine düzgün bir esir kampına gönderilmemiz için taşıt ayarlamasını emretti.

Kamyonlar ulaştığında belediye binasının girişinde bir araya toplandık. *Hauptmann* bir kez daha kargaşa çıkardı. Alman mahkûmların onaylayan bağırışları eşliğinde, “Madalyalarımız geri verilene kadar bir adım bile atmayacağız,” diye kükredi.

Muhafızlar küfür edip, bizi merdivenlerden aşağı indirmek için iteklediler. Biz de onları geri ittik ve tüfeklerinin tehditkâr

dipçiklerine rağmen boyun eğmeyi reddettik. Geri adım atmaya-
rak, onlara kendi ateşli küfürlerimizle karşılık verdik ve hep bir
ağızdan, “Soyulduk, soyulduk,” diye tezahürat yaptık.

Almanca konuşan bir Amerikan subayı nihayet imdadımıza
yetiştii. *Hauptmann*’ımızla yaptığı kısa bir konuşmanın ardından
muhafıza döndü. “Madalyaları nerede?” diye sordu. Maksadını
anlayabilmemiz için sözlerini Almanca olarak da tekrar etti.

“Muhafız koğuşunda efendim,” diye yanıt verdi asker.

“Öyleyse git getir; her şeyi, madalyalar, saatler, rütbeler – ne
varsa – burnumun dibinde hırsızlık yapılmasına müsamaha gös-
termeyeceğim.”

On dakika sonra, muhafızlar içleri mahkûmlardan çalınmış
nesnelerle dolup taşan baş aşağı Alman çelik miğferleriyle geri
döndü. Madalyasını geri alan ilk kişi *Hauptmann* oldu – söz ko-
nusu bir Şövalye Haçı’ydı. Madalyasının geri verilmesi hususun-
daki kararlılığını artık anlayabilmiştim. Zira Şövalye Haçı sadece
Reich’a olağanüstü hizmette bulunmuş olanlara takdim edilirdi.

Birkaç saat süren bir yolculuk, bizi kısa süre önce boşaltılmış
bir sığınmacı kampına getirdi. Kampın sınırlarını gösteren tek
şey, onu iki kez saran dikensiz telden müteşekkil alçak bir engeldi.
Varmamızın yakın olduğunu işitmiş olan Polonyalı muhafızlar,
bizi kampı çevreleyen tellerden gönderdikleri bir taş yağmuruyla
karşıladılar. Sırıtıp sataşarak, hepimize ince birer battaniye ver-
diler ve bizi kapıları, pencereleri ve ranzaları olmamasını garanti
altına aldıkları kulübelere götürdüler. Civardaki silah ve cephane
üretim tesisi olan *Hermann Göring Werke*’den temin edilmiş olan
cam pamuğu yalıtım malzemeleri yeri kaplıyordu. Geceleri, kü-
çük cam parçaları vücudumdaki her çatlaktan içeri girecek yolu
buluyor, cildim kızarana kadar kendimi kaşıyama sebep olan
bir kaşıntıya neden oluyordu. Bu, *Ostfront*’ta muzdarip olduğum
herhangi bir bit istilasından bile daha beter bir eziyetti. Şükür
ki, kampın yönetimini bir İngiliz birliği devralıp, bizi yiyecek
için otlakçılık yapma umuduyla etrafta dolanmaya devam eden
Polonyalıların daha başka zararlı eylemlerinden korudu.

Kamp mütercimi olarak vazife yapmaya başlayan bir diğer *Waffen SS* mahkûmuyla çok geçmeden arkadaşlık kurdum. Kamp gittikçe daha çok Alman esirle dolarken, yurttaşlarımızın tutulduğu inkâr hummasını dehşet içinde izledik. İçlerinden hiçbiri geçmişte *NSDAP* üyesi olduğunu söylemedi. Hitler’e son derece nefret duyduklarını beyan ettiler ve yeterince yaşlı olanlar ona asla oy vermediklerini söyledi. Bir zamanlar Hitler’e duydukları sarsılmaz sadakatin inkârı – bu hiç şüphesiz toplama kamplarının kurtarılmasıyla ortaya çıkan korkunç suçlarla bir âlâkaları olmadığına galipleri ikna etmek için tasarlanmıştı – mahkûmlar arasında baş gösteren habis bir kan davasıyla doruğa ulaştı. Kısa zaman sonra bir *Wehrmacht* subayı, etrafına kamptaki “Nazileri” tespit etmeyi gaye edinmiş bir çete topladı. Frank veya Heydrich gibi yüksek rütbeli parti yetkilileriyle aynı soyadlarına sahip olanlar gayriresmî bir mahkemenin önünde – isnat edilen suçun ne olduğunu sadece Tanrı biliyordu – azarlanıp kaçınılmaz olarak suçlu bulunuyordu. Ceza her zaman asılarak idam oluyor ve geceleyin kampın kazan dairesinde infaz ediliyordu.

Şükür ki Königsutter’da tutuklandığım vakit üstümde olan giysileri giyiyordum – yani Schenk’in deri pantolonu ile bir gömlek ve bir kazak. Üstümde beni *Leibstandarte Adolf Hitler* Tümeni’nin bir üyesi olarak işaretleyen hiçbir şey yoktu ve *Soldbuch*’umu muhafaza etmiş, dolayısıyla da kimliğimi saklı tutmuştum. Hitler iktidara geldiğinde sadece sekiz yaşında olmama ve hiçbir vakit *NSDAP* üyesi olmamama rağmen, sadece “Adolf Hitler” adını taşıyan bir alayın mensubu olmak bile onların gözünde suçun inkâr edilemez kanıtı olurdu.

Bir öğleden sonra ranzamda uzanıp, kulübenin çatısına düşen yağmur damlalarının huzur veren pıtırıtısını dinlerken, gürültülü bir feryat dikkatimi çekti.

“Ah, haydi bakalım bu kim?”

Kulübedeki her göz, muzaffer bir el tarafından sanki bir müsabakada kazanılmış ödölmüşçesine yukarıda tutulan *Soldbuch*'uma odaklanmıştı. Ürperdim; korkunun soğuk eli yüreğimi sıkıca kavradı. *Soldbuch*'um her nasılsa pantolonumun paçasından düşmüş olmalıydı. Vücudumdaki her bir sinirden boşalmakta olan paniğin herhangi bir dışa yansımasını bastırmak için mücadele ettim. *Soldbuch*'umu tutan adama doğru bir koşuşturmaca vardı. Bir vücut yaygarası arasında, eller hararetle mahkûm edici "kanıta" yapışıyordu. Çaresizlik içerisinde arbedenin içine daldım. Her nasılsa *Soldbuch*'umu onu bulan kişinin elinden kapmayı başardım ve daha kimse ne olduğunu fark edmeden pantolonumun cebine sakladım. Sürü onu ararken bir kargaşa oldu. Şükür ki, suratımı kaplayan gür kızıl sakal kimliğimi maskeleymişti. Savaş sona ermiş olsa da koruyucu meleşim sadakatle yanımda kalmıştı. *Leibstandarte* üyeliğimden haberleri olmuş olsaydı, düzmece mahkemenin bir sonraki kurbanı olacağımdan emindim. Daha önce kendimi hiç böylesine yakın bir tehlikenin içerisinde hissetmemiştim. O andan itibaren *Leibstandarte* üyeliğimin ortaya çıkacağı korkusuyla yaşadım.

Sahnelenen "mahkemeler" İngiliz yetkililer cinayetleri soruştururken dahi devam etti. Bu gibi durumlarda alışıldığı üzere, sorgulananlardan hiçbirisi sorumlu olanların tespit edilmelerini sağlamak adına en ufak bir şey biliyordu.

Bir öğleden sonra, hapishanenin avlusunda güneş ışığının altında aylak aylak dolaşırken, tercüman olan arkadaşım beni çağırdı. "Beni dikkatle dinle Erwin," dedi. "Yarın saat 11 civarında kamp hoparlöründen bir duyuru yapılacak. Kendilerini kalabalık tarafından linç edilme tehlikesi altında hissedenlerin ana kapıda toplanmaları istenecek."

"Peki bu kişilere ne olacak?" diye sordum.

"Bir başka kampa nakledilecekler. Kendi güvenliğinin adına bu konuşmadan hiç kimseye bahsetmemelisin."

Sahip olduğum bütün kıyafetler üstümdekiler olduğundan, ertesi sabah herhangi bir şey toplamama gerek yoktu ki, bu faaliyet kendi kendilerini Nazi avcısı ilan etmiş mahkûmlarda şüphe uyandırabilirdi. Kahvaltıdan sonra kampın girişinden çok uzakta bulunmamaya dikkat ettim. Sahiden de saat 11:00'de bir kamyon geldi. Motoru çalışır vaziyette kampın dışında durdu. Bir yüzbaşının komutası altındaki İngiliz askerlerinden müteşekkil bir muhafız ekibi kapıdaki nöbetçi kulübesinde toplandı. Ardından ise hoparlörlerden duyuru yapıldı. Diğer Almanların düşmanca bakışları arasında hızla İngiliz korumaların himayesi altına geçtim. Her biri *Waffen SS* olan dört kişi daha o tehlikeli yerden çıkma fırsatını değerlendirmeyi seçmişti.

Müttefik bombalarının açtığı kraterlerle benek benek olmuş bir araziden geçtiğimiz kısa bir yolculukla, daha kısa zaman önce *Hermann Göring Werke*'ye hizmet etmekte olan köle işçilere ev sahipliği yapan ve Braunschweig'dan pek uzak olmayan toplama kampına ulaştık. Burada, altı kişinin üst üste yattığı ranzalarda uyuyorduk. Çok geçmeden, kalitesiz yapımlarından dolayı en alttaki ranzayı işgal eden kişinin en ufak bir hareketinin en üstteki ranzayı sanki rüzgâra kapılmış bir ağaç gibi salladığını fark ettik. Böylelikle, en üstteki kişinin bir vertigo krizinden muzdarip olacağı kesindi. Dahası, yatakhaneler ana yolu taşıyan ve atlar ile arabalarının sürekli hareketi nedeniyle güzel bir uyku çekmeyi imkânsız hale getiren bir viyadüğün altındaydı. Yine de güvendeydik ve kampın ilk sakinleri olduğumuzdan, rahatsız ranzaların arasından en iyilerini seçebildik.

Birkaç gün içerisinde kampa bir başka *Waffen SS* grubu vardı. Aralarında Heinrich'i de görmekten hoşça bir hayrete düşmüştüm. Selamlaşmamızın ardından, "Sana nasıl davrandılar?" diye sordum.

"Ha. O Amerikalılar bizi Elbe üzerindeyken teslim aldılar. Bizi göğsümüze kadar derin leş gibi bir bataklıkta saatlerce oturtular." Omzuma bir şaplak atıp şöyle söyledi, "Ama başardık Erwin, sonuna kadar dayanmayı başardık."

Aradan geçen birkaç haftanın ardından, Polonyalı muhafızların dik bakışları altında, civardaki tarlalardan mahsulün toplanmasına yardım ettik. Bu tam manasıyla özgürlük sayılmazdı ama açık hava faaliyeti esir kampının baskıcı mahpusluğundan bir nefes aldırıyordu. Binlerce işçinin, bir yandan civardaki silah fabrikalarında uzun süreler boyunca çalışırken, diğer yandan orada yıllar boyu hapsedilmeye katlandığını düşünmek aklı başa getiriyordu. Tarladaki emeklerimizin karşılığında çiftçi bize üstünde eritilmiş domuz yağı kürecikleri bulunan sulu çorba yaptı. Lakin açlıktan büzülmüş midelerimiz maalesef böyle bir besinle baş edemedi ve karışım ishale sebebiyet vererek bizi çok geçmeden koşar ayak tarlaların ucuna gönderdi.

Hasat zamanının ardından farklılaşan görevlerimiz yeterince iyilerdi. Subayların yataklarını topladık, kemerlerini beyazlattık, çizmelerini parlattık ve aramızdan dördü subay kantinini temizlemeye ayrıldı. Bu vazifeyi birkaç kez ifa ettikten sonra, kantinden ayrıldığımızda girişin yanındaki küçük bir masada içlerinde yulaf lapası ve ekmek olan dört tabak bulduk. Arkadaşlarımdan biri lapayı yemeye davrandı.

“Yapma,” diye uyardım. “Bu bir tuzak. Bizi çalarken yakalarsa başımıza ne geleceğini Tanrı bilir.”

Ertesi gün, masanın başında yine dört tabak yulaf lapası ve bu kez bir İngiliz subay duruyordu. “Haydi, yiye,” dedi davetkâr bir jestle. “Yemek sizin içindi çocuklar.”

Braunschweig kampında geçirdiğim süre zarfında, bir istisna haricinde Northamptonshire Süvari Alayı’nın adamlarından iyi muamele gördüm. Maalesef, sıra dışı uzunluktaki bir İskoç onbaşı, beni diğer muhafız ve mahkûmların önünde aşağılamaktan sadistçe zevk alıyordu. Birkaç kez, subay kışlasındaki vazifelerimi yerine getirdikten sonra, kamp avlusunun açık alanının yarısını geçerken beni durdurmayı adêt hâline getirdi. “Hop, dur bakalım dostum,” dedi gülerek, eğil de şunun hakkında ne düşündüğünü söyle.”

Arka tarafıma sert bir şeyin dayandığını hissettim. Şükür ki sadece kıçıma batırılmış bir tabancaydı.

1945 Noel'inden hemen önce, bir İngiliz muhafız takımı bizi, zeminlerini kaplayan siyah toza bakılırsa henüz kömür taşımış olan vagonlara bindirdi. Baca temizleyicileri gibi görünerek, vagonlardan inip, güzel Belçika kırsalına nazır bir tepenin üstündeki bir kampa yürüdük. İroniktir ki, kamp muhafızları 28. *Waffen SS Grenadier Division Wallonien*'in, yani Bolşevizmi imha etmek için girdiğimiz serüvende Almanlarla birlikte çarpışmış Belçikalılardan oluşan bir tümenin eski üyeleri idi.

Kampa vardığımızda toplanma bölgesinde toplandık. Bir İngiliz subay içimizde marangoz olup olmadığını sordu. Bütün eller havaya kalktı; sanırım insanlar soğuğu ve kamp yaşantısının sıkıcılığını hafifletecek her şeyi deneyecek kadar umutsuzlardı. Subay bunun ardından bu kez aramızda fırıncı esnaf olup olmadığını sordu. Yine neredeyse bütün eller havaya kalktı. Fakat önceki hatasından ders almış olan subay, çok geçmeden vasıfsız ümitvarları ayıkladı ve ben de fırıncı meslektaşlarımdan oluşan küçük bir gruba katılmak için seçildim.

On iki saatlik vardiyalarla üç takım hâlinde çalışıyorduk. İki adam hamuru yoğuruyor bu sırada sudan sorumlu kişi ise suyu ölçüyor ve ekliyordu. Glaser fırınındaki eğitimim şimdi çok işime yarar olmuştu. Sudan sorumlu olan arkadaşla her iki çuvalın için yarım litrelik ilave su katmasını söyledim – bu İngiliz muhafızların fark edemeyeceği kadar az, fakat kendimize saklayacağımız ilave altı somun pişirmemize yetecek kadar fazlaydı. Ara sıra istihkaka küçük bir parça balık da ekleniyor ve bu da eklemek pişirdiğimiz fırınlarda pişiriliyordu.

1946 yılı Ocak ayının kasvetli, çiseleyen, karanlık bir kış sabahında, kamyonlar bizi Antwerp'teki limana götürdü. Burada memleketlerine izne giden İngiliz askerleriyle birlikte bir trol teknesine bindik. Tahmin edilebileceği üzere, bize en rahatsız yer ayrıldı – yani sadece halatlıktan gelen ışıkla aydınlanan, teknenin burnundaki

ambarda. Limandan ayrıldığımızda, muhafızlar bizi alacakaranlıkta Tilbury'ye varana kadar titreyerek ve baştan aşağı sırlıklam bir şekilde kalacağımız güverteye sürdü. Tilbury'ye vardığımızda kısa bir yürüyüşün ardından tren istasyonuna ulaştık ve büyük bir şaşkınlıkla, masa ve sandalyeleri bulunan Pullman vagonlarından müteşekkil bir trene bindik.

Uzun fakat lüks bir tren yolculuğunun ardından Chepstow yakınlarındaki bir kampa vardık. Konforlu bir yatakhane ve iyi bir gece uykusunun ardından sabah ıçtması için bir araya geldik. Ardından bir çavuş, yaralı mahkûmlardan oluşan küçük grupları sağlık muayenesi için bir kulübeye götürdü. Aramızdan egzersiz yapabilecek kadar fit olanlar – bileğimdeki yara sonunda iyileşmişti – avluda kaldı.

Belagatli bir subay, çavuşuyla birlikte aramızda ilerlerken, “Baylar,” dedi, “bugün küçük bir koşuya çıkacağız. Rotamız bizi kasabanın içinden geçirecek – bir avuç sefil görünümlü Jerry'nin⁷⁶ gerçekte ne olduklarını kasabalılara gösterin.”

Saflarımız arasından geçerken önümde durdu ve beni baştan aşağı süzdü. Göz göze geldik. “Vay, vay, besili görünüyorsun.” Çavuşuna döndü ve güldü. “Lanet olası yerlilerin çoğundan daha besili. Bugün bu çocuklardan ikisine daha denk geldim. Lanet yemeği nereden buluyorlar?”

Bizi kuzeye götürecek külüstür bir yolcu trenine binmeden evvel, Chepstow'dan birkaç hafta boyunca kalacağımız Aldershot'a taşındık. Tren arada bir vagonlarından bir veya ikisini bırakmak için durdu. Günün ortasına doğru; yüksek, beyaz yaz bulutlarının altında, tren Longniddry-İskoçya'daki küçük bir istasyona vardı ve platforma adım attık. Yaşlı istasyon şefi bunu beklemiyor olmalıydı, zira panik içerisinde çığlık atarak, “Almanlar burada! SS! Hepimizi öldürecekler!” diye etrafta koşuşturmaya başladı.

Başımızda nöbet bekleyen sadece bir avuç İngiliz askeriyle birlikte akşam saat 06:00'ya kadar platformda dikildik ve ardından

76 İngilizlerin Alman askerlerine taktıkları isim. (ç.n.)

VATAN VE FÜHRER İÇİN

Forth halicinin engin sularına nazır güzel küçük bir köy olan Aberlady yakınlarındaki Gosford kampına yürüdük. Aşırı kalabalık olmasına rağmen, eğlence sağlayan bir sinema ve spor faaliyetlerinde yer alma imkânı sunan bir futbol sahasıyla burada yaşam rahattı.

1948'de salıverilmemin ardından – o vakit hâlâ *Untersturmführer* Schenk'in daha sonra bir cüzdan yaptıracığım pantolonunu giyyordum – kaderin nihayetinde arzusunu gerçekleştirdiği ve eski mesleğim olan fırıncılığa başladığım Edinburgh'a yerleştim.

SON SÖZ

OSTFRONT'TA YAŞAM ZORDU. Günler boyu süren ok gibi keskin yağmur tenimize batar, toprağı çoraplarımız ve ayaklarımızı çürütmek üzere çizmelerimizden içeri giren derin, kara bir çamura dönüştürdü. Hiçbir medeni ölçüye göre yenebilir olmayan yiyecekler yedik. Sonu gelmeyen bitkinliğin ve bitlerin neden olduğu sürekli kaşıntının çaresizliğini yaşadık. Araçlarımızdaki yakıtı dondurabilen ve adamı bir saat içerisinde öldürebilen şiddetteki soğuğa dayandık. Vücudumuzdaki her sezgi bize kaçmamızı haykırırken ölümcül tehlikeye atıldık. *Ostfront*'taki bir askerin yaşantısını ancak bu zorlukları yaşamış olanlar anlayabilir. Yine de, odanın geometrisinin müsaade ettiğince evimin her duvarında, İkinci Dünya Savaşı'yla ilgili kitap ve video kasetlerle dolup taşan bir kitaplık var. Merdivenlerin ayağındaki uzun kitaplığın en üst rafında bir Tiger tankı modeli ve bir Heinkel He 111'in kokpitinden alınmış bir saat mevcut. Kitaplıklar arasındaki duvarlarda Alman köklerimin hatıraları asılı: plaklar ve fotoğraflar. Oturma odam, büyük, düz ekran bir televizyonun hâkimiyeti altında. Bir çanak anten, günün bir saatinde İkinci Dünya Savaşı veya Hitler hakkında bir program yayınlayacakları neredeyse kesin olan Polonya, Alman ve Rus kanallarını çekiyor. İnternette İkinci Dünya Savaşı'nın her açıdan tartışılmakta olduğu sayısız foruma üyeyim. Gençliğimin ve *Leibstandarte*'de asker olarak geçirdiğim zamanın anılarını bir kenara bırakamıyorum. Hatıraları ölene kadar

benimle yaşayacak olan eski asker arkadaşlarımla paylaşmış olduğum yoldaşlığa, bugünün amaçsız gençliğinin tahayyülünün ötesinde olan o yoldaşlığa geriye dönüp gururla bakıyorum. Fakat *Führer*'imizin kaderine veya savaşı kaybetmemize neden olan kaçırılmış fırsatlara veya aptalca kararlara sürekli yas tutan yaşlı bir Nazi değilim. Elbette, sadık diğer bütün askerler gibi ben de savaşı kazanacağımızı ummuştum. Fakat işler olacağına vardı ve hayatta "keşkelerin" üstünde durmanın bir manası yoktur. Yenilgimiz kişisel bazda bana pahalıya mâl oldu. Her *Waffen SS*'in fanatik bir Nazi olduğu yönündeki mite rağmen, hiçbir vakit ne Nazi Partisi'nin üyesi oldum ne de bana bu hususta bir baskı yapıldı. *Leibstandarte*'nin Joachim Peiper gibi yüksek rütbeli subayları bile partiye üye olmayı reddetmişlerdi. *Lebensborn* hareketinin bir üyesi olsam da hiçbir vakit onların Aryanlar için üreme programlarında yer almak için çağrılmadım. Aslına bakılırsa ne cephedeki ne de Berlin'deki yıllarımda bunun hakkında hiçbir şey duymamıştım ve bunun, en azından elle tutulur bir seviyede, gerçekleşmemiş olduğuna kaniyim. *Lebensborn*, benim bildiğim kadarıyla, *SS* üyelerinin ve ailelerinin refahıyla ilgilenmeye odaklıydı ve örneğin, *Volk und Führer* için ölmüş olan *SS*'lerin yetimlerini uygun ailelerin yanına yerleştirmeye yardımcı olmuştu.

Hitler iktidara geldiğinde henüz dokuz yaşındaydım ve *NSDAP*'nin nihai hedeflerine ilişkin açık bir fikrim yoktu. Muharebenin tehlikelerini paylaşmış olduğum adamların çoğu da Hitler iktidara geldiğinde 10 yaşında veya o civarda olduklarından, *Waffen SS*'e yazılmaya gönüllü oldukları vakit birçoğunun Nazilerin sinsi hedeflerinden habersiz olmaları muhtemeldir. Delikanlılık yıllarımıza Hitler'in Almanya'nın gururunu geri kazandırdığı bir zamanda girmiştik. Ulusal coşkunun ortasında felaket tellallarını kim duyacaktı ki? Tarih bize yalnızca birinin alternatifi diğeri olan iki farklı istibdat biçimine, yani ya düzen ve terakki vadetmiş olan *Führer*'e veya Sovyet türü komünizme inanmak seçeneği sunmuştu. Ailem de dâhil Almanya'daki birçok kişi Hitler'i

seçti. Kör bir balık gibi, güle oynaya Nasyonal Sosyalizmin bula-nık sularına kapıldılar.

Kimse vatanını seçemez – bu kader meselesidir – fakat ona sadık bir şekilde hizmet etmek, en azından benim için, bir görev meseleydi. *Leibstandarte*’nin biz genç askerleri için, savaş macera ve uygar dünyayı imha etme tehlikesi teşkil eden, yahut bizim öyle olduğuna inandığımız, gaddar Bolşevizm kültüyle savaşma fırsatı sunmuştu. İspanya’dan Estonya’ya, İskandinavya’dan Ukrayna’ya kadar Avrupa’nın dört bir yanından gelen genç adamlar gençliklerini ve yaşamlarını bu kumarın içine atmışlardı. Gönüllüler olarak *Waffen SS*e katılmışlar, hayatta kalma oranlarının onların oldukça aleyhine olduğunu fark etmeksizin liderlerimizin yüceliklerine itimat ederek risk almışlardı.

Almanya’nın Bolşevizm korkusunda yalnız olmadığı, Batılı Güçler ile Sovyetler Birliği’ni – daha önce değil ise – Almanya teslim olur olmaz karşı karşıya getiren “Silahlanma Yarışıyla” daha da malum oldu.

Kendime tek bir “ya şöyle olsaydı?” izni verecek olsaydım bu şu olurdu: Hitler Bolşevizm tehlikesiyle yüzleşmemiş olsaydı, Sovyetler Birliğinin sınırları nerede çizilirdi? Henry Kissinger *Diplomasi* isimli kitabında, Berlin’in ele geçirilmesine ilişkin kendisini tebrik eden bir Amerikalı diplomata Stalin’in cevabını alıntılar. Stalin alaycı bir gülümsemeyle, “Çar Aleksandr Paris’e ulaşmıştı,” diye yanıt verir.

Liderlerimiz insanlığa karşı canavarca suçlar işlediler ve geriye dönüp bakıldığında, sıradan Alman vatandaşının Hitler’in yükselişine karşı daha fazlasını yapmış olması gerektiğini söylemek kolaydır. Fakat başlangıçta Hitler’e karşı olanlar bile Almanya’nın ekonomisindeki göz kamaştırıcı dönüşüm karşısında büyülene-rek *NSDAP*’nin ateşli taraftarları hâline gelmişlerdi. Büyüğe bir kasabada veya civarında yaşayan her Alman toplama kamplarının varlığından haberdar olmalıydı. Tarlalarda, ormanlarda veya

bombaların sebep olduğu hasarları tamir etmek için çalışan köle işçi gruplarını nasıl fark etmemiş olabilirlerdi? Fakat benim de içlerinde olduğum büyük çoğunluk ölüm kamplarının varlığından habersizdi. *Leibstandarte* daima cephede, gıyabımızda ne olduğunun bütünüyle bilincinde olamayacak kadar düşmanla mücadeleye meşguldü. Kişi eğer Yahudilere neler olduğunu bilseydi dahi, kendi yaşantısını riske atmadan buna karşı gelmek imkânsız olurdu ve böyle bir cesaretle kutsanmış pek az birey vardır.

Özellikle *Sicherheitsdienst* ve ona bağlı olan *Einsatzgruppen*'inlikle olmak üzere, SS'in diğer kollarının faaliyetleriyle ilişkilendirilmesi, *Waffen SS*'in itibarını lekeledi. Bu mesele hâlâ fena halde canımı sıkılmaktadır. Belki de şahsi suçluluk duygularını bastırmak çabasıyla, masumiyetlerini ilan etmeyi pragmatik bulan Almanlar için SS'in her şubesi bir günah keçisi hâline geldi. Müttefikler galip sıfatıyla bütün SS'i bir suç örgütü ilan etti – bu, özellikle de Sovyetlerinki olmak üzere, kendi etnik temizlik, toplu katliam ve tecavüz eylemlerinden dikkati uzaklaştırmak için uygun bir yöntemdi.

Elbette ne bütün *Waffen SS*'in, hatta ne de bütün *Leibstandarte*'nin onurlu davrandığına kefil olamam. Sadece, 4.Bölük'te geçirdiğim süre zarfında ülkelerine adanmış, düşmanla sertçe çarpışmış ve onlara saygıyla muamele etmiş genç adamların kahramanlıklarına tanık olduğumu açıkça söyleyebilirim. Bugün bile hayatımı palaskalarımıza damgalanmış şîara göre yaşıyorum: *Meine Ehre Heisst Treue*.⁷⁷

Savaşın vahşi feryadı rüyalarım hâlâ musallat olur. Aradan geçen neredeyse yetmiş yılın ardından dahi, sardalya konservesinden yerken makineli tabancamın ateşi altında seğiren Rus askerini

77 Almandaca “Şerefim sadakatimdir.” (ç.n.)

veya bana ızdırabını sonlandırmam için yalvaran, bacağı bedene sadece birkaç kas lifiyle bağlı acemiye düşlerimde görürüm. Normal olan herkes için, bir diğer insanı yakın mesafeden öldürmek sinirleri kırılma noktasına kadar zorlar ve zihinde silinmez bir iz bırakır. Fakat aynı rüyalar ayrıca bir efsun, çocukluk anılarımı hatırlatan neşeli anları veya toprağa düşmüş bir yoldaşın gülümseyen yüzüne yeniden hayat veren kısacık yanılsamaları, yani zamanın silemediği görüntüleri de getirir. Ve ara sıra, Hitler tarafından bayındır edilen *Zeitgeist*'in sembolü olan, Lichterfelde kışlasındaki korkuluğun üzerindeki kanatları açılmış, göğe yükselmeye hazır kartalı görürüm. Sol kolumdaki üstünde "Adolf Hitler" yazan kol bandına bakar ve göğsümün gururla kabardığını hissedirim. Geride bırakılmış bir ömrün perspektifinden bir zamanlar olduğum genç *Leibstandarte* askerinin "*gehorsam bis in den Tod*" sözleriyle hayatını *Führer*'e sunmasını izlerim. *Zeitgeist*'tan hiçbir vakit tümüyle kaçamam. Davet edilmeksizin omzuma konar ve hileleri kalbi değil, fakat vücudun hilkî biyolojik tepkilerini hedefleyen reddedilmiş bir sevgili misali kulağıma ayartıcı bir şekilde fısıldar. Ve o sapkın gayesi için Alman gençliğinin en kötü değil, fakat en iyi kısmını aldı.

Hitler'in Bavyera Alpleri'ndeki inziva yeri olan Berghof'ta her 20 Nisan'da mumlar yanar. Lakin *Führer*'in hayatını bu şekilde yâd edenlerin benim gibi yaşlı gaziler olduğunu düşünmeyin. Aksine, bu hürmet eylemini gerçekleştirenler savaşı ve onun güçlüklerini hatırlayamayacak kadar genç kişilerdir. Ve böyle ritüellerden keyif duyanlar yalnızca Almanlar değil. Bugün Rusya'da bile Neo-Naziler sağ kollarını kaldırıyorlar. Hitler *Zeitgeist*'i salıverdi, büyüttü, kışkırttı lakin canavarı o yaratmadı. Her adamın ruhunda pusuda bekleyen, kalbinin kapılarını gamalı haç ve kartala açan bir karanlık vardır. *Leibstandarte*'deki yoldaşıma yeniden katılacağım güne dek bana musallat olacak bir karanlık.

ERWIN BARTMANN

Şimdi 88 yaşında, hayatımı özetlemeye hazırım, eğer hayata bir kez daha gelecek olsaydım, aynı tarihi şartlar altında bütünüyle aynı şekilde yaşardım. Kişisel tercih ve eylemlerimin hiçbirinden pişman değilim. Babam ölüm döşeğinde, “Hiçbir zaman kendime karşı yalan söylemedim,” demişti. Ben de aynı şeyi söyleyebilirim.

İşte özgürlük, söyleyecek sözü olana,
İşte özgürlük, yazacak cümlesi olana,
Zira yoktur gerçeğin işitilmesinden korkacak kimse,
Gerçeğin suçlayacaklarından başka.

Robert Burns (1759–96)

NOTLAR

Birinci Bölüm

Amerikalı siyahi atlet J.C. (Jesse) Owens'ın 1936 Olimpiyatları'ndaki başarıları destansıdır. Kendisinin katıldığı müsabakalardan hiçbirine bizzat tanıklık etmediysem de diğer öğrenci arkadaşlarım Owens'tan büyük övgüyle söz ederlerdi. Varlıklı bir avukatın oğlu olan bir okul arkadaşım uzun atlama madalya törenine katılmış ve bana bütün stadyumun "Jesse Owens... Jesse Owens..." diye tezahürat yaptığını söylemişti. Müsabakayı ikincilikle bitiren Alman atlet Luz Long, onu tebrik etmek için podiumda Owens'ı kucaklamıştı. Bu görüntü o vakit ABD'nin birçok yerinde karışıklıklar çıkmadan söz konusu olamazdı. Amerikan ve İngiliz haber filmleri Hitler'in Owens'ı hiçe sayıp görmezden geldiğini bildirdiyse de Owens'ın bizzat kendisi Hitler'in o günün kazananlarından hiçbirini tebrik etmediğini kabul etmişti ki, bunların arasında Almanlar da vardı. Owens, dört altın madalya kazanmış olmasına rağmen ABD Başkanı Franklin Roosevelt'ten (FDR) herhangi bir tebrik telgrafı almamıştı. Jeremy Schaap'ın kaleme aldığı *Triumph*'ta Jesse Owens'ın "Hitler beni görmezden gelmedi – beni görmezden gelen FDR'di," dediği aktarılmıştır. Medyanın herhangi bir siyasi sistemde kamuoyunu nasıl manipüle edebildiğini ve biçimlendirebildiğini bu örnekte görebiliriz. Hitler'in Owens'ı görmezden geldiği miti bugün bile varlığını sürdürmektedir.

Üçüncü Bölüm

Ruslar Lichterfelde kışlasını ele geçirdiklerinde Ölümsüz Onbaşılar'ın kafalarını koparıp, vücutlarını betona gömdüler. Dolayısıyla onlar günümüzde Alman Federal Arşivlerine ev sahipliği yapan Lichterfelde kışlasının ana kapısındaki sütunların içinde saklıdır. Geride kalan biz birkaç gazinin arasında bir vecize vardır. Ölümsüz Onbaşılar onları yâd etmek için önlerinde duran herhangi bir *Leibstandarte* yoldaşını her selamlamaya çalıştıklarında betonda yeni çatlaklar açılmaktadır.

Savaştan uzun zaman sonra, Helmut Mader isimli bir arkadaş ve ben uzun soluklu bir mektup arkadaşlığı yaptık. 1991 yılında İskoçya'yı gezerken Edinburgh'taki evimi ziyaret etmeye fırsatı oldu. *Leibstandarte*'deki günlerimizi yâd ederken benim acemilik günlerimden de söz açıldı. Ona tavandaki toz hakkındaki hikâyeyi anlatırken suratındaki ifadenin değiştiğini fark ettim. Aradan geçen elli yılın ardından ne ben onun beyaz eldivenli *UvD*, yani Gülen Şeytan olduğunu fark etmişim ne de o benim kurbanı olduğumu. Bu, yetişkin bir erkeğin böylesine istemsizce kıpkırmızı olduğunu ilk ve tek görüşümdü. Olaya birlikte güldük ve elbette iyi dostlar olarak kalmaya devam ettik.

Beşinci Bölüm

Heinz Nowotnik 1944 yılı Mayıs ayında gıptayla bakılan Şövalye Haçi'yla ödüllendirildi. Savaştan sağ çıktı ve 1999 yılında öldü.

Altıncı Bölüm

Taganrog'daki kuyuda cesetlerin bulunmasını müteakiben, tümen komutanımız Sepp Dietrich'in üç gün boyunca Rus esir alınmamasını emrettiğine kitap ve internet sitelerinde genişçe yer verilmiştir. Lakin, bildiğim kadarıyla, bunlardan hiçbirinin doğru olmadığını söylemek durumundayım. Arkadaşlarımızın işkence görmeleri karşısında öfkelenmiş olsak da – ve bu sebeple

şüphesiz sonraki birkaç gün boyunca fazladan bir gayretle savaşmıştık – alınan esirler mevcuttu. 4.Bölük’le Rusya’da geçirdiğim bütün süre zarfında bana hiçbir zaman “esir almayın” denmedi. Rusların Alman esirlere yaptıkları acımasız işkencelere rağmen Rus esirler hususundaki talimatlarımız, mümkün olduğu ölçüde, onlara kendimize muamele edilmesini arzu edeceğimiz şekilde muamele etmemizdi. *Leibstandarte* askerlerinin birkaç kez kendi sargı bezleriyle düşmanın yaralarını sardıklarına tanıklık ettim. Tabii kuyuda bulunan Alman askerlerinin gördüğü işkenceye ilişkin kimsenin rahatsızlık ifade ettiğini duyamayız. Rusya Ana’nın müdafaası için yapıldığından onların katli besbelli savaş suçu değildir.

Bugünlerde *Waffen SS* ve suçları hakkında yazılmış çokça kitap mevcut. Fikrimce, bu metinlerin çoğu (özellikle de İngilizce olanlar) *Ostfront*’taki koşullara ilişkin yalnızca ikinci veya üçüncü el bilgileri olan ve gerçeğin tarafı ve sansasyonel bir versiyonunu sunmakta ekonomik çıkarları bulunan tarihçilerce kaleme alınmıştır. Bu, özellikle de Taganrog’un ele geçirilmesinin ardından *Leibstandarte*’nin bir hastanedeki yaralı Rusları katlettiğine dair “tarihçilerce” verilen bilgiler hususunda söz konusudur. Böyle bir “tarihçiye” Taganrog hakkında bir röportaj verdiysem de kendisi Taganrog’daki olaylara ilişkin benim anlattıklarımı göz ardı eden bir kitap yazdı. Kendisinden bu hususta açıklama talep ettiğimde ise sadece elini salladı ve “bunun kitaplarını sattırarak türden olmadığını” söyledi. Bölüğüm bölgede savaşmıştır ve bu olayın düpedüz gerçekleşmediğini tasdik edebilirim.

Taganrog’un ele geçirilmesinin hemen ardından, yaralı bir *Untersturmführer*’e bir haber iletme için mevzubahis hastaneyi ziyaret etmem gerekti. Hayli zayıf vermiştik ve hastaneyi kendi kullanımımıza aldığımızı teyit edebilirim. Ayrıca, yediğimiz yemeklerin birçoğunun pişirilmemiş olmasından ötürü *Leibstandarte*’nin birçok askeri gibi ben de bağırsak enfeksiyonuna yakalanmış ve Rostov’a taarruzumuzdan önceki birkaç günü aynı hastanede geçirmiştik. Ortada cesetler, kan sıçramış zemin veya

duvarlar yoktu. İnanın bana, biri oda hudutları içerisinde askerî bir silahla vurulursa bu ortalığı batırır. Elbette Rusların hastaneyi tahliye etmiş olmaları da mümkündür; nihayetinde bizim Taganrog'a varmamızdan kısa süre önce bütün fabrikaları tahliye etmeyi başarmışlardı.

Okuyucu yukarıda anlatılanlara bir *Waffen SS* gazisinin söyledikleri olarak itibar edilmez gözüyle bakacak olursa, kendisinden Rusların gerçeği nasıl çarpıttıkları hususunda sadece şu iki örneği iyice düşünmesini isterim: Birincisi, Ruslar geri çekilmeden evvel Katyn yakınındaki ormanda 20.000'den fazla Polonyalı subay ve entelektüeli katletmişlerdi. Kasabayı nihayet geri aldıklarında Alman işgali sırasında Polonyalılar için dikilmiş olan bir anıtı derhâl yıkıp Almanları suçlayıcı "kanıtlar" yerleştirmeye başladılar. İşin gerçeğinin hâlihazırda bütünüyle farkında olan Churchill 24 Ağustos 1943'te Sovyetleri şu sözlerle temin etti: "Biz, Alman otoritesi altındaki herhangi bir toprakta Uluslararası Kızılhaç veya bir başka kurumun herhangi bir 'soruşturma' yürütmesine muhakkak şiddetle karşı çıkacağız." (Alıntı: Crawford, Steve, *The Eastern Front Day by Day, 1941-45: A Photographic Chronology*, Potomac Books, Dulles Va, 2006, s.20.) İkincisi, Soljenitsin'in *Gulag Takımadaları* haricinde hiçbir yerde, Taganrog'daki Alman askerlerinin, sistematik bir şekilde petrole bulanıp ateşe verilmiş yük vagonlarından müteşekkil bir trene rastladıklarından bahsedildiğini görmedim. Bu vagonların içinde çeşitli gudubet duruşlarda yüzlerce küle dönmüş ceset, yani Bolşeviklerin canlı canlı yaktıkları, Gulag sisteminin mahkûmları mevcuttu. Peki bu dile getirilmemiş vahşetin amacı neydi? Bu mahkûmların Almanların eline geçmelerini engelleyecek bir merhamet eylemi miydi? Yoksa İngiliz ve Amerikalıların sadık müttefiki olan Yoldaş Josef Stalin'in mezalimleri hakkındaki gerçeği dünyaya sevinçle ifşa edecek birçok dili susturmak mı? Savaş pis bir iştir ve Müttefikler her daim "tarihin" inanmamızı arzu ettiği süttten çıkmış ak kaşık değildir.

Dokuzuncu Bölüm

Rostov'dan ricatımız Hitler'in emirlerine rağmen gerçekleşmişti ve Güney Ordu Grubu komutanı, muhterem Gerd von Rundstedt şehirden çekilme kararı nedeniyle görevinden azledilmişti. Bizi imhadan kurtaran kendisinin ferasetli muhakemesiydi. Şüphesiz, Alman Yüksek Komutanlığı'nın en azından bir kısmı Berlin tarafından verilen emirleri daima körü körüne takip etmemiştir.

Onuncu Bölüm

Bir *Waffen SS* birliğinin, arkadaşları ve akrabalarının yanında yatacak yer bulamayan bölgedeki sivillere barınacak yer sağlaması okuyucuya mümkün görünmeyebilir. Fakat öylesine sert bir havada bölge sakinleriyle empati yapmak güç değildi ve *Leibstandarte*'nin haysiyetsiz davranışlarına ilişkin birçok hikâyeye rağmen, onlar arasındaki varlığımızın Ukrayna'daki yerel halkın ekseriyeti tarafından iyi karşıladığını söyleyebilirim. Bölüğümüz askerleri arasında "*Untermenschen*"⁷⁸ lafları geçmiyordu. Aksine, Ukraynalı sivillerin çilekeş cesareti ile Rus askerlerinin dirayetine saygı duyar olmuştuk. Savaşın o safhasında, işgal ettiğimiz bölgelerdeki sivillerin çoğu hâlâ Stalin'in komünist rejiminin baskısından kurtulmaktan canıgönülden memnun görünüyordardı.

On Üçüncü Bölüm

Heuss'un babası oğlunu *Leibstandarte*'ye sokabilmek için şüphesiz bağlantılarını kullanmıştı. Nihayetinde böylesine seçkin bir birliğin, Hitler'in kendi *Waffen SS* Tümeni'nin üyesi olmanın, muzaffer bir Almanyada kişinin referanslarını artıracığı muhakkaktı. Federal Almany Cumhuriyeti'nin 1949'daki ilk cumhurbaşkanının adının Profesör Heuss olmasının sadece bir tesadüf olup olmadığını bugüne dek merak etmişimdir.

78 Nazilerin ırksal ya da sosyal statü açısından aşağı gördükleri insanlar için kullanmış oldukları ifade. (ç.n.)

1993 yılında Almanya'ya yaptığım bir seyahat sırasında Freyleri ziyaret ettiysem de Lotte o vakit oldukça hastaydı, fakat onu hep o yaşam sevinciyle dolu enerjik genç kadın olarak hatırlayacağım. Albert Frey 2003 senesinde önce o vakit artık çok hasta olan Lotte'yi vurdu ve ardından namluyu kendine doğrulttu.

On Dokuzuncu Bölüm

Ruslar cephedeki bayraklarda ve ambulansların arkasında yer alan büyük kıızıl haçları hep görmezden geldiler. Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamamışlardı ve yaralı Almanlara herhangi bir sempati göstermediler.

Yirminci Bölüm

Savaşın sona ermesinden kısa bir süre sonra, insan yaratıcılığının bir abidesi olan Aziz Stephen Katedrali'nin tümen komutanım Sepp Dietrich'in emirleriyle yıkımın eşiğinden döndüğünü öğrendim. Yaklaşık 10 kilometre kadar bir mesafeden, katedralin kulelerinin birinden beyaz bayrak sallandığını görmüştü. Bayrak, Nazi karşıtı direniş üyelerince yaklaştıkça olan Rusları karşılamak için oraya konulmuştu. Dietrich, 88mm'lik bir *Flak* bataryasının komutanı olan bir *Wehrmacht Hauptmann*'ına katedralde taş üstünde taş bırakmamasını emretmişti. *Hauptmann* Klinklich emri ifa etmeyi reddetmiş, böylelikle katedrali top mermileriyle dövölmekten kurtarmıştı. Fakat nihayetinde kader yolunu bulmuş ve sadece birkaç hafta sonra, yakınlardaki yanmakta olan evlerden sıçrayan kıvılcımlar katedralin çatısını tutuşturmuş ve topyekûn çökmesine neden olmuştu. Şükür ki, taş duvarların çoğu ayakta kalmış ve katedral savaştan sonra yeniden inşa edilmiştir. Gerhard Klinklich restorasyonun ve katedralin bakımı için gereken ücretlerin ödenmesi için bağış toplayarak çabalarını sürdürmüştür.

Yirmi Dördüncü Bölüm

Bir diğer *Leibstandarte* gazisi ve *Reich*'ın son günlerine kadar *Führerbunker*'de muhabere subayı olan Rochus Misch'le savaşın ardından dost olduk. Bir sohbetle özel bombaların sözü açıldı. “Üç bomba mı?” diye sordu, “bunu nerede duydun? Dokuz tane vardı.”

Almanya'nın savaş sırasında nükleer silahlara sahip olup olmadığıyla ilgili pek çok spekülasyon yapılmaktadır. Ağabeyimin sözünü etmiş olduğu bombaların konvansiyonel mi yoksa nükleer mi oldukları bir varsayım konusudur.

Yirmi Beşinci Bölüm

Bildiğim kadarıyla bombardıman zamanında Dresden'de önemli düzeyde *Waffen SS* veya *Wehrmacht* birlikleri mevcut değildi. Aksine, şehir Doğu Prusyalı mültecilerle dolup taşıyordu. Dresden bombardımanının Alman sivillere dehşet saçmaya ve Müttefik hava üstünlüğünün kudretini hızla yayılmakta olan Ruslara sergilemeye yönelik olduğuna dair zihnimde hiçbir şüphe yoktur.

Yirmi Sekizinci Bölüm

Junghans bilmecesi bugüne dek şahsımda varlığını sürdürmüştür. Çift kimliğinin sırrı neydi? İkinci Dünya Savaşı'nın tarihsel yönlerine ilk ilgi duymaya başladığımda Junghans'ın eşinin hâlâ hayatta olduğunu öğrendim. Kendisiyle temasa geçmeye çalıştıysam da onun adresini elde etmemin engellenmesine yönelik çabalar olduğu izlenimine kapıldım. 2005 yılında, Junghans'ın eşinin onun iki ismi olan Junghans ve Hengstmann'dan haberdar olduğunu öğrendim.

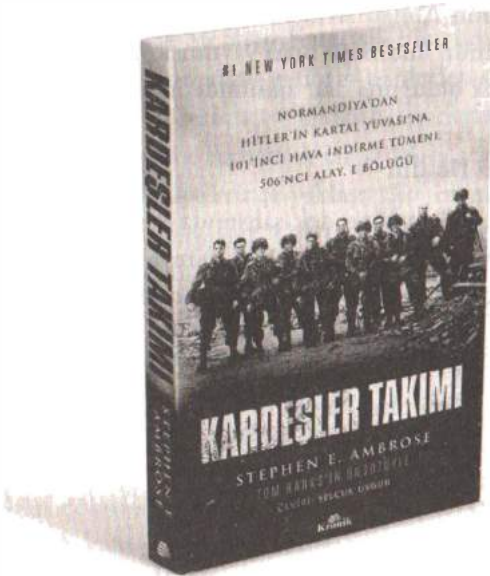
Kardeşler Takımı

Normandiya'dan Hitler'in Kartal Yuvasına,
101'inci Hava İndirme Tümeni, 506'ncı Alay, E Bölüğü

STEPHEN E. AMBROSE

Çeviri: SELÇUK UYGUR

Kardeşler Takımı, Easy Bölüğü'nün hikâyesini, diziye temel olan orijinal kaynağından Türk okuyucusuna sunuyor. Kimi zaman askerlerin kendi ağzlarından, kimi zaman günlüklerden ve benzeri birincil kaynaklardan faydalanılarak kaleme alınmış olan bu eser, akıcı ve samimi diliyle okuyucuyu, sanki âdeta askerlerin arındaymışçasına, Normandiya'dan Hitler'in Kartal Yuvası'na uzanan nefes kesici bir maceraya çıkarıyor.

Savaş Günlükleri

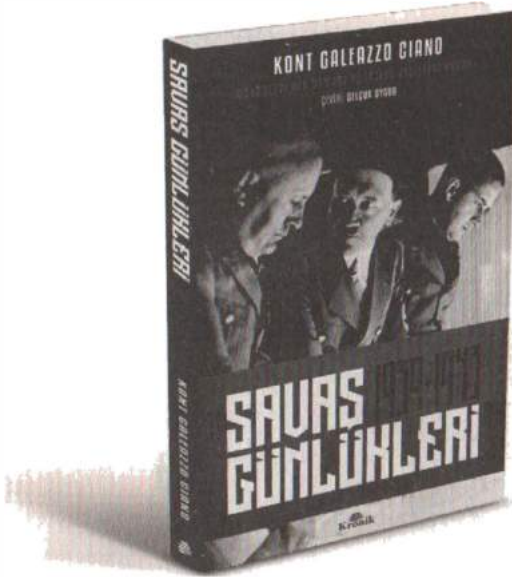
KONT GALEAZZO CIANO

ÇEVİRİ: SELÇUK UYGUR

“İkinci Dünya Savaşı ve Mussolini İtalyası’na ışık tutan temel kaynaklardan biri.”

İlber Ortaylı

William Shirer gibi yazarların, döneme ilişkin kült kitaplarını kaleme alırken sıklıkla istifade ettikleri Savaş Günlükleri, sunduğu eşsiz bilgilerle okuyucuyu İkinci Dünya Savaşı’na dair birçok hususta aydınlatacağı gibi, ona siyasi tarihin en çalkantılı dönemlerinden birinde, amansız bir güç siyaseti ile iç içe geçen diplomasinin nasıl icra edildiğine ilişkin, izlerini günümüzde de bulabileceği mühim kesitler sunacaktır.

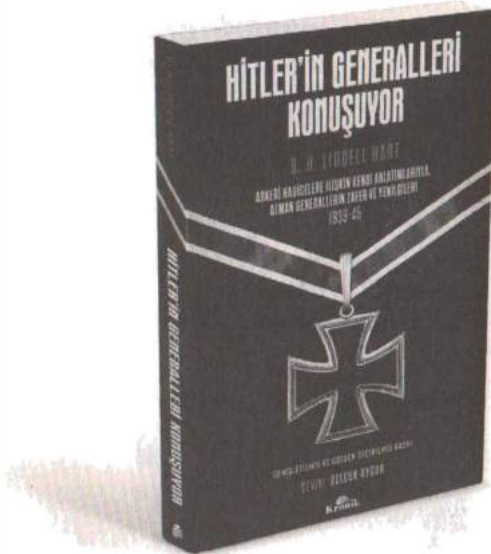
Hitler'in Generalleri Konuşuyor

Askerî Hadiselere İlişkin Kendi Anlatımlarıyla,
Alman Generallerin Zafer ve Yenilgileri 1939-45

B. H. LIDDEL HART

Çeviri: Selçuk Uygur

Çeşitli ülkelerin harp akademilerinde strateji ve taktik dersleri verip, askeri alanda otuzdan fazla kitap yazmış ve eserleri 19 dile tercüme edilmiş olan Liddell Hart, elinizdeki bu çalışmasında İkinci Dünya Savaşı'nın dünyayı değiştiren muharebelerini, onları tayin eden Alman general ve mareşalleriyle bizzat yaptığı röportajlar doğrultusunda, kendi ağızlarından aktarıyor.

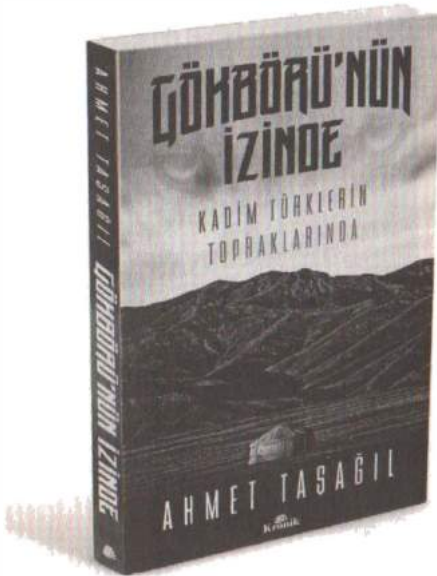
Gökbörü'nün İzinde

Kadim Türklerin Topraklarında

AHMET TAŞAĞIL

TARİH ÖNCESİNDEN COĞRAFYALAR ÖTESİNE: TÜRKLER

Türk isminin kimlere denildiğini, Türklerin nereden geldiklerini, inançlarını, en ilginç geleneklerini, asırlar boyunca taşıdıkları karakteristik özelliklerini, tüm dünyanın imrendiği teşkilatlanma usullerini ve her koşulda nasıl başarılı olabildiklerini tüm boyutlarıyla öğreneceğiniz bu kitapta, kendinizi at sırtında Sibiryâ, Moğolistan, Kuzey ve Orta Çin, Doğu Türkistan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Afganistan topraklarını geçerken hissedeceksiniz. Her detayı görek ve tekrar yaşayarak...

Osmanlı ve Avrupa

Osmanlı Devleti'nin Avrupa Tarihindeki Yeri

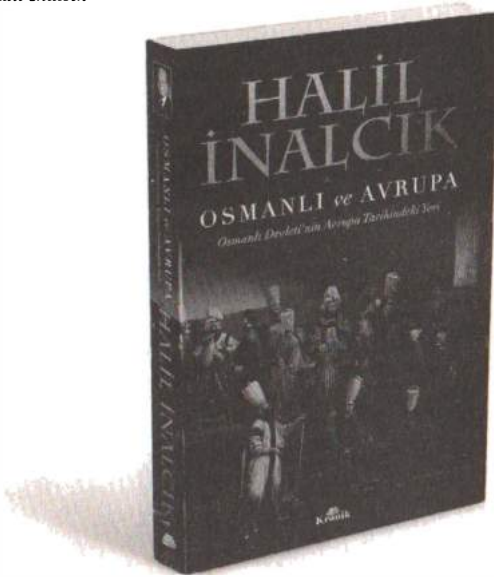
HALİL İNALCIK

OSMANLI DEVLETİ'NİN AVRUPA TARİHİNDEKİ YERİ

"15. ve 16. yüzyıllar Avrupa'sı, zamanın büyük politik-ekonomik gücü Osmanlı'yı hesaba katmadan anlaşılamaz."

"Avrupa tarihiyle Osmanlı tarihi iki paralel tarihtir; bu nedenle iki dünyanın tarihi karşılaştırmalı olarak incelenmelidir."

Halil İnalcık

Kan Kırmızı Karlar

Stalingrad'dan Teslimiyete Bir Alman Makineli
Tüfek Nişancısının Anıları

GUNTER K. KOSCHORREK

ÇEVİRİ: BARBAROS UZUNKÖPRÜ

Sıradan bir asker (Landser) olarak Rus Cephesi'nde edindiği tüm şahsi tecrübeleri ve savaşa dair fikirlerini Kan Kırmızı Karlar adıyla kitaplaştıran Koschorrek, savaşın büyük kısmını Rus topraklarındaki avcı çukurlarında geçiren ve bu çukurları yalnızca düşmanla çarpışmak zorunda kaldığı zamanlarda terk eden sayısız ismi meçhul askeri de takdirle anıyor. Savaş anıları ve askeri tarih okumayı sevenler, roman üslubunda yazılan bu kitapta Stalingrad'da yaşananları, kaçışları, ölümden dönüşleri, kuşatmaları, korku ve nefret yüklü gözyaşlarını, dehşetli geçiş aşamalarını, idamları, ölümlerin üzerine çöken akbabaları, Doğu Cephesi'nin dondurucu soğuşunu ve muharebe alanlarına dair daha pek çok şeyi bütünüyle hissedecektir.

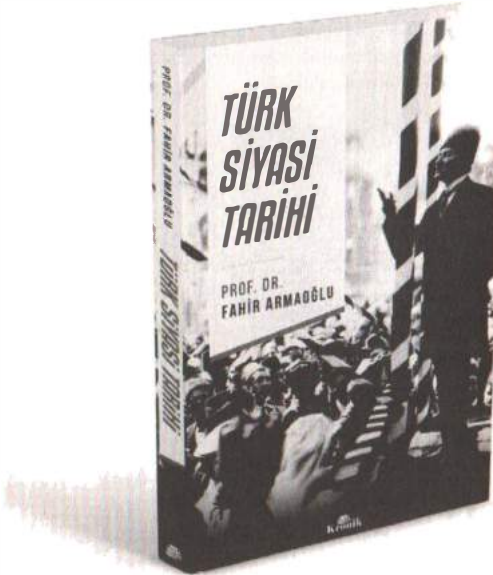

Türk Siyasi Tarihi

PROF. DR. FAHİR ARMAOĞLU

EN KRİTİK MESELELERİYLE TÜRK SİYASİ TARİHİ...

Türkiye’de siyasi tarih çalışmaları dendiğinde akla gelen ilk isimlerden biri, sahasının duayeni olan Prof. Dr. Fahir Armaoğlu. Onun engin bilgilerinin ve tecrübelerinin ışığında ortaya çıkmış akademik çalışmalarından derlenen Türk Siyasi Tarihi, imparatorluk mirasından Kıbrıs meselesine dek tarihimizin en kritik meselelerini yeniden gündeme taşıyor...

ERWIN BARTMANN

VATAN VE FÜHRER İÇİN

HİTLER'İN SEÇKİN MUHAFAZ BİRLİĞİ'NDEN BİR ASKERİN ANILARI

Birçok Alman gibi, Berlinli okul çocuğu Erwin Bartmann da Naziler tarafından körüklenen Zeitgeist'in cazibesine kapıldı. Dünyanın en iyi ülkesinde büyüyor olduğuna ikna olan Bartmann, Hitler'in seçkin *Waffen-SS* birliği *Leibstandarte*'ye katılma hayali kurdu. Uzun boylu, sarışın, mavi gözlü ve sadece 17 yaşında olan Erwin'in hayali, çırağ olarak çalıştığı Memeler Strasse'deki Glaser fırınından ayrılıp Berlin'deki Lichterfelde kışlasına gönüllü olarak adımını atmasıyla 1 Mayıs 1941'de gerçek oldu.

1941 yazının sonlarına doğru Sovyet Cephesi'ne varan Erwin, 4. Bölük'e bağlı bir ileri muhabere mangasında vazifelendirildi ve çok geçmeden hayatta kalmanın şansa veya bir koruyucu meleğin himayesine bağlı olduğunu keşfetti. Bir şarapnel parçasının destansı Kursk-Prohorovka Muharebesi sırasında akciğerine saplanmasıyla iyi şansı 11 Temmuz 1943'te son buldu. Bir nekahet döneminin ve *Unterscharführer*'liğe yani astsubaylığa terfiinin ardından, Berliner Ring Otobanı'nın doğu kısmına yakın bir noktada konuşlanmış olan Eğitim ve İkmal Taburu'nda makineli tüfek eğitimciliğiyle görevlendirildi. Kızıl Ordu'nun Seelow Tepeleri'ne yönelik büyük taarruzu başladığında, artık Falke Alayı'yla birleştirilmiş olan Erwin'in birliği, Oder Nehri'nin yakınlarındaki Berlin-Frankfurt Otobanı'nın güney kanadına gönderildi. Erwin, Alman savunmalarının çok geçmeden çökmesi ve Hitler Almanyası'nın sonunun kaçınılmaz hâle gelmesiyle, hayatta kalmak için mücadele etmek ile SS'in "ölümüne sadakat" yeminini ifa etmek arasında tercih yapmak zorunda kalacaktı.

Hitler Almanyası'nda büyüyen sıradan bir çocuğun yaşantısından, Sovyet cephesindeki dehşetengiz savaşa ve bombalarla enkaz hâline dönen Berlin'e kadar uzanan bu samimi hatırat, politikaya ve askeri stratejilere boğulmadan; karın, çamurun ve yağın mermilerin arasındaki askerlerin gerçek hikâyelerini bir roman akıcılığıyla anlatıyor. *Vatan ve Führer İçin*, İkinci Dünya Savaşı'nı bu kez kazananların değil, kaybedenlerin gözünden görmek ve okumak isteyenler için benzersiz ve kimi zaman da şaşırtıcı bir perspektif sunuyor.

Kronik

kronikkitap.com

₺35,00
KDV'den muaf.

kronikkitap

ISBN: 978-975-2430-42-6

9 789752 430426